

Vsebinska.

Kalendarij in imenik svetnikov	3—32	Korotan	69—70
Ob smrti Viteškega kralja Aleksandra I.		† P. Hugolin Sattner	70—71
Zedinitelja	33	Hvalimo slavne možel	72—77
Poštna pristojbina in kolkovanje	34—35	Razvoj tehnike v najnovejši dobi	77—80
Knjige za leto 1935	35—36	† Služabniki oltarja in svojega naroda	80—83
Nj. Vel. Peter II., naš mladi kralj	37	Gospodarski pregled	84—86
Kolednik	38—40	Grobovi velike ljubezni	87—89
Potepuhi	40—46	Razgled po svetu	89—96
Kaj je s svetovno krizo?	46—50	Smrt je pokosila tudi može	96—100
Meni luč, tebi ključ!	50—51	Profesor Anton Bezenšek	100
Nova doba v katoliških misijonih	52—53	Sveti Florijan, varuj nas ognjal	101
Izseljenci	54—65	Seznamek župnij, krajev, poverjenikov	
Beseda o sportu	65—67	in udov Družbe sv. Mohorja	101—114
Iz mojih dni	67	50letnica Tiskarne sv. Cirila	115—116
† Dr. Janko Brejc	68—69	Sejmi	117—122

Naznanilo.

Vsak družbenik dobi letos za redno članarino (20 dinarjev) petero knjig.

Redno izdanje:

1. Koledar za leto 1935.
2. Slovenske Večernice, 87. zv.
3. Graničarji.
4. Zgodovina slovenskega naroda.
5. Anton Martin Slomšek.

Knjige za doplačilo:

1. Slovenski pregovori.
2. Hlačkova sestra.
3. Pastir z belo ptico.
4. Življenje svetnikov, 10. zv.

Opozorilo! Vsak član naj prejme knjige tam, kjer se je vpisal, čeprav je med letom bivališče spremenil. — Stroške (za poštnino, vozino, omot itd.) povrnejo člani poverjenikom. — Vpisovalne pole naj se s članarino vred pošljejo do 5. marca 1935 Družbi sv. Mohorja v Celju. — **Prosim:** Gg. poverjeniki naj pri oddaji knjig že vpisujejo člane za bodoče leto. Nabrano udnino naj pošiljajo sproti. — Dosmrtniki se oglasite že jeseni pri poverjeniku, kjer želite dobiti knjige za bodoče leto.

Letnina za leto 1935 je — kakor lani — 20 Din, in sicer za vsako posamezno osebo ali ustanovo. — **Dosmrtnina znaša 500 Din** za vsako osebo, za župnijske ali šolske knjižnice in društva (hiše ali cele družine se ne sprejemajo za dosmrtno ude). Dosmrtniki z izplačano dosmrtnino do 50 kron (do št. 3220) naj doplačajo 12 Din, z dosmrtnino 80 kron (št. 3221—3275) naj doplačajo 11 Din, z dosmrtnino 200 kron (št. 3276—3317) 10 Din, z dosmrtnino 400 kron (št. 3318—3331) 7 Din, z dosmrtnino 900 kron (št. 3332—3340) 3 Din.

Posamezni letni udje, ki se neposredno pismeno naročajo na knjige pri Družbi sv. Mohorja v Celju, plačajo 29 Din, in sicer udnine 20 Din ter za poštnino in odpravnino 9 Din. Kdor naroči knjige za doplačilo, naj doplača za poštnino in odpravnino 15 Din.

Udje v inozemstvu plačajo za knjige s poštnino in odpravnino vred 36 Din. Kdor naroči knjige za doplačilo, naj doplača za poštnino in odpravnino še 10 Din.

Za ude v Ameriki velja letnina dolar 1.25. Američani naj nakazujejo to vsoto po pošti ali po katerikoli banki vsak zase ali po več skupaj Družbi sv. Mohorja v Celju. Za knjige za doplačilo in za vezavo veljajo iste cene kot so označene zgoraj. Kdor pošlje zase naročnino, se mu dostavijo knjige na njegov naslov (prosimo točnih naslovov!); če se jih naroči več skupaj, naj se določi ime in naslov onega člana, ki se mu pošljejo knjige za vse skupaj.

Odbor Družbe sv. Mohorja: Dr. Franc Cukala, dr. Franc Kotnik, dr. Lambert Ehrlich, Josip Zeichen, Anton Cestnik, F. S. Finžgar, dr. Rudolf Blüml, msgr. Valentin Podgorc.

Družbene knjige je uredil dr. Jože Pogačnik, Ljubljana, Kolezijska 1.

1852

log. 22. 8. 78

B

1935

KOLEDAR
DRUŽBE SV. MOHORJA

Z RISBAMI OPREMIL S. PENGOV
IZDALA IN ZALOŽILA
DRUŽBA SV. MOHORJA V CELJU
NATISNILA MOHORJEVA TISKARNA V CELJU R. Z. Z. O. Z.
(FRAN MILAVEC, CELJE)

PAPEŽ PIJ XI

rojen 31. maja 1857 v Desio pri Milanu z imenom AHIL RATTI; za mašnika posvečen 20. decembra 1879; apostolski nuncij na Poljskem 6. junija 1919; kardinal in nadškof v Milanu 13. junija 1921; za papeža izvoljen dne 6. februarja 1922, kronan 12. februarja 1922.

NAŠA KRALJEVSKA RODOVINA

ALEKSANDER I.

kralj Jugoslavije, rojen 17. decembra 1888 na Cetinju; regent od 24. junija 1914; kralj od 17. avgusta 1921.

MARIJA

kraljica, roj. kot romunska kraljična 9. januarja 1899, poročena 8. junija 1922.

PETER

prestolonaslednik, rojen 6. septembra 1923 v Beogradu.

TOMISLAV

kraljevič, rojen 19. januarja 1928 v Beogradu.

ANDREJ

kraljevič, rojen 28. junija 1929 na Bledu.

VLADIKE SLOVENCEM

DR. ANTON BONAVENTURA JEGLIČ

škof ljubljanski v p., roj. v Begunjah 29. maja 1850, posvečen 12. septembra 1897 za škofa v Sarajevu, od 22. maja 1898 do 1. avgusta 1930 škof v Ljubljani, nato naslovni nadškof garelski, bivajoč v Gornjem gradu.

DR. GREGORIJ ROŽMAN

škof ljubljanski, rojen 9. marca 1883 v Šmihelu pri Pliberku, posvečen za škofa koadjutorja dne 14. julija 1929, od 1. avgusta 1930 škof v Ljubljani.

DR. IVAN TOMAŽIČ

škof lavantinski, rojen 1. avgusta 1876 pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, posvečen za škofa koadjutorja 1. avg. 1928, od 1. avg. 1933 škof v Mariboru.

DR. ADAM HEFTER

knez in škof krški, rojen 6. decembra 1871 v Prienu na Bavarskem, posvečen za škofa 7. januarja v Salzburgu, ustoličen v Celovcu 12. februarja 1915.

DR. ANDREJ ROHRACHER

naslovni škof Isbe, rojen 31. maja 1892 v Lienzu na Tirolskem, posvečen za škofa koadjutorja celovškega 15. oktobra 1933.

DR. ALOJZIJ FOGAR

škof tržaški, rojen 27. januarja 1882 v Pevmi pri Gorici, posvečen za škofa 14. oktobra 1923 v goriški stolnici.

NAVADNO LETO 1935

ima 365 dni (med temi je 64 nedelj in praznikov po starem štetju) ter se začne s torkom in neha s torkom.

Z A Č E T E K L E T A 1935 MRKI SONCA IN LUNE

Cerkveno leto se začne 1. avd. nedeljo 1. decembra. Občno in državno leto se začne dne 1. januarja.

PREMEKLJIVI PRAZNIKI

Ime Jezusovo 2. januarja.	Sv. Trojica 16. junija.
Sedemdesetnica 17. febr.	Sv. Rešnje Telo 20. junija.
Pepelnica 6. marca.	Srce Jezusovo 20. junija.
Žal. Matibožja 12. aprila.	Angelska nedelja 1. sept.
Velika noč 21. aprila.	Rožniv. nedelja 6. okt.
Nedelja varstva sv. Jožefa 12. maja.	Posv. cerkvá 10. okt.
Križovo 27., 28., 29. maja.	Misijonska ned. 20. okt.
Vnebohod 30. maja.	Kristus Kralj 27. oktobra.
Binkošti 9. junija.	Zahvalna nedelja 3. nov.
	Prva adv. nedelja 1. dec.

Od božiča do pepelnice je 71 dni = 10 tednov 1 dan. Nedelj v predpustu je 8, po binkošti 24.

Z zvezdico (*) zaznamovani prazniki: svečnica, oznanjenje Marije Device, velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, rojstvo Marije Dev., sv. Štefan niso več cerkveno zapovedani prazniki.

P O S T I I N Z D R Ž K I

1. Pomladne (postne) kvatre 13., 15., 16. marca.
2. Poletne (binkošne) kvatre 12., 14., 15. junija.
3. Jesenske kvatre 18., 20., 21. septembra.
4. Zimske (adventne) kvatre 18., 20., 21. decembra.

1. Dnevi zgolj zdržka (ne smemo uživati meso, pa se smemo večkrat najesti do sitega) imajo *.
2. Dnevi zgolj posta (smemo uživati meso, pa se smemo le enkrat do sitega najesti), imajo †.
3. Dnevi strogega posta (ne smemo uživati meso in se smemo le enkrat do sitega najesti) imajo ††.

Razen tega naj se vsak vernik ravná po predpisih svoje škofije.

ASTRONOMICNI LETNI ČASI

Pomlad se začne dne 21. marca ob 14. uri 18 minut. Poletje se začne dne 22. junija ob 9. uri 38 minut. Jesen se začne dne 24. septembra ob 0.39 minut. Zima se začne dne 22. decembra ob 19. uri 37 minut. Ure se štejejo od 1 do 24, t. j. od polnoči do polnoči. Dolgost dneva velja za celjski vzporednik.

GODOVINSKO ŠTEVILO

Zlato število	17	Rimska številka	3
Epakta	25	Nedeljska črka	F
Sončni krog	12	Letni vladar je Merkur.	

NEBESNA ZNAMENJA

Pomlad:		Jesen:	
oven	♈	tehtnica	♏
bik	♉	škorpjon	♐
dvojčka	♊	strelec	♑
Poletje:		Zima:	
rak	♋	kozel	♑
lev	♌	vodnar	♒
devica	♍	ribi	♈

ZNAKI ZA MESEČNE SPREMENE

Mlaj		Ščip ali polna luna	
Prvi krajec		Zadnji krajec	

Letos bo mrknilo sonce petkrat in luna dvakrat. Pri nas bo delno viden le prvi mrk lune.

Dne 5. januarja bo delni sončni mrk: traja 8 minut in bo viden z dela Južnega Ledenega morja.

Dne 19. januarja bo popolni mrk lune: začetek ob 16. uri 4 minute, konec ob 17. uri 31 minut. Viden bo severozapadno od Severne Amerike, v Tihem in Indijskem oceanu, v Avstraliji, Aziji, Evropi in Afriki, izvzemši njenega zapadnega dela.

Dne 3. februarja bo delni sončni mrk: začetek ob 15. uri 30 minut, konec ob 19. uri 1 minuta. Viden bo v Severni Ameriki, izvzemši njenega severozapadnega dela, v Srednji Ameriki in v južni Grönlandiji.

Dne 30. junija bo delni sončni mrk: začetek ob 19. uri 34 minut, konec ob 22. uri 25 minut. Viden bo na severozapadni in severni Evropi, v severni Aziji, na Grönlandiji in v Severnem Ledenem morju.

Dne 16. julija bo popolni mrk lune: začetek ob 5. uri 9 minut, konec ob 6. uri 50 minut. Viden bo na jugozapadu Evrope, v Afriki, izvzemši severovzhodnih delov Atlantskega oceana, v Severni in Južni Ameriki in v vzhodnih delih Tihega oceana.

Dne 30. julija bo delni sončni mrk: začetek ob 9. uri 2 minuti, konec ob 11. uri 30 minut. Viden bo na Južnem Ledenem morju.

Dne 25. decembra bo obročasti sončni mrk: začetek ob 16. uri 42 minut, konec ob 21. uri 17 minut. Viden bo v južnem delu Južne Amerike, na jugu Tihega in Atlantskega oceana, na Novi Zelandiji in na Južnem Ledenem morju.

VREMENSKI PREROK

Vsi učenjaki trdijo, da se jim doslej še ni posrečilo dognati, kako bi bilo mogoče vreme vsaj približno določiti vnaprej. Stoletna opazovanja niso mogla iznajti vsaj nekoliko zanesljivega preroka. Kar je v koledarju napovedanega o vremenu, to je nekaj približnega domnevanja za vsako leto, v katerem je letni vladar Merkur. Ta je letos. Primerjajte, kdaj bo ta prerok uganil, kdaj ne. — Letos ne prinašamo spet Herschlovega vremenskega ključa (saj ga imate v vseh prejšnjih koledarjih). Zato pa opozarjamo na staro rimsko in naše kmečko pravilo, ki pa res presnetljivo prerokuje vreme. Kako? Rimljani so rekli: I. in II. dan po mlaju ne pomenita nič. III. in IV. dan malo, kar pa peti dan pravi, za vso luno vreme postavi. Naši stari pa so trdili: Stota ura odločil! Torej: izračunaj točno stoto uro po mlaju in poglej vreme: vetrove (ali burja, ali zapad ali jug), jasno in suho, južno in megleno. Do ščipa bodo vetrovi in vreme te stote ure prevladovali. Pogosto tudi še do mlaja. — Zelo zanesljiva pa je vremenska napoved za dan, dva, kakor jo berete v časopisih od opazovalne postaje na Dunaju in v Zagrebu.

KOLENDAR ZA LETO 1936

Novo leto bo v sredo, pepelnica 26. februarja, velika noč 12. aprila, vnebohod 21. maja, binkošti 31. maja, presveto Rešnje Telo 11. junija, prva adventna nedelja 29. novembra.

PROSINEC-JANUAR

1 T NOVO LETO. OBREZ. GOSP.

- 2 S Ime Jezus. Makarij Aleksand.
- 3 Č Genovefa, dev.; Antér, papež.
- 4 P * Tit, šk.; Angela Folinjska, vd.
- 5 S Telesfor, m.; Emilijana, d.
- 6 N SVETI TRIJE KRALJI.
- 7 P Sveta Družina. Valentin, škof.
- 8 T Severin, op.; Teofil, mučenec.
- 9 S Julijan, mučenec; Peter, škof.
- 10 Č Pavel, puščavnik; Viljem, škof.
- 11 P * Higin, p.; Pavlin Ogl., škof.
- 12 S Alfred, op.; Arkadij, mučenec.
- 13 N 1. PO RAZGLAŠENJU GOSP.
- Veronika Mil., devica; Juta.
- 14 P Feliks (Srečko) Nol.; Hilarij.
- 15 T Maver, opat; Habakuk, prer.
- 16 S Marcél, p.; Berard in tov., m.

5. ob 6-20, sneg. 11. ob 21-55, sneg in dež.
 19. ob 16-44, lepo, mraz. 27. ob 20-59, sneg, dež.
 Sonce stopi v znamenje vodnarja dne 20. ob 12-52. Dol-
 gost dneva od 8 ur 28 minut do 9 ur 24 minut. Dan
 zraste za 56 minut.

Sveti Trije kralji: Modri z Vzhoda (Mt 2, 1-12).
 Previdnost božja ravna naša pota. — 1. po razgl. Gosp.:
 Dvanajstletni Jezus v templju (Lk 2, 42-52). Spomni se,
 da posvečuješ Gospodov dan. — 2. po razgl.: O ženitnini
 v Kani Galilejski (Jan 2, 1-11). Marija posredovavka med
 nami in Jezusom. — 3. po razgl.: Jezus ozdravi gobavca
 (Mt 8, 1-13). Gospod, reci le besedo, in ozdravljena bo
 moja duša.

**ČLOVEK IMA PRED SABO ŽIVLJENJE IN SMRT,
 KAR HOČE, MU BO DANO.**

21

22

- 17 Č Anton, puščavnik; Marijan, m.
18 P * Sv. Petra stol v Rimu, Priska.
19 S Marij in tovariši, m.; Knut.

20 N 2. PO RAZGLAŠENJU GOSP.

Fabijan in Sebastijan, muč.

- 21 P Neža (Janja), dev., mučenica.
22 T Vincencij in Anastazij, muč.
23 S Zaroka Marije Dev. Rajmund.
24 Č Timotej, šk.; Evgenij, mučenec.
25 P * Spreobrnj. Pavla; Ananija, m.
26 S Polikarp, škof; Pavla, vdova.

27 N 3. PO RAZGLAŠ. GOSPOD.

Janez Zlatousti, cerkveni uč.

- 28 P Rogerij, Egidij in Odorik.
29 T Frančišek Sal., cerkv. učenik.
30 S Martina, dev., m.; Hiacinta, d.
31 Č Peter Nol., sp.; Marcela, vd.

O. Stanislav Škrabec, r. 7. jan. 1844 v Hrvači pri Ribnici, jezikoslovec († 6. okt. 1918 v Ljubljani). — Anton Aškerc, roj. 9. jan. 1856, pesnik († 10. junija 1912 v Ljubljani). — Dragotin Kette, r. 19. jan. 1876, pesnik († 10. aprila 1899 v Ljubljani). — Oton Župančič, r. 23. jan. 1878 na Vinici, največji naš sodobni pesnik. — Matija Čop, roj. 26. jan. 1797 v Žirovnici, učenjak († 6. julija 1835).

Če sv. Anton z dežjem prihaja, se dolgo potem zemlja napaja. — Če plohe v prosincu jamejo dreti, ženjice poleti nimajo kaj žeti. — Če Vinka sonce peče, v sode vince teče. — Prosinca gorkota, jeseni sirota. — V prosincu mrzlo, da póka, bo v jeseni ajda in moka.

Sveta Družina — mesečna misel:

**KRŠČANSKO ŽIVLJENJE V DRUŽINAH
JE SREČA NARODA.**

25

27

SVEČAN-FEBRUAR

- 1 P * Ignacij (Ognjeslav) Antioh.
 2 S Svečnica. Darovanje Gospod.
 3 N 4. PO RAZGLAŠ. GOSPOD.
 Blaž, škof, muč.; Oskar, škof.
 4 P Andrej Kors., škof; Janez Brit.
 5 T Agata, dev., muč.; Albuin, šk.
 6 S Amand, škof; Doroteja, d., m.
 7 Č Romuald, op.; Julijana, vdova.
 8 P * Janez Matajski; Juvencij, šk.
 9 S Apolonija, d., m.; Ciril Aleks.
 10 N 5. PO RAZGLAŠ. GOSPOD.
 Sholastika, d.; Sotéra, d., muč.
 11 P Lurška Mati božja. Adolf, šk.
 12 T Obletnica kronanja Pija XI.
 13 S Katarina Ričijska, dev.; Gre-
 gorij II., papež; Benigen, muč.
 14 Č Valentin (Zdravko), mučenec.

 ☉ 3. ob 17-27, lepo. ☽ 10. ob 10-25, mrzlo. ☼ 18. ob 12-17, sneg, deževno. ☾ 26. ob 11-14, mrzlo, veter. Sonce stopi v znamenje rib dne 19. ob 3-16. Dolgost dneva od 9 ur 28 minut do 10 ur 48 minut. Dan zraste za 1 uro 20 minut.

4. po razglaš. Gosp.: Jezus med viharjem v ladji spi (Mt 8, 23-27). Tudi v največjem viharju življenja smo v božjih rokah. — 5. po razgl. Gosp.: Prilika o pšenici in ljujki (Mt 13, 24-30). Edino živo krščanstvo prekvasi človeško družbo. — 1. predp.: O delavcih v vinogradu (Mt 20, 1-16). Bog, ki nas je ustvaril brez nas, nas ne bo zveličal brez nas. — 2. predp.: Prilika o sejavcu in semenu (Lk 8, 4-15). Božja beseda obrodi v preprostih, ne v prevzetnih srcih.

JAZ SEM LUČ SVETA; KDOR HODI ZA MENOJ,
 NE HODI V TEML, AMPAK IMA LUČ ŽIVLJENJA.

2

3

6

11

14

16

18

- 15 P *Favstin, muč.; Jordan, spozn.
- 16 S Julijana, m.; Onezim, škof, m.
- 17 N 1. PREDPOSTNA NEDELJA.**
- Francišek Kle; Gregorij X., p.
- 18 P Simeon, škof, m.; Flavijan.
- 19 T Konrad, puščavnik; Julijan, m.
- 20 S Sadot, škof, in tovariši, muč.
- 21 Č Feliks (Srečko), šk.; Irena, d.
- 22 P *Sv. Petra stol v Antiohiji.
- Marjeta Kortonska, spokorn.
- 23 S Peter Dam., c. uč.; Romana, d.
- 24 N 2. PREDPOSTNA NEDELJA.**
- Matija (Bogdan), ap.; Sergij, m.
- 25 P Valburga, dev.; Feliks III., p.
- 26 T Matilda; Viktor (Zmagosl.).
- 27 S Gabriel od Ž. M. b.; Baldomir.
- 28 Č Roman, op.; Antonija Florent.

Valentin Vodnik, r. 3. aprila 1758 v Zgornji Šiški, slov. pesnik, »Ilirija oživiljena« († 8. jan. 1819 v Ljubljani). — France Prešeren, pesnik († 8. febr. 1849 v Kranju). — Fr. S. Finžgar, r. 9. febr. 1871 na Breznici, pripovednik, dramatik. — Dr. Jož. Gruđen, r. 14. febr. 1869 v Ljubljani. »Zgodovina slovenskega naroda« († 1. nov. 1922 v Ljubljani). — Matija Valjavec, r. 17. febr. 1831 na Srednji Beli, pesnik in jezikoslovec († 15. marca 1897).

Ob svečnici mraz in sneg, kmalu bo zelen dol in breg. — Če na svečnico od strehe kane prej ko od sveče, ne bo še kmalu konec zime. — Ako sneg dlje ko sedemnajst tednov leži, slaba letina sledi. — Če ob koncu meseca veter razsaja, dobra letina prihaja.

Postni čas — mesečna misel:

**ODRECI SI VSAJ ENO ZABAVO IN
TROŠEK ZANJO DAJ REVEŽEM.**

22

24

26

SUŠEC-MAREC

- 1 P * Albin, škof; Antonina, muč.
2 S Simplicij, papež; Neža (Janja).

3 N 3. PREDPOSTNA NEDELJA.

Kunigunda, cesarica; Marin, m.

- 4 P Kazimir, spozn.; Lucij, papež.
5 T Pust. Janez Jožef od Kr., sp.
6 S †† Pepelnica. Perpetua in Fel.
7 Č † Tomaž Akvinski, c. učenik.
8 P †† Janez od Boga, sp.; Julijan.
9 S † Frančiška Rim.; Gregorij Nis.

10 N 1. POSTNA NEDELJA.

40 mučencev; Makarij, škof.

- 11 P † Sofronij, škof; Krištof Milan.
12 T † Gregorij Vel., p.; Bernard.
13 S †† Kvatre. Teodora, m.; Krist.
14 Č † Matilda, kraljica; Pavlina.
15 P †† Kvatre. Klemen; Ludovika.

☉ 5. ob 3-40, sneg in vihar. ☾ 12. ob 1-30, spremenlj.
☼ 20. ob 6-31, deževno. ☾ 27. ob 21-51, sneg in dež.
Sonce stopi v znamenje ovna dne 21. ob 2-43. Začetek
pomladi. Noč in dan sta enako dolga. Dolgost dneva
od 10 ur 52 minut do 12 ur 31 minut. Dan zraste za
1 uro 39 minut.

3. predpostna: Jezus ozdravi slepca (Lk 18, 31-43).
Vera odpre duši oči, da ume skrivnosti svete vere. —
1. postna: Jezus trikrat skušan (Mt 4, 1-11). Skušnjav ne
zmagáš razen z božjim orožjem. — 2. postna: Jezus se
na gori izpremeni (Mt 17, 1-9). Ne v hrupu sveta, v sa-
moti se nam razodeva Bog. — 3. postna: Jezus izžene
hudiča (Lk 11, 14-28). Kdor ni s Kristusom, je zoper
njeга. — 4. postna: Jezus nasiti pet tisoč mož (Jan 6,
1-15). Brez božjega blagoslova je prazno naše delo.

**AKO BOŠ ISKAL GOSPODA, SVOJEGA BOGA, GA
BOŠ NAŠEL, ČE GA BOŠ LE ISKAL IZ VSEGA SRCA
IN Z VSO BRIDKOSTJO SVOJE DUŠE.**

- 16 S †† Kvatre. Hilarij in Tacijan.
 17 N 2. POSTNA NEDELJA.
 Jedert, devica; Patrik, škof.
 18 P † Ciril Jer., c. uč.; Salvator, sp.
 19 T JOŽEF, ŽENIN D. MARIJE.
 20 S † Aleksandra, m.; Janez P.
 21 Č † Benedikt, opat; Serápion, šk.
 22 P †† Lea; Katarina Genovska, d.
 23 S † Jožef Oriol; Pelagija, muč.
 24 N 3. POSTNA NEDELJA. Gabr.
 25 P Oznanjenje Marije Device.*
 26 T † Emanuel, muč.; Maksima, m.
 27 S † Janez Dam., c. uč.; Rupert.
 28 Č † Janez Kapistran; Sikst, pap.
 29 P †† Ciril, muč.; Bertold, spozn.
 30 S † Janez Klimak; Kvirin, muč.
 31 N 4., SREDPOSTNA NED. Benj.

O. Ang. Hribar, r. 3. marca 1843 v Zg. Tuhinju, cerkveni skladatelj († 5. aprila 1907 v Ljubljani). — Josip Jurčič, r. 4. marca 1844 na Muljavi na Dolenjskem, najplodovitejši pripovednik († 3. maja 1881 v Ljubljani). — Jos. Murn-Aleksandrov, r. 4. marca 1879 v Ljubljani, pesnik († 18. januarja 1901). — Josip Stritar, roj. 6. marca 1836 v Podsmreki pri Velikih Laščah, pesnik, pisatelj, kritik († 25. novembra 1923 v Rogaški Slatini).

Sv. Jedert lepa, dobro letino obeta. — Če sušec vabi ovčice na paše zelene, jih mali traven spet v hleve sežene. — Če sušec grmi, lakota beži. — Če v sušcu more kmet orati, bo v malem travnu moral počivati. — Kar sušca zeleni, se rado posuši.

Materinski dan — mesečna misel:

**DOBRE MATERE SO SVETI OGNJI,
KI GORIJO ZA DRUGE.**

M·TRAVERN-APRIL

10

- 1 P † Hugo, škof; Venancij, šk., m.
 2 T † Frančišek Pavl.; Leopold G.
 3 S † Rihard, šk.; Hionija, d., m.
 4 Č † Izidor Sev., Benedikt Niger.
 5 P † Vincencij (Vinko) F.; Irena.
 6 S † Sikst I., papež; Krescencija.
7 N 5. POSTNA, TIHA NEDELJA.
 Herman Jožef, sp.; Hegezip.
 8 P † Albert, škof; Julija Biliart.
 9 T † Marija Kleof.; Tomaž T., m.
 10 S † Mehtilda, dev.; Ecehiel, pr.
 11 Č † Leon Vel., papež, cerkv. uč.
 12 P † Marija 7 žalosti. Julij I., p.
 13 S † Hermenegild, muč.; Ida, d.
14 N 6., CVETNA NEDELJA.
 Justin, m.; Valerijan in tovariši.
 15 P † Helena, kraljica; Teodor, m.

☾ 3. ob 13-11, dež in. sneg. ☽ 10. ob 18-42, deževno.
 ☼ 18. ob 22-10, lepo. ☾ 26. ob 5-21, deževno, hladno.
 Sonce stopi v znamenje bika dne 20. ob 14-19. Dolgost dneva od 12 ur 34 minut do 14 ur 3 minute. Dan zraste za 1 uro 29 minut.

5. postna (tiha): Judje hočejo Jezusa kamenjati (Jan 8, 46-59). Pot resnice vodi skozi točo psov in laži. — 6. postna (cvetna): Jezus jezdi v Jeruzalem (Mt 21, 1-9). Od slave do križa je samo en korak. — Velikonočna: Jezus vstane od mrtvih (Mk 16, 1-7). Do vstajenja vodi bogovdano trpljenje. — 1. povelikonočna (bela): Jezus se prikaže ob zaprtih durih (Jan 20, 19-31). Kes je velesila, iz katere kali prenovljenje človeštva.

NE BODI ZA POROKA ČEZ SVOJE MOČI; ČE SI PA SPREJEL POROŠTVO, MISLI NA VRACILO.

- 16 T † Benedikt Jožef Lab., spozn.
17 S † Rudolf, muč.; Anicet, papež.
18 Č † Vel. četrtek. Antia; Apol.
19 P †† Vel. petek. Leon IX., papež.
20 S †† Vel. sobota. Neža Mont., d.
21 N VELIKA NOČ. VSTAJ. GOSP.
 Anzelm, c. uč.; Simeon, škof.
22 P Velikon. ponedeljek. Soter, p.
23 T Vojteh (Adalbert); Egidij As.
24 S Jurij, muč.; Fidelis Sigm., muč.
25 Č Marko, evangelist; Ermin, m.
26 P * M. B. dobrega sveta. Klet.
27 S Zita, dev.; Peter K.; b. Hozana.
28 N 1. POVEL., BELA NEDELJA.
Pavel od Križa; Lukezij.
29 P Peter, mučenec; Robert, opat.
30 T Katarina Sien., d.; Jožef Ben.

Pavlina Pajkova, r. 9. aprila 1854, pisateljica († 1. julija 1901 v Ljubljani). — Jurij Japelj, r. 11. apr. 1744 v Kamniku, cerkv. pesnik in pisatelj, »Sveto pismo« († 11. nov. 1807 v Celovcu). — Rihard Jakopič, roj. 12. aprila 1869 v Ljubljani, najodličnejši sodobni slikar. — Anton Janša, r. 20. maja 1734, čebelar, slikar († 13. septembra 1773). — Jan. V. Valvasor, r. 28. maja 1641 v Ljubljani, zgodovinar († 19. septembra 1693).

O svetem Juriju visoko žito, leto plodovito. — Slana v aprilu je bolj nevarna kot poleti toča in suša soparna. — Dež v aprilu je res božji dar iz nebes; če pa je preveč dežja, kmet nad slabo letino godrnja. — Če je mali traven preveč gorak, se veliki traven obrne naopak.

Sv. Peter Kanizij — mesečna misel:

**KATEKIZEM JE KNJIGA ŽIVLJENJA
ZA VSAKOGAR.**

VELTRAVEN - MAJ

- 1 S Filip in Jakob ml., apostola.
- 2 Č Atanazij, c. uč.; Sekund, m.
- 3 P * Najdenje sv. križa. Aleksand.
- 4 S Florijan (Cvetko), m.; Monika.

5 N 2. POVELIKONOČNA NED.

Pij V., papež; Irenej, škof.

- 6 P Janez Ev. pred L. vr.; Judita.
- 7 T Stanislav, škof, m.; Dujam, šk.
- 8 S Varstvo sv. Jožefa. Prik. Mih.
- 9 Č Gregorij Nacianški, cerkv. uč.
- 10 P * Antonin, šk.; Janez de Av.
- 11 S Francišek Hier.; Mamert, škof.

12 N 3. POVELIKONOČNA NED.

Pankracij in tovariši, mučenci.

- 13 P Servacij, škof; Peter Regalat.
- 14 T Bonifacij, m.; Pashal I., papež.
- 15 S Izidor, kmet, spoznav.; Zofija.

2. ob 22-36, lepo. 10. ob 12-54, dež. 18. ob 10-57, veliko dežja. 25. ob 10-44, veliko dežja. Sonce stopi v znamenje dvojčkov dne 21. ob 13-56. Dolgost dneva od 14 ur 7 minut do 15 ur 17 minut. Dan zraste za 1 uro 10 minut.

2. povelikonočna: Jezus dobri pastir (Jan 10, 11-16). Javno delo bi bilo uspešnejše, da je več dobrih pastirjev in manj najemnikov. — 3. povelikonočna: Jezus napoveduje svoj odhod (Jan 16, 16-22.). Čim bolj krščansko živiš, tem več boš prestal, a za zmago in veselje. — 4. pov.: Jezus obeta učencem svetega Duha (Jan 16, 5-14). Ni vse, kar se človeku zdi hudo, vedno res tako. — 5. pov.: Jezus uči o moči molitve (Jan 16, 23-30). Kdor ne moli, zaupa zgolj sebi; kdor moli, zaupa Bogu.

**RAHEL ODGOVOR TOLAŽI JEZO,
TRDA BESEDA VNEMA SRD.**

1

3

4

7

- 16 Č Janez Nep., muč.; Ubald, škof.
17 P * Bruno, škof; Pashal Bajlonski.
18 S Erik, kralj; Aleksandra, d.
19 N 4. POVELIKONOČNA NED.
Peter Celestin; Pudencijana, d.
20 P Bernardin Sienski, sp.; Plavtila
21 T Feliks Kant.; Andrej Bobola.
22 S Emil (Milan); Margarita Kas.
23 Č Janez Krstnik de Rossi, spozn.
24 P † Marija D., pomočnica kristj.
25 S Gregorij VII., p.; Urban I., p.
26 N 5., KRIŽEVA NEDELJA. Filip.
27 P Beda Č., c. uč.; Janez I., p.
28 T Avguštin, škof; Viljem, op.
29 S Marija Magdalena Pazzi, d.
30 Č KRIST. VNEBOHOD. Ivana O.
31 P * Angela, dev.; Kancijan, muč.

Ivan Cankar, roj. 10. maja 1876 na Vrhniki, najznamenitejši pisatelj in borivec za narodne in človeške pravice († 11. decembra 1918 v Ljubljani). — Anton Medved, r. 19. maja 1869 v Kamniku, pesnik, dramatik († 12. marca 1910 na Turjaku na Dolenjskem). — Anton B. Jeglič, roj. 29. maja 1850, nadškof, slovenski preporoditelj. — Janez Trdina, r. 29. maja 1830, pisatelj († 14. julija 1905 v Novem mestu).

Če ta mesec je dosti dežja, v jeseni bo dosti vsega blaga. — Ta mesec cedi najobilnejše, druga polovica njegova najbolj zdrave rose. — Mokri trojaki, tolst božič. — O sv. Urbanu žito ni še dobljeno ne izgubljen. — Če veliki traven večerno roso napaja, bo dosti vina in obilna klaja.

Šmarnice — mesečna misel:
**MAJNIK JE VISOKA PESEM MARIJI
VERNOVDANIH SRC.**

ROŽNIK-JUNIJ

1 S Fortunat, spoznav.; Kuno. ☉

2 N 6. POVELIKONOČNA NED. ☿

Marcelin; Peter, m.; Erazem.

3 P Klotilda, kraljica; Pavla, d., m. ☿

4 T Francišek Kar.; Kvirin, šk., m. ☿

5 S Bonifacij, škof; Valerija, muč. ☿

6 Č Norbert, škof; Bertrand, škof. ☿

7 P * Robert, opat; Baptista V., d. ☿

8 S Medard, škof; Pacifik; Viljem. ☿

9 N BINKOŠTI. PRIHOD SV.D. ☿

Primož in Felicijan, mučenca.

10 P Bink. poned. * Margareta, kr. ☿

11 T Barnaba, apostol; Marcijal, m. ☿

12 S † Kvatre. Janez F.; Leon III., p. ☿

13 Č Anton Padov., sp.; Akvilina. ☿

14 P †† Kvatre. Bazilij, c. uč.; Elizej. ☿

15 S † Kvatre. Vid, muč.; Germana. ☿

☿ 1. ob 8-52, sprem. ☿ 9. ob 6-49, sprem. ☿ 16. ob 21-20, lepo. ☿ 23. ob 15-21, spr. ☿ 30. ob 20-25, lepo. Sonce stopi v znamenje raka dne 21. ob 22-12. Začetek poletja. Dolgost dneva od 15 ur 18 minut do 15 ur 35 minut. Dan zraste do 21. za 17 minut in se do 30. zopet skrči za 2 minuti.

6. povelik.: O pričevanju sv. Duha (Jan 15, 26-27; 16, 1-4). Mnogi napadajo vero, ker je ne poznajo. — Binkoštna: Jezus govori o sv. Duhu in o ljubezni (Jan 14, 23-31). Usoda Cerkve je vedno enaka. — 1. pobink.: Jezusu je dana vsa oblast (Mt 28, 18-20). Zaverovanost vase vodi v krivično sodbo o bližnjem. — 2. pob.: Prilika o veliki večerji (Lk 14, 16-24). Prevelike časne brige so poguba duši. — 3. pob.: Prilika o izgubljeni ovci in o izgubljenem denarju (Lk 15, 1-10). Misel božja o grešniku je redko po sodbi ljudi.

**V MIRU SI LAHKO Z MNOGIMI LJUDMI,
SVETOVAVEC PA TI BODI MED TISOČI EDEN.**

21

24

29

16 N 1. POB., PRESV. TROJICA. ☼

Jošt, opat; Francišek Reg., sp.

17 P Adolf, škof; Nikander, muč.

18 T Efrem S., c. uč.; Marko in M.

19 S Julijana, d.; Gervazij in Prot.

20 Č SV. REŠNJE TELO. Silverij, p.

21 P * Alojzij (Vekoslav), spoznav.

22 S Ahacij, muč.; Pavlin Nol., šk.

23 N 2. POBINK. NEDELJA. ☾

Agripina, d., m.; Ediltruda, kr.

24 P Kres. Rojstvo Janeza Krstnika.

25 T Viljem, opat; Henrik, škof.

26 S Janez in Pavel, m.; Vigilij, m.

27 Č Hema (Ema), vd.; Ladislav, kr.

28 P * Vidov dan. - Srce Jezusovo.

29 S PETER IN PAVEL, apostola.

30 N 3. POB., TREZNOSTNA N. ☉

Stanko Vraz, r. 3. junija 1810 v Cerovcu pri Ljutomeru, glavni slovenski »lir« († 14. maja 1851). — Primož Trubar, r. 8. junija 1508 na Raščici pri Turjaku, prvi slovenski pisatelj, protestantski reformator († 25. julija 1586 na Nemškem). — Anton AL Wolf, r. 14. junija 1782, škof, »Slovar«, »Sveto pismo« († 1859). — Friderik Baraga, r. 29. junija 1797 v Dobrniču na Dolenjskem, duhovni pisatelj in škof, apostol Indijancev († 1868 v Ameriki). Kakor vreme na Medarda kane, tako ves mesec ostane. — Sever, ki v tem mesecu pogosto vleče, nam v deželo obilo žita privleče. — Če kres deži, orehov ni. — Ako se kukavica dolgo po kresu oglašja, draginjo prinaša. — Sv. Peter in Pavel lep, brez dežnika greš lahko daleč po svet'.

Srce Jezusovo, Vidov dan — mesečna misel:

DOMOVINA JE MATI; LJUBI JO, TRPI IN MOLI
ZANJO. TAK JE ZGLED BOŽJEGA SRCA.

M · SRPAN · JULIJ

2

5

12

20

- 1 P Presveta Rešnja Kri. Teobald.
- 2 T Obisk. Mar. D. Martinijan, m.
- 3 S Leon II., papež; Bernardin R.
- 4 Č Urh, škof; Berta, d.; Lavrijan.
- 5 P * Ciril in Metod, slov. apostola.
- 6 S Izaija, pr.; Bogomila; Dominika.
- 7 N 4. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Vilibald, škof; Pulherija, dev.
- 8 P Evgenij III.; Elizabeta, kr.
- 9 T Nikolaj in t., gorkumski muč.
- 10 S Amalija, d.; Veronika Jul., d.
- 11 Č Pij I., papež; Olga; Savin, muč.
- 12 P * Mohor in Fortunat, mučenca.
- 13 S Anaklet, papež; Margareta.
- 14 N 5. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Bonaventura, škof, cerkv. uč.
- 15 P Henrik I., kralj; Vladimir, kr.

☿ 8. ob 23-28, lepo. ☼ 16. ob 6-00, sprem. ☾ 22. ob 20-42, lepo ob zap., dež ob juhu. ☀ 30. ob 10-32, dež. Sonce stopi v znamenje leva dne 23. ob 9-06. Začetek pasjih dni. Dolgost dneva od 15 ur 33 minut do 14 ur 44 minut. Dan se skrči za 48 minut.

4. pobink.: Čudežni ribji lov (Lk 5, 1-11). Bog ne tehta dela po uspehih, ampak po duhu, v katerem ga vršiš. — 5. pob.: O grehu v misli in besedi (Mt 5, 20-24). Hudo-ben jezik je nevarnejši od noža. — 6. pob.: Jezus nasiti štiri tisoč mož (Mk 8, 1-9). Glad po spoznanju resnice je večkrat hujši od telesne lakote. — 7. pob.: O lažnivih prerokih (Mt 7, 15-21). Nesreča za narod so vodniki, ki delajo ljudskim strastem po godu.

**DOBRODELNOST JE KO VRT, POLN BLAGOSLOVA;
USMILJENJE OSTANE NA VEČNE ČASE.**

- 16 T Devica Marija Karmelska. ☉ 🐾
17 S Aleš, spozn.; Marcelina, dev. 🐾
18 Č Friderik (Miroslav), m.; Kamil. 🐾
19 P * Vincencij P.; Avrea (Zlata). 🐾
20 S Marjeta, dev., muč.; Hieronim. 🐾

21 N 6. POBINKOSTNA NEDELJA. 🐾

- Prakseda, dev., m.; Angelina.
22 P Marija Magd.; Lavrencij B. ☾ 🐾
23 T Apolinarij, šk., m.; Liborij, šk. 🐾
24 S Kunigunda; Magdalena Postel. 🐾
25 Č Jakob (Rado), ap.; Krištof, m. 🐾
26 P * Ana, mati Mar.Dev.; Valent. 🐾
27 S Rudolf in tov., m.; Pantaleon. 🐾

28 N 7. POBINK. NEDELJA. Viktor. 🐾

- 29 P Marta, devica; Beatrika, muč. 🐾
30 T Abdon in Senen, mučenca. ☉ 🐾
31 S Ignacij (Ognjeslav) Lojola, sp. 🐾

Fran Levec, r. 4. julija 1846 na Ježici pri Ljubljani, zgodovinar in leposlovni urednik († 2. dec. 1916 v Ljubljani). — Frančišek Lampe, roj. 10. julija 1859 v Črnem vrhu, modroslovec, vzgojnik († 24. nov. 1900 v Ljubljani). — Ignacij Knoblehar, roj. 6. julija 1819 v Škocijanu, afriški misijonar ob Nilu († 13. aprila 1858 v Napolju). — Rado Murnik, r. 31. jul. 1870 v Ljubljani, humoristični pisatelj († 6. novembra 1932).

Sv. Aleš soparen in suh, napravi za zimo si dober kožuh. — Če na Marijino obiskovanje deži, potem dež štirideset dni trpi. — Ako mravlje preko navade mravljišča znašajo, zgodnjo in hudo zimo oznanjajo. — Če na dan svete Marjete deži, orehov pričakovati ni, seno se ne more posušiti, lešniki bodo črvoviti.

Sv. Ciril in Metod — mesečna misel:

**PO EVANGELIJU JE PRISLA SLOVANOM
PRVA PROSVETA.**

23

25

26

16

17

19

V. SRPAN - AVGUST

15

16

23

- 1 Č Vezi sv. Petra, ap.; Makab. br. 7
- 2 P * **Porciunkula.** Alfonz M. Lig. 7
- 3 S Najdenje svet. Štefana; Lidija. 7
- 4 N **8. POBINKOŠTNA NEDELJA.** 7
- Dominik (Vladimil), sp.; Arist.
- 5 P **Mar. D. Snežnica.** Ožbalt, kr. 7
- 6 T **Gosp. sprem.** Sikst II., papež. 7
- 7 S Kajetan, spozn.; Donat, muč. 7
- 8 Č Cirijak, Larg in Smaragd, muč. 7
- 9 P * Jan. Vianney, sp.; Peter Fab. 7
- 10 S Lavrencij, muč.; Pavla, devica. 7
- 11 N **9. POBINKOŠTNA NEDELJA.** 7
- Tiburcij, muč.; Suzana, d., m.
- 12 P Klara, devica; Hilarija, muč. 7
- 13 T Janez Berhmans; Kasijan, m. 7
- 14 S Evzebij, sp.; Atanazija, vd. 7
- 15 Č **VNEBOVZETJE MARIJE D.** 7

7. ob 14:23, spremenljivo. 14. ob 13:44, veliko dežja. 21. ob 4:17, dež. 29. ob 2:00, lepo. Sonce stopi v znamenje device dne 23. ob 15:53. Konec pasjih dni. Dolgost dneva od 14 ur 42 minut do 13 ur 17 minut. Dan se skrči za 1 uro 25 minut.

8. pob.: O krivičnem hišniku (Lk 16, 1-9). Rabi premoženje tako, da ti rodi večnih vrednot. — 9. pob.: Jezus joka nad Jeruzalemom (Lk 19, 41-47). Blagor mu, kdor prizna božje obiskanje. — 10. pob.: Prilika o farizeju in cestinarju (Lk 18, 9-14). Bog hoče ponižne vere. — 11. pob.: Jezus ozdravi gluhonemega (Mk 7, 31-37). Strast lahko ogluši človeka tako, da ga ozdravi le izredna božja pomoč.

**KJER VIDIŠ, DA JE MNOGO ROK, ZAKLEPAJ.
VSE, KAR IZDAŠ, PRESTEJ IN PRETEHTAJ;
PREJEMKE IN IZDATKE VSE ZAPIŠI.**

10

- 16 P *Rok, sp.; Joahim, oče M. D.
17 S Hiacint, spozn.; Julijana, dev.
18 N 10. POBINK. NEDELJA.
Helena (Jelena), ces.; Agapit.
19 P Ludovik Tol., šk.; Janez Eud.
20 T Bernard, opat; Samuel, prer.
21 S Ivana Franc. Šantalska, vd.
22 Č Timotej, muč.; Hipolit, škof.
23 P *Srce Marijino. Filip Ben., sp.
24 S Jernej, apostol; Ptolomej, šk.
25 N 11. POBINK. NEDELJA. Lud.
26 P Cefirin, papež; Bernard Of., sp.
27 T Jožef Kal., spozn.; Antuza, m.
28 S Avguštin, c. uč.; Hermes, muč.
29 Č Obgl. Janeza Krstn. Sabina.
30 P *Roza Limanska, d.; Pamahij.
31 S Rajmund (Rajko), sp.; Pavlin.

Jernej Kopitar, r. 21. avgusta 1780 v Repnjah na Gorenjskem, jezikoslovec († 11. avgusta 1844 na Dunaju). — Ivan Tavčar, r. 28. avg. 1850 v Poljanah na Gorenjskem, pisatelj in politik, izdal »Slovenski Pravnik« († 19. febr. 1923 v Ljubljani). — Miha Kastelic, r. 1. septembra 1796, pesnik, ustanovitelj in urednik »Kranjske Čebelnice« († 22. oktobra 1868).

Sv. Lovrenc pa sv. Jernej lep, še dolgo v jeseni bo topel svet. — O velikem šmarnu lepo, dosti grozdja bo. — Če je o sv. Jerneju zrel grozd dobiti, bo dosti sladkega vinca piti. — Hladne rose sadje in žita zorijo, pa tudi večkrat očrvavijo.

Krstnikova smrt — mesečna misel:

**ŽIVA VERA SE NE BOJI NITI OBLASTNIKOV.
TRPI DO KRVİ IN ZMAGE!**

KIMAVEC-SEPTEMBER

1 N 12., ANGELSKA NEDELJA. 17

- 1 Egidij (Tilen), opat; Verena, d. 17
 2 P Štefan, kralj; Maksima, muč. 17
 3 T Evfemija, Doroteja in tov., d. 17
 4 S Rozalija, devica; Ida, grofinja. 17
 5 Č Lavrencij Just., škof; Gentilij. 17
 6 P * Caharija, prerok; Peregrin. 17
 7 S Marko in tovariši, mučenci. 17

8 N 13. POBINK. NEDELJA. 17

- Rojstvo Marije Dev.* Adrijan.
 9 P Peter Klaver, spozn.; Serafina. 17
 10 T Nikolaj Tol., sp.; Pulherija, c. 17
 11 S Prot in Hiacint, m.; Milan, šk. 17
 12 Č Ime Marija. Macedonij, škof. 17
 13 P * Francišek K., sp.; Notburga. 17
 14 S Poviš. sv. križa. Ciprijan, škof. 17
 15 N 14. POBINK. Marija 7 žalosti. 17

☿ 6. ob 3-26, mrzlo in dež. ☽ 12. ob 21-18, lepo, hladno. ☼ 19. ob 15-23, sprem. ☼ 27. ob 18-29, lepo. Sonce stopi v znamenje tehtnice 23. ob 13-01. Zač. jeseni. Dan in noč enako dolga. Dolgost dneva od 13 ur 14 min. do 11 ur 41 minut. Dan se skrči za 1 uro 27 minut.

12. pob.: Prilika o usmiljenem Samarijanu (Lk 10, 23-37). Čim več je notranjega krščanstva, tem več je samarijanske ljubezni. — 13. pob.: Jezus ozdravi deset gobavih (Lk 17, 11-19). Mnogo prosimo, malo se zahvaljujemo. — 14. pob.: O božji previdnosti (Mt 6, 24-33). Krščanstvo zahteva zase vsega človeka. — 15. pobink.: Jezus obudi mladeniča. (Lk 7, 11-16). Materinstvu gre spoštljivo usmiljenje. — 16. pob.: Jezus ozdravi vodeničnega in govori o ponižnosti (Lk 14, 1-11). Kdor hoče biti povsod prvi, je sam sebi in drugim v napotje.

RAZUMNEGA HLAPCA LJUBI KOT SEBE, NE KRATI MU SVOBODE, NE PUŠČAJ GA V UBOŠTVU.

4

8

12

14

16

- 16 P Kornelij, papež; Ljudmila, vd.
17 T Lambert, škof; Hildegarda, d.
18 S † Kvatre. Jožef K.; Zofija in t.
19 Č Januarij, šk., in tovariši, muč.
20 P †† Kvatre. Evstahij in tovariši.
21 S † Kvatre. Matej, apost.; Jona.

22 N 15. POBINK. NEDELJA.

Tomaž Vil., šk.; Mavricij in t.

- 23 P Linus, papež; Tekla, dev., m.
24 T Marija Dev., rešiteljica ujetn.
25 S Kamil in tovariši, m.; Kleofa.
26 Č Ciprijan in Justina, m.; Vigili.
27 P *Kozma in Damijan, muč.
28 S Venčeslav, kr.; Lioba (Ljuba).

29 N 16. POBINK. NEDELJA.

Mihael, nadangel; Evtihij, m.

- 30 P Hieronim (Jerko); Zofija, vd.

Fran Erjavec, roj. 4. sept. 1834 v Ljubljani, prirodopisec, pripovednik († 12. jan. 1887 v Gorici). — Janko Kersnik, r. 4. sept. 1852 na Brdu, pripovednik († 28. jul. 1897). — Anton Mahnič, roj. 14. sept. 1850, začetnik slovenskega katoliškega gibanja († 24. decembra 1920 v Zagrebu). — Fran Levstik, r. 28. sept. 1831 v Retjah, jezikoslovec in pripovednik († 16. novembra 1887 v Ljubljani).

Sv. Tilen deževen, ves mesec bo pust in reven. — Kakršno vreme prvi dan kane, rado ves mesec tako ostane. — Na svetega Matevža vreme ugodno, tako bo ostalo štiri tedne prihodno. — Če ptice selivke pred sv. Mihelom ne leté, se pred božičem ni bati zime trdé.

Angeli varuhi — mesečna misel:

**GORJE SVETU ZARADI POHUJSANJAI
STARŠI, VARUHI NEDOLŽNIH, S ČIM ZASTRUPLJA
SVET SRCA VAŠIH OTROK?**

VINOTOK-OKTOBER

- 1 T Remigij, šk.; Janez Dukl., sp.
- 2 S **Angeli varuhi.** Leodegar, škof.
- 3 Č Terezika Deteta Jezusa; Fel.
- 4 P *Francišek Seraf., sp.; Edvin.
- 5 S Placid in tov., m.; Flavijana.
- 6 **N 17. POB., ROŽNIVENSKA N.**
Brunon, spozn.; M. Frančiška.
- 7 P **Marija, kraljica sv. rožn. venca.**
- 8 T Birgita, vd.; Starček Simeon.
- 9 S Dionizij in tovariši, mučenci.
- 10 Č **Posv. cerkvá;** Franč. Borgia.
- 11 P ***Materinstvo M. b.;** Nikazij.
- 12 S Maksimilijan, škof; Serafin.
- 13 **N 18., ŽEGNANSKA NEDELJA.**
Edvard (Slavoljub); Koloman.
- 14 P Kalist, papež, m.; Just, škof.
- 15 T Terezija, devica; Avrelija, dev.

☾ 5. ob 14-40, spremenljivo. ☼ 12. ob 5-39, dež.
☾ 19. ob 6-36, dež in sneg. ☼ 27. ob 11-15, mrzel veter.
Sonce stopi v znamenje škorpiona dne 23. ob 21-48.
Dolgost dneva od 11 ur 37 minut do 10 ur 1 minuto.
Dan se skrči za 1 uro 36 minut.

17. pobink.: O največji zapovedi, Mesija sin Davidov (Mt 22, 34-46). Strast zlorablja tudi najsvetejše stvari.
— 18. pobink.: Jezus ozdravi mrtvoudnega (Mt 9, 1-8). Vera v pomoč božjo dela čudovite stvari. — 19. pob.: Prilika o kraljevi ženitnini (Mt 22, 1-14). Kdor zameta klic božji, mu ni pomoči. — 20. pob.: Jezus ozdravi sina kraljevega uradnika (Jan 4, 46-53). Vera zahteva ponižno srce, zato napuh ne veruje.

**KJER PIJANOST KRALJUJE, NI NOBENE
SKRIVNOSTI; TAM PRAVICE POZABIJO
IN PRAVDE UBOGIH PREVRZEJO.**

- 16 S Gal, opat; Gerard M.; Florent. ✠
17 Č Margareta M. Alak.; Hedviga. ✠
18 P *Luka, evangel.; Julijan, pušč. ✠
19 S Peter Alk., sp.; Etbin, opat. ✠
20 N 19., MISIJSKA NEDELJA. ✠

Janez Kan., sp.; Felicijan, m.

- 21 P Uršula in tovarišice, mučenice. ✠
22 T Kordula, m.; Fides (Vera), m. ✠
23 S Klotilda, m.; Jožefina, dev., m. ✠
24 Č Rafael, nadangel; Krištof, m. ✠
25 P *Krizant in Darija; Krispin, m. ✠
26 S Evarist, p.; Bonaventura Pot. ✠

27 N 20. POB.; KRISTUS KRALJ. ✠

- 28 P Simeon in Juda, ap.; Cirila, d. ✠
29 T Narcis, šk.; Ida, d.; Donat, sp. ✠
30 S Alfonz Rodrig., sp.; Angelus. ✠
31 Č †† Volbenk, škof; Krištof, m. ✠

Luka Svetec, r. 8. okt. 1826 v Podgorju, pisatelj in politik († 21. jan. 1921 v Litiji). — Simon Gregorčič, r. 15. okt. 1844 na Vrsnem pri Kobaridu, goriški slavček († 24. nov. 1906 v Gorici). — Luka Jeran, r. 16. okt. 1818 v Javorjah, cerkveni pisatelj, »Zgodnja Danica« († 27. apr. 1896 v Ljubljani). — Simon Jenko, r. 27. okt. 1835, pesnik, »Naprej, zastava Slave« († 18. okt. 1869). — Anton Funtek, r. 30. okt. 1862, pesnik in kritik († 21. okt. 1932).

Sveti Lukež, repo pukež. — Sveti Gal, deževen ali suh, prihodnjega leta ovaduh. — Konec vinotoka dež, rodovitno leto. — Prej ko v kozoprsku listje odpade, rodovitnejše bo prihodnje leto. — Če se drevje pozno obleti, huda zima sledi.

Rožni venec — mesečna misel:

**KJER SO ZBRANI V GOSPODU,
JE MED NJIMI TUDI ON.**

LISTOPAD-NOVEMBER

1 P PRAZN. VSEH SVETNIKOV.

2 S Spomin vernih duš. Just, muč.

3 N 21., ZAHVALNA NEDELJA.

Viktorin, škof; Venefrida, dev.

4 P Karel Bor.; Vital; Modesta.

5 T Caharija in Elizabeta; Emerik.

6 S Lenart (Lenko), op.; Helena, d.

7 Č Janez Gabriel Perb., mučenec.

8 P * Bogomir; Klavdij in tovariši.

9 S Teodor (Božidar), mučenec.

10 N 22. POBINK. NEDELJA.

Andrej Avelin, sp.; Trifon, m.

11 P Martin (Davorin), šk.; Menas.

12 T Martin, papež; Avrelij, škof.

13 S Stanislav Kostka, sp.; Didak.

14 Č Jozafat Kunč., šk.; Veneranda.

15 P * Jedert, d.; Leopold (Levko).

☾ 4. ob 0-12, deževno in mrzlo. ☼ 10. ob 15-42, lepo.
☼ 18. ob 1-36, spremenlj., mrzlo. ☼ 26. ob 3-36, sneg.
Sonce stopi v znamenje strelca dne 22. ob 18-54. Dol-
gost dneva od 9 ur 59 minut do 8 ur 46 minut. Dan se
skrči za 1 uro 13 minut.

21. pob.: Prilika o neusmiljenem hlapcu (Mt 18, 23-35).
Usmiljenja je vredno samo usmiljeno srce. — **22. pob.:**
O davku cesarju (Mt 22, 15-21). Glej na stvar, ne na
ljudi! — **23. pobink.:** Jezus obudi Jairovo hčer (Mt 9,
18-26). Le napuh zametuje, česar ne ume. — **24. pob.:**
O razdejanju Jeruzalema in poslednji sodbi (Mt 24,
15-35). Tudi grehe narodov doseže božja pravica.

**TRI RECI PRETRESSEJO ZEMLJO: HLAPEC, ČE SE
VLADARSTVA POLASTI, BEDAK, ČE SE NAJE, IN
ZOPRNA ŽENSKA, ČE JO KDO VZAME V ZAKON.**

16 S Otmar, opat; Neža Asiška, kr.

17 N 23. POBINK. NEDELJA.

Gregorij Čudod., šk.; Saloma.

18 P Odon, opat; Roman, mučen.

19 T Elizabeta, kr.; Poncijan, papež.

20 S Feliks Valoaški sp.; Edmund.

21 Č Darovanje Mar.D. Kolumban.

22 P *Cecilija, d., m.; Filemon, m.

23 S Klemen (Milivoj), p.; Felicita.

24 N 24. POBINK. NEDELJA.

Janez od Križa; Hrizogon, m.

25 P Katarina, d., m.; Mozes, muč.

26 T Silvester, opat; Leonard P.

27 S Virgilij, škof; Bernardin Foški.

28 Č Gregorij III., papež; Jakob M.

29 P *Saturnin, muč.; Gelazij, pap.

30 S Andrej (Hrabroslov), apostol.

Tomaž Hren, r. 13. nov. 1560 v Ljubljani, škof, reformator († 10. febr. 1630). — Janez Bleiweis, r. 19. nov. 1808, politik, »Novice« († 29. novembra 1881). — Fran Miklošič, r. 20. nov. 1813, jezikoslovec († 7. marca 1891). — Anton M. Slomšek, r. 26. nov. 1800, škof in pisatelj († 24. sept. 1862). — Jan. Ev. Krek, r. 27. nov. 1865, politik, socialni organizator, pisatelj († 8. okt. 1917).

Deževni vsi sveti, pozimi hudi zameti. — Če sv. Martin suši in zmrzuje, kmet voljno zimo pričakuje. — Če sveti Martin še listje obdrži, huda zima sledi. — Macesen se vselej na kopno obleti, prej zapadli sneg ne obleži. — Sneg, ki na sv. Andreja zapade, sto dni leži in žita mori.

Klic duš v vica h — mesečna misel:

**USMILITE SE, USMILITE, VSAJ VI, PRIJATELJI
MOJI! VSA DOBRA DELA DARUJ TA MESEC
DUŠAM V VICAH.**

GRUDEN-DECEMBER

1 N 1. ADV., IZSELJENSKA NED.

Zedinjenje. Edmund; Natalija.

2 P Bibijana, d., m.; Pavlina, muč.

3 T Frančišek Ksaverij, spozn.

4 S Barbara, dev., m.; Peter Hriz.

5 Č Saba, opat; Krispin, mučenec.

6 P * Miklavž (Nikolaj); Leoncija.

7 S Ambrozij, škof; Urban, škof.

8 N 2. ADV.; BREZM. SPOČ. M. D.

9 P Peter Fourier, škof; Delfina.

10 T Lavret. Matí božja. Melhiad.

11 S Damaz, papež; Hugolin, pušč.

12 Č Aleksander, m.; Dionizija, m.

13 P * Lucija, d., m.; Otilija, devica.

14 S Konrad Of.; Spiridion, opat.

15 N 3. ADVENTNA NEDELJA.

Kristina, dekla; Valerijan, šk.

3. ob 8-28. deževno in sneg. 10. ob 4-10, sneg.

17. ob 22-57, lepo. 25. ob 18-49, dež in sneg.

Sonce stopi v znamenje kozla dne 22. ob 7-58. Začetek

zime. Dolgost dneva od 8 ur 45 minut do 8 ur 24 minut.

Najkrajši dan, najdaljša noč. Dan se skrči do 22. za

20 minut in zraste zopet do 31. za 3 minute.

1. adventna: O poslednji sodbi (Lk 21, 25-33). Kdor noče

Kristusa - Odrešenika, bo moral sprejeti Kristusa - Sod-

nika. — 2. adventna: Janez Krstnik pošlje svoja učenca

do Jezusa (Mt 11, 2-10). Resničnost krščanstva izpri-

čujejo dejanja. — 3. adventna: Janez Krstnik pričuje o

Kristusu (Jan 1, 19-28). Značaju je resnica nad vse. —

4. adv.: Janez Krstnik poklican v službo predhodnika

(Lk 3, 1-6). Vsako poboljšanje je iz pokore. — Nedelja po

božiču: Simeon in Ana (Lk 2, 33-40). Kristus je znamenje..

NE GOVORI, KAJ JE VZROK, DA SO BILI PREJ-
SNJI ČASI BOLJŠI TAKO VPRAŠANJE JE NEUMNO.

8

13

21

- 16 P Evzebij, škof; Albina, dev., m.
17 T Lazar, škof; Vivina, devica.
18 S † Kvatre. Gracijan, šk.; Teot.
19 Č Urban V., papež; Favsta, vd.
20 P †† Kvatre. Evgenij in Makarij.
21 S † Kvatre. Tomaž, ap.; Severin.
22 N 4. ADVENTNA NEDELJA.
Demetrij, muč.; Flor, mučenec.
23 P Viktorija (Zmagoslava), d., m.
24 T Adam in Eva; Hermina, dev.
25 S BOŽIČ. ROJSTVO GOSP.
26 Č Štefan, prvi mučenec. Marin.
27 P *Janez Evang., ap.; Fabiola.
28 S Nedolžni otročiči. Kastor, m.
29 N NEDELJA PO BOŽ. Tomaž.
30 P Evgenij, šk.; Liberij; Nicefor.
31 T Silvester, papež; Melanija.

France Prešeren, r. 3. dec. 1800 v Vrbi, največji slovenski pesnik. — Fran Milčinski, r. 3. dec. 1867 v Ložu, mladinski in humoristični pisatelj († 24. okt. 1932 v Ljubljani). — Anton Janežič, roj. 19. dec. 1828 v Lešah na Koroškem, slovničar in ustanovnik Družbe sv. Mohorja († 18. sept. 1869 v Celovcu). — Anton Foerster, roj. 20. dec. 1837 v Osenicah na Češkem, preroditelj slovenskega cerkvenega petja († 17. marca 1926 v Novem mestu).

Če ob koncu leta veter hruje, hudo leto oznanjuje. — Če je rimska cesta čista in svetla, se kmet dobre letine nadeja. — Če ta mesec grmi, prihodnje leto viharje rodi. — Če na sveti večer vina v sodih vró, prihodnja letina dobra bo. — Zelen božič, bela velika noč.

Božič — mesečna misel:

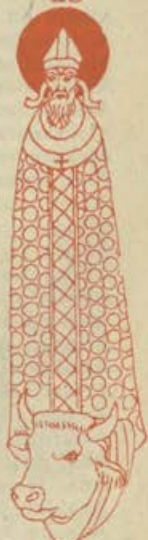
**OD HLEVCA DO KRIZA JE SLO ODREŠENJE.
MAMON NAS TUDI ZDAJ IZ BEDE NE BO OTEL.**

27

28

31

25

26

Abecedni imenik svetnikov in godov.

Tu so našteti oni godovi in imena svetnikov, ki so pri nas najbolj v navadi. Popoln ni, zlasti ni marsikaterega imena, ki ga ljudje po svoje krajšajo in oblikujejo. Če kak član naše Družbe želi pojasniti, naj se oglasi; radi mu bomo ustregli.

Večkrat pa želijo starši dati otroku ime, ki ga med svetniki ne najdemo. Ali imajo pravico? Opozarjamo najprej: Naša, skozi stoletja v Slovincih udomačena imena so za nas najlepša in zaeno tudi značilna. Do tega spoznanja so prišli

zlasti slovenski izobraženci, ki dajejo svojim otrokom zopet krepka, stara imena: Peter, Miklavž, Majda, Meta, Špela, Janez, Marko, Vid itd. Če bi pa le kdo želel dati posebno ime, velja za katoličane sledeča zapoved: »Želja svete Cerkve je, ne stroga zapoved, da starši dajejo otrokom imena svetnikov. Če pa starši izrečno žele dati drugo ime, naj se doda krščencu še ime katkega svetnika in se obe imeni zapišeta v krstno knjigo.« Dolžnost katoličanov je, da se ravna po tej odredbi.

A.

Abdon (in Senen), muč., 30. jul.
Abraham, očak, 9. okt.
Ada glej Adelhajda.
Adalbert (Vojteh), škof, 23. apr.
Adam (in Eva), prvi starši, 24. dec.
Adela glej Adelhajda.
Adelhajda, vdova, 16. dec.
Adolf, škof, 11. febr.
Adolf, spozn., 12. jun.
Adolf, škof, 17. jun.
Adrijan, muč., 8. sept.
Afra, muč., 24. maja.
Afra, muč., 9. avg.
Agapa, dev., muč., 5. marca.
Agapit (Ljubo), muč., 18. avg.
Agapit, papež, 20. sept.
Agata (Doroslava), d., m., 5. febr.
Agaton, papež, 16. febr.
Agaton, muč., 7. dec.
Agripina, dev., muč., 23. jan.
Ahacij (in tov.), muč., 22. jun.
Ahilej (in Nerej), muč., 12. maja.
Akvilina, dev., 13. jun.
Alban (Belo), muč., 21. jun.
Albert, škof, muč., 8. apr.
Albert Vel., spozn., 15. nov.
Albin (Belko), škof, 1. marca.
Albina, dev., muč., 16. dec.
Albuin (in Ingenuin), šk., 5. febr.
Aleksander (Šaša), škof, 23. apr.
Aleksander, papež, muč., 3. maja.
Aleksander Sauli, 11. okt.
Aleksander, muč., 12. dec.
Aleksandra, muč., 20. marca.
Aleksandra, dev., muč., 18. maja.
Aleš, spozn., 17. jul.
Alferij, opat, 12. apr.
Alfonz, škof, 23. jan.
Alfonz Lig., škof, 2. avg.
Alfonz Rodr., spozn., 30. okt.
Alfred, opat, 12. jan.
Alojzij Gonzaga, spozn., 21. jun.
Amadej, spozn., 30. marca.
Amalija (Ljubica), 10. jul.
Amand, škof, 6. febr.
Ambrož, škof, cerkv. uč., 7. dec.
Ambrozij Sien., bl., 20. marca.
Ana, mati Marije Device, 26. jul.
Ana, prerokinja, 1. sept.
Anaklet, papež, 13. jul.
Ananija, muč., 25. jan.
Ananija, muč., 1. dec.
Anastazij, muč., 22. jan.

Anastazij, papež, 27. apr.
Anastazij, muč., 7. sept.
Anastazija, muč., 6. febr.
Anastazija, muč., 15. febr.
Anastazija, dev., 14. avg.
Anastazija, muč., 25. dec.
Andrej (Hrabros), K., šk., 4. febr.
Andrej Bobóla, 21. maja.
Andrej Avelin, spozn., 10. nov.
Andrej, apostol, 30. nov.
Angela Folinjska, vdova, 4. jan.
Angela, dev., 10. maja.
Angela Merici, dev., 31. maja.
Angelina, 21. jul.
Angelus, spozn., 12. apr.
Angelus, 30. okt.
Anicet, papež, 17. apr.
Antia, muč., 18. apr.
Anton, pušč., 17. jan.
Anton Padovanski, 13. jun.
Anton M. Caharija, spozn., 5. jul.
Antonija, dev., muč., 29. apr.
Antonija, muč., 4. maja.
Antonija, dev., 27. okt.
Antonin, škof, 10. maja.
Antonin, muč., 22. avg.
Antonin, muč., 2. sept.
Antonina, muč., 1. marca.
Antuza, muč., 27. avg.
Anzelm, škof, cerkv. uč., 21. apr.
Apolinarij, škof, muč., 23. jul.
Apolonij, muč., 18. apr.
Apolonija, dev., muč., 9. febr.
Arkadij, muč., 12. jan.
Atanazij, škof, cerkv. uč., 2. maja.
Atanazija, vdova, 14. avg.
Avguštin, škof, ap. angl., 28. maja.
Avguštin, škof, cerkv. uč., 28. avg.
Avrea (Zlata), dev., muč., 19. jul.
Avrelj, škof, 12. nov.
Avrelija, dev., muč., 15. okt.

B.

Baldomir, spozn., 27. febr.
Baltazar (Boltežar), kralj, 6. jan.
Bara glej Barbara.
Barbara, dev., muč., 4. dec.
Barbea, muč., 29. jan.
Barnaba, apostol, 11. jun.
Bazilij, škof, cerkv. uč., 14. jun.
Bizilisa (in Julijan), muč., 9. jan.
Beatrika, muč., 29. jul.
Beda (Veda), Čast., c. uč., 27. maja.
Belo glej Alban.

Benedikt, opat, 21. marca.
Benedikt Niger, spozn., 4. apr.
Benedikt Jožef, spozn., 16. apr.
Benedikta, muč., 4. jan.
Benedikta, dev., 6. maja.
Benedikta, dev., muč., 8. okt.
Benigen, muč., 13. febr.
Benigen, muč., 1. nov.
Benjamin, muč., 31. marca.
Benon, škof, 26. jun.
Benvard (s tov.), škof, 25. okt.
Benvenut, škof, 22. marca.
Berard, muč., 16. jan.
Bernard, škof, 12. marca.
Bernard, opat, 20. avg.
Bernard Ofiški, spozn., 26. avg.
Bernardin Foški, 27. nov.
Bernardin Sienski, sp., 20. maja.
Berta, dev., 4. jul.
Bertold, spozn., 29. marca.
Bertram, škof, 3. jul.
Bertrand, patr. oglejski, 6. jun.
Bibijana, dev., muč., 2. dec.
Birgita, vdova, 8. okt.
Blaž, škof, muč., 3. febr.
Blaženko glej Makarij.
Bogdan glej Deodat.
Bogdan glej Matija.
Bogo glej Bogomir.
Bogoljub glej Teofil.
Bogomil, škof, 10. jun.
Bogomila, 6. jul.
Bogomir (Bogo, Božo), šk., 8. nov.
Bojan glej Mohor.
Boltežar glej Baltazar.
Bonaventura, škof, c. uč., 14. jul.
Bonifacij, muč., 14. maja.
Bonifacij, papež, 25. maja.
Bonifacij, škof, muč., 5. jun.
Bonifacij, papež, 25. okt.
Boris, kralj, 2. maja.
Boštjan glej Sebastijan.
Božena glej Natalija.
Božidar glej Teodor.
Božo glej Bogomir.
Branimir glej Frančišek.
Branko glej Frančišek.
Breda glej Friderika.
Brezm. spočetje M. D., 8. dec.
Brigita, dev., 1. febr.
Bronislava, nuna, 7. sept.
Brunon, škof, 17. maja.
Brunon, spozn., 6. okt.
Budislav glej Gregor.

C.

Caharija, papež, 15. marca.
 Caharija, prerok, 6. sept.
 Caharija (in Elizabeta), 5. nov.
 Cecilija, dev., muč., 22. nov.
 Cefirin, papež, 26. avg.
 Celestin, papež, 6. marca.
 Celestin, papež, 19. maja.
 Cenon, muč., 5. apr.
 Ciprijan, škof, muč., 14. sept.
 Ciprijan (in Kornelij), m., 16. sept.
 Ciprijan (in Justina), m., 26. sept.
 Ciriak (Larg in Smaragd), muč., 8. avg.
 Ciril Aleksandrijski, škof, 9. febr.
 Ciril Jeruzalemski, škof, cerkveni uč., 18. marca.
 Ciril, škof, 29. marca.
 Ciril (in Metod), slovanski apost., 5. julija.
 Cirila, muč., 5. jul.
 Cirila, dev., muč., 28. okt.
 Cita, dev., 27. apr.
 Cvetana, Cvetka glej Flora.
 Cvetka glej Terezija D. Jez.
 Cvetko glej Florijan.

D.

Damaz, papež, 11. dec.
 Damijan (in Kozma), m., 27. sept.
 Daniel (Dana, Danica, Danilo), prerok, 21. jul.
 Daniel (in tov.), muč., 10. okt.
 Danilo glej Daniel.
 Darij, muč., 19. dec.
 Darinka glej Darija ali Martina.
 Davoranje Marijino, 21. nov.
 Davorin glej Martin.
 Demeter, muč., 9. apr.
 Deodat (Bogdan), muč., 8. nov.
 Deziderij (Željko), škof, 23. maja.
 Didak Jožef, bl., 21. marca.
 Dinko glej Dominik.
 Dionizij, škof, muč., 9. okt.
 Dizma, desni razbojnik, 25. marca.
 Dobregra sveta Dev. Marija, 26. apr.
 Dominik (Vladimil), spozn., 4. avg.
 Dominika, muč., 6. jul.
 Donat, škof, muč., 7. avg.
 Donat, spozn., 29. okt.
 Dora glej Doroteja.
 Doroslava glej Agata.
 Doroteja (Dora), d., m., 6. febr.
 Doroteja (in tov.), d., m., 3. sept.
 Dragica glej Karel.
 Drago, spozn., 16. apr.
 Dragotin glej Karel Bor.
 Dula, muč., 25. marca.
 Dušan glej Spiridion.

E.

Eberhard, škof, 8. jan.
 Eberhard, škof, 23. jun.
 Eberhard, škof, 28. nov.
 Ecehiel, prerok, 10. apr.
 Edita, dev., 16. sept.
 Edmund, škof, 16. nov.
 Edmund (in tov.), muč., 1. dec.
 Edvard, kralj, muč., 18. marca.

Edvard, kralj angl., 13. okt.
 Efreim, cerkv. uč., 18. jun.
 Egidij (Roger in Odorik), 28. jan.
 Egidij od sv. Jožefa, 7. febr.
 Egidij (Ilij, Tilen), opat, 1. sept.
 Eleonora, dev., 21. febr.
 Eleuterij, škof, muč., 20. febr.
 Elevation, papež, muč., 26. maja.
 Elij, prerok, 20. jul.
 Elizabeta (Spela), kraljica, 8. jul.
 Elizabeta (in Caharija), 5. nov.
 Elizabeta, kraljica, 19. nov.
 Elizej, prerok, 14. jun.
 Ema, vdova, 19. apr.
 Emanuel, muč., 26. marca.
 Emeram, škof, muč., 22. sept.
 Emerencijana, dev., muč., 23. jan.
 Emerik, vojvoda, spozn., 5. nov.
 Emigdij, škof, muč., 9. avg.
 Emil (Milan), muč., 22. maja.
 Emilija (Milica), dev., 17. avg.
 Emilijan (Milan), škof, 11. sept.
 Emilijana (Milena), dev., 5. jan.
 Engelbert, škof, 7. nov.
 Epigmenij, muč., 24. marca.
 Erazem, škof, muč., 2. jun.
 Erazma (s tov.), muč., 3. sept.
 Erik, kralj, 18. maja.
 Erna glej Erntruda.
 Ernest, škof, 12. jan.
 Erntruda (Erna), dev., 11. sept.
 Etbin, opat, 19. okt.
 Etelbert, kralj, 25. febr.
 Eva (in Adam), prvi starši, 24. dec.
 Evald, muč., 3. okt.
 Evarist I., papež, muč., 26. okt.
 Evfemija (in tov.), d., m., 3. sept.
 Evfrazija, dev., 13. marca.
 Evgenij, muč., 24. jan.
 Evgenij, papež, 8. jul.
 Evgenij (in Makarij), m., 20. dec.
 Evgenij, škof, 30. dec.
 Evgenija, dev., 25. dec.
 Evlalijsa, dev., muč., 12. febr.
 Evstahij (in tov.), muč., 20. sept.
 Evstohijsa, dev., 13. febr.
 Evstohijsa, dev., muč., 2. nov.
 Evtihij, muč. iz Mezop., 14. marca.
 Evtihij, muč. iz Tracije, 29. sept.
 Evtihijan, papež, muč., 8. dec.
 Evzebij, muč., 6. marca.
 Evzebij, duh., spozn., 14. avg.
 Evzebij, škof, muč., 16. dec.

F.

Fabij, muč., 31. jul.
 Fabijan (in Sebastijan), m., 20. jan.
 Fabiola, vdova, 27. dec.
 Favsta, vdova, 19. dec.
 Favstin (in Jovita), m., 15. febr.
 Felician (in Primož), muč., 9. jun.
 Felician, škof, muč., 20. okt.
 Felicita, muč., 7. marca.
 Felicita s 7 sinovi, muč., 10. jul.
 Felicita, muč., 23. nov.
 Feliks (Srečko), duh., muč., 14. jan.
 Feliks, škof, 21. febr.
 Feliks Kantal, spozn., 21. maja.
 Feliks (in Fortunat), 18. jun.

Feliks (in Nabor), muč., 12. jul.
 Feliks Val, spozn., 30. nov.
 Ferdinand, kralj, 30. maja.
 Fides (Vera), dev., muč., 1. avg.
 Filemon (in Apolonij), m., 8. marca.
 Filip (in Jakob), apost., 1. maja.
 Filip Nerij, spozn., 26. maja.
 Filip (Zdenko) Benicij, sp., 23. avg.
 Filomena, dev., 11. avg.
 Firmin, škof, muč., 25. sept.
 Firmin, škof, 11. okt.
 Flavijan, muč. (v Rimu), 28. jan.
 Flora (Cvetka, Cvetana), d., 12. jun.
 Flora, dev., muč., 24. nov.
 Florentin, škof, 16. okt.
 Florentina, dev., 20. jun.
 Florijan (Cvetko), muč., 4. maja.
 Fortunat, spozn., 1. jun.
 Fortunat (in Feliks), 18. jun.
 Fortunat (in Mohor), muč., 12. jul.
 Francisek (Branimir, Branko) Sa-
 leški, škof, cerkv. uč., 29. jan.
 Francisek Kle, muč., 17. febr.
 Francisek Pavl., spozn., 2. apr.
 Francisek Hier., 11. maja.
 Francisek Kar., spozn., 4. jun.
 Francisek Regij, spozn., 16. jun.
 Francisek Solan, spozn., 24. jul.
 Francisek Kald., spozn., 13. sept.
 Francisek Seraf., spozn., 4. okt.
 Francisek Borgia, spozn., 10. okt.
 Francisek Ksaverij, spozn., 3. dec.
 Franciška Rimska, vdova, 9. marca.
 Franciška Šantalska, vd., 21. avg.
 Friderik (Mirko, Miroslav), škof, muč., 18. jul.
 Fridolin, opat, 6. marca.
 Frumencij, škof, 27. oktobra.

G.

Gabriel od Žal. M. B., 27. febr.
 Gabriel, nadangel, 24. marca.
 Gaj (in Soter), papež, m., 22. apr.
 Gal, opat, 16. okt.
 Gala, vdova, 5. okt.
 Gaspar (Gašpar), kralj, 6. jan.
 Gaudencij (Veselko), škof, 25. okt.
 Genovefa, dev., 3. jan.
 Gentilij, muč., 5. sept.
 Gerard, muč., 8. marca.
 Gerard, škof, muč., 24. sept.
 Gerard Majela, 16. okt.
 Germana, dev., 15. jun.
 Gervazij (in Protazij), muč., 19. jun.
 Gizela, kraljica, opatinja, 7. maja.
 Godfrid (Bogomir), škof, 8. nov.
 Godhard, škof, 5. maja.
 Gorgonij, muč., 9. sept.
 Gracijan, škof, 18. dec.
 Gregorij, papež, 13. febr.
 Gregorij, papež, 17. febr.
 Gregorij Nis. (Budisl.), šk., 9. marca.
 Gregorij Vel., papež, 12. marca.
 Gregorij Nacijan, škof, 9. maja.
 Gregorij, papež, 25. maja.
 Gregorij Čudodelnik, škof, 17. nov.
 Gregorij, papež, 28. nov.
 Gvido, spozn., 12. sept.
 Gvidon, opat, 31. marca.

H.

Habakuk, prerok, 15. jun.
 Hadrijan, muč., 8. sept.
 Hedviga (Vika), 17. okt.
 Helena (Jelena, Jelka), kr., 15. apr.
 Helena, dev., 22. maja.
 Helena, mati Konst. Vel., 1. avg.
 Hema, vdova, 27. jun.
 Henrik Suzo, spozn., 2. marca.
 Henrik, cesar, spozn., 15. jul.
 Hermağor (Bojan) glej Mohor.
 Herman Jožef, spozn., 7. apr.
 Hermenegild, muč., 13. apr.
 Heribert, škof, 16. marca.
 Hiacint, spozn., 17. avg.
 Hiacint (in Prot), muč., 11. sept.
 Hiacinta, dev., 30. jan.
 Hiacinta, dev., 6. febr.
 Hieronim Emil, spozn., 20. jul.
 Hieronim, cerkv. uč., 30. sept.
 Higin, papež, muč., 11. jan.
 Hilarij (Radovan), c. uč., 14. jan.
 Hilarij (in Tacijan), m., 16. marca.
 Hilarija, muč., 12. avg.
 Hilda, 18. novembra.
 Hildegarda, opatinja, 17. sept.
 Hipolit (in Kasijan), muč., 13. avg.
 Hipolit, škof, muč., 22. avg.
 Honorij, škof, 30. sept.
 Hozana, bl., 27. aprila.
 Hrabroslav glej Andrej.
 Hrizogon, muč., 24. nov.
 Hugolin (in tov.), muč., 13. okt.
 Hugon, škof, 1. apr.
 Hugon, škof, 10. avg.

I.

Ida, dev., 13. apr.
 Ida, grofinja, 4. sept.
 Ida, devica, 29. okt.
 Ignacij (Igo, Ognjeslav), šk., muč.,
 1. februarja.
 Ignacij Lojola, spozn., 31. jul.
 Igo glej Ignacij.
 Ime Marijino, 12. sept.
 Ingenuin (in Albuin), šk., 5. febr.
 Inocencij, papež, 22. jun.
 Inocencij, papež, 28. jul.
 Irena (Miroslava), dev., 21. febr.
 Irena, dev., muč., 5. apr.
 Irena (s tov.), muč., 18. sept.
 Irenej, škof, 5. maja.
 Irenej, spozn., 28. jun.
 Irenej, škof, muč., 4. jul.
 Irenej, škof, muč., 15. dec.
 Irmina, dev., 24. dec.
 Ivan glej Janez.
 Ivana (Jana, Joana) Val., vd., 4. febr.
 Ivana (Orleanska), dev., 30. maja.
 Ivana Frančiška Šantalska, 21. avg.
 Ivo, spozn., 19. maja.
 Izabela, kraljica, 4. jan.
 Izabela, dev., 31. avg.
 Izaija, prerok, 6. jul.
 Izak, menih, 11. apr.
 Izidor, škof, muč., 2. jan.
 Izidor, škof, cerkv. uč., 4. apr.
 Izidor, kmet, spozn., 15. maja.

J.

Jakob (Radoslav) ml., ap., 1. maja.
 Jakob st., apostol, 25. jul.
 Jakob, pušč., 6. avg.
 Jakob iz Marke, spozn., 28. nov.
 Jana glej Ivana.
 Janez Zlatousti, šk., c. uč., 27. jan.
 Janez Miloščinar, škof, 30. jan.
 Janez Matajski, spozn., 8. febr.
 Janez Jožef od Kr., opat, 5. marca.
 Janez od Boga, spozn., 8. marca.
 Janez Sarkander, bl., 17. marca.
 Janez Damaščan, c. uč., 27. marca.
 Janez Kapistran, sp., 28. marca.
 Janez Klimak, opat, 30. marca.
 Janez Ev. pred Lat. vrati, 6. maja.
 Janez Krstn. de la Salle, 15. maja.
 Janez Nepomučan, sp., 16. maja.
 Janez de Rossi, spozn., 23. maja.
 Janez, papež, muč., 27. maja.
 Janez Fakund, spozn., 12. jun.
 Janez Franc, spozn., 16. jun.
 Janez Krstnik, rojstvo, 24. jun.;
 obglavljenje, 29. avg.
 Janez (in Pavel), muč., 26. jun.
 Janez Gualbert, opat, 12. jul.
 Janez Kolumbin, bl., 31. jul.
 Janez Vianney, 9. avg.
 Janez Berhmans, spozn., 13. avg.
 Janez Eudes, spozn., 19. avg.
 Janez Kancijan, spozn., 20. okt.
 Janez Gabriel Perb., muč., 7. nov.
 Janez od Križa, spozn., 24. nov.
 Janez Evangelist, 27. dec.
 Januarij, škof, muč., 19. sept.
 Jedert Brab., dev., 17. marca.
 Jedert, dev., 15. nov.
 Jelena glej Helena.
 Jelislava glej Elizabeta.
 Jelka glej Helena.
 Jernej, apostol, 24. avg.
 Jernej, škof, bl., 19. okt.
 Joahim, oče Marije, 16. avgusta.
 Jolanda, bl., 16. junija.
 Jona, prerok, 21. sept.
 Jordan, spozn., 15. febr.
 Jošt, opat, 16. jun.
 Jovita (in Favstin), muč., 15. febr.
 Jozafat Kunčević, šk., m., 14. nov.
 Jožef, ženin M. D., 19. marca.
 Jožef Oriol, 23. marca.
 Jožef Kal., spozn., 27. avg.
 Jožef Kupertin, spozn., 18. sept.
 Juda (in Simon), apost., 28. okt.
 Judita, muč., 6. maja.
 Jukund, škof, 14. nov.
 Jukunda, dev., muč., 27. jul.
 Julij, spozn., 31. jan.
 Julij, papež, 12. aprila.
 Julij, senator, muč., 19. avg.
 Julij, muč., 1. jul.
 Julij, muč., 20. dec.
 Julija, dev., 22. maja.
 Julija, dev., muč., 10. dec.
 Julijan (in Basilisa), muč., 9. jan.
 Julijan, škof, 28. jan. (in 8. febr.).
 Julijan, muč., 19. febr.
 Julijana, vdova, 7. febr.
 Julijana, dev., muč., 16. febr.

Julijana Falk., dev., 19. jun.
 Julijana, dev., muč., 17. avg.
 Jurij, muč., 24. apr.
 Just, škof, 28. maja.
 Just, muč., 14. julija.
 Just, muč., 18. okt.
 Just, muč., 2. novembra.
 Justin, muč., 14. apr.
 Justina, dev., muč., 26. sept.

K.

Kajetan, spozn., 7. avg.
 Kalist, papež, muč., 14. okt.
 Kamil Lelijski, spozn., 18. jul.
 Kamil (in tov.), muč., 25. sept.
 Kancijan glej Kocijan.
 Kandid, muč., 3. okt.
 Kanut, kralj, muč., 19. jan.
 Karel (Dragotin) Bor., šk., 4. nov.
 Karmelska Mati božja, 16. jul.
 Kasijan (in Hipolit), muč., 13. avg.
 Kastor, muč., 28. marca.
 Katarina Ricci, dev., 13. febr.
 Katarina Gen., 22. marca.
 Katarina Švedska, 22. marca.
 Katarina Sienska, dev., 30. apr.
 Katarina, dev., muč., 25. nov.
 Kazimir, spozn., 4. marca.
 Kilijan, škof, 8. jul.
 Klara, devica, 12. avg.
 Klavdij, muč., 30. okt.
 Klavdij (in Simforijan), m., 8. nov.
 Klemen M. Dvořak, sp., 15. marca.
 Klemen, papež, muč., 23. nov.
 Klet (in Marcellin), šk., m., 26. apr.
 Klotilda, kraljica, 3. jun.
 Klotilda, dev., muč., 23. okt.
 Kocijan (in tov.), muč., 31. maja.
 Koloman, muč., 13. okt.
 Konrad Plac., pušč., 19. febr.
 Konrad, škof, 26. nov.
 Konstancija, dev., muč., 19. sept.
 Konstantin, muč., 29. jan.
 Kordula, dev., muč., 22. okt.
 Kornelij (in Ciprijan), m., 16. sept.
 Korona, muč., 14. maja.
 Kozma (in Damijan), m., 27. sept.
 Krispin, škof, 19. nov.
 Krispin, muč., 5. dec.
 Kristijan, muč., 17. febr.
 Kristina, dev., muč., 24. jul.
 Kristina, dekla, 15. dec.
 Krištof Milanski, 11. marca.
 Krištof, muč., 25. jul.
 Krištof, 31. oktobra.
 Krizant (in Darija), muč., 25. okt.
 Ksist glej Sikst.
 Kunigunda, cesarica, 3. marca.
 Kutbert, škof, 20. marca.
 Kvirin, muč., 30. marca.

L.

Ladislav, kralj, 27. jun.
 Lambert, škof, muč., 17. sept.
 Larg (Cirijak in Sm.), m., 8. avg.
 Lavra, nuna, 17. jun.
 Lavrencij (Lovro), muč., 10. avg.
 Lavrencij Just, škof, 5. sept.
 Lavretanska Mati božja, 10. dec.

Lazar, škof, 17. decembra.
 Lea, 22. marca.
 Lenart glej Leonard.
 Leon I., papež, cerkv. uč., 11. apr.
 Leon IX., papež, 19. apr.
 Leon, škof, 22. apr.
 Leon II., papež, 28. jun.
 Leon, papež, 3. julija.
 Leonard (Lenart), opat, 6. nov.
 Leonard Portom., spozn., 17. nov.
 Leopold Gaj., 2. apr.
 Leopold, vojvoda, spozn., 15. nov.
 Lidija, vdova, 3. avg.
 Lin, papež, muč., 23. avg.
 Ljubica glej Amalija.
 Ljubo glej Agapit.
 Ljudmila, vdova, 16. sept.
 Lovro glej Lavrencij.
 Lucij, papež, muč., 4. marca.
 Lucija, dev., muč., 13. dec.
 Lucijan, muč., 7. jan.
 Ludger, 26. marca.
 Ludovik Tol., škof, 19. avg.
 Ludovik, kralj, 25. avg.
 Ludovik Bert., spozn., 10. okt.
 Ludovika Marillac, bl., 15. marca.
 Luka, evangelist, 18. okt.

M.

Magdalena (Majda) P., d., 29. maja.
 Magdalena, spokornica, 22. jul.
 Makarij (Blaženko) A., op., 2. jan.
 Makarij, škof, 10. marca.
 Makarij (in Evgenij), muč., 20. dec.
 Maksencij, muč., 12. dec.
 Maksim, škof, muč., 29. maja.
 Maksima, muč., 26. marca.
 Maksimijan, škof, 21. febr.
 Maksimijan, škof, muč., 3. okt.
 Maksimilijan, škof, muč., 12. okt.
 Mamert, škof, 11. maja.
 Marcel, papež, muč., 16. jan.
 Marcela, vdova, 31. jan.
 Marcelijan (in Marko), m., 18. jun.
 Marcelin (in Klet), šk., m., 26. apr.
 Marij (in tov.), muč., 19. jan.
 Marije bl. Device godovi:

Zaroka z Jožefom, 23. jan.
 Očiščenje (Svečnica), 2. febr.
 Lurška M. B., 11. febr.
 Oznanjenje M. D., 25. marca.
 M. B. dobrega sveta, 26. apr.
 Pomočnica kristjanov, 24. maja.
 Obiskanje Marijino, 2. jul.
 Karmelska M. B., 16. jul.
 Marija Snežnica, 5. avg.
 Vnebovzetje M. D., 15. avg.
 Srce Marijino, 23. avg.
 Rojstvo Marije Device, 8. sept.
 Ime Marija, 12. sept.
 Marija 7 žal., petek po tihi ned.,
 15. sept. in 3. ned. v sept.
 Rešiteljica ujetnikov, 24. sept.
 Rožnovenska Kraljica, prvo ne-
 deljo v oktobru in 7. okt.
 Materinstvo, 11. okt.
 Darovanje Marijino, 21. nov.
 Brezmadežno spočetje, 8. dec.
 Lavretanska M. B., 10. dec.

Marija Kleofova, 9. apr.
 Marija Magd. (Majda), 22. jul.
 Marija Magd. Pazzi, d., 29. maja.
 Marijan, muč., 17. jan.
 Marijan, spozn., 19. avg.
 Marijana glej Ana.
 Marin, muč., 26. dec.
 Marjeta (Marg., Meta), d., 28. jan.
 Marjeta Kort., spok., 22. febr.
 Marjeta, kraljica, 10. jun.
 Marjeta, dev., muč., 20. jul.
 Marjeta Alakok, dev., 17. okt.
 Marko, evangelist, 25. apr.
 Marko (in Marcelijan), m., 18. jun.
 Marko (in tov.), muč., 7. sept.
 Marta (in tov.), muč., 19. jan.
 Marta, dev., 29. jul.
 Martin (Davorin), škof, 11. nov.
 Martin, papež, muč., 12. nov.
 Martina, dev., muč., 30. jan.
 Matej, apostol, 21. sept.
 Matija (Bogdan), apostol, 24. febr.
 Matilda, devica, 26. febr.
 Matilda, kraljica, 14. marca.
 Maver, opat, 15. jan.
 Mavricij (in tov.), muč., 22. sept.
 Medard, škof, 8. jun.
 Mehtilda, devica, 10. apr.
 Melanij, škof, 6. jan.
 Melhijad, papež, muč., 10. dec.
 Melhior, kralj, 6. jan.
 Metod (in Ciril), slov. ap., 5. jul.
 Mihael, nadangel, 29. sept.; njegova
 prikazen, 8. maja.
 Miklavž glej Nikolaj.
 Milan glej Emilijan.
 Milena glej Emilijana.
 Milica glej Emilija.
 Milka glej Ljudmila.
 Mirko glej Friderik.
 Miro, škof, 8. avg.
 Miroslav glej Friderik.
 Miroslava glej Irena.
 Modest, škof krški, 31. marca.
 Mohor (in Fortunat), muč., 12. jul.
 Monika, vdova, 4. maja.

N.

Nabor (in Feliks), muč., 12. jul.
 Nada, 24. sept.
 Narcis, škof, 29. okt.
 Natalija (Božena), muč., 27. jul.
 Natalija, spozn., 1. dec.
 Nazarij, muč., 12. jun.
 Nerej (in Ahilej), muč., 12. maja.
 Neža (Janja), dev., muč., 21. jan.
 Neža Praška, 2. marca.
 Neža (Montep.), dev., 20. apr.
 Nicefor, patriarh, 13. marca.
 Nikolaj (in tov.), muč., 9. jul.
 Nikolaj Tol., spozn., 10. sept.
 Nikolaj (Miklavž), škof, 6. dec.
 Nikomed, muč., 15. sept.
 Norbert, škof, 6. jun.
 Notburga, dev., 13. sept.

O.

Obglavljenje Jan. Krstn., 29. avg.
 Obiskanje Marijino, 2. jul.

Očiščevanje Marijino, 2. febr.
 Odilo, opat, 1. jan.
 Odon, opat, 18. nov.
 Odorik (Roger in Egidij), 28. jan.
 Ognjeslav glej Ignacij.
 Olga, 11. julija.
 Onezim, muč., 16. febr.
 Orest, muč., 9. nov.
 Oskar, škof, 3. febr.
 Otilija, dev., 13. dec.
 Otmar, opat, 16. nov.
 Oznanjenje Marijino, 25. marca.
 Ožbolt, kralj, muč., 5. avg.

P.

Pankracij, muč., 12. maja.
 Pantaleon, muč., 27. jul.
 Pashal, spozn., 17. maja.
 Pastor, spozn., 26. jul.
 Patricij (Patrik), škof, 17. marca.
 Pavel, prvi puščavnik, 10. jan.
 Pavel od Križa, spozn., 28. apr.
 Pavel, škof, 7. jun.
 Pavel (in Janez), muč., 26. jun.
 Pavel (in Peter), apost., 29. jun.;
 njegovo spreobrnjenje, 25. jan.
 Pavla, vdova, 26. jan.
 Pavla, dev., muč., 3. jun.
 Pavlin, oglejski škof, 11. jan.
 Pavlin Nol., škof, 22. jun.
 Pavlina, 14. marca.
 Pavlina, muč., 6. jun.
 Pavlina, dev., 2. dec.
 Pavlina, muč., 31. dec.
 Pelagija, muč., 23. marca.
 Pelagija, spozn., 17. dec.
 Peregrin, spozn., 27. apr.
 Peregrin, spozn., 28. jul.
 Perpetua (in Felicita), m., 6. marca.
 Peter, škof, 9. jan.
 Peter Nol., spozn., 31. jan.
 Peter Dam., škof, c. uč., 23. febr.
 Peter Kanizij, 27. apr.
 Peter, muč., 29. apr.
 Peter Regalat, spozn., 13. maja.
 Peter Celestin, papež, 19. maja.
 Peter (in tov.), muč., 2. jun.
 Peter (in Pavel), apost., 29. jun.
 Peter Klaver, spozn., 9. sept.
 Peter Alkantara, spozn., 19. okt.
 Peter Zlatoslov., cerkv. uč., 4. dec.
 Peter Fourier, škof, 9. dec.
 Petra stol (v Rimu), 18. jan.
 Petra stol (v Antiohiji), 22. febr.
 Petra vezi, 1. avg.
 Petronij, škof, 6. sept.
 Petronila, dev., 31. maja.
 Pij V., papež, 5. maja.
 Pij I., papež, 11. jul.
 Placid (in tov.), muč., 5. okt.
 Placida, dev., 11. okt.
 Platon, menih, 4. aprila.
 Polikarp, škof, muč., 26. jan.
 Pomočnica kristjanov, 24. maja.
 Poncijan, papež, muč., 19. nov.
 Prakseda, dev., 21. jul.
 Primož (in Felicijan), muč., 9. jun.
 Priska, dev., muč., 18. jan.
 Prokopij, spozn., 27. febr.

Prot (in Hiacint), muč., 11. sept.
Protazij (in Gervazij), m., 19. jun.
Pudencijana, dev., 19. maja.
Pulherija, kraljica, 7. julija.

R.

Radegunda, kraljica, 13. avg.
Radgand glej Radegunda.
Radovan glej Hilarij.
Rafael, nadangel, 24. okt.
Rajmund Penjaforški, 23. jan.
Rajmund, spozn., 31. avg.
Rane sv. Franciška, 17. sept.
Regina, dev., muč., 7. sept.
Remigij, škof, 1. okt.
Rihard, kralj, 7. febr.
Rihard, škof, 3. apr.
Robert, opat, 29. apr.
Robert, opat, 7. jun.
Roderik, muč., 13. marca.
Roger (Egidij in Odorik), 28. jan.
Rojstvo Marijino, 8. sept.
Rok, spozn., 16. avg.
Roman, opat, 28. febr.
Roman, muč., 9. avg.
Romana, dev., 23. febr.
Romuald, opat, 7. febr.
Roza Limanska, dev., 30. avg.
Rozalija, dev., 4. sept.
Rozina, vdova, 13. marca.
Roženv. Kr., 7. in 1. ned. v okt.
Rudolf, muč., 17. apr.
Rudolf, škof, 26. jun.
Rudolf (in tov.), muč., 27. jul.
Rupert, škof, 27. marca.

S.

Saba (Sava), muč., 12. apr.
Saba, opat, 5. dec.
Sabina, muč., 29. avg.
Sadot, škof (in tov.), m., 20. febr.
Saloma Mar., 22. okt.
Salvator, spozn., 18. marca.
Saša glej Aleksander.
Saturnin, muč., 29. nov.
Savin, muč., 11. jul.
Sebastijan (in Fabijan), m., 20. jan.
Sekunda, dev., muč., 10. jul.
Senen (in Abdon), muč., 30. jul.
Serafin, spozn., 12. okt.
Serápion, škof, 21. marca.
Sergij, muč., 7. okt.
Servacij, škof, 13. maja.
Severin, opat, 8. jan.
Severin, škof, 23. okt.
Severin, škof, 21. dec.
Sholastika, dev., 10. febr.
Sibila, dev., 17. avg.
Sidonij (Zdenko), škof, 23. avg.
Sigmund (Žiga), 11. maja.
Sikst, papež, 28. marca.
Sikst I., papež, 6. apr.
Sikst II., papež, 6. avg.
Silverij, papež, 20. jun.
Silvester, opat, 26. nov.
Silvester, papež, 31. dec.
Simeon, škof, muč., 18. febr.
Simeon, muč., 24. marca.
Simeon, škof, 21. april.

Simeon, starček, 8. okt.
Simforijan (in Klavdij), m., 8. nov.
Simforoza, muč., 18. jul.
Simon (in Juda), apost., 28. okt.
Simon-otrok, muč., 24. marca.
Simplicij, papež, 2. marca.
Slavka (Slavko) glej Alojzij.
Smaragd (Cir, in Larg), m., 8. avg.
Snežnica Marija, 5. avg.
Sofronij, škof, 11. marca.
Sonja glej Zofija.
Soter (in Gaj), pap., m., 22. apr.
Sotéra, dev., muč., 10. febr.
Spiridion (Dušan), opat, 14. dec.
Spocetje brezmadežno, 8. dec.
Spomin sv. Pavla, 30. jun.
Srečko glej Feliks.
Stanislav (Stanko, Stana), 7. maja.
Stanislav Kostka, spozn., 13. nov.
Suzana, d., (in Tiburcij), m., 11. avg.

Š.

Štefan, opat, 17. apr.
Štefan, papež, muč., 2. avg.
Štefan, kralj ogrski, 2. sept.
Štefan, prvi mučenec, 26. dec.;
najdenje njegovo, 3. avg.

T.

Tacijan (in Hilarij), m., 15. marca.
Tarbula, dev., muč., 22. apr.
Tarzicij, muč., 15. avg.
Tarzila, dev., 24. dec.
Tekla, dev., muč., 23. sept.
Telesfor, papež, muč., 5. jan.
Teobald, pušč., 1. jul.
Teodor (Božidar), spozn., 7. jan.
Teodor, muč., 15. apr.
Teodor, muč., 9. nov.
Teodora, muč., 13. marca.
Teodozija, dev., 2. apr.
Teofil (Bogoljub), muč., 8. jan.
Teotim (in tov.), muč., 18. dec.
Terezika od Deteta Jez., 3. okt.
Terezija, dev., 15. okt.
Tiburcij (in tov.), muč., 14. apr.
Tiburcij (in Suzana), muč., 11. avg.
Ticijan, škof, 3. marca.
Tilen glej Egidij.
Timotej, škof, 24. jan.
Timotej, muč., 22. avg.
Tit, škof, 4. jan.
Tomaž Akv., sp., c. uč., 7. marca.
Tomaž Tol., muč., 9. apr.
Tomaž Vilan., škof, 22. sept.
Tomaž, škof, 3. okt.
Tomaž, apostol, 21. dec.
Tomaž, škof, muč., 29. dec.
Trifon, muč., 10. nov.
Turibij, škof, 24. marca.

U.

Ubald, škof, 16. maja.
Udalrik glej Urh.
Urban I., papež, 25. maja.
Urban, škof, 7. dec.
Urban, papež, 19. dec.
Urh, škof, 4. julija.
Uršula (in tov.), dev., m., 21. okt.

V.

Valburga, dev., 25. febr.
Valentin (Zdravko), škof, 7. jan.
Valentin, muč., 14. febr.
Valentina, dev., 25. jul.
Valerija, muč., 5. jun.
Valerijan (in tov.), muč., 14. apr.
Valerijan, spozn., 12. sept.
Vekoslav glej Alojzij.
Venancij, škof, muč., 1. apr.
Venancij, muč., 18. maja.
Venčeslav, kralj, 28. sept.
Vendelin, spozn., 20. okt.
Venefrida, dev., muč., 3. nov.
Vera glej Fides.
Veronika, dev., 13. jan.
Veronika Jul., dev., 9. jul.
Veselko glej Gavdencij.
Vid, muč., 15. jun.
Vigilij, škof, muč., 26. jan.
Vika glej Hedviga.
Viktor (Zmagoslav), spoznavavec,
26. februarja.
Viktor, muč., 10. marca.
Viktor, muč., 20. apr.
Viktor, papež, muč., 28. jul.
Viktor, škof, 23. avg.
Viktorija, dev., muč., 11. febr.
Viktorija, muč., 17. nov.
Viktorija, dev., 23. dec.
Viktorin, muč., 25. febr.
Viktorin, škof, muč., 3. nov.
Vilibald, škof, 7. jul.
Vilibrord, škof, 7. nov.
Viljem, pušč., 10. febr.
Viljem, opat, 6. apr.
Viljem, škof, 8. jun.
Viljem, opat, 25. jun.
Vincencij (Vinko), muč., 22. jan.
Vincencij Fer., spozn., 5. apr.
Vincencij Pavl., spozn., 19. jul.
Virgilij, muč., 13. sept.
Virgilij, škof, 27. nov.
Vital, muč., 28. apr.
Vital, muč., 4. nov.
Vivina, dev., 17. dec.
Vladimir, kralj, 15. jul.
Vnebovzetje Marijino, 15. avg.
Vojslava, dev., 27. maja.
Vojteh (Adalbert), škof, 23. apr.
Volbenk (Volfgang), škof, 31. okt.

Z.

Zaroka Marijina, 23. jan.
Zdenko glej Sidonij, Filip.
Zdravko glej Valentin.
Zlata glej Avrea.
Zmagoslav glej Viktor.
Zofija, 15. maja.
Zofija (in tov.), muč., 18. sept.
Zofija, vdova, 30. sept.
Zofronij glej Sofronij.

Ž.

Žalostna Mati božja, petek po tihi
ned., 15. sept. in 3. ned. v sept.
Željko glej Deziderij.
Žiga glej Sigmund.

V torek dne 9. oktobra 1934 je presunila vesoljni svet grozna novica: v Marseille-u je zverinski atentator končal življenje jugoslovanskemu vladarju, ko je bil na potu v Pariz, da pomaga utrjevati svetovni mir. — Ves svet je zrl dne 18. oktobra potem na njegov veličastni pogreb v Belgradu. K večnemu počitku so ga položili v zadužbini Karadorđevićev na Oplencu pri Topoli.

Pokojni kralj se odslej uradno imenuje:

VITEŠKI KRALJ ALEKSANDER I. ZEDINITELJ.

Poštne pristojbine in predpisi.

Veljavno od 1. sept. 1934

Pisma ¹						Tiskovine						Vzorec				Poslovni papirji				Navadne in po- vzete nakaznice				Vrednostna pisma												
do			tuz.			do			inoz. ²			do			tuz.			inoz. ¹			tuz.		inoz.		tuz.		inoz.		do		franke*		do		tuzem.*	
g	D	p	g	D	p	g	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p				
a) v kra- jevem ³ prometu						20	3	50	50	—	25	—	50	—	50	1	—	—	50	1	—	1	—	3	—	50	2	—	100	1	—					
						40	5	—	100	—	50	1	—	—	50	1	—	—	50	1	—	1	—	3	—	100	3	—	500	2	—					
20 1 —						60	6	50	150	—	75	1	50	—	75	1	50	—	75	1	50	1	—	3	—	300	4	—	1000	5	—					
						80	8	—	200	1	—	2	—	—	1	—	2	—	—	2	—	1	—	3	—	500	5	—	3000	10	—					
b) dalje kakor v medkraj. prometu						100	9	50	250	1	25	2	50	1	25	2	50	1	25	2	50	1	25	3	—	1000	6	—	5000	10	—					
						120	11	—	300	1	50	3	—	—	1	50	3	—	—	1	50	3	—	—	1	50	3	—	2000	8	—					
						140	12	50	350	1	75	3	50	1	75	3	50	1	75	3	50	1	75	3	50	3000	9	—	7000	12	—					
20 1 50						160	13	—	400	2	—	4	—	—	2	—	4	—	—	2	—	4	—	—	4000	10	—	itd.								
50 2 —						180	14	50	450	2	25	4	50	2	25	4	50	2	25	4	50	2	25	4	50	5000	12	—	à 1000	1	—					
250 3 50						200	16	—	500	2	50	5	—	2	50	5	—	2	50	5	—	2	50	5	—				prilor.	3	—					
500 5 —						do			do																			obvest.	—	50						
1000 10 —						2kg	152	—	2kg	10	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	20	—				all	1	—						
																												dost.*								

		tuz.	inoz. ¹	Paketna tarifa za tuzemstvo (z obvestnino = 50 par)															
		75	1 75	do	pas	brez	do 100	do 500	do 1000	do 5000	Za dostavo na dom ⁴	Kot odkupnino za pakete s povzjetjem je prišteti							
		3	4	teže			dinarjev vrednosti												
		2	—	kg			1	5	3:50	4:50	5:50	8:50	13:50	15:50	1:50				
		3	3				5	5	8:50	9:50	10:50	13:50	18:50	18:50	več				
Dopisnice		—	—				Po zračni črti:										do Din	D	p
Priporoka za pis. pošiljke v krajevnem prometu		2	—				10	{	do 100 km	10:50	11:50	12:50	15:50	20:50	25:50	50	2		
Povratnice za prip. pošiljke		3	—						" 300 "	15:50	16:50	17:50	20:50	25:50	100	3	—		
Reklamacije		3	6						čez 300 "	20:50	21:50	22:50	25:50	30:50	300	4	—		
List za odg. (Coupon rép.)		—	6						" 100 "	15:50	16:50	17:50	20:50	25:50	500	5	—		
Izplačilno potrdilo		3	—				15	{	" 300 "	22:50	23:50	24:50	27:50	32:50	1000	6	—		
									čez 300 "	30:50	31:50	32:50	35:50	40:50	200	8	—		
									" 100 "	20:50	21:50	22:50	25:50	30:50	3000	9	—		
							20	{	" 300 "	30:50	31:50	32:50	35:50	40:50	4000	10	—		
									čez 300 "	40:50	41:50	42:50	45:50	50:50	5000	12	—		
Za vsakih 1000 Din vrednosti 1 Din več.																			

Italijo stanejo vsa pisma 50, dopisnice 25 par manj. — ³ V krajevni promet vsake pošte spada vse njeno ožje in širše dostavno področje. — ⁴ Za pakete in vrednostna pisma, naslovljena na vojake, gojence vojaške akademije, orožnike ali na poštnoležče se plača po tarifi z obvestnino.

⁴ Vsakršne pakete in denarne pošiljke dostavljajo na dom tele pošte: V Sloveniji in Dalmaciji (Dravska in Primorska banovina): Bled (15./5. — 15./9.), Celje, Ljubljana, Maribor, Dubrovnik, Knin, Kotor, Makarska, Metković, Sinj, Split. Vse druge dostavljajo pakete samo do 3 kg teže in 1000 Din vrednosti, denarna pisma in nakaznice do 1000 Din, v Dalmaciji do 250 Din. Na Hrvaškem (Savska ban.) in prejšnjem madžarskem ozemlju dostavljajo paketne in denarne pošiljke: Bačka Palanka, Bela Crkev, Bjelovar, Brod n. S., Čakovec, Djakovo, Nova Palanka, Novi Sad, Novi Vrbas, Osijek, Pančevo, Ruma, Senta, Sisek, Sombor, Subotica, Sušak, Varaždin, Vel. Kikinda, V. Bečkerek, Vinkovci, Vršac, Vukovar, Zagreb, Zemun. Druge pošte dostavljajo samo vrečnike v obsegu 1 dm³ in denar do 1000 Din. V Bosni in Hercegovini (Vrbaška in Drinska banovina) dostavljajo v večjih mestih vse pošiljke, drugod pa samo manjše pakete v obsegu 1 dm³ in vse denarne pošiljke. V ostalih banovinah (v bivši Srbiji in drugod): Beograd, Bitoli, Kragujevac, Leskovac, Niš, Požarevac, Skopje, Smederevo, Šabac, Užice, Valjevo, Zaječar vse pošiljke dostavljajo, drugod obveščajo.

Pripombe.

Brzojavne pristojbine.

Brzajavna golica stane 50 par.

V notranjem prometu kraljevine se plača za vsako besedo navadne brzojavke 60 par, najmanj pa za vsako brzojavko 6 Din. Pri hitnih brzojvkah se plača za vsako besedo Din 1:80, najmanj pa 18 Din. Besede z več ko 15 črkami in števila z več ko 5 številkami se računajo za 2 be-

sedi. Pristojbina za potrdilo brzojavke (priznanico)
znaša 2 Din.

• Iz splošnih določb.

Kdor hoče tiskovine, poslovne papirje, blagovne vzorce, mešane pošiljke in male pakete poslati po znižanih pristojbinah, mora pošiljke pošti predati odprte, t.j. spravljene v pasico, povezani ovitek, škatlo itd., da se poštni uslužbenci lahko prepričajo, ali je vsebina dovoljena in ali ni priloženo kako nedovoljeno pismo sporočilo.

Kolkovanje listin.

Vrsta listine	Din	p
Računi (trgovski in obrtni): do 20 Din	—	—
nad 20 do 100 Din	—	50
nad 100 Din	1	—
Oporoke	3	—
Lepaki	1	—
Izpričevalo	20	—
Mojstrsko izpričevalo	60	—
Pomočniško izpričevalo	5	—
Izpričevalo osnovnih šol	5	—
Izpričevalo srednjih šol	5 in 10	—
Maturitetno izpričevalo	30	—

Listine o jamstvu in kavcijah 0.1 % vpisan. zneska.
 Zadolžnice in pobotnice 0.5 % vpisanega zneska.
 Odstopnice 2 % vpisanega zneska.
 Zastavne listine denarnih zavodov se kolkujejo.
 Pogodbe: Kupne in prodajne premičnine 1 % vrednosti; kupne in prodajne nepremičnine 4 % vrednosti; zakupne 2 % vrednosti.
 Vloge in prošnje na oblastva 5 Din; za prilogo (ako ne zahteva višje takse) 2 Din; za rešitev 20 Din.
 Za dovolitev veselic, koncertov itd. 5 Din.
 Pritožbe zoper odločbe administrativnega oblastva na višje oblastvo 20 Din; pritožbe na upravno in davčno sodišče najmanj 100 Din; na državni svet najmanj 200 Din.

Knjige za leto 1935.

Redno izdanje.

1. Koledar za leto 1936.
2. Večernice: Stiški tlačan.
Belih menihov tretja knjiga. Spisal Ivan Zorec.
3. Anton Martin Slomšek,
II. del. Spisal dr. Fr. Kovačič.
4. Zgodovina slovenskega naroda.
Zvezek 13. Spisal dr. Josip Mal.
5. Vatomika,
zadnji glavar Delevarov. Resnična povest.
Spisal Franc Weiser.

Letošnji imenik izkazuje, da je Mohorjeva družina spet upadla. Posebno na Dolenjskem in po nekaterih krajih na Štajerskem se čuti precejšen padec. Vendar so se gg. poverjeniki sami in s pomočjo laičnega apostolata letos celó več trudili, toda mlini časa so močnejši... Ko pridejo spet bolj sončna leta — in upamo, da priti enkrat morajo — se bo število Mohorjanov brez dvoma dvignilo celó nad prejšnjo višino. — Letošnji knjižni dar bo, prepričani smo, večini udov všeč; prav vsem morda ne, ker to je na svetu nemogoče, prerazlični smo po mislih, poklicih in težnjah, da bi vsi ljubili iste jedi. Nova oprema našega Koledarja bo za vse prijetno presenečenje; Koledar je postal odlična pratika in zasluži, da leži vedno na mizi ali je vsaj vedno pri rokah. Tudi smo skušali v njem zbrati vse raztresene ude slovenskega naroda z vsega sveta, kolikor se nam je pač posrečilo. Tako naj bo naš Koledar naša skupna vez, ki o vseh naših ljudeh vsem govori, onim doma in onim na zapadu in jugu in preko morjá...

Knjižni dar za prihodnje leto bo kljub upadlemu številu udov in kljub hudim časom vendarle ostal tako bogat, kakor je bil doslej. Izdali bomo še vedno pet knjig.

Knjige za doplačilo.

1. Naši zobje.
Spisala dr. France Logar in dr. Anton Slivnik.
2. Naš gozd.
Pouk kmetovavcem in malim gozdnim posestnikom. Spisal ing. Mirko Šušteršič.
3. Pravljice za lahkomišelné ljudi.
Spisal Janez Rožencvet.
4. Sin dveh očetov.
Roman. Spisala Helene Haluschka.
5. Mlada njiva.
Pesmi za mladino. Spesnil Mirko Kunčič. Bogato ilustrirala Oton Gaspari in Maksim Sedej.

V Koledarju priobčimo spet celoten imenik vseh udov, katerega smo zadnjikrat objavili leta 1927. Ta imenik bo ljudski adresar, velike važnosti ne samo za ude, temveč tudi za trgovce, obrtnike, pisarne itd. Za vezavo treba doplačati 8 Din.

Večernice objavijo tretji del Zorčevih Belih menihov. Ta bo še najbolj zanimiv, ker se godi v času kmečkih uporov, torej v prezanimivi dobi naše zgodovine, v času kmečkega gibanja. Glavni junak je spet ponosni gospodar na Trlepovini, ki pa v teh burnih časih postane — tlačan. Kakor prva dva dela, je tudi tretji pisan v prijetnem ljudskem jeziku, vzetem prav iz krajev ob Témenici. Zorec je v tej povesti kakor moderni Jurčič, katerega povest Deseti brat so Mohorjani s tolikim užitkom brali, Kdor želi vezane, naj doplača 8 Din.

Drugi del življenjepisa Antona Martina Slomškega bo obravnaval delo tega velikega moža kot škofa. Vse njegovo prejšnje življenje je bilo nekaka priprava na to delo, ki je bilo ne le za lavantinsko škofijo, temveč za vso našo zgodovino velike važnosti. V ta čas spada prenos škofijskega sedeža lavantinske škofije od St. Andraža v Maribor, ustanovitev Družbe sv. Mohorja, verski prepored

in nešteto drugega. Najboljši poznavavec Slomška, prelat dr. Franc Kovačič, posebno poudarja povsod Slomškov svetniški značaj, kar opazite tudi že v letošnjem prvem delu. Ta knjiga naj bi, posebno še v lavantinski škofiji, ne manjkala v nobeni krščanski hiši. Kdor hoče vezano, naj doplača 8 Din. Najbolje je, da daste vezat oba dela skupaj.

Zgodovina slovenskega naroda bo nadaljevala z letom 1848, ki pomeni za nas Slovence dobo vstajenja. Trinajsti zvezek bo obravnaval zgodovino posameznih slovenskih dežel, vprašanje slovenskega jezika, razmerje do Hrvatov in drugih sosedov, odpravo tlake, življenje ljudstva, cerkvene razmere, šolstvo in podobno. Zgodovino ljudje radi beró; čim bliže smo našim časom, tem bolj je zanimiva in za nas — poučna.

Vatomika, zadnji glavar Delevarov, je naša druga povest. Namenjena je predvsem mladini. Njena prednost je v tem, da je resnična, vendar pa literarno pisana, povrhu pa napeta kakor kaka indijanarica. Napisana je po zapiskih junaka samega in po zgodovinskih poročilih o zatiranju Indijancev v Združenih državah Severne Amerike. Vodi nas v pragozd, na indijanske sejme in boje, potem v verske zavode in konča v Kaliforniji. Iz indijanskega poglavarja postane najprej krščeni metodist, končno pa katolik in celo jezuit, veliki misijonar v San Franciscu. Pisatelja Weiserja — mladega dunajskega jezuita — poznamo Slovenci že po nekaj prevodih, ki so se mladini zelo priljubili. Kdor hoče knjigo vezano, naj doplača 6 Din.

Življenje svetnikov bomo na željo poverjenikov in mnogih udov dajali spet kot redno knjigo; a prihodnje leto mora ta knjiga Slomška odpasti, kakor vedno prej, kadar smo natisnili kako drugo nabožno knjigo.

Doplačilne knjige:

Knjiga Naši zobje nam je bila zelo zelo potrebna. Pisatelja, oba znana praktična zobozdravnika, sta jo pisala z vso skrbjo in dolgotrajnim trudom. Pišeta o rasti zob pri otroku in odraslih, o postanku, vzrokih in zdravljenju zobnih bolezni, obširno obravnavata plombiranje in dajeta praktična navodila za nego zob. V času, ko skoro ni človeka, ki ne bi imel težav z zobmi, bomo po tem nauku in praktičnih navodilih iz zobozdravilstva pač radi posegli. Cena za ude: broširana Din 21.—, vez. Din 30.—.

2. Šušteršičeva knjiga **Naš gozd** je namenjena našim kmečkim posestnikom in duhovnikom nadarbinariem. V okviru gospodarskih knjig, ki jih je izdala Družba sv. Mohorja, je ta do zdaj manjkala. Zakoni in predpisi o varstvu in sečnji gozdov so danes bolj natančni kakor nekdaj; za dobro gospodarjenje z gozdom je dandanes potrebno tudi nekaj izobrazbe. Te bo nudila ta knjiga, napisana od strokovnjaka. V dobi, ko je lesna trgovina tako

zelo padla in je s tem odpadel velik del kmetijskih dohodkov, moramo tembolj negovati svoje gozdove, ki bodo prej ali slej nujno postali znova važen vir kmetijskega blagostanja. Naša knjiga bo poudarjala zlasti, da je gozd živo bitje in zato zahteva tudi primerno ravnanje. Obravnavala bo poleg drugih poglavij pomlajevanje, sečnjo, izkoriščanje gozda, vpliv gozda na ostalo prirodo, pojasnila bo tudi zakonske določbe o gozdovih. Tako bo praktičen priročnik za kmete in vse lastnike in upravitelje naših lepih gozdov. Cena za ude broš. Din 21.—, vez. Din 30.—.

3. V pravljici je vsak pisatelj svoboden. Vse pove, o vsem pouči, vse tudi lahko pograja. Rožencvet vse to zna, povrhu pa tako preprosto in modro, da ga vedno z užitkom beremo. Njegove **Pravljice** imajo resno književno vrednost, zraven so pa tako preproste, da se pri njih prisrčno odahneš in tudi nasmejiš. Cena za ude broš. Din 21.—, vez. Din 30.—.

4. Helene Haluschka: **Sin dveh očetov**. Zlepa ne najdete romana, ki bi tako živo zagrabil vprašanje moderne meščanske družbe in današnjega sportnega življenja. Haluschka, znana katoliška pisateljica, z veliko umetniško silo riše propad liberalnega meščanstva, obravnava največje rane moderne družine: zakonsko nezvestobo, odtujitev otrok, strah pred družinskim naraščanjem zaradi »linije« in sportnega udejstvovanja. Tej razbiti družbi postavlja nasproti katoliško družino, ki živi iz vere, ljubezni, avtoritete in tradicije in ki ozdravi in odreši meščanskega otroka — mu postane drugi in dobri »oče«. Tudi sport, ki vzgoji za zunanji videz telesne orjake, v resnici pa le prečesto notranje slabiče in krhke značaje, je dobil v tej pisateljici menda prvič umetniškega oblikovavca velikega sloga. Knjiga je pač eno najboljših katoliških del zadnjih let. Cena za ude broš. Din 33.—, vez. Din 45.—.

5. Kunčičeva **Mlada njiva** je zbirka pesmi za otroke. Prav iz otroške duše in otroškega življenja so vzete; bodo pa tudi izredno bogato ilustrirane, kar sta oskrbela naša slikarja Oton Gospari in Maksim Sedej, tako da bo knjiga kar cela slikanica za šolsko mladino. Primerna bo tudi za deklamacije. Malo imamo Slovenci takih otroških knjig, zato te za svoje otroke ne pozabite naročiti. Cena za ude vez. Din 27.—.

O našem obširnem programu javljamo še, da izdamo v znanstveni knjižnici letos za božič prelepo knjigo vseuč. prof. dr. Franca Ks. Lukmanar: **Acta martyrum**, za veliko noč 1935 pa Filozofijo evangelijev vseuč. prof. dr. Franca Vebra. Drugi del Gosarjevega dela **Za nov družabni red** pa izdamo v petih snopičih — upamo namreč, da se bo priglasilo dovolj naročnikov na to aktualno in obsežno knjigo, da jo bomo lahko brez odlašanja izdajali.

Slovenski kulturni dinar.

Za po širnem svetu raztresene brate so Mohorjani darovali letos Din 5327.25. Naši izseljenci so dobili skupno 1068 knjig. Poslali smo jih v Francijo, Holandijo, Nemčijo, Beograd, Zagreb, Skoplje itd. — Tudi letos ne pozabite na to. Ko pridete po knjige, darujte dinar za izseljenec!

Čuvajmo Jugoslavijo!

NJ. VEL. PETER II., NAŠ MLADI KRALJ.

Risal Božidar Jakac.

Ker tako presneto smrdi krog in krog naše Jugoslavije, mi ni kazalo, da bi šel vtikat nos čez mejo. V Avstriji pokajo bombe, mostovi frče v zrak, nikdar ne veš, kedaj in kje jo stakneš čisto po nepotrebnem. V Nemčiji se Hitlerju godi vse drugače, kot so njegovi pričakovali. Seveda, kričati skozi okno in sipati ljudem prazne marnje v lačna usta ter jim obetati paradiz, to že gre. Ko pa zgrabiš vajete vladnega voza v roke, je druga. Vedno se ti ziblje in kinka na levo in desno, da moraš spet in spet na novo prevezovati, prežrdavati in prerajkljati. Nazadnje pridejo še tvoji lastni otroci, ki si jih rodil s tulbo svoje mogočne besede, in ti podtaknejo coklo pod kolesa. Potem pa poje revolver in oče pobija svoje otroke, kot poka ciganka gnide ušivemu paglavcu. Ne, pod tako neródnó (ne národnó) socialno vladanje pa me res ne mika. Da bi pa šel vohat pod Laha, ki preganja besedo božjo iz cerkve in šole, če ne zveni po laško, bi bil pa tudi nespameten. So dovolj prestali tisti, ki imajo to vero, da po božji postavi sme peti vsak ptič, kakor mu je kljun zrasel. In če si to, že od babilonskega turna staro resnico zagovarjal, so te poslali v temnico, kjer si imel pravico gledati v plesnivi strop, podajati »pinjo« svoje človeške revščine skozi lino jetničarju, ki ti je pomolil skodelo meneštre za hrano, zvečer te je pa — za boljši počitek — še vklenil v verige. Res, po takem smradu se Koledniku nič ne kolca in zato na to plat tudi nisem rinil čez mejo. Pod Ogrom je zanič — neki Romun pa mi je povedal, ko sva se lani vozila prav prav rahlo in počasi čez črviv most, tole: Ko sem pozabavljal, da je sramota, če pelje cesta po takem mostu, ko je človek na njem v smrtni nevarnosti, se mi je smejal in razlagal: »Vidiš, ti, Kolednik z dol-

gim jezikom, ta most je bil že trikrat nov v nekaj letih.« Zijal sem v dedca, ki je bil poslanec, kot krava v nove duri. — »Zares,« je razkladal dalje; »trikrat je bilo že v parlamentu sklenjeno, da mora biti most nov; trikrat je bil sklep sprejet, denar določen, denar tudi izplačan, in sicer denar za zidan most — trikrat izplačan — most je pa še vedno črviv in čaka, kdaj štrbunknejo legnarji in lešpani v vodo.« — Torej, ali zares vlada ves svet hudič, ki se mu pravi mamon? —

Vidite, zato me Kolednika prav nikamor ni vleklo in ostal sem lepo doma in sem jo mahnil rajši kar po naši domovini. Saj mi verjamete, da Kolednik s posvaljkano malho ni kdovekaj za med gospodo. Zato sem se držal le bolj kmeta in delavca.

Naletel sem na družino, ki so jo poslali iz Holandije nazaj v domovino. Pet otročičev je kričalo, se smejalo, jokalo in se cmerilo — kakor so pač ustvarjeni taki kljunčki. Oče in mati sta pa vsa zaskrbljena sedela na pražu rodne hiše, kajže, kjer je gospodaril brat. Žena je kazala možu nekakšne listke. Iz štacune so bili: za moko, za sladkor, za cikorijo, za žemlje.

»Nič več mi ne dajo na upanje,« je tožila možu in solze so ji drsele po licih.

Mož je držal v rokah drobno knjižico.

»Ali ti na to tudi ne dajo?«

»Tudi ne.«

Mož je vrgel knjižico ob tla.

»Torej mojega trdega zaslužka ti ne dajo! Ali naj se živi pogreznemo v zemljo?«

Žena je stisnila obraz v dlani in zaihtela. Stopil sem k njima in pobral možu knjižico (hranilna knjižica je bila) ter mu jo vrnil. »Kar k županu,« sem začel svetovati.

»Sem bila včeraj. Nagnal me je, češ, delat pojdi, saj si še mlada. Ti, moj Bog, delat od petero takihle črvičev? Ali naj jih zaprem v kurnik? Ali naj jih pobesim na kljuge kot možev nedeljski suknjič? Dve leti v Holandiji ni bilo kar nič pravega dela. Pa nam je vlada plačala stanovanje in hrano vsem otrokom in še nama kaj. Nekaj malega je pa mož le še ujel, da smo za silo rili in se oblekli.« Žena si je popravila štorasti, za nas čisto tujeja furma slamnik, ki ji je zlezel na oči. »Pa smo bili na tujem,« je dodal ježno mož. »V domovini pa naj od vsega hudega poginemo. Lej, delal sem in prejel plačo s to knjižico. V hranilnici pa mi ne morejo dati nanjo niti dinarja. Ali ni to v nebo vpijoče?«

Povejte mi sedaj, ljudje božji, kako naj tako družino tolažim? Kar v grlu me je zdavilo, da nisem zaklel. Izpraznil sem otrokom vse, kar sem imel v malhi, se glasno useknil, da sem skril jok, in šel svojo pot. Ko sem bil sam, sem klical Boga na pomoč in se rokavil zoper vse, ki tako skrbe za brezposelne družine. Cankar bi bil rekel: »O, domovina, ti si kakor vlačuga.«

Potoval sem dalje. Držal sem se kmetov. Povsod ista pesem: »Jesti imamo, streho nad glavo tudi, toda suhi smo kot poper. Pride mesec naokrog: treba dati dekli, hlapcu, eksekutor ti grozi, otroci strgani, da jim gleda že kar sramota na dan — denarja pa nič. Kar počakali bomo, ko padejo te cape raz nas, da nam Bog perje ustvari. In tu pogledajte: vse imam pripravljeno, da si popravim hlev, da ga preobokam, stropi že kar groze, da zropotajo na živino. In imam toliko jurjev privarčevanih, da bi to zmožel. A ne dobim nič. Kaj bo iz tega, Kolednik?«

In spet vas vprašam, kaj naj na vse to odgovorim? Moj dolgi jezik se je skrčil, da komaj jeclja in se mi valja po ustih kot zmrdana goba.

Potrt sem jo kresal dalje in se nameril v belo Ljubljano. Vse z dežele tišči vanjo; zakaj bi ne šel še Kolednik. Tamkaj sem jo mahnil najprej v Sibirijo. Ali veste, kaj je to? Sibirija vam je gnezdo brezdomcev, brezposelnih (tudi bela vrana — družina z rednim zaslužkom je vmes), barakarjev, sploh vseh tistih, ki jih meščan kar ne prenese med sabo in jih zato mesto izplavi iz sebe, kakor vrže voda trhle trske, iveri, okleške in smeti na breg. Ko bi bil Kolednik za oblast, bi dal postaviti, da mora vsak politik (politiki so namreč tisti božji izvoljenci, ki jim je dodeljena srečna naloga, da skrbijo za javni blagor), da mora torej vsak politik iti za

teden dni stanovat k eni družini v te barake. Glavo stavim, da bi se godili čudeži v socialnem skrbstvu. Tako bi na primer kar čez noč prišla postava, da bi možiček, ki v sivi starosti plete slamnjače za pred sobe in jih pet ur daleč pritovori v mesto ter jih tam prodaja po tri dinarje, ne plačal prav nobene užitnine, tiste babnje hlačmanice pa, ki se na Bledu postavljajo v vrsto in se dajo obzijavati od komisije, katera ima grje (ne, lepše!) ukrojene in pobarvane hlačnice, bi pa plačale za to norost po jurju davka za brezposelne. Ali bi ne bila to čudežna socialna postava? — Pustimo to in pogledjmo v Sibirijo. Večina izmed njih poleti vendarle pride do dela. Mesto jih zaposluje v Ljubljani in pri drugih javnih delih. Lepo je to. Zaslužijo pa, tako so mi razodeli, po 23, redki do 30 Din dnevno. No, en sam bi kar živel. Toda družina? Petero, sedmero jih je. Kakšna umetnost je, da jih s temi dinarji oče preživlja! In jih zares. Prečudovita spretnost in skromnost. Seveda, če gre dež, potem je takoj Bog pomagaj. Ni dneve, ni kruha, vrišč otrok narašča, ko kriče po jedi. In tedaj, hajdi od hiše do hiše. Ko si oče pritrka nekaj kronic, ves navdušen štrkne še na mero dalmatinca. Pa je ene le premalo, druge že preveč. In potem? Siti svet kaže: ohó, pijancu pa ne bomo dajali! Proč! Izgubi se! — O, rad bi Kolednik poznal tistega pravičnika, ki ga je nesrečna brezposelnost pregnala iz prijetnega stanovanja v barako — pa bi sredi te bede, razcapanosti, pomanjkanja in večne borbe za košček kruha ostal še pravičen in brez sence in pege?

Zato sem bil Kolednik vesel, ko sem videl dijake v barakah, videl bogoslovce po teh brlogih. Od ust so si pritrgovali, zbirali kruh, jedila in nosili tem bednim. Da bi hodili še drugi! Reševati socialno bedo ob zeleni mizi, ko policaj zapira pot revščini do tebe, prava reč. Prav vsak meščan in vsak, kdor ima količjak odveč, bi moral med te ljudi. Tam bi doumel, kaj se pravi trpeti in tudi, kaj se pravi bližnjega ljubiti. Vse godrnjanje nam nič ne pomaga. Kolednik je lani izračunal, kako bi bilo mogoče dobiti milijone, da bi se ljudje zaposlili. Ta denar mora in bi morala dobiti oblast. Da bi imeli vsaj življenje. Za drugo bi pa morali še skrbeti zasebniki, zlasti karitativna društva. Vsaka občina, vsaka fara naj si ustanovi tako ognjišče krščanske ljubezni. Stiska kriči do neba. Ta stiska sedaj ni več samo telesna, je stiska duš. Ljudje izgubljajo

vero vase, vero v človeško pravico in ljubezen, vero v Boga samega, čeprav Bog pogrinja na zemlji mizo za vse, pogrinja v izobilju — le človek je tista zver, ki je, kakor ga prerok opisuje: »O, vi, ki hišo k hiši stavite, vi, ki vinograd k vinogradu stikate, mislite, da ste sami na svetu?« Kriza je, da; pa je vir zla le kriza duš, brezsrčnost, mamon. Katoliška ak-

cija naj zgrabi tu. Naj iskro tlečega stenja v dušah razpiha, naj veže, kar je zlomljenega, naj dviga, kar je padlega, naj lije pogum v srca, ki so obupana — pa naj začne kričati in zahtevati od vseh oblastnikov: Dajte dela za vsako ceno! Vse drugo je manj važno. Strni se zasebna ljubezen in državna moč v eno — beda bo olajšana — domovina oteta. F. S. F.

Potepuhi

A. Rožmanc. — Ilustriral Miha Maleš.

Šubic je čemerno sedel ob mizi in si podpiral glavo z dlanjo. Žena je s cunjami zadela-vala špranje pri oknih. Zunaj je tulil veter.

Otroci so zlezli v postelje, da bi se ogreli in pozabili na želodec.

Pred vrati si je nekdo otepal sneg s čevljev. Šubičevka je pogledala skozi okno.

»Blažon!«

Mož se je vzdramil.

»Ta? Kaj neki išče pri nas?«

Mislil je: Vražji človek, tale Blažon! Brez dela živi kot ptič. Nikoli ni hotel delati. Tudi prej ne, ko ni bila stiska za posel. Pritiskal je na kljuke in živel tjavendan. Ni mu bilo slabo. Sedaj mu je bolje kot marsikomu, ki je vse življenje pustil v tovarni in bil na stara leta vržen na cesto. Navadil se je beračenja in pohajkovanja.

»Dober večer!«

Šubic je dvignil glavo in vprašujoče gledal prisleca. Blažon se je zarežal.

»Kaj me tako gledaš? Sem mar razbojnik?«

Šubic je bil v zadregi. Sam ni vedel, kaj bi odgovoril. Oni se je zakrohotal.

»Ha, ha! Rad bi torej vedel, čemu sem prišel k tebi. No!«

Zresnil je glas in odložil harmoniko, ki mu je visela preko rame.

»Tako sem mislil: skupaj sva včasih delala, nekaj časa še pri istem stroju.«

»Dolgo je že od takrat.«

»Nekaj let sem ali tja, saj je vseeno. Mlada sva bila še takrat. Ne bab ne otrok še nisva imela. Hm, staro je najino tovarištvo. Pa sem mislil: Še k njemu se obrnem in ga poprosim za malo podpore. Kak dinar mi bo gotovo odrinil.«

»Zakaj ne kar tisočaka ali zlate ure? Vraga, še sam nimam kaj jesti. Nezaposlen sem, pa pride tak mrkač k meni in pravi:

Kak dinarček mi bo odrinil! Saj ne rečem, včasih, ko sem delal, sem ti dal. Vem, da sem bil neumen. Trdo sem garal, ti si pa postopal, a si imel več kakor jaz.«

Blažon se je zakrohotal. Odložil je še nahrbtnik.

»Le nikar se ne jezi. Če si dal, si dal, in če nimaš, nimaš. Koliko jih je, ki nimajo. Več kot tistih, ki imajo. Je že tako na tem božjem svetu. Malo prostora mi boš pa vendar od-

stopil v sobi. Toliko, da čez noč stegnem svoje stare kosti. Bom kar na tleh. Zaradi večerje se ti ni treba bati. Imam sam. Še vam lahko ponudim, če ne boste užaljeni.«

Iz nahrbtnika je privlekel kos suhega mesa in ga ponudil gospodinjji.

»Tole vrzi v lonec, ker že kuriš. Kuhano je boljše. Ješprenja nimaš?«

»Ne!«

Poiskal je v nahrbtniku. Prav na dnu je našel majhno vrečico.

»Vzemil!«

Bila je v zadregi. Vprašujoče je pogledovala moža in ni vedela, kaj bi storila. Rada bi vzela, pa jo je bilo sram. Blažon se je ujezil.

»Kaj se boš zmrdeševala in se delala gosposko, ko ti glad gleda iz oči. Vzemi, se bodo vsaj otroci enkrat do sitega najedli.«

Molče je vzela. Poiskala je največji lonec in ga pristavila k ognju. Dražljiv vonj je kmalu napolnil prostor. Otroci so se zbudili in požirali slino.

Šubic je pravil:

»Živimo od dolga, ki smo ga napravili pri trgovcih. Največ pa od gladu. Včasih tudi od občinske podpore. Sto dinarjev za štirinajst dni. Pa včasih po ves mesec ne dobimo niti beliča. Zadnjič smo popravljali ceste. Tri tedne. Po dvajset dinarjev so nam plačali na dan. Od takrat je minulo že dva meseca. Računaj!«

Potem je žena skuhala večerjo. Obrisala je skledo in stresla ješprenj vanjo. Otroci so se strnili okrog mize. Nekaj časa ni bilo slišati drugega kot rahlo cmakanje z usti.

Blažon pa je privlekel iz nahrbtnika steklenico žganja.

»Voda, prijatelj, toda žgana. Take ne dobiš povsod. Pokusi.«

Šubic je napravil dolg požirek. Po grlu ga je zapeklo.

»Huda je. Take že dolgo nisem pil.«

»Zato pa še nekajkrat potegni. In krepko. Kaj bi se branil. Ta te bo ogrel.«

Ni se dal prositi. Čutil je, kako mu po žilah leze toplota. Kar pil bi, da bi se upijanil in pozabil na vse. Pa ni smel. Odstavil je steklenico in jo vrnil Blažonu. Tudi ta je pil. Nato je ponudil še gospodinjji. Sprva se je branila, pa ne mnogo. Tako je romala steklenica iz rok v roke in se praznila. Postalo je prijetno. Misli so pijano kolebale po možganih. Še besede so postale vesele in razposajene. Otroci so zaspali.

Blažon je nenadoma poprašal tovariša:

»Greš jutri z menoj?«

»Prosit?«

»Da. Ne boš se kesal.«

»Grem.«

»Daj roko.«

Udarila sta v roke, kot bi sklenila kupčijo.

Potem pa sta v trenutku pozabila na vse. Zadržela sta peti. Žena ju je mirila, da bi se ne zbudili otroci. Blažon jo je objel okrog pasu.

Govorili so še pozno v noč. Polagoma pa jih je omamilo in so zaspali. Možakar na tleh.

• • •

Zjutraj se je Blažon zbudil zelo zgodaj. Vse ga je bolelo od trdih, grčavih desk. Tudi zeblo ga je. Vstal je in se nekajkrat pretegnil. Nato je stopil k oknu in pogledal na cesto. Tema. V zvoniku je bila ura. Štel je.

»Pet. Najbolje bo, da se odpravim na pot. Se vsaj ogrejem.«

Stresel je Šubica.

»Kaj pa je?«

»Jutro. Vstani in se napravi, da greva.«

»Kam?«

»Saj veš. Sinoči si rekel, da pojdeš z menoj.«

Šele sedaj se je Šubic popolnoma zbudil.

»Ah, kaj bi hodil.«

Še Šubičevka se je vzdramila.

»Kaj pa je?«

»Da bi šel z menoj, ga silim, a noče.«

»Pa bi poskusil, France, radi otrok.«

Še nekaj trenutkov je vadljal v mislih. Bi, ne bi... Težko je prositi, prekleto težko. Ljudje ne vidijo siromaštva in stiske, vidijo le zdrave roke, ki so sposobne za delo. Vraga, saj bi rad delal, če bi ga kdo vzel. Pa ga nihče ne mara. Otroci pa stradajo.

Vstal je in se pričel oblačiti. Tudi žena je hotela s postelje, da bi jima skuhala žitne kave. Pa sta odklonila. Blažon je rekel, da ima še malo žganja. Izpila sta in potem odšla.

Zunaj je bilo mračno. Preko vse pokrajine je ležala gosta megla. Nalahno je pršlo in po cesti se je delala poledica.

Molče sta jo mahala mimo hiš. Okna so se pričela svetliti. Ljudje so vstajali in prižigali luči.

Ko sta prišla izmed hiš, se je pričela cesta polagoma viti navzgor. Zavrlo jima je korak. Stopala sta počasi kakor brez volje. Noč se je umeknila sivemu, meglenemu jutru. Obleka jima je postala mokra in vsa bela od ivja. V srcih se jima je nabirala nejevolja na ves svet.

Blažon se je nenadoma ustavil.

»Ti je pusto?«

»Pusto. Si že pil tavžent rože? Zopern okus. Tako mi je, kot bi pil tavžent rože.«

»Čakaj.«

Huknil je v roke, nategnil harmoniko in zagodel. Vesela koračnica je zadonela po osamljeni cesti.

»Takole sem si pregnal že obilo pustih ur. Kadar mi je pričelo vrtati po možganih, sem nategnil harmoniko. Ob tem sem pozabil na vse. Človek ne sme misliti. Nikdar. Delaj karkoli, samo misliti ne smeš. To je strup.«

Počasi sta nadaljevala pot. Dvoje postav se je enakomerno zibalo skozi sivo meglo. Noge so se zapletale, kot bi bile pijane. Vse naokrog tišina. Gozd. V to gozdno tišino so padali hreščeči glasovi Blažonove harmonike. Šubico je postalo še bolj pusto pri srcu. Blažon pa se je razvedril. Zaukal je, da je spodil vrane z drevesa.

Pot se je še vedno vila navzgor. Dobri dve uri sta že hodila, ko sta šele prišla na vrh. Sonce je že sililo skozi meglo. Kakih dve sto metrov pred seboj sta zagledala samotnega popotnika. Blažon je napel oči in je mrmral polglasno:

»Suknjo ima, in še črno. Ni brezposeln. Čakaj...«

Približali so se drug drugemu. Blažon je snel pokrivalo in pozdravil.

»Dobro jutro, gospod. Ali bi nama mogli dati malo podpore, danes še nisva imela grižljaja v ustih.«

Oni je bil presenečen. Oziral se je okrog, kakor bi se bal in iskal pomoči. Za ovinkom je zaropotal voz. Očividno ga je to pomirilo. Prezirljivo ju je premeril z očmi.

»Ničesar še nista jedla, reveža! Pa sta že na vse zgoraj pijana. Pol ure daleč sem že slišal vajino vriskanje in razgrajanje. Ne bom vama dajal za pijačo.«

»Nisva pijana, gospod. Igram le zato, da nama je krajši čas. Pusto je v tej megli. Brezposelna sva. Če bi mogli...«

»Brezposelna, seveda. Danes je vsak brezposeln. Zakaj ne prodasta harmonike? Nekaj sto dinarjev bi gotovo dobila zanjo.«

Blažon se je ujezil.

»Zakaj ne še hlač in suknjiča, da bi hodila gola okrog. Proсила sva vas podpore in ste nama odrekli. Tudi vaših svetov ne potrebujemo. Z Bogom!«

Zavila sta na stransko pot. Blažon je klel.

»Hudič, če bi ne bil lačen, bi ga ne prosil. Poznam take. Gosposko se oblačijo, človeku pa ne bi dali niti pare. To si zapomni. Takih, ki jih srečaš na poti, ne prosi nikoli.«

Kmalu sta zagledala pred seboj precej trden kmečki dom. Iznad dimnika se je kadilo. Blažon je zacmakal z usti.

»Tu notri se nazajtrkujeva. Bogme, čas je že. Želodec se mi krči od lakote.«

Na dvorišču je zalajal pes. Koj nato sta se pokazala izza plota dva slabo oblečena moška. Blažon je napel oči.

»Nista kmečka. Po obleki ju poznam. To variša? Vraga, prehitela sta naju.«

Ko so se srečali, ju je poprašal:

»Brezposelna?«

Starejši se je zarežal.

»Kakor vidva.«

»In sta bila tam?«

»Bila.«

»Prehitela sta naju. No, pa se vendarle oglasiva.«

Starejši je odsvetoval.

»Ne hodita.«

»Zakaj ne? Ne dajo?«

»To ti je vražji kmet. Delo ponuja.«

Šubic se je začudil.

»Delo ponuja? Pa ga nista marala?«

»Ti si pa še od včeraj, tovariš.«

»Že več ko eno leto sem brez dela.«

»Si? Pa te še ni srečala pamet? Te že še bo. Tudi z menoj je bilo sprva tako. Deset let sem delal v tovarni. Potem so nas vrgli na cesto. Za vsako delo bi takrat prijel. Pa ga nisem dobil. Začel sem se klatiti okrog in klatim se že tri leta. Nikoli več ne bom delal. Saj nisem neumen. Živim tudi tako. Slabo sicer. Tudi prej nisem dosti bolje. Poginem ob cesti, vem. Vraga, tudi tako bi poginil. Saj nas vržejo na cesto, kadar se jim ljubi.«

Poslovila sta se. Blažon in Šubic pa sta premišljevala, ali bi se oglasila na kmetiji ali ne. Prvemu ni posebno dišalo, za delo mu ni bilo. Šubic pa je silil. Njemu bi delo prav prišlo. Ker je obema krulilo po želodcu, sta se le napotila proti hiši.

Na dvorišču se jima je zagnal nasproti velik, kosmat pes. Na hišnih vratih se je pojavil gospodar. Vzel je pipo iz ust in pljunil.

»Halo, sta že zopet dva potepuha. Komaj se človek enih znebi, pa so mu že drugi na vratu. Kaj bi pa rada?«

»Brezposelna sva. Ali bi...«

»Ha, ha, brezposelna! Tudi onadva sta bila brezposelna. Ko pa sem jima ponudil delo, sta jo takoj odkurila. Že poznam take tiče.«

Šubic je prijel za besedo.

»Midva bi prav rada vzela delo, če bi ga dobila.«

Tovariš ga je sunil pod rebra, pa je bilo že prepozno.

Kmet je bil zadovoljen. Da že štirinajst dni nima nobenega hlapca, je pravil. Vsakdo se brani služiti v tej samoti.

Peljal ju je za hišo in jima odkazal delo. Velik kup bukovih golí bi morala sežagati.

Blažon se je jezil sam pri sebi.

»To ima človek od tega, če vlačí druge s seboj. Prav treba mi je. Še nikoli se mi ni zgodilo, da bi me kje naplahtali za delo. Človek nima samo rok za garanje, temveč tudi možgane, da z njimi misli.«

»Zakaj pa nisi držal jezika za zobmi,« je oponesel tovarišu, ko sta bila sama. »Bi že jaz govoril. Ali naj sedaj žagam ta grčava debela? Taka me ima, da bi vse skupaj pustil in šel naprej.«

Komaj ga je Šubic pregovoril, da je potrpel do večera. Pri večerji pa je Blažon kar povedal gospodarju, da drugi dan ne bosta več delala. Kmet se je porogljivo nasmehnil.

»Vama ne diši delo, kaj? Taki so vsi. Pri-dejo, se najedo pa z Bogom.«

»Najedo,« ga je zbodel Blažon. »Pri tej pasji hrani naj bi se človek najedel?«

Gospodar ga je oplazil z očmi.

»Pri pasji hrani? Kako to misliš, a?«

»Tako, da nama izplačajte, kar sva danes zaslužila, pa smo zgovorjeni.«

»Glej ju, glej! Prideta dva potepuha, vsa sestradena, da bi poginila, če bi se ju človek ne usmilil. Potem pa zabavljata zaradi hrane, ki je nista vredna. In še plačilo zahtevata. Koliko sta pa naredila, a? Saj nista zaslužila dosti več ko za hrano.«

Takrat je Šubic planil pokonci. Zadnje besede so ga strašno razgrele. Vse ponižanje, ki ga je doletelo v teh težkih brezdelnih dneh, mu je nanovo oživel v duši. Blažon se je bal, da bo skočil v kmeta. Hitro ga je potlačil nazaj.

»Ne bova se prepirala za svoj zaslužek. Tudi brez tega denarja bova živela.«

Vzel je harmoniko in se nameril proti vratom. Kmet je zarezal za njima.

»Lahko gresta, kamor hočeta. Toda vedita, da vaju na noč ne podim iz hiše.«

»Že prav. Ne delaite si težkih ur radi naju.

Zunaj je vprašal Šubic: »Kje bova pa sedaj prenočila?«

»Ne skrbi. Tamle pod bregom je kozelc. Že prej sem ga opazil. Zarijeva se v seno in zaspiva.«

Na kozelcu pa ni bilo nič sena. Samo nekaj otepov slame je bilo v kotu. Premalo za oba. Zeblo ju je in dolgo nista mogla zaspiti. Blažon je klel. Šubic pa se je molče premetaval po trdih deskah. Grizlo ga je v srcu. Tako le se klati po svetu kot potepuh. Ali je treba tega, ko je zdrav in bi rad delal?

Ura je bila gotovo že čez polnoč, ko so se mu jele zapirati oči. Zaspal je. Ne za dolgo. Kmalu ga je zbudil rahel šum. Zdelo se mu je, da spodaj nekaj hodi. Poslušal je. Resnično, stopinje. Poklical je tovariša. Tiho. Ni se mu odzval. Stegnil je roko, da bi ga stresel, pa je zadel v prazno. Vraga, kaj ga je Blažon pustil? Kdo bi si mislil, da je tak. No, vrag z njim, bo tudi brez njega.

Obrnil se je in nanovo zasnul. Koliko časa je spal, ni vedel. Nenadoma ga je nekdo sunil pod rebra. Planil je kvišku.

»Kdo pa je?«

»Vstani! Greval«

»A ti si, Blažon? Čemu pa priganjaš, saj se ne mudi.«

»Se. Prekleta se mudi.«

Hitro sta se skobacala s kozelca in se napotila preko gozda. Sneg ju je držal. Blažonu se je strašno mudilo, da ga je tovariš komaj dohajal.

»Vraga, dirjaš, kot bi ti gorelo za petami.«
Molk.

»No, pa mi vsaj povej, kam si se ponoči zgubil tako nenadoma.«

»Po plačilo sem šel.«

»Po plačilo?«

»Seveda. Kaj misliš, da bom delal zastonj? Saj bi se mi krave smejale. Sinoči se je stari usajal. Naj se le usaja, sem si mislil. On napravi svoje, jaz pa svoje. Tako je pravično. Ponoči sem se splazil na kmetijo. Pes je malo zarenčal, pa sem ga oplazil z gorjačo, da se je takoj zgrudil. Potem sem se splazil do kurice in zavil trem kokošim vratove. Da bova imela za kosilo in večerjo. Pogledal sem pa še v hlev. Dve konjski odeji sem dobil. Skoraj novi sta še in ju bom lahko spravil v denar.«

Šubic je strmel. Rekel pa ni nič. Kaj bi tudi. Hitel je za tovarišem. Počasi se je pričelo svetlikati. Od vzhoda je zavela mrzla sapa. Redke jutrnje meglice so se razpršile in čez kake pol ure je posijalo sonce. Sneg se jima je bleščal v oči, da sta komaj gledala. Ulagodila sta korak. Blažon si je obrisal potno čelo.

»Ne bodo naju dobili. Daleč sva že od kmetije. Tu se malo oddahneva, potem pa bova nadaljevala pot.«

Počivala sta kakih dvajset minut. Ljudi sta se izogibala. Da zabrišeta sled, je učil Blažon.

Proti večeru sta zagledala pred seboj veliko vas. Hotela sta se ji ogniti, zato sta zavila bolj na levo. Kmalu sta prišla do osamljene kmetije. Tu sta dobila večerjo in prenočišče.

Naslednje dni se nista več izogibala naselbinam. Morala sta k ljudem, če sta hotela kaj naprositi. Nekje sta dobila malo živeža, drugje kak dinar, ponekod pa samo hudo besedo.

* * *

Neki večer sta se ustavila v obcestni krčmi. Vino ju je ogrelo. Ko so prišli kmečki fantje, je Blažon nategnil harmoniko. Hreščeči glasovi so veselo zaplali v zakajenem prostoru. Fantje so se razvneli. Praznili so liter za litrom. Od nekje so prišla dekleta in fantje so postali še glasnejši. Še trenotek pa so se spustili v vesel ples. Blažon je godel in pil. Nепrestano pil. Tudi Šubic mu je pomagal. Toda vina ni zmanjkalo. Steklenica se je napolnila, ne da bi naročila. Še klobaso sta dobila in kruha. Blažon je mežikal z očmi in godel, nepristano godel. Fantje so plesali. Dekleta so postala rdeča in potna. Fantje so strastno bili s petami ob umazana tla. Blažon je godel. Šubic je vzel klobuk in pričel pobirati denar. Svetel drobiž je radodarno padal iz rok.

Takrat sta vstopila dva orožnika. Šubicu je omahnila roka, da bi kmalu stresel ves nabrani denar. Blažon je igral, kot da ni nič.

Orožnika sta naročila vsak svoj brizganec.

Od miz je teklo vino. Pijana pesem je zavreščala v zraku.

Šubic je drhtel. Zdelo se mu je, da orožnika nepristano vpirata vanj svoje poglede. Na tihem ju je preklinjal.

Blažon je znova zaigral. Telesa so se oklenila in zavrtela. Po vsej sobi je zaudarjalo po

vinu in pregretilih telesih. Eden orožnikov je pomignil gospodinj in jo nekaj spraševal. Ta je skomigala z rameni. Potem je harmonika nenadoma utihnila. Nekaj trenutkov pozneje sta Blažona in Šubica odvedla orožnika. Brani sta se in zatrjevala svojo nedolžnost. Da sta nezaposlena, sta pravila, da hodita okrog in prosita dobre ljudi miloščine. Vraga, živeti vendar morata. Otroci tudi. Živi ne morejo pod zemljo. Krasti ne smejo. Dela pa ni.

Na orožniški postaji so ju zaslišali. Vse so zapisali, imena, starost, poklic in njuno domovinsko občino. Potem so ju zaprli v neko temno luknjo.

Šubica je skrbelo, Blažon pa se je smejal.

»Sedaj se pripeljeva domov na javne stroške. Vidiš, tako se omili brezposelnost.«

V kotu je nekdo zaklel. Blažon je prižgal vžgalico. Oni v kotu je zagodrnjal:

»Ker si že prižgal, pa mi daj še cigareto, če jo imaš.«

Blažon je poiskal v žepu.

»Tovariš?«

Šubic pa je nenadoma vzkliknil:

»Kaj nisi ti, Jeraj? Francè Jeraj?«

Oni je dejal:

»Že po glasu bi te spoznal, da si Šubic. Tri leta sva delala skupaj v Ameriki. Res, treba se mi je bilo vrniti. Kaj jaz vem, kar prijelo me je. Dva meseca pred vojsko. Da sem na svoji koži doživel vso tisto umazanost in da sedaj crkavam od stradeža.«

Jezno je pljunil po tleh in po kratkem molku nadaljeval:

»Sicer pa je vseeno. Pravijo, da jih je v Ameriki še več brez dela kakor pri nas. Kako pa je s tabo, tovariš, a?«

»Saj vidiš.«

»Vidim. Kot z menoj. Do zadnje pomladi sem imel delo. Potem so nam odpovedali. Kaj mi je preostalo drugega, šel sem okrog. Včeraj so me prijeli. Zdaj me pošljejo v domačo občino, da bo ta skrbela zame. Občina pa nima denarja.«

Umolknil je. Tudi onima se ni ljubilo govoriti. Tako so počasi zaspali.

* * *

Drugo jutro so jih gnali na železniško postajo. Tu so dobili kakih šestnajst tovarišev. Dva sta bila uklenjena. Pravili so, da sta hotela pobegniti.

Čakali so. Šubic je opazoval ljudi. Strašno je greblo v njem, ko je gledal njih poglede. Ali so v menažeriji ali kje. Tudi njihovega sočuvstovanja in usmiljenja ne potrebujejo. Pozna jih. Vse jim je samo gledališče in cirkus. Pri žaloigrah si brišejo solze, pri burkah pa se prijemajo za trebuhe. Sodrğa.

V daljavi je zatulilo. Še nekaj trenutkov pa je prihrumel vlak. Ljudje so pograbili prtljago. Orožnika sta napravila vrsto. Eden se je postavil spredaj, drugi zadaj. Sprevodnik se je jezil, ker ni imel praznega oddelka. Moral ga je izprazniti. Triminutna zamuda!

»Če mi ne odtrgajo od plače, bom dober. Vraga, vsak dan ti brezposelni. In koliko jih je. Ene prevažamo sem, druge tja. Mar bi jih pustili, kjer so. Sinoči sem jih peljal trideset iz Ljubljane, danes jih je osem in dvajset za Ljubljano. Kdo bi razumel to zmedo?«

Vlak je potegnil. Jetniki so posedli po klopih. Zdelo se je, kot da jim vse skupaj ne bi bilo nič mar. In morda jim res ni bilo. Sčasoma človek otopi za vse. Nekateri so si prižigali cigarete, drugi so poskušali zadremati. Vlak je enakomerno drdral.

Nenadoma je Blažon zašepetal:

»Ne ljubi se mi, da bi me gonili okrog. Pobegnem.«

»Kako?»

»Lahko. Na tretji postaji se križamo z brzim vlakom. Prestopim. Moram. Z mano je drugače ko z vama. V Ljubljani bi me zaprli.«

Šubic je ostrmel.

»Da ti spodleti?»

»Kaj še. Ne bo prvič. Samo pomagati mi morata.«

»Kako?»

»Samo, da zmotita orožnika, da ne bosta pazila name. Morda se stepeta.«

Šubicu je bilo že vseeno. Jeraju tudi. Kaj se jima more še pripetiti? Pred postajo sta napravila hrup. Takrat se je Blažon zmuznil iz voza. Brzovlak pa se je malo zakasnil. Osební se je že premikal naprej, ko so se križali. Blažon je skočil. Pa mu je spodletelo in je padel pod kolesa.

Kratek krik.

Ropot vlaka...

Šubica in Jeraja pa sta orožnika uklenila.

Kaj je s svetovno krizo?

Dr. Valter Bohinec.

Ce se vprašujemo po vzrokih gospodarske nesreče, ki jo preživljamo, jih moramo iskati že v predvojni dobi. Pred vojsko je bila Evropa vladarica sveta, drugim zemljinam je gospodovala ne le s svojimi armadami in brodovji, temveč zlasti s svojo gospodarsko silo. To nadvlado si je priborila predvsem v 19. stoletju, ki je bilo stoletje industrializacije sveta. Iz Evrope je moderna civilizacija prodrla tudi v najbolj oddaljene pokrajine zemlje in si jih je zaslužila s svojimi inženirji, uradniki in trgovci. Svojo podlago je ta nadvlada imela v evropskem kapitalu, ki je bil takrat edini kapital na svetu. Sploh Evropa je uravnavala gospodarstvo celo v onih delih zemlje, kjer ni bila neposredni ali neomejeni politični gospodar. Tako

je n. pr. carinsko tarifo velike kitajske države, ki biva v njej skoraj četrtina vsega človeštva, določevala neka evropska komisija, carinsko tarifo indijskega cesarstva, ki obsega ozemlje dvajsetkrat tako veliko kakor Jugoslavija, pa britansko uradništvo. Velikanske dobičke, ki so se stekali v Evropo, je ta seveda uporabljala za nadaljnje utrjevanje svojega gospostva v svetu. Mislila je, da je gospostvo nekaj naravnega, nespornega in trajnega, in živela je v prepričanju, da so prekomorske dežele zgolj za to, da proizvajajo sirovine, medtem ko je naložila Evrope oziroma belega plemena, da te sirovine predeluje v industrijsko blago. Predvojno svetovno gospodarstvo je slonelo torej na zdravi podlagi izmenjave sirovin z industrijskimi izdelki: Evropa je bila tista velika tovarna, ki so vanjo pritekale z vsega sveta sirovine, katere so se potem, predelane v industrijsko blago, zopet vračale v svet. In vse je bilo v redu, zadovoljnost je bila obča, zlasti pa je bila zadovoljna Evropa. Ni ji prihajalo na misel, da bi se to stanje moglo kedaj spremeniti.

In vendar se je vse temeljito spremenilo! Že davno pred svetovno vojsko se je pričelo gibanje »belih kolonij«, ki so zahtevale in do neke mere tudi dosegle neodvisnost od Evrope. Tako so se n. pr. bivše španske in portugalske kolonije osamosvojile v vsakem, tudi v političnem pogledu in nastale so države Mehiko, države ABC (Argentina, Brazilija,

Angleška karikatura k londonski gospodarski konferenci l. 1933:
66 zdravnikov ob postelji nevarno bolnega pacienta.

Chile) in druge latinske ameriške države. Angleške naselbine se niso borile toliko za politično kakor za gospodarsko samostojnost v okviru velikega Britanskega imperija. Posledica gospodarske samostojnosti pa je bila ustanovitev lastnih industrij, s tem tudi začetek novih, od Evrope vse manj in manj odvisnih civilizacij. Amerika, prej poslušna hčerka Evrope, je z vso neugnanostjo svojih mladih sil začela konkurirati svoji materi. Toda ne samo Amerika, ne samo »bele kolonije«, prebujala so se tudi barvana plemena. »Beli so vzbudili iz spanja zelo

V Braziliji mečejo kavo rajši v morje, kakor bi pa popustili v ceni!

stare kulture,« pravi francoski učenjak André Siegfried, »toda v trenutku, ko te nikakor niso želele, da jih kdo vzbudi. S topovskimi streli jim je Evropa vsiljevala zvezo z zapadom: ali naj se čudimo, da se je njihov odpor uveljavljal sicer počasi, toda z vse večjo odločnostjo? Končni rezultat tega gibanja je bil splošen dvig, politični, gospodarski in carinsko politični nacionalizem barvanih plemen, ki odklanjajo gospostvo in nadvlado belega človeka.«

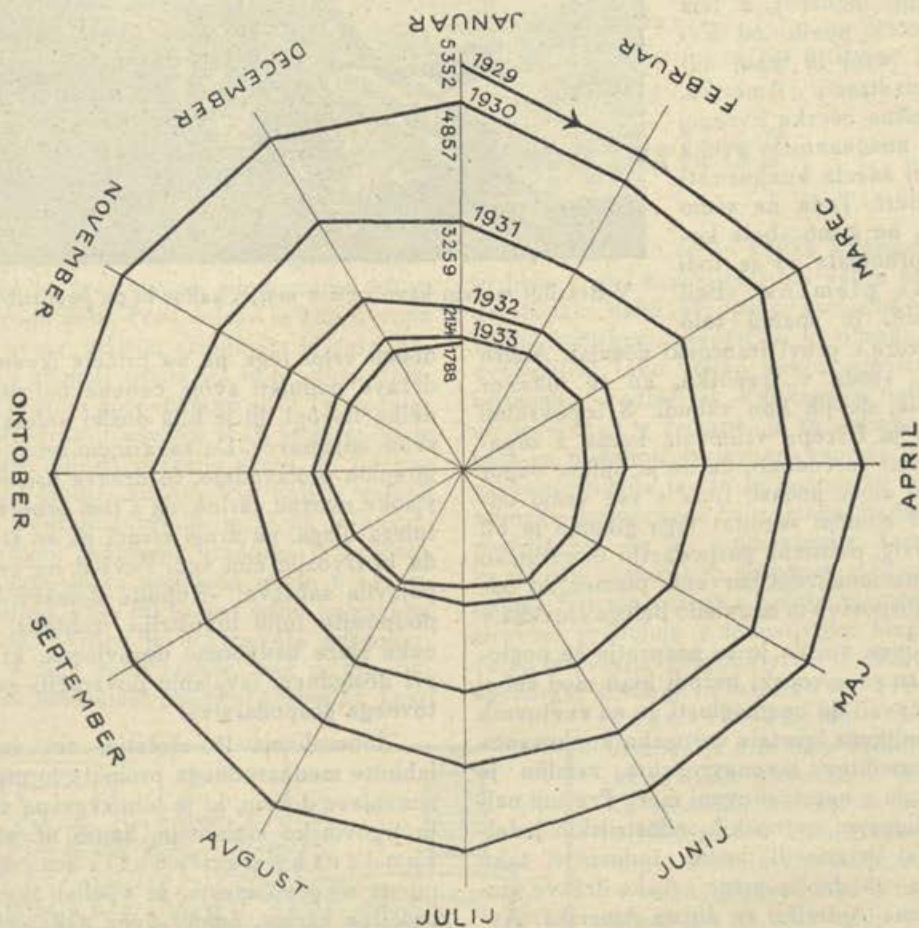
Svetovna vojska je ta nasprotja še poglobila. Ko so se evropski narodi klali med seboj in se uničevali do onemoglosti, je na svetovnih trgih popolnoma izostala evropska konkurenca in osamosvojitve izvenevropskih zemljin je napredovala v nepričakovani meri. Prejšnji najboljši odjemavci evropskih industrijskih izdelkov so si ustanovili lastne industrije, tako predvsem vzhodne in južne azijske države, poleg Severne Amerike še Južna Amerika, Avstralija in Južna Afrika. Ko je hotela Evropa po svetovni vojski zavzeti svoja prejšnja tržišča, je zadela ob nepremagljive ovire. Kljub izvrstni kakovosti svojih industrijskih in kmetijskih proizvodov ni mogla zriniti z vzhodno-azijskih trgov Amerike in Japonske in ni mogla preprečiti industrijske osamosvojitve Indije in britanskih dominionov. Kamorkoli je pogledal beli trgovec, povsod se je onstran morij dvigal dim iz tovarn, ki jih prej ni bilo, povsod so nastajale plantaže (rodovitna zemlja), kjer je bila prej džungla, povsod so se na zemljevidih pojavljala imena novih železniških postaj, pristanišč in letališč. Evropsko blago je obležalo

doma, vrhu tega pa so pričele izvenevropske države ponujati svoje cenene industrijske izdelke Evropi, ki je bila doslej videla v njih le svoje odjemavce. Da zavarujejo svojo industrijo in sploh proizvodnjo, so države pričele uvajati visoke uvozne carine, da s tem preprečijo uvoz tujega blaga, na drugi strani pa so storile vse, da bi izvozile čim več. Povsod na svetu se je pojavila zahteva: »Kupujte domače blago, ne podpirajte tujih industrij,« zahteva, ki je do neke mere nedvomno upravičena, ki pa mora pri doslednem izvajanju povzročiti zastoj svetovnega gospodarstva.

Liberalizma 19. stoletja, one svobode in lahkote mednarodnega prometa in medsebojne izmenjave dobrin, ki je bila zvezana s finančno in trgovinsko stalnostjo, danes ni več. Gospodarski nacionalizem, ki je stopil na njegovo mesto, je vpeljal že omenjene zaščitne carine, omejil uvoz nekaterih pridelkov in izdelkov in v marsičem otežil mednarodni denarni promet. Vsemu temu se je pridružila še nepojmljiva človeška lakomnost, spekulacija, ki je mislila le na lastni žep, najsi propade pri tem ves svet. Ko se je v nekaterih državah proizvodnja tako povečala, da so bile nakopičene velike množine blaga, so ga uničevali, da bi s tem preprečili padec njegove cene: v Braziliji so sežgali ali pometali v morje skoraj dve milijardi kilogramov kave, v Argentini so ubijali živino in meso pustili zginiti, v Združenih državah Severne Amerike so uničevali silne množine žita in bombaža, v Turčiji so sežgali tobak, na Japonskem bisere, na

Holandskem čebule tulipanov. Pretirane spekulacije so v Ameriki povzročile velik borzni polom, ki je imel strahotne posledice tudi za Evropo. Škodo, ki jo je povzročila spekulacija, so potem še povečale valutarne težave, različna vrednost denarja v raznih državah. In tako vidimo v današnjem svetu, ki bi imel

Kako se je kriza razvijala, vidimo prav naravno v risbi, ki nam pokaže razvoj svetovne trgovine v zadnjih petih letih (1929—1933). To risbo so izdelali v gospodarskem odseku Društva narodov in jo predložili leta 1933 gospodarski konferenci v Londonu. Izpopolnjena je z najnovejšimi podatki. Ta preprosta spirala

Razvoj svetovne trgovine 1929—1933.

pri velikem napredku tehnike v zadnjih letih sicer vse pogoje za mirno in zadovoljno sožitje narodov, milijone in milijone brezposelnih, milijone slabo oblečenih in slabo hranjenih ljudi, vidimo tovarne, ki so morale ustaviti obrat, zaprte trgovine, ladje, ki gnijejo po пристaniščih, polja, ki jih nihče ne obdeluje, dolgove, ki tiščijo Evropo in tudi vse druge zemljine k tlom. Ves materialni napredek človeštvu ni prinesel sreče, prinesel mu je najhujšo preskušnjo, svetovno krizo.

nam pove o krizi morda več, kot bi mogla povedati debela knjiga, in nam do neke mere tudi odgovarja na vprašanje, ali je kaj upati na skorajšnje izboljšanje svetovnega gospodarstva.

Potek spirale od 1. januarja 1929 do 1. januarja 1934 je vsakomur razumljiv. Spirala postaja manjša in manjša, čimbolj se poostruje kriza, t. j. čimbolj propada svetovna trgovina. Številke, ki so zapisane pri 1. januarju vsakega leta (1929: 5352, 1930: 4857, 1931: 3259, 1932:

2134, 1933: 1788), pomenijo srednjo vrednost svetovne trgovine vsega sveta, t. j. srednjo vrednost celokupnega uvoza in izvoza v mesecu januarju vsakega leta. Ta vrednost je izražena v milijonih zlatih dolarjev, in sicer za 49 držav, ki predstavljajo 90 % zemeljske površine. Za merilo služi zlati dolar, ker je še pred letom veljal za najbolj stalen denar na svetu (pa se je, kakor je splošno znano, tudi to spremenilo!). Med srednjo vrednostjo 5352 milijonov zlatih dolarjev v januarju 1929 in ono 1788 milijonov v januarju 1933 je razlika 3564 milijonov zlatih dolarjev: torej v petih letih nazadovanje svetovne trgovine za 68,46 %!

Našo posebno pozornost pa vzbuja v tej risbi potek svetovne trgovine v letu 1933. Njeno gibanje je med februarjem in marcem skoraj nespremenjeno; v aprilu se za malenkost poslabša; med majem in julijem se zopet izboljšuje in to izboljšanje traja vse do avgusta, ko se stanje svetovne trgovine zelo približuje stanju iz avgusta 1932; takoj nato, v septembru, se pa položaj zopet poslabša in spirala nadaljuje svojo pot, dokler se 1. januarja 1934 skoraj ne sestane z vrednostjo 1. januarja prejšnjega leta. Iz statistik, ki jih je izdalo Društvo narodov, vemo, da je v letu 1933 nazadovala svetovna trgovina v primerjavi z letom 1929 za 30 %, kar zadeva težo (množino) zmenjanih proizvodov, toda za okoli 50 %, kar zadeva njihovo vrednost, ker je treba upoštevati, da danes plačujejo večinoma v papirju in ne v zlatu. Tako silne krize moderni človek še ni doživel. Nekatere države so nazadovale še p o d omenjeni povpreček; tako so n. pr. Združene države Severne Amerike, ki so bile še pred nekaj leti najmočnejša trgovinska država sveta, obdržale le še 25 % trgovine iz l. 1929.

Če si sedaj ogledamo spiralo še z vprašanjem, ali bi se dalo iz nje sklepati na bodoči razvoj svetovne trgovine in s tem svetovne krize, moremo ugotoviti vsaj to, da se je voz svetovnega gospodarstva, ki je od sredine leta 1929 drevil neizprosno navzdol v omtično globino, leta 1933 nekoliko ustavil. Ali je dosegel največjo možno globino? Saj svetovnega gospodarstva popolnoma ni mogoče zatreti, vsaj nekaj mednarodnega prometa bo vedno na svetu in izključeno je, da bi krivulja naše spirale kdaj dosegla središčno točko, ki je enaka ničli, t. j. smrti vsake mednarodne trgovine. Zdi se torej, da smo vendarle že dosegli višek krize in da se svet u b o l j e n o b r a č a n a b o l j e: spirala nam daje vsaj to tolažbo,

Tak škaf pšenice stane danes v Ameriki toliko kot pipica tobaka.

da se ne obrača na slabše. In res se je v letu 1933 tudi močno znižalo število brezposelnih. Leta 1929 jih je bilo v Evropi okoli 4,168.000, leta 1930 6,651.000, leta 1931 9,882.000, l. 1932 12,254.000, leta 1933 11,280.000. Razen tega prihajajo iz velikih evropskih in drugih držav trajno poročila, da se razmere boljšajo. Anglija, Francija, Nemčija, Čehoslovaška, Poljska, celó Južna Amerika javljajo te razveseljive vesti. Zlasti Anglija je optimistična in angleški državnik Chamberlain je spomladi 1934 v svojem proračunskem govoru dal sicer skrajno previdno, toda dovolj jasno izjavo, da se angleško gospodarstvo zopet dviga. In pravijo, da je trgovina v Londonu res zopet oživela, da ljudje po težkih letih varčevanja zopet kupujejo, da je po cestah videti nešteto novih avtomobilov, da so gledališča in kinematografi prenapolnjeni. Ko je vlada celó znižala dohodninski davek, zopet povišala podpore brezposelnim in izvedla še več drugih olajšav, je to prepričalo Angleže, da je kriza tako rekoč po uradni poti pregnana. Vlada je mogla svoje ukrepe izvesti seveda le zaradi splošnega napredka gospodarstva. Angleška tekstilna industrija, avtomobilska, letalska in težka industrija, ladjedelstvo, rudarstvo, uvoz sirovin iz inozemstva, promet — vse je napredovalo. Ker pa je Anglija dežela matica ne le Velike Britanije in Irske, temveč tudi velikega Britanskega imperija, ene največjih državnih tvorbo sveta, je človeštvo začelo upati na boljše čase.

Seveda ne vemo, ali ni to izboljšanje na Angleškem in drugod le prehodnega značaja. Kajti nadaljnji potek naše spirale je odvisen od sto nepreračunljivih stvari! Predvsem je

negotovost svetovnega političnega položaja kakor velika svinčena utež, ki duši vse človeštvo. Nestalnost ameriškega dolarja in angleškega funta, ki sta doslej bila merilo za vse

ostale valute sveta, tudi zelo otežkočuje industrijsko udejstvovanje. Carinske pregrade med državami so nadaljnja velika ovira za vzpostavitev normalnega stanja.

Meni luč, tebi ključ!

Franjo Neubauer. — Ilustriral Slavko Pengov.

Imel je grunta dva možak,
telesno, dušno še krepak,
a dela bil je naveličan.
Da laže živel bo, prepričan,
če mlajšim silam izroči
posestvo, trud in vse skrbi,
sinovoma je to govoril:
»Dovolj se z delom sem pokóril.
Utrujena od misli glava
in sključena mi je postava,
korak težak je, trda dlan.
Mirú, počitka sem želján.«
In drugim je tako dejal,
da rad iz rok bi grunta dal.
Sinova sta se mu sladkála,
zemélski raj obljubovala:
»Saj boste vi še gospodar,
a midva, vajina sinova,
skrbela, trúdila se bova.
Vam bodi le počitek mar!
Užitek si izgovorite,
vse, kakor sámi si želite!
Kjerkoli vaša volja bo,
tam boste bivali lahkó.«
Besede sládko so zveneale,

kot rajske ptičice bi peale!
In oče je, otrók vesel,
besedam lepim rad verjel.
Prepisati je dal, izróčil,
od truda ni se téžko ločil.
Nikoli mislil ni možak,
da se kesál bo za korak.
A prišlo zgóđaj je spoznanje
in grenko bilo je kesanje.
Prekmalu vsega gospodar
in src vladar je bil — denar!
Posestnika sta mlada
denar imela rada.
Nerada plačevala sta,
kar prej se zavezála sta ...
Užitkar oče je prebival
na enem gruntu mesce tri,
ni pil, veliko ni užival,
nič prizadeval ni skrbi.
Pa vendar ženka mlada, zala
takole možu je dejala:
»Predolgo oče so pri nas,
da šli drugam bi, že je čas!«
A sinu vendar milo
pri tem se je storilo.
Odvrnil ženi je tako:
»Pa ti jím reci, naj gredó!«
In res je mlada rekla
besede brez srcá,
a v dno srcá je spekla
poštenega možá.
Na drugi grunt je oče šel,
tam isto kmalu je trpel,
da siti so ga, je zaslutil,
in kmalu žalosten začutil.
Molčé je mrko gledal sin,
golčala snaha je zbadljivo,
in sto in sto je bolečin
trpeči mož začutil živo.
Kako je vse obžaloval!
Pomágati pa ni si znal.
Bridkóst je bila prevelika!
Nikjer ni bilo tolažnika!
»Kdo naj pomağa mi v boléh?!«
premišljal v dolgih je nočeh.

Nikjer nikogar od nikoder!
 Župana spomni se tedaj,
 ki ves ga je poznal okraj,
 da mož previden je in moder.
 Iz bolečin in muk in zmot
 pokaže up mu k njemu pot.
 Pogumna nada zaživi mu,
 da tam iskal ne bo zaman.
 Prijazno sprejme ga župan
 in na tožbe odgovori mu:
 »Postavi se in bodi spet močan!
 Še ni napočil zadnji dan!
 Pomoček ti svetujem tale:
 pol je resnobe, pol je šale:
 Tu srebrnikov ná deset —
 tvoj dedič naj povrne
 denarje mi srebrne —
 a zdaj domov se vrni spet!
 Zapri se v sobo in zakléni,
 takó govóri v njej glasno:
 ‚Na svetu dobro še je meni,
 še dolgo živel bom lahko.
 Preživel bom najtežjo krizo,
 dokler gotov imam denar!‘
 In šteji in méči ga na mizo,
 da čul se bo kovin udar!
 In navdušuj se in ogrevaj
 in novce méči in preštevaj!
 Do sto, do tisoč šteji!
 Skrivnóst molčé ohrani záse,
 edino to povej,
 da hraniš le za težke čase.«

Kako so poslušali
 zdaj mladi in dejali:
 »Še sanjal ni nihče nikdár,
 da starec hrani še denar!«
 Kako so bili zdaj skrbeči!
 Kako so mu hiteli streči!
 Zdaj vsak je vneto tekmoval,
 da ne bi kdaj mu bilo žal.
 Zdaj kuhalo se je in peklo
 in vince je veselo teklo.
 In bilo juh je in prikuh
 in jajc kot za godóvno slávo.
 Branili so celó ga muh,
 če sílile so mu na glávo.
 Ko oče proč se je odpravljaj,
 da šel na drugi grunt bi spet,
 sladkó ga vsakdo je ustavljal
 in prigovarjal mu je vnet:
 »Kar ostaníte, ne hodite,
 saj tu dobite, kar želíte!«

A rekel oče je takó:
 »Za nekaj časa le naj bol
 Ne mislim dolgo se muditi,
 saj tam me bodo kmalu sítí!«
 In hodil proč je in nazaj,
 užival vseh dobrot je slaj.

*

Prišla je smrt! — Kako hitelo
 v očetov stan je vse takrát!
 Strašno je vsakega skrbelo,
 kje skrit očetov je zaklad!
 Vse kote so preobrnili,
 denarja niso zasledili.
 Našli samó so b a t krepak,
 krog njega bil ovit papir je,
 napisal nanj je poštenjak,
 ki zdaj užival večni mir je:
 »Kdor dveh posestev je lastnik,
 in živel bi brez muk in brig,
 pa hoče dati zdrav iz roke,
 ker ves zaljubljen je v otroke,
 udárite ga z batom tem,
 da spomnil bo se: ‚Ne! Ne smem!‘
 Da láskanja se bo ubranil
 in sebi last in ključ ohranil!
 A srebrnikov teh deset
 nazaj županu dajte spet!
 Še drugim dobro naj svetuje
 in naj kesanja jih varuje,
 da starec se povsod bo vsak
 usodnih vároval napak,
 da bo na s v o j e m smrti čakal,
 a ne na tujem tožil, plakal.
 Kdor krepko še imá desnico,
 da s a m si še prižiga luč,
 naj last varuje in pravico,
 drži naj trdno v roki ključ!«

Nova doba v katoliških misijonih.

Dr. V. Fajdiga.

Jezusov poziv: »Pojdite torej in učite vse narode« (Mt 28, 19) ni danes manj veljaven kakor je bil v vseh časih. Četudi so razmere težke, mora katol. Cerkev vršiti svojo misijonsko nalogo z nezmanjšano silo in sedanji papež Pij XI. je ponovno naglasil, da ima pridobivanje nevernikov za Kristusa za svojo glavno nalogo in se hoče z vsemi močmi truditi za izvrševanje te dolžnosti.

Misijonsko delo v naših časih nevarno ovirata predvsem svetovna gospodarska beda in narodna gibanja v misijonskih deželah.

Svetovna kriza je močno zadela tudi misijone. Sredstev za vzdrževanje misijonarjev in misijonskih naprav je vedno manj. Lansko leto so ugotovili, da je Družba za širjenje vere prejela za nad 4 milijone italijanskih lir (okrog 15 milijonov Din) darov manj kot prejšnje leto. Protestanti so bili prisiljeni, radi krize odpo- klicati skoro polovico svojih misijonarjev.

Bolj kot kriza pa ovira misijonske uspehe narodno probujanje v Aziji, Afriki, Ameriki in drugod. Domači narodi, ki so jih doslej evropske države tako grdo stiskale in krivično iz- zemale, se dvigajo k uporabi zoper belokožne priseljence in njihov jarem. Posebno hudo je, če taka gibanja podpihujejo komunistični agitatorji, kakor na primer v Aziji.

Sama na sebi so taka osvobodilna gibanja zasluženi plemen upravičena in dobra, toda le prevečkrat so se, žal, sprevrgla v krivično nasilje zoper evropske misijonarje in njihovo delo. Tudi misijonarje imajo nahujskani nacionalisti za pomočnike evropskih kapitalistov in jih zato preganjajo, izganjajo, ali se odločno upirajo, da bi smeli prihajati novi. Ker ni verjetno, da bo mogoče zaustaviti gibanja, ki se navdušeno širijo pod gesli: Azijo Azijcem, Afriko Afričanom in podobnimi, je nevarnost za misijone, kateri so večinoma delo katoliške Evrope, vedno večja.

Toda čim hujša je sila, tem bližja je pomoč božje previdnosti. Vzporedno z naraščajočo krizo in narodnostnimi gibanji je zorelo v osrčju katoliške Cerkve prepričanje, da je bodočnost misijonov bistveno odvisna od naraščaja in vzgoje domače duhovščine v misijonskih de- zelah, katera naj bi polagoma prevzela v svoje roke vodstvo katoliške Cerkve v svojih pokra- jinah in tako nadomestila bele misijonarje, ki

bodo mogli vedno težje prihajati v misijone, ker jim nacionalizem ne dovoljuje, pa tudi v poganstvo se pogrezajoča Evropa jih bo vedno bolj rabila.

Misel na domačo duhovščino v misijonih so papeži že dolgo priporočali, tudi so se že od 17. stoletja dalje vršili razni poskusi, ali to so bili le raztreseni redki pojavi, katerim Evropa večinoma ni bila naklonjena. Toda zadnji veliki papeži so vedno jasneje uvidevali nujnost take spremembe v misijonih, saj bo domači duhov- nik mnogo lažje versko deloval med svojimi ro- jaki kot tujec, ki mora premagati toliko težav. Zadnji in odločilni korak v tej smeri je storil sedanji »misijonski papež«, ki je z znamenito okrožnico »Rerum Ecclesiae« leta 1926 preki- nil vse ugovore in razpršil dvome ter je v razumevanju sedanjih potreb in zahtev bodoč- nosti ukazal, da mora biti skrb za domači du- hovniški naraščaj v misijonih ena glavnih nalog misijonarjev in misijonskih družb in da je treba domači duhovščini izročati tudi vodstvo cer- kvenih pokrajin, kakor so to delali apostoli v prvih časih. In s tem pismom Pija XI. lahko re- čemo, da se začena nova doba v kato- liških misijonih.

Složno so začeli vsi misijonarji izvajati pa- peževe smernice in število domače duhovščine od tedaj močno narašča. Na Kitajskem se je na primer število domačih misijonarjev v zadnjih desetih letih dvignilo za 900. V Belgijskem Kongu v Afriki je bilo leta 1923 samo 30 do- mačih duhovnikov, danes jih je že okrog 150. Vseh domačih duhovnikov je sedaj v misijonih okrog 5000. V Ameriki so leta 1930 otvorili posebno semenišče za črnce. Leta 1933 je bilo ugotovljeno, da je v novejšem času število ve- likih in malih semenišč naraslo na 450 in znaša število domačinov, ki se na duhovski stan pri- pravljajo, okrog 18.000. Velikanski napredek v tako kratkem času, ki ni mogel ostati brez bla- goslovljenih uspehov.

In res. Protestantski misijoni propadajo, a katoliški se razvijajo in neprestano napredu- jejo. Napredek je na primer posebno viden v Afriki. Po svetovni vojski je imela Afrika 1.962.000 katoličanov in 549.000 katehumenov, ki so se na krst pripravljali. Po petnajstih letih pa je štela Afrika 4.600.000 katoličanov in 1.600.000 katehumenov. Podobno so misijoni

napredovali tudi drugod. V Prednji Indiji se je število katoličanov v zadnjih desetih letih pomnožilo za kakih 700.000, tudi na Kitajskem znaša letni prirastek 70.000. Milost božja, požrtvovalnost misijonskih delavcev in posebno prirastek domače duhovščine more zaznamovati lepe uspehe.

Zelo razveseljivo je, da se v misijonskih deželah obenem z duhovniškim naraščanjem močno dviga tudi katoliško samostansko življenje, za katerega so posebno Azijci dovzetni. V cisterijanski samostan Phuc-Son na Kitajskem se je priglasilo v šestih mesecih 30 novincev.

Samostan trapistinj sv. Družine v Fukuoki na Japonskem ima toliko naraščaja, da prostori več ne zadoščajo. Tako torej sredi misijonskega viharnege dela vstajajo otoki tihe molitve in žrtev, ki bude upanje v bodočnost misijonov.

Božja previdnost je torej pravočasno po papežih poklicala misijone v novo dobo, ki bo vedno živahnjejša. »Sedaj ne gre več za to, da pridobivamo posameznike, z domačo duhovščino hočemo pridobivati cele narode,« je izjavil novi voditelj misijonskega dela, kardinal Fumasoni-Biondi. Papež Pij XI. je svojo skrb za to važno nalogo očetovsko dokazal s tem, da je sam hotel posvetiti več neevropskih duhovnikov v škofo. Na praznik Kristusa Kralja leta 1926 je posvetil 6 kitajskih škofov, l. 1927 je slovesno podelil škofovsko posvečenje prve-mu Japoncu Hayasaku in ga postavil za voditelja večine japonskih katoličanov. Leta 1933 je s posebnimi slovesnostmi zopet posvetil 3 kitajske, 1 anamitskega in 1 indijskega škofa. Domači narodi so na razne načine pokazali papežu hvaležnost in veselje nad njegovimi deli, ki na široko odpirajo vrata Kristusu v misijone.

Afriški domačin novomašnik.

Seveda nova doba zahteva tudi nove žrtve. Za ustanavljanje in vzdrževanje semenišč in naraščaja so potrebna obilna sredstva, ki pa naj bi jih katoličani z veseljem darovali, saj so v ta namen darovi najboljše naloženi. Leta 1932 se je priglasilo do 3000 novih semeniščnikov, a radi pomanjkanja sredstev so jih morali več sto odkloniti. Kaka škoda! Skrb za domači naraščaj ima posebno Družba sv. apostola Petra, ki jo je ustanovila leta 1889 ga. Bigard na Francoskem in je poleg Družbe za širjenje vere največja in najvažnejša misijonska podporna družba! Ko je leta 1933 zborovalo vodstvo družbe v Rimu, je nadškof Salotti pozval katoličane vsega sveta, naj pomagajo pri vzgoji domače duhovščine, ki je pričakovanje Cerkve. Dejal je: »Duhovniški naraščaj v misijonih je eno najvažnejših vprašanj sedanjega časa, od katerega je odvisna bodoča usoda Cerkve in nravnosti med narodi. Katoličani imamo dolžnost, pri rešitvi tega vprašanja sodelovati z vsemi močmi in nesebičnimi žrtvami.«

Mohorjeva knjižnica je zbirka leposlovnih, poljudno znanstvenih, poučnih in zabavnih spisov najrazličnejše vsebine. Vse knjige te knjižnice imajo trajno vrednost in bi jih zato morala imeti vsaka prosvetna, šolska in zasebna knjižnica. Krasno, v platno vezani zvezki so primerni za darila ob raznih prilikah. Zahtevajte seznam!

V Ljubljani je na Miklošičevi cesti 19 **podružnica Knjižarne Mohorjeve tiskarne**. Mohorjani dobé tam knjige iz založbe Družbe sv. Mohorja po udninskih cenah.

Izseljenci.

Ameriški Slovenci.

Prva dežela, kamor so se začeli Slovenci izseljevati, je bila Amerika. Zato je ameriška Slovenija, če smemo tako reči, največja slovenska izseljenska celota. Tri slovenske rodove lahko štejemo v Ameriki. Prva dva rodova dasta nemara 300.000 duš, tretjega rodu pa skoraj ne kaže več šteti, ker je skoraj popolnoma amerikaniziran.

Versko življenje. Središča in žarišča verskega življenja naših ameriških rojakov so narodne župnije s šolami, dvoranami in cerkvenimi društvi, ki jim moramo prištevati še izvencerkvena društva in tisk. Izključno ali pretežno slovenskih župnij imamo danes v Ameriki 30, mešanih s slovenskim duhovnikom pa 11. Tudi 3 indijanske misijone vodijo slovenski duhovniki. — Na teh mestih je 12 slovenskih redovnikov (8 frančiškanov in 4 benediktinci) poleg ostalih svetnih duhovnikov. V Ameriki sta nadalje na delu še dva redova

(frančiškani in mariborske šolske sestre). Slovenskih duhovnikov je v Ameriki nekaj nad 100, med njimi je redovnikov 29. V Ameriki rojenih ali vzgojenih je 27. Med tujci pa jih pastiruje 40. Šolskih sester je 110, 62 jih je iz starega kraja, 48 je Američank. Za versko življenje so velikega pomena slovenske župnijske šole, ki jih je pa le malo. Vsaka župnija ima nadalje svojo cerkveno dvorano in druge prostore, kjer se verniki zbirajo k izvencerkvenim prireditvam. Nad vse važna so razna cerkvena društva, ki obsegajo vse vernike od otrok do mož in ženā (znameniti sta zlasti »Društvo Najsvetejšega Imena« za moške in mladeniče in »Društvo krščanskih mater in žena«). Članstvo v takih društvih je združeno v prvi vrsti z obveznim rednim prejemanjem zakramentov. Poleg teh splošno ameriških društev naj omenimo največje in najstarejše slovensko katol. podporno društvo, K. S. K. Jednoto, ki predpisuje iste dolžnosti za svoje člane in

Slovenska šolska godba sv. Štefana v Chicagu.

Glavni odbor K. S. K. Jednote ob njeni štiridesetletnici l. 1934.

jih črta, če jih ne vrše. Velikega pomena je tudi dobro razviti tisk. Prav letos je praznovala svojo štiridesetletnico. Svoj sedež ima v Jolietu pri Chicagu. Neizmerno je ta Jednota koristila ameriškim Slovencem, v verskem in tudi v gmotnem pogledu.

P r o s v e t a. Slovenskih župnijskih šol je, žal, le 19. Obiskuje jih preko 7000 otrok. Ostale slovenske otroke, ki morajo zahajati v angleške (župnijske ali državne) šole, poučujejo slovenski duhovniki posebej. Poleg tega vodijo šolske sestre 6 slovenskih šol. Vendar je po vseh teh šolah učni načrt ameriški in učni jezik — angleški. Slovenski otroci dobe v njih samo osnovne pojme o slovenščini, nauče se slovenskih molitev in slovenskih pesmi za šolarske maše. Drugačne šole za ameriško mladino tudi ne bi imele pomena. Pojavljajo se od časa do časa tudi kakšne zasebne slovenske šole, zdaj obstoji taka šola v Clevelandu. — Velikega pomena so naše narodne podporne **J e d n o t e**. Teh je zdaj 10, ena je prav za prav slovensko-hrvaška. Poleg njih je še več krajevnih podpornih društev brez osrednjih matic.

Po barvi so 3 Jednote katoliške, 2 sta protiverski, ostalih 5 pa je versko in politično neopredeljenih. »Kranjsko - slovenska katoliška Jednota« (K. S. K. J.) je imela 1931 188 društev s 34.491 člani, »Društvo svete Družine« (D. S. D.) je imelo 17 društev z 2093 člani. »Slovenska ženska zveza« (S. Ž. Z.), ki je hkrati slovenska ženska kulturna matica, ima danes po šestem letu obstoja 56 društev s 7732 članicami. Vse katoliške Jednote skupaj torej štejejo 261 društev z 41.875 člani oziroma članicami. Protiverski Jednoti (»Slovenska narodna podporna Jednota«, »Slovenska svobodomiselna podporna zveza«) sta šteli 1931 skupaj 853 društev s 74.804 člani. Brezbarvne (»Jugoslovanska katoliška Jednota«, »Slovenska dobrodelna zveza«, »Zapadna slovanska zveza«, Jugoslovanska podporna zveza »Sloga«, »Slovensko - hrvaška zveza«) pa so imele skupaj 320 društev z 39.019 člani. Vseh deset Jednot pa je štelo 1434 društev s 155.689 člani in članicami. Prilичno veljajo te številke tudi sedaj. Mnogo vernih Slovencev je iz različnih razlogov včlanjenih tudi pri brez-

barvnih in celó protiverskih Jednotah. Poleg teh Jednot pa obstoji tudi veliko število drugih (prosvetnih, pevskih, dramatskih, stanovskih itd.) društev. Največ je pevskih društev, 1932 so jih našli 55. Dramatskih društev je bilo takrat 36, čitalnic 20 in kaj čez, a le 5 jih je imelo svoje prostore. Slovenskih godb je 5 ali 6. V zadnjem času pa so se začele pojavljati po župnijskih šolah šolarske godbe (prva je bila na šoli sv. Jožefa v Jolietu, Ill.). Narodnih sportnih društev je bilo zmeraj najmanj, Orli in Sokoli pa se nikoli niso kaj prida razširili. Katoliška kulturna in prosvetna društva so brez osrednje zveze. Bilo je nekaj poskusov (p. K. Zakrajšek, p. B. Ambrožič), pa so bili zaman. Pač pa imajo svojo zvezó socialisti (»Prosvetna matica«), v kateri je včlanjenih nad 100 takih društev s približno 13.000 člani. Katoliškim društvom služijo cerkvene dvorane, imajo pa tudi lastne domove. Teh je 78, večinoma so skromni, veličasten pa je Dom združenih clevelandskih Slovencev, ki je veljal 328.000 dolarjev. Po vseh teh dvoranah in Domovih mnogo igrajo, igre so glavno udejstvovanje. Vse, kar Slovenci imamo, so v Ameriki že preigrali. Poskušajo se tudi ameriški slovenski dramatik: p. Zakrajšek, Hiti, Kuzma,

Nova cerkev sv. Vida v Clevelandu.

Kobal, Molek itd. Bogato opravo za prirejanje pasijona ima »Jugoslovanski pasijonski klub«. Važen prosvetni činitelj je tisk. Knjižnih družb po zgledih iz starega kraja ameriški Slovenci nimajo. Slovenske knjige sedobivajo po narodnih knjigarnah, ki jih imajo posamezna tiskovna podjetja. Katoliške knjige prodaja »Amerikanski Slovenec«, slovensko socialistično slovstvo dobiš pri »Prosveti«, razredno socialistično pri »Proletarcu«, vse pa pri »Glasu Naroda«. Edini katoliški nabožni list je »Ave Maria«, nabožni mesečnik s koledarjem istega imena, ki že nad 25 let misijonari med našimi ameriški izseljenci. Oboje izdajajo frančiškani. Petkrat na teden izhaja »Amerikanski Slovenec«, enkrat na teden »Glasilo K. S. K. J.« (ki ga že 20 let urejajo Ivan Zupan). Novi mesečnik je »Zarja«, glasilo S. Ž. Z. Od ostalih listov omenjamo: Izrazito protiverska sta dnevnik »Prosveta« in tednik »Proletarec« (z letnim »Družinskim koledarjem« in »Majskim glasom«). Nekoliko zmernejši je socialistični dnevnik »Enakopravnost«, staroliberalen je dnevnik »Glas Naroda« (z letnim »Slov. amer. koledarjem«), glasilo socialističnega naraščaja je »Prosveta«. Načelno brezbarvna sta dnevnik »Ameriška Domovina« (ki je zaenkrat bolj katoliški) in tednik »Nova Doba« (glasilo J. S. P. J.), tednik »Jugoslovanski Obzor«. Glasilo »Jugoslovanske prosvetne zadruge« je mesečnik »Svoboda«; po duhu jugoslovanski, po barvi ameriško širokosrčen je angleški tednik »Journal and Observer«, napredno socialističen je mesečnik »Pioneer Bulletin«. V lastnih tiskarnah se jih tiska 6, in sicer 4 dnevniki, »Amerikanski Slovenec« in »Jugoslovanski Obzor«. Tiskarne so deloma delniška podjetja, deloma zasebna last. — Neverjetno se je poglobila ljubezen do narodne pesmi. Mnogo pevcev je prišlo zadnja leta iz starega kraja in koncertiralo po naših naselbinah, organizirajo se radijske oddaje s slovenskimi sporedi, zelo številne pa so slovenske plošče. Za verski apostolat jih je uporabil misijonar p. Odilo Hajnšek. Omeniti je končno treba Jugoslovanski kulturni park v Clevelandu. Vsak slovanski narod je dobil v njem mesto, da postavi spomenik svojemu največjemu možu. Slovenci so se po daljših borbah odločili za spomenik Baragi, ki bo poznim rodovom pričal, da je bil Cleveland prestolnica ameriških Slovencev.

Gospodarsko stanje. Denarja naši izseljenci v Ameriko niso prinesli. S pridnostjo pa si je v dobrih letih skoraj vsak postavil svoj dom, ka-

kršnega doma ne bi imel. To velja o delavcih kakor tudi o farmarjih. Le-ti so si kupili farme po navadi šele potem, ko so si kot industrijski delavci prislužili potreben denar. Posebni stan predstavljajo slovenski trgovci in mali obrtniki. Osrednjih organizacij gospodarskega značaja ni. Le socialisti imajo svojo »Slovensko združeno zvezo«, sicer pa so farmarji, trgovci in obrtniki člani ameriških strokovnih unij. Obstajajo pač nekatera združna podjetja: mlekarne, pogrebni zavodi itd. Narodne združne ustanove so samo Jednote, v kolikor so podporne. K. S. K. J. je slavila 1. aprila 1934 40 letnico ustanovitve (glavni tajnik je že 25 let J. Zalar). Za začetek junija 1934 je lahko izkazala milijon dolarjev zavarovalnine. Zavarovalna vsota vseh Jednot znaša okoli 96 mil. dolarjev, izplačanih zavarovalnin, bolniških in drugih podpor pa je bilo dozdaj okoli 29 milijonov dolarjev. Pri tem seveda niso všteta ostala razna krajevna podporna društva. Slovenskih posojilnic je tudi nekaj, nekatere so precej močne. Mnogo slovenskega denarja je po raznih ameriških bankah. Samo slovenska banka v Clevelandu je imela, ko jo je zajela kriza, 3 in pol milijona dolarjev premoženja. V jugoslovanskih denarnih zavodih so imeli Jugoslovani naloženih eno milijardo in dve sto tisoč dinarjev. Vsaj ena tretjina te vsote je bilo slovenskega denarja. — Preden pa so si naši ljudje postavljali lastne domove, so dajali za skupne narodne in cerkvene ustanove. V cerkve in šole je naš narod v Ameriki vžidal milijone dolarjev, njih skupno vrednost cenijo na dva do tri milijone dolarjev. Saj so nekatere cerkve (sv. Vida v Clevelandu, sv. Jožefa v Jolietu) prave stolnice in nekatere šole (Cleveland, Joliet, Chicago, Waukegan, Indianapolis) prave palače. Seveda je vse to last škofij, ki so prevzele jamstvo za posojila, naši ljudje pa uživajo duhovne obresti. Narodna last so samo narodni domovi, katerih vrednost dosega pol-drugi milijon dolarjev. So pa več ali manj še zadolženi. — Ko je nastopila kriza, so bili Slovenci silno udarjeni. Mnogokje je bilo na hiši še nekaj dolga, v novih razmerah pa niti za obresti ni bilo več zaslužka. Tako je bilo nešteto naših družin na cesti. Pokajoče banke so pokopale neizmerno našega narodnega pre-

Ob Reki Križa (Cross River) ob Gornjem jezeru v Minnesoti so postavili v čast škofu Baragi marmornat križ — na mestu, kjer je Baraga po čudežni rešitvi čez jezero l. 1846 postavil lesenega.

moženja. Nihče še ne ve, ali se bo kaj rešilo ali ne. Hudo so bile prizadete tudi narodne in cerkvene ustanove, a vzdržale so skoraj vse-skozi. Cerkvene ustanove je ščitil kredit škofij. Izgubili smo samo eno župnijo, ki je prešla v angleške roke.

Politično življenje. Politika ameriških Slovencev je bila zmeraj bolj ali manj odsev politike v domovini. Mladi pa so poprej stali ob strani in zdaj stara politika med ameriški Slovenci umira. Mladi že posegajo v ameriško politiko in se vnemajo za republikansko ali za demokratsko stranko, ki sta glavni. Socialisti seveda vneto goje svojo razredno politiko. Če je kje kaj upanja, da bi zmagal kak slovenski kandidat, so vsi Slovenci zanj. Tupatam spravijo kakšnega Slovenca v kak javni urad (»železni obroč« v Minnesoti), celo župansko mesto je kateri že dosegel. V politične namene so ustanovili 1925 »Jugoslovansko zvezo minnesotskih Slovencev«. Tudi v Pennsylvaniji se politično živahno udeležujejo. Zdaj je menda Forest City največje ameriško mesto, ki mu načeljuje slovenski župan (nad 5000 prebivalcev, Mr. Muhič). Drugod se Slovenci poganjajo za druge nižje javne službe, zlasti v Clevelandu, Jolietu, Chicagu i. dr. Na najboljšem je Cleveland, ki šteje 40.000 Slovencev, od teh 16.000 ameriških državljanov (mesto bo imelo kmalu milijon prebivalcev, zato na župansko mesto ni misliti) in prav dosti inteligence (8 slovenskih zdravnikov, 9 slovenskih zobnih zdravnikov specialistov, 16 odvetnikov). Imajo pa dva mestna odbornika (Mr.

Kenig, Mr. Verhovec), dalje tudi mestnega mirovnega sodnika (Mr. Laushe), okrajnega državnega pravdnika (Mr. Princ), dalje je Slovenec tajnik državne zakonodaje (Mr. Ogrin), okrajni blagajnik (Mr. Gregorič). V Chicagu pa je bil izvoljen tudi za senatorskega volilnega moža kot kandidat republikanske stranke Slovenec (Mr. Jurjovec). Čast prvega in doslej edinega slovenskega državnega poslanca pa uživa še zmeraj Jernej Pirc, nečak znanega misijonarja Pirca. Bil je v 70ih letih minnesotski državni poslanec.

Z a k l j u č e k. Ameriška Slovenija je doživela komaj 60 let. Pred vojsko je dosegla najvišji razmah, po vojski pa se je dotok ustavil. Da ni dosegla več, je vzrok pomanjkanje vzajemnosti med izseljenci in starokrajski prepiri, kriva je pa tudi domovina v starem kraju, ki poprej ni kazala preveč zanimanja za rojake v Ameriki. Zdaj pa ameriška Slovenija izginja. Mladina se pri slovenskih prireditvah že dolgočasi, slovenski listi prinašajo vedno obširnejše angleške predele, v Jednotah se množe angleško poslujoča društva. Mladí rod pa ima bodočnost preskrbljeno, čeprav jezika svojih prednikov ne bo več znal. Kdo ve, ali ne bomo ponosni čez pol stoletja na kakega slavnega Američana Lauricha ali Urshicha, ki bo navzlic vsemu naše krvi...

T. Tensundern, dušni pastir vestfalskih Slovencev, Nemec, ki se je naučil slovenščine.

Nemčija.

Rajni dr. Krek, ki je leta 1899 pisal »Vestfalska pisma«, je dal Slovincem v Nemčiji ime »Vestfalski Slovinci«; to ime jim je še danes ostalo, čeprav stanujejo ne samo v Vestfaliji, marveč tudi v Porenju. Bivajo v majhnih in tudi v večjih skupinah, pa tudi raztreseni po vsem Porurju, ki je veliko kot Slovenija.

Prvi Slovinci so zdaj na Nemškem že nad štirideset let. Najvišje je bilo njih število leta 1914, ko jih je bilo nad 40.000. Po vojski, zlasti v času inflacije, pa jih je mnogo moralo Nemčijo zapustiti; odšli so v Francijo, Belgijo in Holandijo, dokaj pa jih je moralo oditi domov. Pred vojsko, ko se je nemška veleindustrija razvijala, so živeli dobro in pošiljali prihranke tudi domov. Vojska, inflacija, svetovna kriza pa so povzročile med njimi veliko brezposelnost. Pač pa dobivajo od države oziroma občine enako podporo kakor domačini.

Starejši govoré med seboj navadno slovenski, mladi pa materinega jezika ne znajo več dobro; vendar pa se dobro zavedajo, da so Slovinci. Da so ohranili tukajšnji Slovinci jezik in narodnost, je predvsem zasluga slovenskih društev. Že nad 25 let delujejo med njimi Društvo sv. Barbare, rožnivenške bratovščine, v zadnjem času pa tudi podporna društva, ki niso cerkvenega značaja. Društvene slavnosti obhajajo Slovinci zelo družinsko in domače, petje je zelo priljubljeno.

Večkrat romajo — po 500 do 700 udeležencev — v domovino na Brezje in v Rajhenburg in ostajajo nekaj časa pri sorodnikih v domovini. Radi bero časopise iz domovine, Mohorjeve knjige so jim zelo drage, najvažnejša knjižica za stare ljudi pa je Družinska pratika. Prej so imeli svoj verski list »Naš zvon«, zdaj pa imajo skupno z izseljenci v sosednjih zapadnih državah list »Rafael«. Na izseljensko nedeljo v adventu beremo pastirska lista ljubljanskega in lavantinskega škofa.

O velikonočnem času prihajajo k nam pastirovat duhovniki iz domovine, večinoma redovniki; redno pa zanje skrbijo nemški duhovniki, nekateri so se naučili slovenščine. Slovinci so ohranili na Vestfalskem svojo vero, zvestobo do Cerkve in zlasti ljubezen do Mater božje. Zato uživajo ugled in veljajo za poštene, značajne in prijazne ljudi.

Tensundern.

Društvo sv. Barbare v Heerlenheide.

Francija.

Letos so praznovala prva naša društva v Franciji svoje desetletnice. Ker so se naši izseljenci, po večini rudarji, kmalu po svojem prihodu začeli organizirati, zato tudi naše izseljensko gibanje v Franciji ni dosti starejše.

Ko so po svetovni vojski razne države, kot Severna Amerika, znatno omejile doseljevanje, je nastalo za Slovenijo in nekatere druge pokrajine v Jugoslaviji važno vprašanje, kam z onimi ljudmi, ki niso imeli doma kruha, oziroma so si želeli boljšega. Tedaj je odprla Francija na stežaj vrata tujim delavcem, ker je potrebovala po strahotah vojske obilo rok.

Že pred vojsko je bila Francija zaradi nezadostnega prirastka prebivalstva navezana na tuje delavce. Vojska pa je razredčila vrste mož. Francija šteje v vojski tri milijone mrtvih in pohabljenih. Kmetški stan je imel največje izgube, 673.700 mož, nato industrija 267.400. Poleg tega so bile opustošene najbogatejše pokrajine. Treba je bilo zlasti za težja dela, ki se jih domačini ogibljejo, tujih moči. In prihajali so sto tisoči, predvsem Poljaki, ki jih je prišlo do pol milijona. Prišlo je tudi okrog 35.000 Jugoslovanov. Vsi so imeli dosti dela in tudi dober zaslužek. To je trajalo do leta 1930. Tedaj je bila industrija že napolnjena, za nove izseljence ni bilo več prostora

in ko se je počasi pojavila tudi v Franciji kriza, jih je bilo kmalu preveč. Tisoči se vračajo domov, nekateri prostovoljno, še več pa prisiljeno. V industriji je delavcev ne le dosti, ampak že veliko preveč. Na kako doseljevanje v tej panogi v doglednem času ni misliti. Možnost je le še za poljedelske delavce, ki jih bo Francija še vedno rabila.

Z g o d o v i n a. Prvi Slovenci in drugi Jugoslovani so prišli v Francijo iz Nemčije. Ondotne slabe gospodarske razmere so jih silile, da so zapustili v precejšnjem številu poreske in vestfalske rudnike in se preselili v Loreno in severno Francijo. To je bilo v letih 1922 in 1923, ko so strašile po Nemčiji milijarde in poleg njih pomanjkanje in revščina. Frank je bil gospod, zato so šli za njim. Danes se marsikdo teh prvih izseljencev kesa, ker so prišli ob pokojnino, ki bi je bili sicer danes v Nemčiji deležni.

Glavni dotok izseljencev je prihajal po letu 1923 naravnost iz Jugoslavije. Prihajali so najprej rudarji iz Trbovelj, Hrastnika, Zagorja in drugih slovenskih rudnikov. Kmalu pa smo videli cele transporte kmetškega prebivalstva, samih mladih, krepkih mož in fantov iz vseh krajev Slovenije in veliko iz Hrvaške, Dalmacije, Bosne, Hercegovine. Z njimi vred ali malo kasneje so prihajale njihove družine, zlasti iz Slovenije, manj pa iz hrvaških dežel.

Za dotok so skrbele razne komisije in privatna reklama. Čez noč je bila Francija posejana z jugoslovanskimi naselbinami.

Glavne naselbine so rudarske. V severni Franciji so naša središča: Lens, Bruay, Sallaumines, Douai. V Loreni: Merlebach, Aumetz. Poleg teh so kolonije v srednji Franciji, kot: La Machine, Monceau-les-mines, okoli St. Etienne, in deloma v južni Franciji, a odtod jih je veliko odšlo v severno Francijo in Loreno, kjer so bolj moderno urejeni rudniki.

Veliko naših je raztresenih po raznih tovarnah. Dekleta naših izseljencev so cenjene kot služkinje v francoskih družinah. Dobiš jih po vseh večjih mestih. Da je slika bolj popolna, ne manjka dalmatinskih krošnjarjev z znanimi tovari. Ti slede povsod svojim jugoslovanskim bratom. Od njih tudi najlaže izveš, kje povsod so naši ljudje.

Težko poglavje našega izseljenstva so moški in ženske, ki delajo raztreseni po vsej Franciji. Prihajajo zlasti iz Prekmurja in Medjimurja na sezonsko delo in se zopet vračajo, deloma pa ostajajo bolj stalno v Franciji. Malokdo se meni zanje, malo se o njih ve, le dobri gospod župnik Klekl misli nanje in jim skuša pomagati.

Celokupno izseljenstvo pa trpi zlasti zato, ker Jugoslavija še nima delavske pogodbe s Francijo; Poljska je takoj ob začetku doseljavanja sklenila tako pogodbo. A naša država skrbi za svoje ljudi. Ustanovila je poleg izseljenskega komisariata v Parizu še konzulate

za naša središča, tako v Lillu in Metzu, ki pomagajo, kar morejo.

Versko življenje. V splošnem so naši izseljenci, ako imajo svojega domačega duhovnika, versko še dosti dobri, nekateri celo vzorni. Službo božjo in sv. zakramente obiskuje višji odstotek naših nego domačinov ali drugih izseljencev. Imajo cerkvene bratovščine, Marijine vrtce, katoliška društva. V majniku po nekaterih naselbinah večer za večerom molijo in pojo v čast Materi božji. Že več družin se je posvetilo presv. Srcu Jezusovemu, te so potem po večini res vzorne.

Ali na žalost so v vsej Franciji le trije slovenski duhovniki, dva za Loreno (Silvester Skebe in Anton Švelc) in eden za severno Francijo (Valentin Zupančič). Kakih osem naših naselbin je, kjer se več ali manj redno vrši slovenska božja služba in imajo naši ljudje od časa do časa priliko, prejeti sv. zakramente. Naselbine v srednji in južni Franciji kakor tudi po vsej Franciji raztreseni izseljenci po več let ne vidijo domačega duhovnika. Da v takih razmerah versko opesajo, je umevno.

Škoda je, da izseljenci takoj ob svojem prihodu v Francijo niso bili deležni domačega dušnega pastirstva. Več let so bili čisto zapuščeni, prosili so duhovne pomoči iz domovine, dokler se jih ni usmililo apostolsko srce bivšega ljubljanskega škofa Jegliča. Najprej sta obiskala naše kolonije dva gospoda lazarista iz Ljubljane. Prišla sta kot misijonarja in oglednika.

Konec leta 1925 je prišel prvi stalni slovenski duhovnik v severno Francijo. Sam je bil za vso Francosko in zraven še za Belgijo in boril se je z velikimi gmotnimi težavami. Sčasoma sta prišla v Loreno še dva slovenska duhovnika, za kar ima velike zasluge tedanji izseljenski komisar dr. Kuhar. Obhodil je vse naše kolonije v Franciji in s svojo prijaznostjo genil srca raznih ravnateljev družb, da so omogočili bivanje našim duhovnikom.

Društvene, kulturne in gospodarske razmere. Brž ko se je nabralo v Franciji nekaj več naših izseljencev, vidimo med njimi že prve organizacije. Prva

Slovenski duhovniki v Franciji.

Od leve na desno: g. Silvo Skebe, g. Valentin Zupančič, g. Anton Švelc.

društva so bila rudarska sv. Barbare. Med rudarji je bilo še največ stanovske zavednosti in tudi stanovali so v večjih skupinah. Šele zanjimi so prišle razne druge delavske organizacije, podobne po namenu, a pod drugimi imeni: Edinost, Enota i. dr. Vsa ta društva imajo zlasti dvojni namen: podpore bolnim članom in kulturno delovanje. Sem in tja životarijo tudi sportna društva. Ženski svet je organiziran skoraj izključno v rožnivenskih bratovščinah. Društva goje rada petje in igranje. Petje, cerkveno in narodno, je povsod vpeljeno, kjer imajo le kakkega pevovodjo. Kjer nastopijo, žanjejo obilo priznanja pri domačinih.

Po vseh naselbinah ne manjka odrskih nastopov. Imajo težave z lokali in opremo odra, a znajo vse premagati. Nekatere prireditve so prav lepe. Mladina ima v teh igrah dobro šolo, da se vadi v materinem jeziku. Pri igrah se zbere vsa naselbina, odrasli in otroci, tudi najmanjši v vozičkih. Tu spoznaš najlaže naše ljudi, ki se vesele domačega razvedrila. Skoro pozabiš, ko poslušаш naše pesmi in igre, da si daleč na tujem. Stik z domom ohranjajo časopisi iz domovine, za pouk skrbe knjižnice, ki so skoro pri vsakem društvu.

Vsi odrasli so ostali dobri Slovenci in Hrvatje. Francoščine se težko priučijo in jo malokdo obvlada. Mlajši, tukaj izšolani rod sicer še nekaj zna svoj jezik, ker ga rabi v domači hiši, a šola in cesta vplivata nanj toliko, da se rajši poslužujejo francoskega jezika, ki ga tudi bolje znajo. V tretjem rodu, če ostanejo tukaj, bodo ostala le spačena naša imena.

Gospodarsko se jim je v prejšnjih letih dobro godilo. Lepa stanovanja, z dvema, tremi, štirimi sobami, majhen vrt za zelenjavo, dobra plača, s katero se je lahko shajalo in tudi kaj prihranilo, je bila močna privlačna sila. Danes so razmere bistveno slabše. Delo je neprimerno težje, priganjanje k delu včasih že nečloveško, pri tem vedna praznovanja, tako da zaslužek komaj krije potreščine za življenje. Zato se pogledi izseljencev bolj kot kedaj obračajo na jug proti domovini.

Prva slovenska velikonočna procesija v Merlebachu na Francoskem 1934.

Holandija.

Naše izseljenstvo v Holandiji je zelo mlado. Pred vojsko je bilo tu le nekaj posameznih družin, vsi drugi so se priselili v letih 1925 do 1929. Pred tremi leti je priseljevanje docela ponehalo in število naših v Holandiji je začelo meseca aprila 1932 radi krize padati in pada še vedno. Odpusti od dela si stalno slede. Izredno veliko jih tudi opeša že v najlepših moških letih; ko jim je črni demon izpil vso kri, se vrnejo domov — invalidi.

V začetku se je le malokdo pobrigal za naše izseljence. Reveži so se borili sami, tako da ni nič čudnega, če jih je mnogo v tej težki borbi s tujino opešalo, pa se jim je pristudilo vse, tudi dom.

Prvi, ki se je pobrigal za našega človeka v tujini, je bil katoliški duhovnik. Zastavljala sta že pred leti tu svoje oralo gospoda Pohar in Zor; prvi je imel tu dobro uspešni misijon. Danes pa se poln navdušenja žrtvuje za jugoslovanske priseljence holandski duhovnik, frančiškanski pater Teotim. Najtežje vprašanje dušnega pastirstva v tujini je pač to: kako presaditi mehko, nežno slovensko dušo v deželo, kjer mora biti katoličan tudi bojevnik.

Zahtevo, da je treba ohraniti ljudstvu kolikor mogoče vse ono, česar je bilo vajeno doma v cerkvenem življenju, je bilo pri velikopoteznih Holandcih lahko izpolniti. Letos smo doživeli misijon, kakor ga nismo bili vajeni niti doma. Imel ga je p. dr. Roman Tominec

iz Ljubljane. Prav globoko je zajela pobožnost stotere množice, ki so hitele dan za dnem v avti in tramvaji k cerkvenim opravilom. Blagoslov jedil na veliko soboto, velikonočno vstajenje s slovensko godbo, prirejeno samo za Slovence, služba božja s slovenskim petjem Nudi dovoljno domačnosti, ki je potrebna tudi v verskih stvareh.

»Župnija« izseljenskega duhovnika je silno razsežna, saj obsega skoro polovico limburške škofije. V nekaterih krajih najdeš le po nekaj desetih naših, in še ti so tako pomešani med druge narode, da je nemogoče doseči vsako slovensko družino vsaj enkrat letno. Ker se vrši tudi slovenska služba božja le v večjih naselbinah in to le enkrat mesečno, bi bil stik med ljudstvom in duhovnikom, če odštejemo sicer mnoge obiske, ki se vrše v duhovnikovi pisarni, le premajhen. Trebalo je stalne vezi. Tako so izšle pred leti neke vrste okrožnice, namenjene vernikom. Že po nekaj mesecih pa je bilo mogoče izdajati list mesečnik »Rafael«. Danes ga bere 90 % Jugoslovancev v Holandiji, izhaja že četrto leto in je razširjen tudi v dru-

gih deželah ter je postal tako glasilo naših izseljencev v severnozahodni Evropi.

Radi velike raztresenosti po raznih naselbinah so društva velike važnosti za kulturni napredek našega človeka. Iz društvenega življenja zajema naš človek vse ono, kar ga usposablja za odločnega borca na versko socialnem polju. Vse to dobiva pri navadnih društvenih sestankih, zimskih prosvetnih večerih, skiopetičnih in filmskih predavanjih slovenskega duhovnika in raznih proslavah o priliki narodnega praznika, na izseljensko nedeljo, materski dan itd. Prav odlično vlogo igrajo v vseh društvi, ki so udružena v holandskem stanovskem delavskem združenju in ki tvorijo tudi zase »Zvezo jugoslovanskih društev svete Barbare«, dramatski, pevski in godbeni odseki. Zanimanje za knjigo ni pri našem izseljencu nič manjše kakor v domovini. Vsako društvo ima svojo knjižnico.

Splošna tožba, da se naš narod v izseljenstvu večkrat že v drugem, gotovo pa v tretjem rodu narodno izgubi, je, žal, vse preveč resnična. Starši se sicer po svojih močeh trudijo za narodno vzgojo svojih otrok, a tuja šola je močnejša. Zato je naš narod tako odkritosrčno pozdravil otvoritev šolskih tečajev v narodnem jeziku za jugoslovansko mladino.

Težka je služba izseljenske učiteljice, gosposodične Ažmanove. A kdor je doumel to veliko misijonsko poslanstvo, sme računati na uspeh. Prav zanimiva je »jugoslovanska šola«. Cepi se v deset vej — tečajev, šteje okrog 250 slovenskih in nekaj hrvaških otrok. Ti tečaji se vrše v 5 do 25 km oddaljenih naselbinah. Če vemo, da mnogo naših otrok, ki hodijo vsi v redne holandske ljudske šole, govori le tuj jezik, potem moremo razumeti, kako težka je služba slovenskega učitelja. Trud vzgojitelja pa je poplačan, ko nastopi s svojimi malimi o priliki kake proslave.

»Dajte delavcu kos kruha ter pošteno stanovanje in ohranili ga boste Cerkvil« S tem geslom so šli katoliški Holandci na delo za socialno povzdigo delavstva, ne da bi čakali na državni birokratizem, ne da bi samo apelirali na delodajavca in njegovo dolžnost. Sami so se zganili, se organizirali in po svojih močnih stanovskih organizacijah zahtevali in preskrbeli kruha delavcu, dokler še ni bilo te strašne krize, postavili delavcu sami tudi lepo stanovanje. Katolicizem je namreč za Holandca moč, v katerem in iz katerega ves živi, za katerega ves dela, katolicizem mu je — življenje!

Slovenski izseljenski duhovnik v Holandiji,
g. Drago Oberžan — rudar,

Katolicizem, prežet po Evharistiji. V tej luči gleda tudi rešitev socialnih vprašanj.

V vsem tem ima tudi naš izseljenec svoj delež. Splošna svetovna kriza je seveda z neizprosno silo udarila tudi preko holandskih mej, tako da štejemo danes precej brezposelnih, da se odpuščajo naši ljudje, zlasti, ker nima država s Holandijo nobene socialne pogodbe.

Zagreb.

Slovencev je bilo v Zagrebu vedno nekaj. Naša dekleta so bila tu vedno dobrodošla, pa tudi po samostojnih poklicih in na službenih mestih si je Slovenec vedno znal najti »sončni prostorček«. Zato ni čudno, da skoro slehernemu rojenemu Zagrebčanu drže — vsaj postranske korenine njegovega rodu — nekam gori v Slovenijo.

Pa tisto slovenstvo, kolikor ga je bilo v predvojnem Zagrebu, četudi je bilo tu vedno precej tisočev našega življa, je v primeri s povojnim dotokom le neznatno. Po prevratu je postal Zagreb prava obljudljena dežela, kamor so hiteli Slovenci prav z vse slovenske zemlje. Iz Trsta in Istre, z Goriškega in Krasa, s Kranjskega in Koroškega, največ pa s Štajerskega. Prepričan sem, da ni niti ene slovenske občine, odkoder bi ne bilo nikogar v Zagrebu, in da ni niti enega slovenskega priimka, ki bi ga v Zagrebu ne bilo najti. Nekatere slovenske občine, posebno one ob Savi kot: Radeče, Sevnica, Krško, Videm, Brežice, Dobova, Bizeljsko, Raka, imajo v Zagrebu morda polovico svojih občanov. Iz obmejnih krajev ob Sotli in Krki sta kaki dve tretjini vseh zagrebških Slovencev. Tretja tretjina pa se razdeli po vsem ostalem slovenskem ozemlju, tako da jih pride relativno največ na Trst, najmanj pa na Koroško, Gorenjsko in Notranjsko. Največ je torej naših ljudi iz vinorodnih štajerskih in dolenskih krajev, pač vidno znamenje, da je gospodarska kriza prav tod najhuje zadela.

Po trezni sodbi je sedaj v Zagrebu nekaj čez 20.000 ljudi, ki so pristojni v kako slovensko občino. Po pokolenju, če bi štel dva rodova nazaj, bi jih bilo 60.000. Mnogo jih je pa vmes, ki ne znajo več slovenski in se niti ne čutijo več za Slovence. Če te odštejemo, pridemo do števila 10.000. Toliko jih je danes, ki se prištevajo našemu narodu. Od predvojnih zagrebških Slovencev je le malo ostalo. Tako hitro se Slovenci pač nikjer drugod ne prilagodijo kot v Zagrebu.

Cerkvica sv. Roka v Zagrebu, kjer se zbirajo Slovenci k službi božji.

S čim se Slovenci tu največ bavijo? Z vsem! Imamo vseučiliške profesorje znanega imena, zdravnike in zobne zdravnike svetovnega slovesa, gotovo 40 Slovencev z doktorskim naslovom raznih strok, ki so profesorji, advokati, zdravniki, ravnatelji, samostojni podjetniki in v državni službi. V mestnem zastopstvu se je ob neki priliki posebno poudarjalo, da so Slovenci poleg židov najspretnější trgovci. Mnogo je samostojnih obrtnikov vseh vrst: mizarjev, krojačev, čevljarjev, ključavničarjev. Nekaj stotin (do 500) jih je v železniški službi.

Najmočnejši stan pa tvorijo tu slovenska dekleta. Teh je kakih 4000. Pridne so, spretno so, razumne so, zato pa vedo, kako je treba gospodi ugajati. Zato so vse do zadnjega imele prednost. Zadnji dve leti se je pa začela po malem javljati neka napetost, ki je v marsikatero družino zaprla vrata slovenskemu dekletu. Tudi v gostoljubnem obrtu po kavarnah, gostilnah in trgovinah so našla slovenska dekleta priznanje. Posebno naš značaj imajo pa zagrebške mlekarne. Pa je tudi to res, da bi lahko v eni sapi naštel najmanj dvajset slovenskih gostiln.

Žalostna pa je zgodba tistih, ki tudi črnega kruha stradajo. Mnogi po krivdi krize, nekateri pa tudi po lastni krivdi. Pijača je tudi tu priprava že marsikoga ob kruh.

Marsikatera pridna roka v brezdelju čaka, čaka. Dolgi po Trešnjevki, po Kustošiji čaka nekaj tisoč rok, ki bi rade pograbile za delo, pa ga ne dobé. Več sto slovenskih deklet že mesece zastonj išče službo.

Tak je približno socialni položaj Slovencev v Zagrebu.

Naj omenim še kulturno življenje Slovencev v Zagrebu. Štiri stvari so, na katerih slovensko življenje sloni. Najstarejša ustanova je napredna Čitalnica, ki ima tedenska predavanja in včasih kako zabavo. Ima lepo knjižnico. Drugo, najvažnejše za naša dekleta, je »Naš dom«, dekliško zavetišče s posredovalnico za službe. Tam dobé dekleta zavetišče v času, ko so brez službe. Naš dom je zunanja stran verske organizacije »Slovenske dekliške Marijine družbe«, ki jo vodi jezuit, p. Janez. Rešila ladjica je to, v kateri si je že marsikatero naše dekle obvarovalo poštenje in čast pa tudi srečo. Zbira se pa v njej kakih 200 deklet.

Najmlajše slovensko društvo pa je »Slovensko prosvetno društvo«, ki nima še niti dvestoletne zgodovine, a se je v tem kratkem času tako uveljavilo, da je postalo steber slovenskega narodnega in verskega življenja v Zagrebu. V pretekli sezoni sta bili kar po dve predstavi na mesec. Zadnja, posebno dobro uspela, pa je bila v prostornem državnem gledališču.

Najpomembnejša slovenska zadeva pa je cerkvena pri Svetem Roku. Že četrto leto služi Slovincem. Iz majhnega, skromnega začetka se je razvilo gibanje, ki je zajelo najbolj na globoko. V tej skromni cerkvi na griču najdemo podobo daljnega doma in domače cerkvice. Premajhna je, pa je zato grič bolj velik. Kar okna odpremo, pa se sliši tudi ven in zapojemo tudi zunaj. Dvakrat vsako nedeljo, ob desetih dopoldne in ob petih popoldne je polna cerkev in poln grič. Pa še zjutraj smo vpeljali mašo,

h kateri se zbere vselej kakih 500 slovenskih deklet. To imamo v cerkvi svete Marije, kjer se v lepi slogi zbiramo pri skupni Materi Slovinci in Hrvatje. To zadnje je pa sad letošnjega misijona, ki je rodil prelepe uspehe.

Južna Srbija.

Versko življenje v Južni Srbiji je patriarhalno. Vsak čuva svoje. Katoličani imamo svojo škofijo s stalnim sedežem v Skoplju. Župnij je 17, posameznih cerkvá in kapel pa mnogo več. Med naseljenci so potrebne nove cerkve. Kljub težavam se grade. Največ pripomorejo doslej cerkvenemu in verskemu življenju obhodi duhovnikov, ki od časa do časa obiskujejo svoje razkropljene vernike. Duhovnikov manjka zelo. Saj jih je vseh samo 25.

Naseljenci so mnogo navezani na svoje dušne pastirje. Vedno se jih veseli, kadar pridejo mednje. Brez verskega življenja jim vse prirodne udobnosti nič ne pomagajo, naj bi zlasti naši duhovniki iz sončne Goriške, ki so prišli v Jugoslavijo, prišli v Južno Srbijo, da si ustanove tu drugo Goriško in Istro.

Vsaka država skuša svoje nove pokrajine utrditi narodno in gospodarsko. Eno najvažnejših sredstev za to je naseljevanje.

Naseljenec je prišlec. Ne pozna domačega prebivalstva ne njegovih običajev. Neznana mu je zemlja, ki jo je dobil v obdelovanje. Vremenske razmere so mu neznane. Domačini ga sprejemajo nezaupno. Njihovo prijateljstvo si bo moral šele pridobiti. Država pa stavi nanj velike upe. On je zanjo pionir narodnega dela in kulture, sejavec nove dobe in boljših časov. Od države uživa ugodnosti: zastonjsko zemljo, hišo, poljsko orodje in živino, oproščen je davka itd.

Začetek naseljenca in zlasti njegove družine je zelo težak. Dela po načinu svojega domačega kraja. Pa se ne more vse prenesti v nove kraje. Nekje so z njiv pobrali vse kamenje, da bo bujnejša rast, pa se je vse posušilo, ker so kamenite plošče varovale vlogo v zemlji. Domačini k novemu početju naseljencev molče. Naj pokažejo, kaj znajo, si mislijo.

Katoliška župna cerkev v Djakovici v Srbiji.

Naseljenec zemljo, ki jo je dobil zastonj od države, vzljubi za svojo. Ta svet je pri nas po večini ledina ali pašnik, ker tu je živinoreja, predvsem drobnice, zelo razvita. To ledino je moral naseljenec trdo preorati in pripraviti za rodno zemljo, ki ni najboljša. Domačini so bili dobri poznavavci rodovitne zemlje in so najplodnejšo sami porabili. Res je, da domačin ni dober in vztrajen zemljedelec, ker je preprosto povedano orientalsko len. Tudi ni imel poljskega orodja ne delavcev. Ženska ne dela na polju.

Naseljenec je postal domačin in čuvar zemlje. Zgradila se je šola. Začelo se je prosvetno delo. Otroci obojega spola hodijo v šolo. Doslej je hodil v hišo izobrazbe samo deček. Deklice so namreč draga prodajna roba in ker so že v detinstvu zaročene, niso več proste in ne smejo zapustiti domače hiše. Zaradi novih razmer so mnogi domačini zapustili svoj domači kraj in se preselili v Turčijo. Tam je baje več svobode.

Dober naseljenec je domačinu vzor vztrajnega delavca. Značaj naseljenca je preskušen na tuji zemlji. Ako je slabič, ne vzdrži. Propade gospodarsko in нравno. Domače prebivalstvo Južne Srbije ima visoko нравnost. Poštenost je izredno razvita. Tatvine med njimi ni. Življenje je družinsko. Več družin živi skupno. Socialni čut pa je manj razvit. Krvna osveta rešuje njihove spore. So primeri, da je krvna osveta uničila poslednjega člana družine. Velika je pri njih ljubezen do družine in otrok. Gorje, ako bi kdo onečastil dekle. Življenje moških je ločeno od ženskih, tako pri muslimanih kakor pri kristjanih. Velika rana pa je kupovanje žen. Vplivati moreta Cerkev in država.

Katoliška cerkev v Prizrenu.

Egiptet.

Že pred kakimi osemdesetimi leti so začeli prihajati v Egiptet posamezni Slovenci, največ ženske z Goriškega. Ugodno podnebje in dober zaslužek je v teku let privabil okoli 5000 Slovencev kot stalnih naseljencev. Naselili so se v Aleksandriji in Kairu. Večinoma so to služkinje: kuharice, sobarice in pestunje. Zaradi vestnosti in poštenosti so povsod zelo čislane. Slovenskih družin je malo. Pred svetovno vojsko je bilo življenje v narodnem oziru silno lepo razvito. Imeli so v Aleksandriji, kjer je največ Slovencev, gotovo čez 3000, slovensko društvo »Slovenska palma ob Nilu«. Tega društva danes ni več. Ostalo je samo še zavetišče, ki ga vodijo požrtvovalne šolske sestre iz Maribora (provincija Tomaj). V tem zavetišču je zbirališče Slovenk. Med Slovenci v Egiptu delujeta v dušnem pastirstvu dva slovenska patra ljubljanske frančiškanske provincije. — V verskem pogledu so ondotni Slovenci res da v ponos svojemu narodu in tudi drugovercem. Seveda pa se najdejo med njimi tudi žalostne izjeme.

Beseda o sportu.

Drago Ulağa.

Ali je sport potreben?

Ako se svet danes navdušuje za sport, ni to le stvar mode ali slučaja, temveč sport ima svoje korenine v potrebah časa. Povsem razumljivo je, da človek ne more živeti le v rud-

niku, pisarni, trgovini ali tovarni, in če si želi v prostih urah v naravo, v gore ali na sportna igrišča, mu tega pač nikdo ne more zameriti. Kakor usahne mladika na skalnih tleh, kakor ovne cvet brez sonca, tako je tudi s člove-

kom: težko mu je pod zemljo, težko v tesnih prostorih delavnice ali pisarne. Le svojemu hrepenenju po svobodi sledi, ko hodi v naravo, pa četudi le na skromno zeleno igrišče.

Ali je sport potreben tudi kmetski in delavski mladini? Poklicno delo razvija telo skoro vedno enostransko, zato vidimo v sportu dragoceno zdravstveno dopolnilo, ki krepi ne le mišice, temveč tudi pljuča in srce. En sam pogled na četo sportnikov nas prepriča, da so njih telesa mnogo bolj vsestransko razvita nego onih, ki se razvijajo le pod vplivom poklicnega dela. Sporta pa ne gojimo samo radi zdravstvenih dobrin, temveč zlasti radi vzgojnega učinka. Pri sportnih vajah naj se uči mladina discipline in skupnega dela, v trdem treningu naj si krepijo fantje voljo, na tekmah naj se učijo viteške borbe in zmage.

Sport je stvar prostega časa. Ako je res, da potrebuje človek razvedrila, tedaj je pač pametneje, da gredo fantje namesto v kino ali

v gostilno rajši na sportno igrišče, in pametneje, da gredo v gore, kakor da v dolgočasju životarijo ob nedeljskih popoldnevih.

Delo sportnih organizacij.

Namen sporta je občestven: ljudstvu naj služi kot нравna in zdravstvena dobrina. V starih časih so gojili sport le bogati mladeniči, zlasti vitezi. Da je prodrli sport danes tudi v širše plasti naroda, je zasluga sportnih organizacij, ki so s smotrnim delom in zanimivimi prireditvami vzbudile zanimanje ljudstva za sportno misel. Med najbolj delovne organizacije med Slovenci moremo prištevati Slovensko planinsko društvo, ki je utemeljilo in omogočilo turistiko; dalje Jugoslovansko zimsko sportno zvezo, ki je dvignila smučanje na stopnjo splošno ljudskega sporta, in končno še telovadne organizacije, ki so bile prodrle skoraj v vse večje vasi. Poleg nogometa se v zadnjih letih uspešno razvija tudi plavalni sport, medtem ko so druge panoge telesnih vaj še vedno le stvar mestnih klubov.

Kljub temu, da je število naših tekmovalcev še pičlo, so vendar dosegli že častne uspehe. Ljubljanske lahkoatlete moramo prištevati med najboljše v državi, saj je Ilirija dosegla državno prvenstvo v cross-countryju (teku križem dežele), Primorje pa v tekmih moštev. Če smo v plavanju še pred štirimi leti močno zaostajali za Dalmatinci, imamo danes v ilirijanskih plavalnih moštvu, ki je obmorskim klubom povsem enakovredno.

Krona naših sportnih uspehov so bile letošnje mednarodne skakalne tekme v Planici. Ilirijanska smuška skakalnica je tako dovršena, da je omogočila Norvežanu Birgerju Ruudu najdaljši skok, kar jih pozna zgodovina smučanja: 92 m! Glas o Planici je odjeknil po vsem svetu, in to je v čast našemu sportu in v korist našemu tujskemu prometu.

Tudi slovenski smuški tekmovalci so pokazali letos lep napredek: Bohinjec Novšak je dvignil mero jugoslovanskega rekorda v skakanju na 66 m, Jeseničan Heim pa si je priboril v Zakopanah na Poljskem slovansko prvenstvo v slalomu (smuku po označeni progi).

O sportnih izrodkih.

Vsak pokret ima tudi svoje senčne strani. To je dejstvo, ki tudi sportu ne prizanaša. Danes imamo že poklicne prijatelje sporta, ki vedo govoriti le o tej ali oni tekmi, o teh in

Birger Ruud je skočil v Planici 92 m.

onih rekordih, vendar nimajo v bistvu prav nobene zveze s sportom, če izvajamo redno obiskovanje nogometnih tekem in sportno obleko. Takih sportnikov pač ne moremo biti veseli, zakaj gledati tekme, navijati in debatirati se še ne pravi sport gojiti.

Imamo pa tudi drugo vrsto poklicnih sportnikov, to so oni, katerim je trening edina vsakdanja briga. To je nezdravo in pretirano sportno navdušenje. Kakor je le sedmi dan dan počitka, tako naj bo tudi sport le ura krepitve in razvedrila. »Dolžnost je važnejša od sporta, dom je bližji od gore,« to načelo plemenitega sportnika, akademika Frassatija, bi moral nositi v srcu pač sleherni sportnik. Zlasti naj bi veljalo za slovenski sport.

Ako se leto za letom ponavljajo nesportni dogodki pri raznih tekmah, je to znamenje, da je sportna vzgoja marsikje pomanjkljiva. Pogosto vlada med klubi sovraštvo in baš radi tega hočeta oba nasprotnika zmagati. Za vsako ceno! V pravem sportu pa ne gre le za zmagó,

temveč za častno borbo. Vsa sportna pravila so pisana v plemenitem viteškem duhu in kdor jih krši, onečašča idejo sporta. Ako bi imeli sportniki več póguma pri čiščenju svojih vrst, ako bi iztrebili poedince, ki se ne morejo ukloniti duhu gentlemenstva, bi pač kmalu odpadli tudi mnogi pomisleki proti sportni praksi.

Naj nam bo dovoljena še beseda o sportu, ki nam je najdražji, o zimski in poletni turistiki. Med tisoči, ki hodijo v naše gore, srečujemo prepogosto ljudi, ki izgubijo v planinah vsak čút obzirnosti in dostojnosti. Svobodnjakarstvo v planinah, ki se izraža v kričanju in samohvali, v neslanih pesmih in šalah, v divjem pobijanju živali in pokončevanju plotov in pastirskih koč, presega zlasti pozimi vse meje. So ljudje, ki mislijo, da je planinska koča kraj, kjer ima vsakdo vse pravice. Kakor sta nam draga alpinistika in smučanje, tako si tudi želimo, da bi čisti duh alpinizma prodril v srce slehernika, ki usmerja svoje korake v višino.

Iz mojih dni.

Na Triglav sem uprl pogled,
Prešerna v Kranju blagroval:
oba si v dušo sem vkoval
in šel, otrok, sem v daljni svet.

Šumečih, silnih mest sijaj,
prerij in gozdov širokost,
tujine uk in običaj
zajeli mojo so mladost.

In videl svojih sem ljudi
poštene, žuljave dlani.
Premnog je pal — kot hrast je pal —
v spominu mož častit je ostal.

Sem njim in sebi pesem pel,
povračal z njimi se nazaj
v domačih trat mladostni raj,
bil z njimi žalosten, vesel...

In pesem moja kot nekoč
še podhrteva v tiho noč —
borivce narodne bodri,
a toži nad odpadlimi.

Skrbi jo majhnih duš napuh,
ki jim maliči čút in sluh:
manj vreden jim je rodni glas,
bledi spomin na rojstno vas...

Proseč je naših src nemir,
z njim vrtamo za svét in smer.
K mladini stegamo roké,
pritiskamo jo na srcé,

ji dvigamo čistó zlató
slovenskih velikih duhov,
iz mladih grl izvabljamó
glasove naših polj, bregov...

In sila našega duhá,
in vera močnega srcá
ji čuvala bo drag spomin,
spomin na nagelj, rožmarin...

Ivan Zorman, Cleveland.

† Dr. Janko Brejc.

Dr. Janko Brejc se je rodil 18. novembra 1869 na Brezjah pri Sv. Neži v občini Kovor pri Trzinu. V tistih časih so vozili kranjski kmetje svoje blago čez Ljubelj v Celovec na trg. Že kot majhen fant je hodil mladi Janko čez Ljubelj na Koroško in je končno ostal pri svojem stricu, kanoniku Aljančiču v Celovcu ter se tam šolal. Obiskoval je tam gimnazijo, le zadnja dva razreda je

dovršil v Ljubljani. Svoja akademska leta je preživel na Dunaju in posegel krepko v društveno življenje akademikov. Bil je med ustanovitelji prvega katol. akad. društva »Danica«. Svojo advokatsko prakso je začel v Trstu kot koncipient in jo nadaljeval v Ljubljani, kjer si je ustanovil lastno pisarno. V tistih letih se je bilo slovensko kat. ljudstvo organiziralo v posebni katol. politični stranki in dr. Brejc je bil poleg dr. Kreka in dr. Šušteršiča med njenimi prvimi voditelji. Že leta 1901 je bil izvoljen v kranjski deželni zbor kot poslanec slovenske Katoliške stranke.

Toda že po dveh letih ga je srce zvabilo nazaj na Koroško in jeseni leta 1903 je začel kot odvetnik v Celovcu svoje organizatorično delo med koroškimi Slovenci. Že prvo leto po njegovem prihodu so ga koroški Slovenci izvolili za predsednika Katoliškega političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence in odtlej je bil Brejc duša vsega gibanja koroških Slovencev.

Njegovo poslanstvo je bilo izredno težko. Kot edini slovenski akademsko izobraženi laik se je boril zoper združeno premoč nemške državne birokracije v sodstvu in upravi, zoper raznarodovalne namene koroškega deželnega odbora in vseh nemških privatnih orga-

nizacij, zlasti nemškega Schulvereina in nemške Südmarke. V sodnijski dvorani je zahteval razpravljanje in protokoliranje v slovenščini. Bil je trden, kremenit značaj, dosleden in odločen v vseh dejanjih in nastopih. Pod njegovim vodstvom so koroški Slovenci prvič poslali svojega zastopnika v dunajski državni zbor. — Njegovi shodi so bili mojstrska šola

poguma, discipline, narodne in verske odločnosti za plašne koroške Slovence. Dr. Brejc je šel v boj brez ozira na lastno varnost in kjerkoli se je pojavil, so nasprotniki vedeli, da so podlegli. Prišli so večkrat s koli in revolverji, некоč so hoteli njega in g. Grafenauerja vreči v globok studenec. Toda dr. Brejca to ni strahovalo. Njega so se nasprotniki bali tako v sodni dvorani kakor na uradih deželne vlade in na političnih shodih.

Vprav tako velike pa so zasluge dr. Brejca za moralni preporod Slovencev, za moralna načela v politiki, za krščanska načela v javnem življenju. Dr. Brejc

je veljal v Celovcu tudi kot zagovornik in zaščitnik ne samo zatiranih Slovencev, ampak vseh bednih, zaničevanih in strtih. Celó židje so se radi zatekali k njemu, ker je некоč zagovarjal malega židovskega potnika proti deželnemu glavarju dr. Goessu. Ta koroški veljak je moral priti v Brejčevo pisarno in plačati 500 kron poravnalnih stroškov. Ko se je nemška Centralna kasa zrušila in je pretila nevarnost, da bo na stotine posojilnic moralo zgubiti denar kmečkih vlagateljev, so se Nemci zatekli k dr. Brejcu in on je z izredno pretkanostjo in žilavo vztrajnostjo odvrnil vsaj najhujše zlo, tako da je prišlo do neke vrste poravnave.

Med vojsko je dr. Brejc pred vojaškim in civilnim sodiščem ponovno branil one Slovence, ki so jih denuncianti spravili v zapore. Pretkani vojaški avditorji in nemško nacionalni advokatje so slikali slovenske duhovnike kot protidržavne izdajice in so znali z raznimi zavijanjmi zaplesti svoje žrtve v svoje mreže. Toda dr. Brejc jih je znal rešiti vsaj smrti in dolgega zapora. Umljivo je, da so skušali nasprotniki dr. Brejca, ki je bil že blizu 50 let, spraviti v vojaško službo in ga po možnosti poslati na fronto, da bi se ga že enkrat znebili. Bila je velika zasluga škofa dr. Adama Hefterja, da se to ni zgodilo. Edini Nemec, ki je v pravični luči motril položaj koroških Slovencev in se prav tako neustrašeno postavil zanje v bran vojaški in civilni oblasti, je bil škof Hefter, in prav te zasluge škofa Hefterja je znal dr. Brejc visoko ceniti.

Ob prevratu je moral dr. Brejc zbežati s Koroške in je prišel 26. oktobra 1918 v Ljubljano. S prirojeno odločnostjo je takoj dal pobudo voditeljem v Ljubljani, da naj organizirajo samostojno slovensko vladno. In res se je že dne 31. oktobra 1918 sestavila prva slovenska narodna vlada, v kateri je dr. Brejc prevzel poverjenišvo za notranje zadeve. Prihodnje leto, 20. januarja 1919, je bil dr. Brejc predsednik narodne vlade in je ostal na tem mestu vse do 24. decembra 1920. Na pritisk Italije je poslal vrhovni svet mirovne konference v Pa-

rizu 4 generale, da naj deželo zasedejo, ker se je baje sramotila italijanska zastava. Toda dr. Brejc je tem delegatom vrhovnega sveta javil, da je položil prisego jugoslovanskemu kralju in da zato Slovenija ni več prosta dežela, katero bi mogel kdorkoli zasesti. Za časa njegove vlade se je vršil tudi koroški plebiscit. Za severno mejo se je šel dr. Brejc boriti v Pariz na čelu številne delegacije, katera je bila sprejeta od Wilsona samega.

V zadnjih letih se je dr. Brejc zaradi bolehnosti umaknil s političnega pozorišča in je živel edino le svoji pisarni, svoji družini in Mohorjevi družbi, pri kateri je bil podpredsednik in kateri je s svojim pravnim znanjem mnogo koristil. Bog ga je obiskal z mnogimi nadlogami in križi, ki jih je nosil z isto močastostjo in vztrajnostjo, kakor se je prej v javnosti boril za pravice svojega naroda. Dolga, mučna bolezen je razjedala dolgo let njegove živce in izpodkopavala njegove moči, toda vključ šibkosti nog je hodil, oprt na palico, dan za dnem v pisarno, silna energija ga je držala pokonci. Poleg bolezni so ga mučile še gospodarske skrbi, ki bi pač marsikoga strle. Le malo je govoril z ljudmi o svojih skrbih, pač pa veliko z Bogom. Katoliški Slovenci se ga bomo vedno spominjali in bomo Boga prosili, naj nam pošlje tudi v bodočnosti mož, ki bi z isto plemenitostjo in značajnostjo šli v boj za verske in narodne svetinje našega naroda.

Korotan.

Pozorišče, na katerem se je razvijalo življenje najmanjšega dela slovenskega naroda v tisočletni borbi za obstoj in narodno samobit, je bil južni del Koroške. Ta košček zemlje, bogato obdarjen s prirodnimi lepotami, je bil priča rasti in razvoja, vstajanja in padanja koroškega slovenskega ljudstva, ki še danes živi ob Zili in Dravi, v Rožu in Podjuni.

Odkar smo bili po državno političnih mejah ločeni od ostalih Slovencev in živimo v okviru nove, poveljne Avstrije, so se pač tudi zunanje razmere in življenjski pogoji za neokrnjeno vsestransko rast slovenskega življa na Koroškem močno spremenili. Kljub temu, da vzgajajo tuji učitelji našo mladino, da delujejo tuji uradniki, sodniki in zdravniki med našim ljudstvom, so vendar še močni znaki zdravega, pristno slovenskega življenja med nami. Seveda se to naše narodno življenje ne

kaže toliko na zunaj, v ustvarjanju kakih veličastnih gospodarskih del, ali v tem, da bi močno posegali v razvoj evropskega kulturnega življenja in morda celo v veliko politiko. Živimo sredi med nemškim ljudstvom, ki je večje po številu, silnejše v gospodarstvu ter ima več sredstev in ugodnejše pogoje za kulturno življenje. Ob strani tega sosedu pa živimo vendar na Koroškem še vedno čisto svoje, slovensko življenje in vsakdo bo moral priznati, da vršimo važno nalogo v organizmu slovenskega ljudstva tudi mi.

Koliko nas je?

Uradne številke pač niso merodajne. Gotovo nas je še vedno okrog 80.000. Četudi se mnogi ne zavedajo pripadnosti k materinskemu narodu in se vsaj na zunaj uvrščajo v nemški narod, živijo vendar še vedno iz stare, slovenske duhovne dediščine. Življenje sredi drugega

naroda, ki vodi vse gospodarsko, državno, politično in vzgojno življenje v državi, ves moderni način življenja in mišljenja, ki ga goni in vodi materialistični in sebični duh časa, vse to je močno seglo v naše vrste in veliko udov iztrgalo iz našega narodnega občestva.

Kako živimo?

Koroški Slovenci smo kmečko ljudstvo. Kot že včasih nismo imeli toliko domačega izobraženstva, da bi ustrezalo vsem našim potrebam, tako je tudi danes število naših inteligentov izredno skromno. Duša vsega našega življenja in dela pa so bili naši duhovniki, ki so bili res dobri pastirji tega ljudstva. Gospodarsko nikoli nismo imeli kake posebne vloge. Kmetje smo in polja imamo toliko, da prehranimo sebe. Ukvarjamo se z živinorejo in lesno trgovino. Veliko gospodarsko pomoč pa so nam nudile naše zadrugе, ki še danes obstajajo. V splošnem pa je vse naše gospodarstvo tesno povezano z deželo in državo, v kateri živimo.

Važno poslanstvo je vedno vršila Družba sv. Mohorja, ki je pošiljala dobre knjige in liste v vse naše skrite vasi. Prosvetna zveza, ki je v povojnih letih znova zgrabila za delo, je danes voditeljica slovenske prosvete med nami. Kljub vsem zunanjim in notranjim ovi-

ram vstaja tudi v naši idealni mladini močno hopenje po zdravi in temeljiti izobrazbi in krščanski prosveti. Leto za letom se zbirajo najboljši naših fantov na večdnevni voditeljskih tečajih, kjer v resnem delu razglablajo zadnja vprašanja prave in trajne ljudske izobrazbe. S čudovito silo pa je zgrabilo pevsko gibanje našo mladino. Pozabili smo bili v letih po vojski našo pesem. Danes pa jo zopet prepevamo, ne samo naši izurjeni pevski zbori, ki štejejo že nad tisoč članov, tudi ljudstvo je vzljubilo ubrano domačo pesem.

Koroški kmet je globoko veren. Poleg tesne navezanosti na domačo zemljo ga je držalo verno prepričanje o njegovem božjem poslanstvu in ga ohranilo nedotaknjene pred versko brezbriznim raznarodovalnim vplivom. V zadnjih letih pa se je vzbudilo med nami novo jasno začrtano in v božjem svetu močno zasidrano versko gibanje. S pomočjo požrtvovalnih vernikov in duhovnikov smo postavili 4 domove duhovnih vaj. Duhovne vaje za vse stanove v domovih in po posameznih župnijah, evharistično življenje v župnijah, liturgično gibanje in veliki zunanji verski shodi — vse to so šele pogoji in potrebni temelji vstajajoče nove verske pomladi v božjem kraljestvu na Koroškem.

† P. Hugolin Sattner.

Emil Hochreiter.

Pokojnik bi bil 20. junija t. l. praznoval biserno sveto mašo, baš na tako skromen način, kakor je praznoval zlato na Brezjah. Ni mu bilo dano, ta dan dočakati, pokosila ga je smrt.

Rodil se je naš Francé Sattner (Hugolin je njegovo redovniško ime) 29. novembra 1851 v Kandiji pri Novem mestu kot sin poštnega uradnika. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval pri frančiškanih v Novem mestu. Tu se je pridno poprijel glasbe, petja, igral na klavir in gosli. Oče mu je bil prvi učitelj. Sodeloval je že zgodaj na cerkvenem koru, leta 1865 prvič kot orglavce. Po dovršeni šesti gimnaziji je vstopil v red sv. Frančiška; novinca najdemo v Nazarjih na Štajerskem, kjer izkorišča svoj redki glasbeni talent kot orglavčev pomočnik in pevec. Svoje studije je nadaljeval v Gorici in jih končal v Ljubljani, preselivši se leta 1872 tje. Ker je ravno takrat samostanski organist umrl, je prevzel orglanje na lepih Goršičevih

orglah — pomembno dejstvo za njegovo nadaljnjo pot.

Kot novoposvečenca so p. Hugolina poslali v Novo mesto, kjer je poučeval na ljudski šoli in pozneje na gimnaziji. Tu se prične prav za prav njegovo samostojno glasbeno delovanje. Reorganiziral je pevski pouk na gimnaziji, vzgojil nov mešani zbor, prirejal koncerte z dijaki in tako dosegel s svojimi mladimi silami velik uspeh. Ker mu je primernih kompozicij manjkalo ali ker mu niso ušajale, je pričel s skladanjem. Tu v Novem mestu so zagledali beli dan oni krasni napevi: »Pozimi iz šole«, »Njega ni«, »Pogled v nedolžno oko« i. dr., ki jih je Glasbena Matica pozneje izdala. Po šestnajstletnem delovanju v Novem mestu je p. Hugolin prišel v Ljubljano, kjer je ostal do svoje smrti, 20. aprila 1934.

Ljubljana je tako postala glavno torišče njegove delavnosti. Šteti ga moramo med usta-

novitelje škofijskega Cecilijanskega društva, ki že deluje nad pol stoletja in si je pridobilo neprecenljive zasluge za razvoj cerkvene glasbe. Tu v Ljubljani je Sattnerjeva umetnost rasla od dne do dne, zlasti ko je začel z deli velikega obsega, kakor so oratorij, opera, maša.

Kot štiri in petdesetletni mož se je z železno voljo priučil pri mojstru M. Hubadu višjih glasbenih znanstev. Plod tega stremjenja se kaže očitno v omenjenih delih velikih oblik.

Dela p. Hugolina obsegajo, razen čisto instrumentalne glasbe, katere se ni lotil, skoro vsa poprišča: eno in večglasno in zborovo pesem, cerkveno in posvetno, a capella in spremljano, lahko in umetniško zamišljeno, zdaj namenjeno pevcem iz širših plasti zdaj visoko izšolanim zborom. Glavna njegova dela, po času nastanka razvrščena, so: »Missa Seraphica« (1910), »Te Deum« (1910), »Assumptio« (1912), prvi oratorij z izvirnim slovenskim besedilom; kantate: »Jeftejeva prisega« (1911), »Oljki« (1914), »Soči« (1916), »V pepelnični noči« (1921), »Tajda«, opera v treh dejanjih (1927), in zadnje večje delo: »V kripti sv. Cecilije« (1931). Zadnje delo sploh so njegove »Mladinske pe-

smi«, ki se povsod pojo in nam kažejo p. Hugolina kot mladostno čutečega moža.

Vse Hugolinove skladbe se odlikujejo po neizčrpanih domislekih in po veliki melodioznosti. Zato so pa tudi bolj priljubljene ko marsikatera drugih sodobnih slovenskih skladateljev njegove dobe. P. Hugolin je ohranil častitljive tradicije starejše glasbe, čeprav je imel tudi smisel za napredek, za sodobno moderno umetnostno stremljenje. Kaže se to v njegovih kantatah in posebno v operi »Tajdi«.

A predvsem je bil Sattner duhovnik. Nad šestdeset let je deloval na prižnici, v spovednici, dokler je mogel. Bil je tudi pet in dvajset let velezaslužni župnik ljubljanske frančiškanske fare. Nova cerkev na Viču je njegovo delo. V tesen stik z narodom pa ga je spravila šele njegova glasbena umetnost. Njegove pesmi so prodirale polagoma v vse plasti našega naroda, tako je danes Sattnerjevo ime domače in ljubo skoro slehernemu Slovencu.

P. Hugolin je imel s svojimi skladbami vedno uspeh; komaj so izšle, majhne ali večje, so segli po njih ali organisti v mestih in vaseh ali odlična pevška društva. Tako je Glasbena Matica v Ljubljani izvajala vse njegove kantate. Posebno trikratno izvajanje njegovega oratorija »Assumptio« v Unionski dvorani leta 1912 je bila prava senzacija za Ljubljano in vso Slovenijo. Glasbena Matica je še živega skladatelja posebno proslavila, ko se je leta 1932 ob festivalu oddolžila njegovemu geniju: postavila je Hugolinov doprski kip pred svoj dom.

P. Hugolin se je udeleževal na glasbenem poprišču tudi kot »regens chori«. Ustanovil je v Ljubljani svoj mešani zbor, »Sattnerjev zbor«. Imel je izredno ostro umetniško oko in uho in dober okus; le one skladbe je s svojim zborom izvajal, ki so mu v vsakem oziru ugajale. Če je šlo vse po mojstrovi želji, je bilo to njegovo najlepše plačilo za trud. Zbor je svojega dirigenta ljubil kot očeta. P. Hugolinu so pa bile tedenske vaje v samostanu eno najljubših opravil. Slišali smo ta zbor v zadnjih letih po radiu po vsej Sloveniji. Ko je bil p. Hugolin še mlajši, je prirejal z njim cerkvene koncerte.

P. Hugolin se je udeleževal tudi kot pisatelj. Leta 1896 so izšli njegovi »Apologetični govori«. Veliko strokovnih spisov, člankov in razprav izpod njegovega peresa je posebno v »Cerkvenem glasbeniku«, hrvatski »Sveti Ceciliji« in v »Slovincu«. V zasebnem življenju je bil sama dobrotljivost in ljudomilost, združena pa z izredno silo volje in duha.

Hvalimo slavne može!

RUDOLF MAISTER, general in slovenski pesnik. Skrbi polni in usodni so bili dnevi ob polomu stare avstrijske države 1. 1918 v Mariboru in okolici. Nemci so imeli tu neomejeno moč. Vse urade, civilne in vojaške, državne,

deželne in mestne z neznatnimi izjemami so imeli v rokah sami zagrizeni Nemci in narodni odpadniki, ki so bili hujši kakor pravi Nemci. V tem nevarnem položaju je bilo za Slovence na izbiro le dveje: zmagati ali propasti! Lepe besede o pravičnosti v ta-

kih primerih nikakor ne zadostujejo, temveč mora pravici dati poudarek — moč.

V takratnih težavnih razmerah je stopil v ospredje major Maister. Bila je srečna poteza mariborskega Narodnega sveta, ki je začasno predstavljal zakonito državno oblast, da je Maistra 1. novembra 1918 povzdignil za generala. Le častnik z generalskim činom je imel dovolj ugleda, da je mogel prevzeti v Mariboru vojaško oblast in primerno nastopiti pred visokimi vojaškimi dostojanstveniki vračajoče se avstrijske in nemške vojske.

V zadnjem hipu so pa avstrijski oficirji mariborske garnizije razpustili vojaštvo, češ, vojske je konec, vsak gre lahko na svoj dom. Vojaki so kajpak tak glas radi slišali in ponoči od 1. do 2. novembra zapustili mariborske vojašnice; novi general s svojim častniškim zborom je ostal skoraj brez vojaštva. Zaukazal je tedaj 9. novembra mobilizacijo, ki mu je spravila v Maribor toliko vojakov, da se je mogel gibati. Nastala je namreč v mestu nova velika nevarnost. Prihajali so vznemirljivi glasovi, da se del avstrijske armade vali od Celovca proti Mariboru ter potoma požiga in pleni. Za vsak primer se je v Mariboru sestavila posebna belo-zelena garda, sestojeca iz mariborskih Nemcev in Slovencev. Nemci so dobivali navodila iz Gradca ter so se pripravljali, da napadejo Slovence in spravijo Maribor zopet v nemške roke. Napad bi se bil moral izvršiti 23. novembra; v naročilu iz Gradca je stalo, naj se »store neškodljive« general Maister, glavar Lanjšič, dr. Rosina in dr. Verstovšek. General

Maister je pravočasno zvedel za ta načrt ter v zgodnjih jutrnjih urah 23. novembra razorožil belo-zeleno gardo. Domačini so se smeli vrniti k svojemu poklicu, tujci (Avstrijci) so bili poginani preko meje. General Maister je bil popolnoma gospodar položaja. Že dne 25. novembra je zasedel Špilje in kmalu potem vso severno jezikovno mejo od Dravograda do Radgone. Imel je načrt, z majorjem Lavričem zasedi tudi Celovec, kar je pa takratna Narodna vlada v Ljubljani zaradi pogajanj z Dunajem preprečila.

V jugoslovansko armado je bil Maister prevzet kot divizijski general 28. novembra 1919. V koroških bojih je poveljeval onemu oddelku, ki je prodiral v Labudsko dolino ter je bil za zasluge pri teh bojih odlikovan z redom belega orla tretje vrste z meči.

Na Koroškem je imel v rokah priprave za ljudsko glasovanje (plebiscit). Tukaj mu delo ni uspelo. Preveč je zaupal ljudem, ki so se sukali okoli njega in ga o dejanskem razpoloženju niso dovolj poučili.

Leta 1920 je spremljal takratnega regenta, sedanjega kralja, na potovanju po Sloveniji ter je postal častni kraljevi adjutant. Leta 1921 je postal predsednik jugoslovanske razmejitvene komisije ob italijanski meji. To službo je vršil do 2. oktobra 1923, ko je bilo razmejitveno delo končano.

Kmalu potem je bil upokojen. Nastanil se je v svojem Mariboru, a kmalu je ohromel in bil večinoma navezan na svojo sobo, a delal je neumorno naprej. Pisal je zgodovino mariborskega prevrata in odlomke iz tega dela objavil v »Mariborskem Koledarju«, glavni del je pa ostal še neobjavljen. Obenem je bil predsednik Narodne odbrane za severno mejo.

V poletnih mesecih je rad hodil na oddih v Slovenske gorice ali pa na Unec pri Rakeku, kjer je bil dom njegove žene. Tu ga je 26. julija 1934 ob dveh popoldne zadela kap, ki mu je ugasnila življenje. Od leta 1933 je bil častni občan mesta Maribora. Zato ga je mestna občina mariborska na svoje stroške dala prepejljati v Maribor in 28. julija položiti k večnemu počitku na mestnem pokopališču.

* * *

Rodil se je Rudolf Maister 29. marca 1874 v Kamniku, kjer je bil njegov oče višji finančni preglednik. Osnovno šolo je obiskoval v Men-

gšu in Kranju; tu je dovršil tudi nižjo gimnazijo, 5. in 6. razred pa v Ljubljani. Nato je odšel v višjo kadetno šolo na Dunaj. Leta 1894 je nastopil oficirsko službo in služboval potem v Ljubljani, Celovcu, Przemyslu (na Poljskem), Celju in Mariboru. L. 1903 je še dovršil strelško šolo v Brucku ob Litvi, 1907 pa korno šolo v Gradcu.

Svoje slovenskega narodnega prepričanja nikdar ni tajil, zato je imel v avstrijski vojski razne službene sitnosti. Med svetovno vojsko je bil konfiniran v Gradcu, šele na posredovanje dr. Korošca pri cesarju Karolu se je smel vrniti v Maribor. Tu je postal poveljnik črnovojniškega okrožja za Spodnje Štajersko. Ko se je bližal polom stare Avstrije, se je mnogo posvetoval z dr. Korošcem in dr. Krekom ter se pridno udeleževal sej mariborskega narodnega sveta.

Slovstveno je začel delovati že kot dijak na gimnaziji v Kranju, kjer je kot četrtošolec urejeval dijaški list »Inter nos« (Med nami), v Ljubljani je pa kot petošolec urejeval dijaški list »Večernica«. Tudi kot kadet in mlad oficir je pod različnimi imeni (zlasti pod imenom Vojanov) pošiljal pesmi in članke v ljubljanske liste. Leta 1904 je izšla v Ljubljani zbirka njegovih pesmi »Poezije«. Izraz njegove zrele moške dobe je druga zbirka pesmi, ki je izšla leta 1929 v Mariboru pod naslovom »Kitica mojih«. Snov teh pesmi so deloma prizori iz svetovne vojske in koroških vojnih pohodov, deloma Slovenske gorice. *Dr. Fr. Kovačič.*

ANTON SUŠNIK, profesor in minister v pokoju. Dne 10. avgusta 1934 je iznenadila ves naš narod žalostna novica, da se je poslovil od doline solž mož, ki ga je poznal, vsaj po imenu, vsak Slovenec, profesor Anton Sušnik, minister v pokoju. Več let je že bolehal, pa kdor ga je videl pri delu, ni mogel niti pomisliti, da ima pred seboj moža, ki je zapisan smrti. Prestal je že pred leti prvo operacijo na želodcu, po drugi operaciji je pa podlegel stari bolezni.

Pokojni se je rodil 16. januarja leta 1880 v vasi Zduše v mekinjski župniji pri Kamniku kot sin kmečkih staršev. Gimnazijo je studiral v Ljubljani kot gojenec Alojzijevejšča. Potem je odšel na Dunaj studirat filozofijo in tam vstopil v katoliško akademsko društvo »Danica«. Profesorsko službo je dobil v Kranju. Po prevratu je bil premeščen v Ljubljano, kjer mu je bilo poverjeno vodstvo šolske uprave za

Slovenijo. Pa kmalu ga je njegova stranka poslala kot svojega poslanca v belgrajsko narodno predstavništvo. Pozneje ga je vsa leta volil krški okraj za svojega poslanca v narodno skupščino, kjer je ostal do 6. januarja leta 1929.

Sušnik je imel vse lastnosti vzornega narodnega poslanca in javnega delavca. Že ob njegovem prvem govoru v narodnem predstavništvu v Belgradu je prisluhnila vsa poslanska zbornica. Zelo izobražen, temeljit pri vsakem delu, ki se ga je lotil, obziren v zunanji obliki, pa trden in neomahljiv v jasno določenih načelih,

dober govornik, kot človek pa prikupljiv in prijeten v družbi je kmalu stopil v vrsto najuglednejših in med parlamentarci samimi najbolj priljubljenih poslancev. Za vse svoje govore se je temeljito pripravljaj, vsi njegovi predlogi so bili dobro premišljeni in zreli. Polovičarstva ni poznal. Zato si ga je njegov klub izbral za svojega podpredsednika in mu vedno nanovo zaupal to mesto. Noben važen predlog slovenskih poslancev ni šel mimo njega, zlasti pa je sodeloval pri najvažnejših zakonskih načrtih o šolstvu. Tu je bil naravnost nenadomestljiv. Njegova delavnost in marljivost je bila občudovanja vredna. V Davidovičevi vladi leta 1924 je zastopal Slovence kot minister za promet. Tu je razvil svojo neutrudljivo delavnost in storil veliko za povzdigo našega železniškega prometa, pa tudi za železničarje. Doba njegovega ministrovanja je bila kratka, pa še dolgo potem, ko je sedel zopet med tovariši na poslanskih klopeh, se je občutilo in je prihajalo do pravega izraza njegovo delo. Največja njegova skrb pa je bila slovenska univerza, za katere ustanovitev si je mnogo prizadeval kot član parlamentarnega odbora, ki mu je bil izročen predlog o ustanovitvi slovenske univerze v Ljubljani.

Poslanec in minister Tone Sušnik nikdar ni pozabil, da je bil sin slovenskih, katoliških in kmečkih staršev. Vrzal, ki jo je vsekala njegova smrt v vrsto slovenskih politikov, bo težko izpolniti, ker mož Sušnikovega kova ni v izobilju na svetu, dasi so nam v današnjih časih takó potrebni.

DR. GREGORIČ VINKO, primarij državne bolnišnice v p., umrl 22. avgusta 1933 v Ljubljani. Rodil se je 1. aprila 1857 v Ljubljani, kjer je tudi dovršil gimnazijske studije. Zdravilstvo je studiral na Dunaju. Po promociji 1881 je vstopil v službo v takratni deželni bolnišnici v Ljubljani, kjer je kot sekundarij in asistent služboval do leta 1886. V tedanjem »Društvu zdravnikov na Kranjskem« je delal sprva kot tajnik, pozneje pa bil predsednik. Na pobudo predsednikov bolniških blagajn za Ljubljano in ljubljansko okolico je leta 1887 organiziral zdravniško službo v obeh blagajnah in je bil prvi zdravnik te koristne socialne ustanove, pri kateri je delal do leta 1892, ko je bil imenovan za primarija deželne bolnišnice v Ljubljani in pozneje za vodjo. Leta 1893 je bil izvoljen za tajnika novoustanovljene »Kranjske zdravniške zbornice« in bil vodja in duša te zdravniške organizacije. Leta 1905 je z nekaterimi drugimi tovariši ustanovil »Penzijski fond za vdove in sirote društva zdravnikov na Kranjskem«. Takoj po zedinjenju je preosnoval »Društvo zdravnikov na Kranjskem« v »Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani«. Neprecenljive in nevenljive so bile njegove zasluge za ustanovitev »Zdravniških zbornic« v Jugoslaviji. Izvoljen za predsednika »Zdravniške zbornice za Slovenijo« je s svojo uvidenostjo in obširnim znanjem hitro organiziral zbornico na tako trdni podlagi, da je postala vzor vsem zdravniškim zbornicam v naši državi in da je to še danes. Po njem izdelani načrt poslovnika in stanovskega reda so ostale zbornice sprejele skoro brez vsake spremembe. Svoje velike sposobnosti in svoje obširno znanje je posvečal tudi splošnim vprašanjem slovenskega življenja. Neposredno po svojem prihodu v Ljubljano se je pričel živo zanimati za društveno življenje. Agilni in simpatični doktor je bil takoj izvoljen v odbor »Narodne čitalnice« in v odbor »Društva Narodni dom v Ljubljani«, v katerega prid je osnoval »Krajskarsko društvo«. Sam velik ljubitelj sporta je ustanovil »Društvo slovenskih biciklistov Ljubljana«. Leta 1892 je ustanovil »Vzajemno podporno društvo v Ljubljani«, ki ga je mnogo let vodil kot predsednik. To društvo se je pozneje preosnovalo v »Vzajemno posojilnico«. Zavedajoč se, da je Ljubljani, če hoče privabiti tujce na obisk, predvsem potreben moderen hotel, je že leta 1903 zasnoval Unionsko družbo, katere predsednik je bil do leta 1908. Zgraditev hotela »Uniona« je bila njegova zasluga. Leta 1887 je bil dr. Gregorič prvič izvoljen v ljubljanski občinski svet. V občinskem svetu se je odlikoval z zdravo, a tudi pekočo kritiko občinskega gospodarstva. Na političnem polju se je pokojnik uveljavljal zlasti kot deželni poslanec. Bil je v Ljubljani eden prvih razumnikov, ki so se uprli tedanjemu malomeščanskemu liberalizmu, se z vso vneto pridružili mlademu kršč. soc. gibanju ter s pokojnim Krekom, Kregarjem in drugimi osnovali opozicijo v Ljubljani sami. Na ta način je postal eden najbolj vidnih politikov bivše Slov. ljudske stranke. Kot poslanec deželnega zbora je zelo živahno delal zlasti za razvoj tujkega prometa. Pri zadnjih občinskih volitvah v Ljubljani je kandidiral na samostojni listi, s katero je bil izvoljen kot edini občinski svetnik. Po potresni katastrofi l. 1895 je takoj spoznal, da bodo le organizirani hišni posestniki mogli kaj doseči. Zato je brez odloga ustanovil »I. društvo

Dr. Gregorič Vinko.

Grasselli Peter.

hišnih posestnikov v Ljubljani. Ko je v začetku novembra 1918 narodna vlada razpustila kranjski deželni zbor in deželni odbor ter imenovala posebno revizijsko in kontrolno komisijo treh članov za revizijo poslovanja deželnega odbora, je bil za predsednika te komisije imenovan dr. Vinko Gregorič, ki je bil pozneje določen tudi za predsednika komisije za likvidacijo imovine bivše vojvodine Kranjske. Predsednik Mestne hranilnice je bil od 10. februarja 1928. Pod njegovim predsedstvom se je zavod povzdignil na zunaj in preosnoval na znotraj. Za njegovega predsedovanja se je stanje hranilnih vlog dvignilo od 314 na 454 milijonov dinarjev, rezervni zakladi so narasli preko 8 milijonov dinarjev. Z uradniško pragmatiko si je postavil v srcih uradništva trajen spomin.

GRASELLI PETER, prvi slovenski župan v Ljubljani, rojen 28. junija 1841 v Kranju v trgovski rodbini, je umrl 17. novembra 1933 v Ljubljani. Pravne nauke je dokončal v Gradcu in se leta 1865 v Kranju poročil z Marijo, rojeno Krisperjevo. Petra Grassellija šteje slovenska politična zgodovina med prve obnovitelje slovenstva v Ljubljani. Z njegovim imenom je združen dogodek izrednega pomena: leta 1882 je bil pod Taaffejevo vlado, ki je bila Slovencem nekaj bolj naklonjena od prejšnjih, in pod deželnim predsedništvom goriskega rojaka Winklerja radi odločnega slovenskega prepričanja in nesebičnosti izvoljen za mestnega župana. Po dolgotrajni in trdi borbi z Nemci in nemškutarji je Slovencem uspelo, osvojiti si glavno mesto Slovenije in postaviti mu na čelo slovenskega župana. Od leta 1882 je ostala Ljubljana vedno v slovenskih rokah, pod Grassellijevim vodstvom pa do leta 1895, ko se je po potresu odpovedal županski časti in nadaljnji politični delavnosti ter prevzel le vodstvo mestne užitnine, ki jo je oskrboval do leta 1922. Peter Grasselli je bil tudi poslan v dunajski parlament, kjer je bil član Hohenwartovega kluba, bil več let deželni poslanec, namestnik deželnega glavarja in tudi deželni odbornik. Dasi izrazito zavezanec Slovenec, je bil vendar za velike zasluge večkrat odlikovan, podeljeno mu je bilo od cesarja Franca Jožefa I. tudi viteštvo, po prevratu pa je dobil odlikovanja z redom sv. Save II. in III. reda ter red jugoslovanske krone III. reda. Poleg političnega dela se je Grasselli v mladosti obilo udeleževal kulturnega in družabnega življenja. Bil je med ustanovitelji Glasbene Matice in večkratni predsednik Slovenske Matice. Urejeval in izdajal je slovensko usmerjeni, a nemško pisani tednik »Triglav«

Dr. Perné Ivan.

Benkovič Alojzij.

in sodeloval pri slovenskih listih. S pevcem Nolljem je napisal in prevedel več dram in veselih iger za »Talijo«. Nastopal je z Nolljem tudi kot glavni igralec pri prvih slovenskih predstavah v ljubljanski »Čitalnici«. Še v visoki starosti se je zanimal za politiko, napredek narodne zavesti in vseh pomembnejših javnih dogodkov. Svoje otroke je vzgajal v odločnem narodnem duhu. Nobenemu politiku njegove dobe ni bilo dano, doživeti to, kar je slovensko časopisje napovedovalo v Grasellijevi mladosti: razpad Avstrije, če ne bo hotela in znala izvesti enakopravnosti narodov in dati široko narodno samoupravo vsem.

DR. PERNE IVAN, diplomat, načelnik oddelka za Društvo narodov v našem zunanjem ministrstvu, rojen 8. septembra 1889 na Polju v župniji Trstenik nad Kranjem, umrl 27. novembra 1933 na kliniki »La Colline« v Ženevi, pokopan na domačem pokopališču na Trsteniku poleg svoje matere. Gimnazijske nauke je kot vsakoletni odličnjak dokončal z maturo v Kranju 1908, nato se vpisal na Dunaju za slušatelja pravne fakultete in vstopil v slov. katol. ak. društvo »Danico«. Spadal je med najbolj delovne in najbolj priljubljene Daničarje. Po doseženem doktoratu spomladi 1914 je prosil za državno službo v Celovcu, a je ni dobil, ker je bil eno leto studiral tudi v Pragi, in je bil torej za Nemce prezaveden Slovenec; stopil je nato v službo pri deželni vladi v Ljubljani. Z izbruhom vojske je odšel s tirolskim lovskim polkom na gališko bojno stran in prišel v rusko ujetništvo, v katerem je ostal štiri leta, ukvarjajoč se s studijem jezikov in mednarodnih ved. Po končani vojski se je vrnil leta 1918 v domovino in po diplomatičnem izpitu leta 1919 vstopil kot tajnik v jugoslovansko ministrstvo zunanjih zadev. Iz Belgrada je bil spomladi 1922 premeščen za poslaniškega tajnika v Berlin, kjer je ostal celih 7 let desna roka poslanika Balugdžića. Slovenski izseljenci v Poznanju in v Porenju ter v Berlinu studirajoči dijaki se bodo dr. Pernetu vedno radi spominjali kot svojega velikega prijatelja in pomočnika. Leta 1929 je bil zopet poklican v Belgrad, kjer je napredoval za ministrskega svetnika odn. generalnega konzula. Takratni zunanji minister dr. Vojislav Marinković, ki je bil dr. Pernetu zelo naklonjen, ga je hotel poslati v Liège (Lüttich) v Belgijo, da bi tam organiziral za naše izseljence v Belgiji, na Nizozemskem in v Porenju nekako izseljensko središče, a ga je odbral radi izrednih zmožnosti končno za vse važnejše posle, ko mu je poveril oddelek za Zvezo narodov v jugoslovan-

skem zunanjem ministrstvu s posebno zaupno nalogo stalnega strokovnega in tehničnega svetovavca naši delegaciji pri razorožitveni konferenci v Ženevi. Tu se je odlikoval radi svojega širokega obzorja in izvrstnega poznavanja stvarine ter pravno tehničnih podrobnosti v sestavljanju najdelikatnejših spomenic in protipredlogov. Kakšen sloves je užival med diplomati ženevskih konferenc, priča pohvala, ki jo je izrekel dr. Pernetu leta 1933 Henderson, predsednik razorožitvene konference, v polni dvorani delegatov, češ, da je bila dr. Pernetova spomenica najboljša med vsemi, ki so sploh kdaj bile izročene razorožitveni konferenci! Tako priznanje na takem mestu je bilo najboljšo priporočilo za veliko bodočnost pokojnikov, kar bi se bilo prej ali slej gotovo zgodilo, da ga ni sredi dela položila na smrtno posteljo najljubejša diplomatka — smrt. V avgustu 1933 se je namreč na poti v Belgrad ustavil v Ljubljani, kjer je s tovariši obhajal 25letnico mature, si na sprehodu zvinil nogo v kolenu, da so se mu pozneje po povratku v Ženevo vnele še žile pod kolonom, kar je 27. novembra prineslo smrt možu v 45. letu. Kako visoko bi bil pokojnik lahko došel na svoji diplomatski poti, priča dejstvo, da je bil svoje dni stavljen predlog v Zvezi narodov, naj bi dr. Perné postal minister za pravosodje in prosveto v Posaarju, spadajočim v upravno področje Zveze narodov, a je to v svoji veliki skromnosti odklonil. Pokojni dr. Perné je bil v vsakem oziru zgleden mož, zlasti pa treba naglasiti njegovo dosledno vernost — odkrito pred vsem svetom je živel po zahtevah svoje vere, na tujem prav tako kot doma. Prav radi teh lastnosti zlatega značaja si je pridobil v Belgradu in v tujini prav neomejeno spoštovanje in zaupanje. Kako bridko je zadela njegova smrt vso državo in ves diplomatski svet, so pričali obmrtni članki v slovenskih, belgajskih in inozemskih listih. Dr. Perné je bil eden tistih učencev velikega dr. Kreka izpred vojnih časov, ki je dobesedno izvajal njegovo veliko oporo prav do zadnjega diha: zvest slovenski zemlji je posvetil vse svoje duševne sile procvitu in ugledu vse Jugoslavije. Učenci dr. Kreka so v njem izgubili najboljšega prijatelja in sodelavca, katoliška akademska mladina pa enega največjih svojih vzornikov v — tišem, zvestem in vestnem delu. Vsak, kdor je bil z njim поблиže znan, ga bo pomnil kot nad vse prijaznega, uslužnega, dobrega znanca. — Bil je odlikovan za zasluge z redom sv. Save, pa tudi od belgijskega kralja in poljske države.

BENKOVIČ ALOJZIJ, farmacevt in priznani slovenski prevajavec, je umrl 7. februarja 1934 v Kamniku. Rojen v Kamniku v znani Tomanovi družini je bil brat nadarjenega pisatelja in duhovnika Benkoviča Jožefa, umrlega pred 33 leti, in odvetnika dr. Benkoviča Ivana. Benkovič Alojzij se je po gimnazijskih letih posvetil lekarnarstvu in služil na Jesenicah, v Kamniku, v Ljubljani in Mariboru. Pred dvema letoma je šel v pokoj in se naselil v rojstnem mestu. Pokojnik je že v gimnaziji pridno prevajal iz raznih jezikov novele, povesti in pesmi, ker je znal skoro vse evropske jezike in bil izredno nadarjen za leposlovje. Poleg strokovnega studija se je ves posvetil učenju svetovnih slovstev, posebno slovanskih. Bil je od 1890 med sotrudniki Mohorjeve družbe, za katero je še

pred leti prevedel »Kneza Serebrjanega«. Sodeloval je v raznih dnevnikih in naših leposlovnih listih. Njegovi prevodi spadajo med odlična dela in so prevajavcem lahko za zgled. Bil je izredno pridna narava. Do polnoči je sedel pri luči, celó v pokoju, in prevajal Goetheja, Schillerja ter pripravljaval prevod najlepših pesmi madjarskega pesnika Petőfija. Pred nedavnim je dovršil prevod angleškega romana »Tuji možje v enem brodu«, mnogo začetenega dela pa mu je prestrigla smrt. A ne le leposlovje, pogrešala ga bo tudi poklicna literatura. Saj je izdal »Priročnik za lekarnarje«, napisal »Imenik zdravilnih rastlin« ter sestavil »Slovensko - latinsko - nemški rastl. imenik«.

DR. JANKOVIČ FRANČIŠEK, zdravnik

in bivši minister, rojen 14. julija 1871 v Vitanju na Štajerskem, umrl dne 2. marca 1934 v Mariboru po dolgotrajni, neozdravljivi bolezni. Pokojnik je bil odlična osebnost v polpretekli slovenski politični zgodovini, zlasti na Štajerskem, kjer je bil vodilna osebnost v katoliških vrstah. Po domači ljudski šoli je obiskoval do 7. razreda gimnazijo v Celju, osmo šolo in maturo pa je dokončal v Novem mestu. Nakar se je odločil za studij medicine na Dunaju, kjer je leta 1898 postal doktor vsega zdravilstva. Že v dijaških zgodnjih letih, še bolj pa na vseučilišču je bil učenec velikega duhovnega preroditelja dr. Mahniča. Bil je med prvimi, ki so osnovali 1894 na Dunaju slov. kat. ak. dr. »Danico«, ki ji je bil tudi prvi predsednik. Po dokončanih studijah je svojo katoliško in narodno delavnost ponesel s seboj na mesta, kjer je bila njegova služba. Bil je sekundarij ljubljanske deželne bolnišnice, nato umobolnice na Studencu in dunajske garnizijske bolnišnice. Leta 1899 se je naselil v Konjicah ter se tu vztrajno boril z nasprotniki slovenske in katoliške misli. Leta 1900 je postal okrožni zdravnik v Kozjem, kjer je stopil v javno politično življenje s programom Kmečke zveze, predhodnice SLS na Štajerskem. Bil je izvoljen za deželnega poslanca in postal namestnik deželnega glavarja v Gradcu. Leta 1911 je prišel tudi v dunajski državni zbor in postal član parlamentarne kontrolne komisije za državne dolgove. Velik ugled, ki si ga je bil pridobil s svojim delom in svojo odločnostjo, mu je prinesel 1913 predsedstvo na IV. slov. kat. shodu v Ljubljani. Svojega katoliškega in slovenskega narodnega prepričanja ni nikoli zatajil, med vojsko je kljub težavnim razmeram odločno vztrajal. Po prevratu je prišel kot poslanec SLS v narodno predstavništvo in postal v Protičevi vladi minister za vere od 19. februarja do 17. maja 1920, nakar se je iz zdravstvenih ozirov umaknil iz jav-

Dr. Jankovič Frančišek.

nega življenja in posvetil svojemu poklicu. Že leta 1919 je bil imenovan za kaznilniškega zdravnika v Mariboru, mnogo let je bil zdravnik šef pri OUZD, potem predsednik mariborskega zdravniškega društva. V Mariboru je bil dolga leta načelnik kluba slov. katol. akad. starešinstva. Za svoje javno in poklicno delovanje je bil leta 1929 odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje, leta 1933 pa z jugoslovansko krono 4. stopnje. Poleg tega je bil član slov. zdravn. sveta dravske banovine. Dr. Jankovič je slovel po svoji plemenitosti in praktičnem katoličanstvu. Bil je vedno živ zgled verske gorečnosti.

KOSTANJEVEC

JOSIP, književnik, rojen v Vipavi 19. februarja 1884, umrl 20. maja 1934 v Mariboru. Maturiral je na učiteljsku v Kopru 1884 ter nato učiteljeval po raznih krajih Slovenije

Kostanjevec Josip.

in Dalmacije. L. 1910 je bil upokojen kot vadniški učitelj v Ljubljani, odkoder se je za stalno preselil v Maribor. Že na učiteljsku je pričel sukati pero, toda šele 1896 se je oglasil s povestico »Kmetska ljubezen« v Ljubljanskem Zvonu. Od tedaj je postal plodovit pisatelj v raznih revijah. Sodeloval je tudi v »Domu in svetlu«, v »Mentorju«, pri Mohorjevi družbi in v »Slovincu«. Kostanjevec je ljubil zlasti družinsko povest sprva v Kersnikovi in Govekarjevi smeri, pozneje pa se je uslonil bolj na Meška in Cankarja. Ni bil velik umetnik, pač pa je znal spretno pripovedovati zabavne in resne povesti.

LEVIČNIK ALBERT, predsednik deželnega sodišča v pokoju, rojen leta 1845 v Kolbnitzu na Koroškem, umrl dne 10. junija leta 1934 v Ljubljani. Pokojnik je končal osnovno šolo v Kolbnitzu, kjer je bil njegov oče v službi, gimnazijo in maturo pa v Ljubljani leta 1863 z odliko. Pravo je studiral na Dunaju, kjer je mnogo občeval s pesnikom in tedanjim literarnim vodjo mladih Slovencev, Stritarjem. Služil je po raznih sodiščih na Slovenskem, dokler ga ni minister pravosodja Pražak poklical na Dunaj v ministrstvo za sekcijškega načelnika, kjer je pripravil znamenite Pražakove naredbe o uradnem jeziku pri sodiščih v Sloveniji. Te naredbe so odredjele, da morajo sodišča uradovati s slov. strankami slovenski in jim izdajati razsodbe v slovenskem jeziku. Po Pražakovem odhodu je bil Levičnik premeščen v Ljubljano, kjer je postal namestnik predsednika deželnega sodišča, dokler ni leta 1898 napredoval za predsednika, kar je ostal do leta 1910, ko je bil upokojen. Bil je izvrsten predsednik, strog, a pravičen, marljiv sodnik. Njegova zasluga je, da je Ljubljana dobila veliko moderno sodno palačo. Po upokojitvi se je Levičnik posvetil vsega zanemarjeni mladini, za katero je ustanovil »Društvo za otroško varstvo in

Levičnik Albert.

mladinsko skrb», osnoval otroško zavetišče za 40 otrok. Skrbel je za vsakega otroka, ga vsako leto obiskal in se sam prepričal, kako ga vzgajajo in kakšno skrbstvo uživajo. Bil je strah malomarnih nezakonskih očetov, ki jih je kar na cesti ustavil in prijel na svojski, brezobzirno nelaskavi način. Vse delo za zapuščeno mladino je opravljal popolnoma brez-

plačno. Bil je vrl človek, globoko prepričan kristjan, od srca odkrit in originalno krepak v izrazih, sijajnega spomina do prav zadnjih let, ljubitelj leposlovja, visoko naobražen mož in trdnega zdravlja kot malokdo. Bolan ni bil nikdar — šele zadnja tri leta je bolehal. Njegovih petero sinov je doseglo odlična mesta. Pokopali so v Železnikih.

Razvoj tehnike v najnovejši dobi.

Ing. Anton Kuhelj.

Pred nekaj leti je govorilo človeštvo o napredku in razvoju tehnike z velikim spoštovanjem. Saj je tehnika spremenila način človeškega življenja v toliko, da je ljudem olajšala razna težka dela, obenem pa je omogočila, da so si mogli tudi reveži nabaviti razne, več ali manj koristne reči, katerih ljudje prej niso niti poznali, ali pa ki so bile dostopne le bogatinom.

Ko je pritisnila kriza, se je prejšnje navdušenje za napredek tehnike ohladilo. Ljudje so videli, kako odjedajo stroji delavcem kruh. Podjetje, v katerem so delali leta in leta, jih je nenadoma odpustilo, ker so začeli opravljati njihovo delo stroji. Namesto da bi stroj koristil človeštvu, je pahnil milijone v bedo.

Vendar uvidimo lahko, da ne ležijo vzroki gorj, ki so ga prinesli stroji, v njih samih, temveč v neurejenem svetovnem gospodarstvu. Kakor hitro bo to ozdravelo, bo tudi stroj koristil človeštvu, ker je za to zgrajen.

Kako globoko je tehnika že posegla v življenje posameznika in narodov, vidimo najlaže, če si ogledamo vsa področja, kjer rabimo tehnične naprave in stroje.

V prvi vrsti imamo naprave, ki nam dajejo pogonsko silo, energijo za pogon drugih naprav. Tehnika nam je dala čudovite priprave za prenos blaga in potnikov, novice in poročila pridejo iz enega kraja naše zemlje na najbolj oddaljeno točko v nekaj urah. Tudi delovno silo samo lahko prenašamo po tankih žicah na stotine kilometrov daleč. To energijo rabimo potem skoraj v vsakem poklicu za pogon raznih naprav, ki obdelujejo na različne načine najrazličnejše snovi in izdelujejo iz njih vse močnejše predmete.

Proizvajanje delovne sile postaja od leta do leta večje. Tako so n. pr. leta 1932 oddale samo elektrarne na vsem svetu okrog 83 milijard kilovatnih ur svojim odjemavcem. Težko si je predstavljati to velikansko delovno silo.

Če bi hoteli opraviti isto delo, bi moralo delati vse leto kakih 38 milijonov konj po osem ur na dan; če bi pa hoteli opraviti ta posel s človeško silo, bi morali vpreči k temu suženjskemu delu skoraj eno petino vsega človeštva za vse leto. Pomisliti pa moramo pri tem, da je tu všteta samo delovna sila, ki jo dajejo elektrarne. Že tega dela ne bi mogli z razpoložljivo živalsko silo opraviti, še manj pa seveda s človeško.

Delovne sile seveda tudi stroji ne morejo proizvajati iz nič. Znano je, da moramo uporabljati za pogon takih strojev energijo, ki jo imajo tekoča voda, premog, nafta itd. V parnih kotlih kurimo s premogom ali včasih tudi z nafto in pretvarjamo s tem vodo v paro. Para nam žene potem parne stroje in parne turbine. Parni stroj je že okrog 150 let star, vendar ga ne morejo izpodrinuti druge naprave. Srednje velike ladje in tovarne ga imajo v pretežni večini, lokomotive so pa skoraj vedno opremljene z njim. Izpopolnjujejo ga na vse načine, da bi bilo obratovanje z njim čim ceneje. Dandanes porabi dober parni stroj v eni uri za eno konjsko silo samo okrog 2 kg srednje dobrega rjavega premoga. Edino v eno smer se ni razvijal povoljno: za veliko zmožnost dela se ne dá graditi. V take namene uporabljamo namesto parnega stroja parno turbino. V Ameriki imajo n. pr. parno turbino, ki daje okrog 218.000 konjskih sil, torej petkrat več kot največja jugoslovanska elektrarna na Fali. Tak parni stroj bi dal dovolj moči za preskrbo vse Jugoslavije z delovno silo.

Parni stroj je zelo poraben za pogon ladij. Toda moderne ladje velikanke ga ne morejo rabiti prav zato, ker ne more proizvajati dovolj sile zanje. Zato uporablja n. pr. tudi brzoparnik »Bremen«, ki ga vidimo na sliki, za pogon svojih vijakov parne turbine. V 20 velikih kotlih kurijo nafto, ki pretvarja vodo v paro; para pa žene 4 velikanske turbine, poleg

Zgoraj: Moderno potniško letalo je pravkar prispelo na letališče. — Spodaj: S takim letalom so leteli 300 km daleč in ostali v zraku 36 ur. Letalo nima motorja. Zato mora pilot izrabljati vse ugodne zračne tokove, da ostane v zraku.

katerih je videti človek kot pritlikavec. Na taki »plavajoči palači« se nahaja okrog 2200 potnikov in 1000 mož posadke. Za njihovo preskrbo in za dovoz kuriva, ki je potrebno za vožnjo iz Evrope v Ameriko, so potrebni celi vlaki. Samo nafte za eno potovanje potrebuje tak velikan okrog 310 vagonov.

Parnemu stroju in parni turbini sta začela v novejši dobi tekmovali bencinski in Diesellov stroj. Pri bencinskem stroju zgorevajo bencinski hlapi, ki ženejo s tem stroj. Ti stroji se dajo graditi silno lahko. Na vsako konjsko silo, ki jo dá tak stroj, odpade teža samo pol kilograma, tako da ima n. pr. stroj s težo 400 kg zmoglost dela 800 konjskih sil. Brez teh strojev bi bilo moderno letalstvo nemogoče. Diesellov stroj je težji od bencinskega, porablja pa zato manj goriva, ki je poleg tega cenejše od bencina. Zato ga veliko uporabljajo za pogon manjših elektrarn in na ladjah, v najnovejši dobi

pa tudi za pogon tovornih avtomobilov in celo v velikih letalih, kjer se je dobro obnesel.

Vsi doslej navedeni stroji uporabljajo kot pogonsko snov razna kuriva, predvsem premog in nafto. Toda današnja poraba teh snovi je tako velika, da ne zadoščajo doslej poznani zakladi premoga niti za 100 let, vrelci nafte pa bodo še veliko hitreje izčrpani. Zato so začele paziti skoraj vse države na to, da bi se porabljal kurivo samo tam, kjer je neobhodno potrebno. Kjer je le mogoče, naj uporabljajo naši stroji kot pogonsko silo vodno moč, katero moramo takoj izrabiti, ker se ne dá kopičiti, vsaj v veliki meri ne. Običajno imamo sicer na razpolago vodno silo na takih krajih, ki so oddaljeni od velikih mest in tovarn, toda moderna elektrotehnika omogoča prevajanje delovne sile na velike razdalje brez prevelikih stroškov. Zato so po svetovni vojski gradili električne centrale v veliki meri. Ena od najnovejših central je ruski »Dnjeprostroj«, v katerem se nahaja 9 velikanskih turbin. Vsaka od njih daje 102.000 konjskih sil in žene svoj stroj, ki proizvaja električno delovno silo. Te turbine, ki so trenutno največje na svetu, pa bo posekala električna vodna centrala ob reki Colorado, kjer bo dajala vsaka turbina 115.000 konjskih sil. Tu so zgradili 222 metrov visok jez, tako da bo nastalo ob njem velikansko umetno jezero, proti kateremu so vsa naša jezera le majhna igračka. Prednost takega umetnega jezera je v tem, da se lahko nabere v njem velikanska množina vode v času, ko ne potrebujejo odjemavci elektrarne veliko toka. Ko naraste poraba električnega toka tako visoko, da bi ne zadoščala več stalno dotekajoča vodna mno-

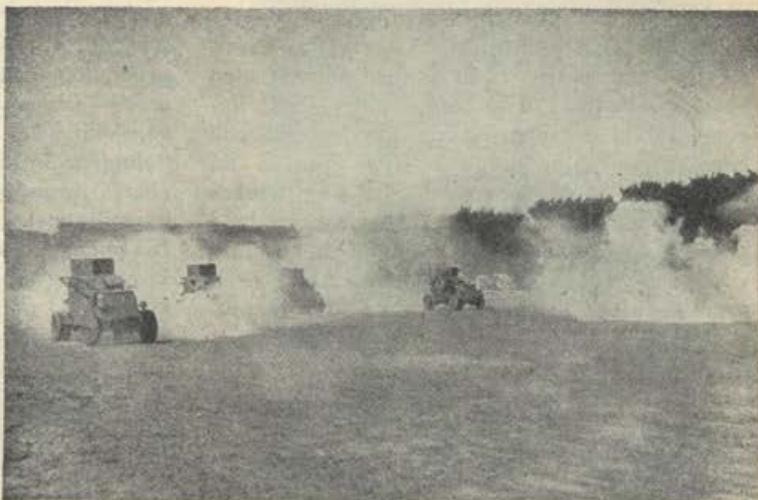

Vodno letalo »Dornier-Wal«. Tako letalo prenaša pošto iz Evrope v Južno Ameriko. Podobna letala so uporabljali tudi Španci v bojih z vstaši v Sev. Afriki.

žina v reki, začne elektrarna odzemat vodo iz umetnega jezera. Taka elektrarna ima lahko večje število odjemavcev in zahteva od njih za tok ugodnejše cene, ker jim nudi električno delovno silo v poljubnem času.

Zanimive so razlike med različnimi vodnimi turbinami. V švedski elektrani Vargön imamo n. pr. turbino, ki porabi v vsaki sekundi skoraj 400 kubičnih metrov vode, v eni sekundi teče torej skozi njo vodna množina, ki bi stala v 10 m dolgem in prav toliko širokem koritu skoraj 4 m visoko. V neki švicarski elektrarni pa imamo na drugi strani vodno turbino, ki porablja malenkostne vodne množine, toda njena voda priteka iz višine 1650 metrov, torej ne dosti manj, kot je višinska razlika med vrhom Triglava in dolino okrog njega.

Prenos blaga in potnikov se vedno bolj izpopolnjuje. Pri železnicah povečujejo na eni strani udobnost in hitrost brzdovlakov, na drugi strani pa skušajo tudi povečati promet na kratkih progah z uvedbo motornih vagonov, pri katerih je prostor za pogonski stroj na istem vagonu kot so sedeži. Seveda ne pride tu v poštev težki parni stroj, temveč predvsem lahki in varčujoči Dieslov motor. Ker vozijo brzdovlaki v vseh naprednejših državah Evrope s hitrostjo 120 do 130 km na uro, je zgubila oddaljenost skoraj ves pomen. Še bolj pa je na-

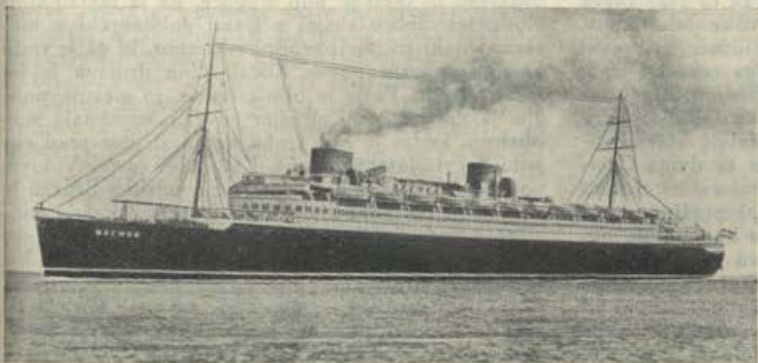

Strahote moderne tehnike. Tanki — z jeklenim oklepom obdana motorna vozila — ki vozijo preko vseh ovir in mečejo strupene pline proti sovražniku.

predoval v hitrosti letalski promet. Medtem ko so imela pred nekaj leti letala hitrost 180 do 200 km na uro, letijo nova potniška letala s hitrostjo 300 do 350 km na uro. Najhitrejši vlak iz Ljubljane do Belgrada vozi n. pr. kakih 10 ur, moderno hitro letalo bi preletelo to progo v poldruhi uri; iz Ljubljane v Berlin bi prišli v 3 urah, z brzdovlakom pa v 20 urah.

Poleg napredka v hitrosti pa stremi tehnika predvsem za povečanjem varnosti. Pred nedavnim časom je bilo n. pr. letanje v megli silno nevarno, dandanes ni pri tem nobene nevarnosti več, ker kažejo pilotu natančni instrumenti položaj letala. Edino pristajanje na zamegljenem letališču je še združeno s težavami, če je megla izredno gosta, toda tudi te težave bo tehnika kmalu premagala.

Tudi promet na morju se izpopolnjuje, predvsem v udobnosti in varnosti. Hitrost in velikost parnikov pa je dosegla že pred vojsko take vrednosti, da jih le tuintam prekosijo novejši parniki. Tako je že prej omenjeni brzoparnik »Bremen« šele l. 1929 prekosil hitrostni rekord za vožnjo iz Evrope v Ameriko, ki so ga postavili Angleži že pred svetovno vojsko s parnikom »Maure-

Brzoparnik »Bremen«. Eden najmodernejših parnikov, ki vozi iz Evrope v Ameriko samo štiri in pol do pet dni. Dolg je 286 m, njegovi stroji imajo okoli 60.000 konjskih sil. Nosi lahko tovor za 950 vagonov.

tania«. Da bi povečali hitrost poštnega prometa med Evropo in Južno Ameriko, so vzpostavili Nemci lansko leto letalski promet med obema celinama. Ker pa ne more vzeti nobeno letalo s seboj poleg pošte še dovolj bencina za tako dolgo pot, so poslali na sredo poti med obema celinama posebni parnik »Westfalen«, ki ima na krovu zalogo bencina. Veliko nemško dvomotorno letalo »Dornier-Wal« odleti iz Južne Amerike k parniku, ki ga vzame na krov. Tu letalo pregledajo in napolnijo z bencinom, nakar nadaljuje letalo svojo pot v Afriko. Tu odda vodno letalo pošto hitrejšemu suhozemskemu letalu, ki nese pošto po dveh vmesnih pristankih v Seville na Španskem in Marseillu na Francoskem naravnost v Berlin. Pošta potrebuje na ta način iz Južne Amerike do Berlina samo 4 dni, s parnikom pa bi potrebovala kakih 14 dni.

Elektrotehnika je postala edino sredstvo za hitro **prenašanje novic**. Ves svet je prepreden s telegrafskimi in telefonskimi vodi. Tudi morje ni moglo tega preprečiti. V novejši dobi nimamo sicer tu velikih novosti, toda tudi tu tehnika stalno spopolnjuje vse naprave, da delujejo hitreje, ceneje in bolj zanesljivo nego prej. Kako se je razvila brezžična telegrafija in posebno še telefonija po svetovni vojski, je splošno znano. Medtem ko je morala prej izžarjati oddajna postaja velike množine energije v prostor, ker so imele vse sprejemne postaje samo priprave za sprejemanje teh znakov,

ima dandanes že vsaka boljša sprejemna postaja priprave, ki te, iz velikanskih daljav prihajajoče slabotne znake skoraj poljubno ojačijo in na ta način šele omogočijo njihov sprejem. Tudi te aparate seveda stalno izpopolnjujejo in skušajo predvsem čimbolj odstraniti razne motnje, ki izvirajo deloma od drugih močnih postaj, deloma pa od tujih vplivov. Brezžična telefonija je postala zelo važna prosvetna naprava, nič manj pa ni važna za zvezo med parniki in letali s suho zemljo.

Kakor vidimo, stremljeva tehnika povsod k ustvarjanju novih, koristnih reči. Toda ena njena panoga ustvarja tudi najrazličnejša uničevalna sredstva. Tudi **vojna tehnika** se posebno v zadnjih dveh ali treh letih hitro razvija. Velikanske tovarne izdelujejo noč in dan nove, izpopolnjene topove, strojne puške, mine in podobno orožje. Tudi tovarne letal bi morale že zdavnaj propasti, če bi izdelovale samo prometna in sportna letala. Večinoma imajo vse tovarne velika naročila za izdelovanje vojnih letal, ene izdelujejo velikanska letala za prenos bomb, druge zopet grade hitra oklopna letala za opazovanje, tretje pa proizvajajo majhna letala za borbo. V posebnih oddelkih tovarn za orožje studirajo kemiki nove vrste smrtonosnih plinov in nova, še hujša streliva, najboljši vojaški strokovnjaki pa proučujejo nove načine bojevanja in izdelujejo napadalne in obrambne načrte proti sosedom. Čisto gotovo je to najbolj temna stran tehnike.

† Služabniki oltarja in svojega naroda.

VIDOVIC JANEZ. Dne 10. decembra 1933 je v Celovcu v »Krški hiši« zatisnil oči za ta svet skoro dva in devetdesetletni starosta koroške duhovščine, stolni sholastik, kanonik Janez Vidovic. Koroški Slovenci so z njim zgubili odličnega moža, z njim vred pa tudi nekaj svoje narodne posesti. Blagi pokojnik je bil sin podkrnoške proštiješke župnije — uro daleč pod Celovcem se dviga iz doline stara graščinska cerkev Podkrnos. Za vasjo se dviga Osojniško gorovje tako visoko, da cerkvi za tri zimske mesece zagrinja sonce, zato je neki prošn na župnišče dal napis: »Sonce te tukaj ne bo smodilo poudnevi in ne luna ponoči.« Vidovčeva postava pa ni bila podkrnoška. Bil je izrazite postave Radišanov: suh, visok, z velikim, navzdol obešenim nosom, širokimi usti, težko spodnjo ustnico in zelo visokim čelom. To je razumni, skromni, delovni, nekoliko svojevoljni človek. V letih, ko je Vidovic studiral, še ni bilo v Celovcu nobenega semenišča. Fantje so se tedaj gnetli v tesnih izbah dijaških mater-gospodinj. Po dva in dva v eni postelji, eden pa

pod njo v predalu. Južine so si izprosili v mestnih družinah in tako je bilo mogoče, da je marsikateri študentek dobro shajal s tremi goldinarčki v mesecu. Dijaki so imeli svoj pevski zbor, ki ga je vodil poznejši operni pevec Košat. Član društva je bil tudi Vidovic. Petje je bilo izborno, in mestna policija je menda proti mladim pevcem nastopala zelo obzirno, kadar je bilo treba napraviti mir pred gostilno »Pri zlatem jelenu«. Leta 1869 je bil Vidovic posvečen v mašnika. Po nesrečni vojski s Prusijo je v Avstriji zavladal divji liberalizem. Cerkveno nadziranje ljudske šole so odpravili, prav tako cenzuro časnikov, v državi je zavladal nemški tok politike. Katoliška stranka je bila zoper brezverski naval v Avstriji prešibka, posebno še na Koroškem, kjer je ljudsko življenje manj kakor drugod prešinjala vera. Katoliška stranka ni imela nobenega poslanca, ni imela nobenega časnika, dokler ni nastopil Andrej Einspieler, ki je na Koroškem vzbudil katoliško stranko, skupno za Slovence in Nemce, ter pričel s katoliškim časnikom. Nastala je mo-

gočna katoliška kmečka stranka, ki je prirejala po deželi zborovanja in tabore. Mladi Vidovic je bil vselej v prvi vrsti narodnih bojevnikov, ker je imel to za svojo dolžnost: vsakdo je že tedaj vedel, da Slovenec, ko mu zaveže usta s tujerodno šolo, ne moli več. — Vidovic je pastiroval po raznih krajih: v Podkrnosu, Kotmari vesi, Šmarjeti, na Dholici, v Trbižu in Rablju, na Kokóvem in leta 1882 je postal župnik na Vratih, kjer je ostal 7 let. Vidovčev duh veje tod še zdaj. Zadnji nemški župnik je odšel iz tega kraja, češ: »Tisoč mojih ljudi se hoče o veliki noči slovenski spovedati, jaz jih pa ne razumem.« Potem se je Vidovic preselil na Radiše za dobo trinajst let. Sem, na Radiše, moč liberalizma ni segla, zato je bilo pastirovanje za duhovnika zelo lepo delo. Vidovic srečnih dni na Radišah ni mogel pozabiti. Bil je tudi izboren gospodar. Ljudstvo svojega župnika ne ceni samo po pridigah, marveč prav tako po uspehih gospodarstva. Leta 1901 je škof Kahn poklical Vidovca v Celovec za kanonika in ravnatelja škofijske pisarne. Priporočal ga je njegov značaj: miren je bil; glasne nejevolje, glasnega smeha nisi na njem videl nikdar. Dostojanstveno, plemenito in nekako ponosno je bilo njegovo vedenje. V družbi tudi med sobratih nikoli ni pozabil, da je duhovnik. Škof Kahn je Vidovca dvignil tudi radi njegovega do skrajnosti natančnega poslovanja. Škof je prav tedaj uresničeval svoje velike načrte. Zgradil je Marijanišče, ustanovil po vzorcu Mohorjeve družbe za Nemce Družbo sv. Jožefa, ustanovil veliko moderno tiskarno, ustanovil katoliški dnevnik. Za vse to so potrebovali denarja. Ni dvoma, da je župnik Vidovic posegel globoko v žep. Kot ravnatelj se je Vidovic vsem Slovincem in Nemcem kar prikupil s svojo prijaznostjo. Na prijateljskih sestankih se je škofu in vsem priljubil, ko je pripovedoval lovske doživljaje z radiškimi zajci in srnami. Že priletni ravnatelj je uvideval, da je treba paziti na telesne moči. Zato je, ko je odbila peta uradna ura, kaj rad položil talar v stran, vzel potno palico v roke in jo krenil v bližnji št. Jakob k prijatelju župniku. Bivši kmečki župnik Vidovic tudi v mestu ni hotel biti brez vernikov. Ko je bilo treba za domobranski bataljon prevzeti nedeljske pridige, se je Vidovic takoj zgledal in je leta in leta pridigoval, ne da bi po katerikoli plači povpraševal. Nekaj časa je Vidovic še iz Celovca vizitiral tinjsko dekanijo. Ko je prišel v Celovec, ga je Mohorjeva družba poklicala v svoj odbor, po smrti Lamberta Einspielerja so ga izvolili za predsednika družbe. Ko je zasedel krški škofijski prestol sedanji knezoškof dr. Heffer, je poklical v svoj urad mlajšo moč in Vidovic se je preselil v korarsko hišo. Tukaj je bil Vidovic Slovincem bolj dostopen kakor v škofijski pisarni. Slovenski dijaki so si iskali pri njem pomoči, slovenski bogoslovci so mu često bili dragi gostje. Kdorkoli je prišel iz Jugoslavije, je obiskal Vidovca kot nekakega zastopnika koroških Slovincov. Leta 1926 je Vidovic obhajal šestdesetletnico svojega mašništva. Da se izogne vsakteremu slavljenju, se je spravil v Bohinj. Gostje so pa tudi tam izvedeli za tajnost starega gospoda in so mu priredili pristrčno slavnost. Gr. Gregorij Rožman, sedanji ljubljanski škof, mu je prišel čestitati. Prišedši domov, se je čutil prehlajenega. Ko je hotel pri Sv. Duhu maševati, je prevrnil kelih z Najsvetejšim.

Koledar 1935.

Vidovic Janez.

Odslej ni več mogel pred oltar. Tudi brevirja ni več zmož, četudi je bral prav do zadnjega brez naočnikov. Prihajal pa je vsak dan v korarsko kapelico in je tam sprejemal z veliko gorečnostjo sveto obhajilo. Ko ni več mogel iz postelje, se je držal svetega rožnega venca, ki mu ga je šele smrt, 10. decembra 1933, izvila iz koščeni rok. Pogreba se je udeležilo veliko število duhovnikov, zlasti Slovincov, in vse celovške oblasti.

MUSI JOŽE, župnik v Vitanju, je umrl 21. maja 1933 v celjski bolnišnici v 65. letu starosti. Kot kaplan je služboval v Starem trgu in pri Sv. Martinu na Paki. Leta 1914 je prišel za župnika v Vitanje in tam ostal do smrti. Bil je zgleden in goreč duhovnik, ljubezniv in priljubljen med duhovščino in ljudstvom.

ŠMID MILOŠ, župnik zlatomašnik, je umrl dne 8. junija 1933 v Solčavi, kjer je župnikoval nad 40 let. Bil je vedno neustrašen narodnjak. Zaradi svoje narodne zavednosti je moral kot dijak zapustiti celjsko gimnazijo in se preseliti v Varaždin. Odklanjal je dosledno vse nemške uradne dopise, tudi škofijski seznam duhovnikov, dokler je bil ta nemški. Bil je človek izredne telesne moči, vsakdo si ga je zapomnil, ko ga so v pozdrav stisnile njegove močne klešče. Zato je služboval tudi na samih težkih službah. Tudi župnija Solčava je bila tedaj ena najtežjih župnij. Ni bilo še ceste, vse trgovsko blago je bilo treba nositi na glavi v ta konec Savinjske doline. V veliki meri je njegova zasluga, da so zgradili leta 1894 cesto. Župniji je oskrbel nove krasne zvonove.

Šmid Miloš.

Musi Jožef.

Medved Martin.

Stazinski Nikolaj.

MEDVED MARTIN, bivši dekan v Braslovčah, se je rodil 30. oktobra 1864 v Cirkovcah in umrl 25. oktobra 1933 v Laporju, kjer je užival svoj pokoj. Gimnazijske in bogoslovne studije je dovršil v Mariboru. Kaplanoval je v Zalcu, Laškem, Teharjih in Slovenski Bistrici. Bil je povsod priljubljen. Mladini je bil učitelj, voditelj in tovariš. Deloval je tudi narodno, po njegovi zaslugi so dobili Teharčani prvega slovenskega župana. V Laporju je kot župnik olepšal in podaljšal farno cerkev, prenovil podružnico v Kočnem, ustanovil posojilnico in prosvetno društvo. Po vojski pa je leta 1921 prišel kot dekan v Braslovče. Ob začetku svetovne vojne so ga v Laporju izpred oltarja na podružnici aretirali in odpeljali v zapore v Slovensko Bistrico, nato v Maribor in Gradec. Trpljenje mu je uničilo živce in zato je kmalu omagal. Bil je vzor duhovnika.

STAZINSKI NIKOLAJ, duhovnik, rojen 7. decembra 1861 v Metliki, je umrl 9. januarja 1934 v Königsbrunn v Avstriji. Posvečen kot član minoritskega reda 25. julija 1888, je leta 1900 postal svetni duhovnik ljubljanske škofije, služil na Čatežu pod Zaplazom, v Stari Loki in na Planini pri Vipavi, v Trbojah začasno upokojen, nato župnik v Črnučah, potem v Smledniku. Med svetovno vojno spet začasno upokojen, je več let poučeval dijake v stiskem samostanu latinščino in grščino, ki jo je izvrstno obvladoval. Odtod je odšel v Št. Lambert na Stajerskem, na Moravsko, v Gradec, naposled na Dunaj v minoritski samostan, kjer je pomagal v dušnem pastirstvu. Zanimiv družabnik, dober govornik. Mož dobrega srca, a silno nemirne, nestalne, razburljive narave, ki ga je gnala iz kraja v kraj. Pravi večni popotnik, ki ga je doletela smrt prav v času, ko ga je zopet vleklo v domovino.

Petelinšek Martin.

Korošec Franc S.

PETELINŠEK MARTIN, duhovni svetnik, katehet na deški meščanski šoli v Mariboru, rojen v Ločah v konjiški dolini 19. marca 1879, je umrl v Mariboru 2. februarja 1934. Njegov oče, preprosti tesar, ga je s pritrgovanjem studiral, baš zato je znal biti pokojni v vsem svojem delu tako vesten, točen in delaven. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Mariboru. Služboval je na Vranskem, v Gornjem gradu, za stolnega kaplana v Mariboru, potem pa postal katehet. Bil je ljubezniv značaj, silno družaben in izvrsten in priljubljen cerkveni govornik.

KOROŠEC FRANC S., nadžupnik pri Sv. Križu pri Rogški Slatini, rojen 27. januarja 1861 pri Svetem Marku niže Ptuja, umrl 2. junija 1934, je po gimnazijski maturi vstopil v mariborsko bogoslovje in bil 18. junija 1885 posvečen za mašnika. Kaplan je bil pri Sv. Rupertu nad Laškim, pri Sv. Vidu pri Planini, odkoder je prišel v Cirkovce, nato 1894 za prefekta v mariborsko dijaško semenišče, kjer je prevzel tudi uredništvo »Slovenskega Gospodarja«, ki ga je spretno urejeval. Leta 1898 je bil 1. maja slovesno umeščen kot nadžupnik pri Sv. Križu, kjer je kmalu dvignil duhovno življenje, osnoval organizacijo za organizacijo, dokler ni leta 1913 z Društvenim domom postavil ognjišče prosvetnega dela v župniji. Škof Strossmayer je vnetega kulturnega delavca imenoval leta 1902 za svojega konzistorialnega svetovavca. Pred dvema letoma je postal dekan rogaške dekanije, lani 29. avgusta pa ga je knezoškof dr. Tomažič imenoval za častnega kanonika lavantinskega kaplaja.

PIBER IVAN, župnik in duh. svetnik v Šenčurju pri Kranju, rojen 12. aprila 1866 na Bledu, umrl 10. junija 1934 v Leonišču v Ljubljani. Leta 1889 je pel novo mašo, nato služboval kot kaplan na Dolenjskem v Št. Jerneju, kot župnik v Brunicah, na Bohinjski Bistrici, v Gorjah pri Bledu, od l. 1920 pa v Šenčurju pri Kranju. Ko je bil v Gorjah, je bil izvoljen za dež. poslanca v radovljiškem okraju. Bil je vnet sodelavec dr. Kreka, dr. Šušteršiča in dr. Evg. Lampeta. Veljal je za izbornega govornika in neutrudnega poslanca, ki je od shoda do shoda prebujal politično zavest našega gorenjskega kmeta. Posebno veliko je dosegel za zboljšanje planinskih pašnikov in planšarstva, za vodovod na Bledu in v okolici. Ko se je pojavil v vrstah nekdanje SLS razdor, je stopil na stran dr. Šušteršiča in dr. Lampeta ter še dolgo po njuni smrti ostal v njunih smerih. Kot duhovnik je bil zgleden in je zvesto opravljal svoje dušno pastirske dolžnosti, bil do

Piber Ivan.

Potočnik p. Pavel.

Zobec p. Salvator.

Watzl Franc.

skrajnosti gostoljuben in ustrežljiv vsakomur, ki se je zatekel k njemu po pomoč. S Pibrom je legel v grob eden najbolj izrazitih delavcev iz predvojne dobe katoliškega preporoda. Saj je stal v prvih vrstah od I. katoliškega shoda tja do leta 1919.

POTOČNIK P. PAVEL, duhovni svetnik v Mariboru, rojen 18. novembra 1880 pri Sv. Urbanu pri Ptuj, umrl 19. junija 1934. Pokojnik je studiral na gimnaziji v Ptuj z odličnim uspehom, stopil 1901 v frančiškanski red in tu nadaljeval svoje studije. Bogoslovje je obiskoval deloma v Kamniku, zadnja dva letnika v Ljubljani ter bil 1905 posvečen v mašnika. Leta 1907 je prišel za učitelja na frančiškansko ljudsko šolo v Novem mestu, leta 1921 je prišel v Maribor za kurata v kaznilnici in jetnišnici. Kmalu je bil imenovan za stalnega kateheta na krčevinski ljudski šoli, kjer je vzorno opravljal svojo službo. Že v Novem mestu se je skazal za izvrstnega mladinskega organizatorja. S posebnim veseljem je vodil dijaško Marijino kongregacijo in druge izvencerkvene organizacije. Tudi v Mariboru se je takoj oklenil mladine. Zbral je okrog sebe zapuščene mladeniče iz obrtniških in delavskih vrst in jim bil skrben oče in voditelj, tako da si je pridobil ime »mariborskega don Boska«. Da bi dal mladini veselja in zabave, je pred desetimi leti ustanovil v Mariboru »Katoliško mladino« in ji oskrbel godbo na pihala. Tudi izven Maribora se je poznala organizatorna roka p. Pavla. V Krčevini, v Lajtersbergu (Koškah) in v Meljskem predmestju je ustanovil prosvetno društvo. Ko je bila v njegovi župniji prosvetna organizacija na višku, je ustanovil zvezo prosvetnih organizacij za vso župnijo. Nešteto krat je sam predaval na sestankih, sestavljal programe, dajal snov za govore, šel z mladino na izlete, na romanja, branil društva pred napadi, skratka bil kulturni delavec, kakršnega si ljudstvo le more želeli. Izvencerkveno delo je izpopolnjeval z organizacijami strogo verskega značaja. Može in fante je zbiral v Apostolstvu mož in mladeničev, pri katoliški akciji je bil soustanovitelj. Za matere je lani ustanovil Marijino družbo. Bil je sloveč cerkveni govornik. Užival je zato veliko spoštovanje.

ZOBEC P. SALVATOR, frančiškan, rojen dne 17. septembra 1870 v Vižmarjih nad Ljubljano, je umrl 27. junija 1934 v Ljubljani za operacijo na želodcu. Znan je bil po vsej domovini kot voditelj in organizator tretjega reda sv. Frančiška. Dvajsetleten je vstopil na Trsat v frančiškanski red, bogoslovje je studiral na Kostanjevici pri Gorici in nato služboval: v Samoboru, na Sveti gori pri Go-

rici, v Pazinu, v Nazarju, na Brezjah in v Ljubljani. Na Sveti gori, v Nazarju in na Brezjah je bil tudi gvardijan, v Ljubljani pa je opravljal tudi druge važne službe. Povsod je vodil tretji red, kateremu je posvečal največ svojih moči. Vpeljal je zanj duhovne vaje, ki jih je vedno imel sam, tudi po osemkrat v enem samem postu, skrbel je v njem za pristni Frančiškov duh. Izdal je za tretji red tudi dve knjigi: »Red za ljudi, živeče med svetom« (1922) in »Življenja pot« (1925). Od leta 1920 do 1928 je bil tudi urednik »Cvetja«. Zidava cerkve v Spodnji Šiški je v veliki večini njegovo delo, z darovi tretjerednikov je preskrbel mnogo sredstev za zidavo. Tudi Dom sv. Frančiška v Šiški za stanovanje tretjerednic je njegovo delo. Hvaležnost udov se je pokazala zlasti ob njegovi šestdesetletnici leta 1930, ko so mu poklonili lep kelih in križ.

WATZL FRANC, profesor verouka na gimnaziji v Kranju, rojen 21. januarja 1876 v Ljubljani, je umrl za kapjo na kolodvoru v Splitu, ko je potoval v Dalmacijo iskat zdravja. Bil je mož izredne točnosti, reda in vestnosti. Kot novomeški vikar in gimnazijski veroučitelj je posegal v katoliško gibanje na Dolenjskem in bil neutrujen delavec pri Dolenjskih Novicah. Leta 1907 je prišel za profesorja verouka v Kočevje, tam med vojsko vodil skrb za prehrano, po prevratu pa kot vodja gimnazije zavod poslovenil. Leta 1922 je prišel v živahni Kranj, vzgajal z vso vestnostjo in skrbjo, vodil kot tajnik Kmečko zvezo, bil izredno delaven občinski odbornik, nekaj časa ravnatelj Mestne hranilnice, snoval med prvimi Delavski dom, pomagal pri Tiskovnem društvu, mnogo let zastoj urejeval Odmev iz Afrike in Zamorčka in duhovno vodil zavod Marijanišča z gospodinjsko šolo. Od dela zmučen je zadnja leta bolehal, pa kljub temu vedno vršil svojo dolžnost, zato je njegova nenavadna smrt vse njegove prijatelje pretresla.

KUŠER JERNEJ, bogoslovec salezijanec, je umrl 12. marca 1934 v 28. letu. S 13 leti je šel k salezijancem, se šolal v Veržeju in v Ljubljani, končno v Zagrebu. Nagla bolezen ga je po treh tednih položila na smrtno postelj ter preprečila, da bi se rojstna vas Ljubnica in župnija Vitanje veselili njegove nove maše.

Kušer Jernej.

Gospodarski pregled.

Anton Oblak.

Angleški strokovnjaki so ugotovili, da je v državnih in privatnih bankah sveta 2-5 milijard angleških funtov čistega zlata, to je do 54 milijard zlatih dinarjev. Na vsakega človeka na svetu bi prišlo čez 25 zlatih dinarjev. Še je bogastvo na svetu, le pri nas je revščina doma!

Čedalje bolj se kaže, da si reveži ne morejo napraviti niti potrebne obleke in obutve. Otroci hodijo bosi in gologlavi, ne zaradi zdravilne moči sonca in zemlje, ampak zaradi hude suše v žepih. Včasih je imela kreda veliko veljavo, danes nima več kredita. Namesto kave žgo ječmen; sladkor poznajo komaj po imenu. Še dobri gospodarji morajo biti zadovoljni s ponošeno obleko. Le pogledjte, kakšno razmerje je v cenah! Letos spomladi so prodajali 4 jajca za 1 Din, torej 1 kg jajec se dobi za 4 Din do 5 Din, a 1 kg sladkorja stane 16 Din, čeprav je kot hrana neprimerno manj vreden.

V mnogih hišah so šli letos s kurami spat, ker petroleja niso mogli kupiti. Dokler je bila železnica poceni, si je marsikdo upal s svojimi pridelki in izdelki v Ljubljano in še naprej. Danes ni več vredno, toliko dajati za vožnjo. Pridelki ostanejo doma, denarja pa ni od nikoder. Seveda je tudi za železnico slabše, ker ima prazne vozove. Velika reva je nesla pehar jajec v prodajalno, dobila je za vse nekaj soli, malo petroleja in žveplenk. Take so naše razmere. Tolaži nas pa pogled v druge kraje.

1. Poljska.

Ta dežela je danes dobra žitnica Evrope. Svet je padel v ceni za tretjino, toda vendar imajo žita in živine veliko čez lastno potrebo. Na kmetih je pa taka revščina, da pozimi v vasi, ki šteje 79 hiš, ni bilo zvečer ob 7 več kot 15 oken razsvetljenih. Tam kuhajo krompir v slani vodi, kakor pri nas v mnogih hišah. Sol pridelajo doma v Galiciji. Zdaj je tam ponekod tako pomanjkanje, da si ne morejo kupiti soli. Reveži hodijo po to slano krompirjevo vodo k premožnejšim in v tej vodi kuhajo krompir, dokler je voda vsaj še malo slana. Hiše so kakor podrtije, otroci pa naglo umirajo, ker nimajo ne zadostne hrane in tudi ne obleke.

2. Rusija.

Tam je še veliko hujše. Skoro vsem kmetom so zemljo in živino vzeli, zdaj morajo na lastni zemlji delati v državnih kolhozih kot najemniki. Lani so se domenili, da bodo kmetje oddali polovico pridelkov, polovico jim ostane za družino in prosto prodajo. Ko je bila pšenica spravljena, so prišli komisariji in so prav vse vzeli. Kdo bo potem delal? V najrodovitnejših krajih razsaja lakota.

Delavcem samim se ne godi bolje. Našteli so 18 milijonov delavcev, ko šteje država 160 milijonov ljudi. Do 15 milijonov jih je na kmetih. Dober delavec zasluži na uro 35 kopejk. Ker sme ves mesec le 168 ur delati, bi zaslužil na mesec 60 rubljev, to je 70 Din. Dobro tretjino mora plačati za boljševiške sklade. Kako naj z ostankom živi? Kmetška delavka dela ves dan, na mesec zasluži 50 rubljev; 20 jih gre v blagajne, 30 jih ostane. Ravno toliko, 30 rubljev, pa mora dati za stanovanje in hrano. Kje pa je vse drugo?

Ko je bila stiska za denar hujša, so nižjim delavcem odtrgali 40 % plače, ravnateljem, komisarjem in najvišjim osebam pa niso nič vzeli. Ti živijo v krasnih hišah kakor kralji. Najvišji so skoro sami judje. Na trgu se ne dobi dosti naprodaj. Blago ima grozne cene: en liter mleka 6 rubljev, 1 jajce 1-5 rublja, 1 hleb kruha 12 do 15 rubljev, 1 kg masla 70, 1 kg riža 20, 1 kg sladkorja 35 rubljev. Državne nakaznice dobijo le delavci, duhovniki in kmetje nikdar. Življenje v tem peklu je strašno. Tako je povsod, kjer ne veljajo več božje zapovedi.

3. Socialisti v Avstriji.

Čudili smo se, kako so pometli s socialisti na Dunaju in po vsej Avstriji. Ti socialisti so se polastili dunajske občine ter imeli mnogo najboljših mest in občin v svoji oblasti. Svojo oblast so zlorabili, da so posestnike, obrtnike in zavode pritiskali z davki. Računali so davke, kakor se jim je ljubilo. Obrtniki so propadali, lastniki so hiše prodajali, kupovala jih je večinoma dunajska občina. Zidali so za pristaše nove hiše in postavili cele trdnjave. Davčna moč ljudstva je opešala, denarja ni bilo več, da bi živež kupili. Leta 1933 je padlo število na Dunaju zaklanih prašičev za 70.000

glav. Lastni pristaši so uvideli, da tako ne morejo več naprej. Delavec je stradal, voditelji, zopet večji del judje, so pa milijone nalogali v Švici. Pri ljudstvu ni bilo več korenin, vsako izžemanje ljudstva mora končati ali državo ali izkoriščevalce. Ker so se na Dunaju prašiči zelo dobro prodali, navadna cena je bila 13 do 14 Din žive teže, in so se krmila poceni dobila, so podjetniki po mestih in deželi napravili velika pitališča. Prašičev je bilo toliko, da še domačih peršutarjev niso mogli

Holandsko. Za revnega človeka pa tam res skrbijo. Letos so vpeljali po vsej državi dan, ko so smeli v vsaki kuhinji skuhati le eno jed. Naj tudi bogatini enkrat skusijo, kako reveži živé! Za revne novoporočence dá država brezobrestno posojilo, da si napravijo pohištvo. Zato morajo pa bogati samci plačati visoke davke.

5. Spremenjene valute.

Ko je bila na Angleškem brezposelnost najhujša, saj je bilo do 4 milijone delavcev

Železomašnik, 94letni monsignor Tomo Zupan, je bil pridigar na novi, zlati in dne 22. julija 1934 tudi na biserni maši kanonika dr. Ivana Svetine (desni gospod) na Breznici. Niti vsakih sto let se kaj takega ne zgodi.

porabiti. Vlada je prepovedala pitališča, ki niso bila zvezana s kmetijo, veleposestnikom je pa število omejila. Tako hočejo tam lastne kmete varovati pred umetno nadprodukcijo.

4. Nemčija in Francija.

Na Francoskem so dolgo let vladali najbolj zagrizeni framasoni, ki so izrabili ves vpliv zase. Tam se je vršil škandal za škandalom. Zopet so bili najbolj prizadeti socialisti. V tej šoli so se učili mnogi drugi državniki. Leta 1933 so imeli Francozi tako dobro žetev, da še sami ne vedo, kam s pšenico.

V Nemčiji imamo pa posebne razmere. Tam plačajo za 1 stot pšenice do 400 Din, ker doma pridelano rž prodajajo po 90 Din na

brez posla, so finančniki oslabili vrednost angleškega denarja. Kakor grozna vest se je razširil glas: funt, najboljša valuta sveta, je padel in še pada. A zato so prebrisani Angleži lahko prodajali svoje blago v tuje države, saj je bilo zaradi padca valute za polovico cenejše. Vrednost denarja doma je ostala ista, na tujem pa je bil funt polovico manj vreden.

Za Angleži so šli v to novo šolo Japonci. Poslabšali so lastno valuto. Doma so delavce ravno tako plačevali, toda prodajali so lahko ceneje. To je bila pa za Angleže nevarna konkurenca. Angleški delavec, ki živi dobro kakor pravi gospod, ne bo nikdar tako poceni delal kakor reveži na Japonskem in Kitajskem, katere pa bogatini brez usmiljenja izkoriščajo.

Vedno več je bilo tega japonskega blaga, ki so ga prodajali pod polovično ceno.

Angleži so imeli še drugo rano. Vedno so ljubili prosto trgovino. Na morju so imeli prosto pot na vse kraje sveta. Ker so bili vedno spretni trgovci, so mislili, da jim ne bo nobeden kos. Indija, najbogatejša dežela sveta, ki ima danes že več ljudi kot Kitajska, jim je bila vedno odprta, Japonci pa so planili vanjo s svojimi izdelki in izpodrinili angleško blago. Ne bo druge rešitve, nazadnje bodo Angleži morali vpeljati carino, seveda če bodo Indijci to pustili.

Za vsemi temi je prišla še Amerika. Novi predsednik je videl, da ni rešitve brez slabše valute. Dolar je padel. Brezposelnost se je res za polovico zmanjšala, toda ni upanja, da bi se s tem mogel rešiti farmer — ameriški kmet. Kmetska posestva so tam nad polovico zadolžena, farmerji so navajeni na razkošno življenje, za bušelj pšenice, 37 kg, dobé komaj 20 Din. Težko bo torej priti iz krize.

Vse te spremenjene valute so najbolj prizadele nemško trgovino. Dobri nemški izdelki niso mogli zdržati konkurence s tujimi, ki so bili veliko cenejši.

6. Italija.

Italija se je gospodarsko krepko razvila. Vlada je posušila velikanska močvirja, iz katerih je napravila krasna polja, in v nekaj letih sezidala na novo pridobljenem svetu cela mesta in vasi. Lani so pridelali do 55 milijonov stotov pšenice; to je bila najboljša žetev, kar jih je bilo kdaj v Italiji. Živina ima visoko ceno.

To je jasno, če pomislimo, da moramo za vola v teži do 800 kg plačati samo laške carine čez 3000 Din.

7. Palestina.

Srečna dežela, kjer je še v sedanjih razmerah vedno več denarja, vedno več ljudi in vsestranski napredek, je Sveta dežela — Palestina. Judje so sklenili, da bodo tam osnovali za svoj narod pod angleškim vodstvom obljubljeno deželo. Izraelovi sinovi vsega sveta so zložili denar in pokupili na sto tisoče dunamov (dunam = 1000 m²) zemlje. To so razdelili med judovske naseljence. Zgodilo se je skoro čudo. Judje so se lotili poljedelstva, zlasti sadjarstva in zelenjadarstva. Tam v Palestini je bolj vroče kakor v Italiji. In vendar so ti tujci, ki so prišli iz mrzlih krajev Poljske in Litve, vzdržali vročino, saj so bili v vroče ljubljene domovini svojih očetov. Niso sadili oljke in obračali polja kakor nekdanji Izraelci, ki so prišli iz Egipta. Vse najmodernejše pripomočke so porabili. Sadili so posebno pomaranče, banane in drugo južno sadje.

Že leta 1932 so prodali 4,5 milijona zabojev pomaranč. Italija ima le 3,5 milijona zabojev na leto! Konkurenca je tako huda, da je italijanska vlada prepovedala vsako vožnjo pomaranč iz Palestine po svojih ladjah.

Judje so po vsem svetu med sabo v zvezi, pri nas pa še Gorenjec ne vé, kaj bi lahko imel Dolenjec. Umetnost narodnega gospodarstva je vedno v dobri izrabi danih razmer.

Tudi pri nas je kriza huda. Pomanjkanje denarja je vedno bolj občutno.

je naše največje zdravilišče in letovišče, katerega slava sega daleč preko mej naše države. Tu dela narava s svetovno znanimi vreli

♦ TEMPEL ♦ STYRIA ♦ DONAT ♦

prave čudeže pri zdravljenju bolezni želodca, črevesja, žolčnega mehurja (kamni), jeter, protina, sladkorne bolezni, srca, bolezni krvnega obtoka ter oslabeledih živcev. Na stotine in stotine jih

ROGAŠKA SLATINA

vsako leto ozdravi. — V času od 1. maja do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra velja popolna 20 dnevna oskrba samo Din 1000.— oziroma Din 1200.—. Možnost zdravljenja tudi v zimskem času.

Grobovi velike ljubezni.

M. PIJA, rojena **REGALI MIRA**, uršulinka, rojena 5. decembra 1885 v Ljubljani, je umrla 21. avgusta 1933 v Ljubljani. Kot učiteljica je delovala s svojimi izrednimi talenti in s svojim svetim življenjem v Celovcu, po vojski v Mekinjah, nato v Monsu v Belgiji. Poleg svojih dolžnosti je izvrševala apostolat dobrega tiska, saj je s svojimi družinskimi sredstvi ustanovila duhovno zbirko »Nebeške rože«, za katero je sama prevedla iz francoščine tri knjige:

vzorna žena in najboljša opora možu v njegovi trgovini. Po moževi smrti je sama vodila vso trgovino in tudi gostilno in še lepo oskrbovano posestvo v Št. Pavlu pri Preboldu. Bila je odločna in vsestransko podjetna, ni se strašila nobenih potov in trudov. Angina, združena z pljučnico, ji je po osemdnevnem trpljenju vzela življenje.

JENKO MARIJA, posestnica v Lipici pri Škofji Loki, je umrla 12. decembra 1933. Bila je vzorna

Flis Ljudmila.

Marinc Mara.

Jenko Marija.

Pucelj Neža.

»Življenje z Jezusom«, »Kraljevanje Srca Jezusovega v družinah« in »Daruj se Bogu«. Živela je v Bogu za mladino in slovensko domovino.

FLIS LJUDMILA, posestnica v Brežicah ob Savi, rojena v Sisku na Hrvaškem, umrla 11. septembra 1933 v Brežicah, stara 64 let. Hči železničarske družine, blagih in vernih staršev. Zelo skromna, v plemenitosti neizčrpna, neumorna žena. Bila je zelo izobražena, pa iskreno pobožna in

žena in skrbna mati. Z neumorno skrbjo je vodila posestvo 25 let in bila znana posebno kot dobrotnica revežev.

PUCELJ NEŽA, rojena **DROBNIČ**, posestnica v Gorenji vasi pri Ribnici, se je rodila 10. januarja 1856 v Goriči vasi pri Ribnici. Vse življenje zdravo jo je nazadnje prikoval za pol tretje leto na posteljo hud revmatizem, ki ga je prenašala z zgledno potrpežljivostjo. Umrla je, potem ko jo je dostikrat

Benkovič Marija.

Šurk Franciška.

Skerbiš Zofija.

Bezjak Ana.

povsod priljubljena. Nesebično je delovala pri vsakem verskem delu. Katoliško akcijo je izvrševala, ko še imena ni vedela zanjo. Za društvo sv. Jožefa za umirajoče je v kratki dobi nabrala nad tisoč članov. Vneto je delovala za Družbo za širjenje vere in posebno še se trudila za dobro berivo. Kljub svojim skromnim močem je reveže izredno podpirala, rada je zlasti prevzemala v rejo in vzgojo otroke sirote.

MARINC MARA, žena lesnega trgovca v Celju, rojena v Podsredi, je umrla 23. novembra 1933 v Celju. Komaj dvajsetletna se je poročila. Bila je

pokrepčalo v bolezni Telo Gospodovo, 29. decembra 1933 na Ježici pri sinu župniku.

BENKOVIČ MARIJA, žena poštarja v Dobrovniku v Slovenski Krajini, stara šele 34 let, je umrla dne 8. januarja 1934. V mladih letih je bila navdušena cerkvena pevka. Po pristne, lepe slovenske pesmi, posebno cerkvene, je hodila na oddaljeno Štajersko, vkljub vsem zaprekam, ki so takrat še bile. Bila je zgledna krščanska žena, skrbna gospodinja in dobra mati. Zaradi njenega mirnega, odkritosrčnega in veselega značaja so jo vsi ljubili. Njena edina želja, da si zgradiša z možem skromen

Knific Terezija.

Murnik Ana.

Regali m. Pija.

Vencelj Metka.

lastni dom, se je uresničila. Potem pa je zavratna bolezen pričela svoje delo, po tri in pol letni bolezni, med katero je bila trikrat operirana v Ormožu, je v najlepših letih morala umreti.

ŠURK FRANČIŠKA, posestnica v Trnovem v Ljubljani, rojena 5. novembra 1865 v Želimljah, je umrla 28. januarja 1934 v starosti 69 let. Bila je skrbna gospodinja in mati 9 otrok, ki jih je vzgojila v dobrem krščanskem duhu, ter vključ težkim časom zapustila posestvo v najlepšem redu.

SKERBIŠ ZOFIJA, tovarniška delavka od Sv. Magdalene v Mariboru, je umrla 29. januarja 1934, stara 34 let. Po štirih težkih operacijah na glavi je šla iz srede svojih znank in dragih po večno plačilo. Bila je med najbolj požrtvovalnimi širitelji Mohorjevih knjig, vneta cerkvena pevka, vzorna članica Marijine družbe, skrbna za kras magdalenske cerkve. S čudovito potrpežljivostjo in vdanostjo je prenašala težko bolezen, ki jo je dolga leta spremljala. Vzor mladenke, ki dela in trpi.

BEZJAK ANA, posestnica v Placarovcih v župniji Sv. Marjeta niže Ptuja, je umrla v 32. letu 11. februarja 1934. Pokojnica je bila vedno veselega srca, poštena in odkritosrčna žena svojemu možu, draga in ljuba mati svojim otrokom, vzorna gospodinja na svojem posestvu ter pridna, dobra, mirna in priljubljena sosedica svojim sovaščanom. Vzgojena je bila v pravem krščanskem duhu. Velika dobrotnica revežev. Zapustila je majhne otroke.

KNIFIC TEREZIJA, mati profesorja dr. Knifica v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, je umrla 17. februarja 1934 v Smedniku v 81. letu. Pristna slovenska mati, živeča le za dom in cerkev, nad 50 let članica tretjega reda sv. Frančiška in Marijine družbe, odkar je bila ustanovljena.

Stanonik Frančiška.

Špan Jožefa.

Petrič Amalija.

Sušnik Katarina.

MURNIK ANA, posestnica in gostilničarka na Brezjah pri Mariji Pomagaj, je umrla 4. marca 1934 v 63. letu svoje starosti. Rodila se je v sorski fari. Ko je bila še otrok, jim je doma hiša pogorela in vzela jo je k sebi teta v Mošnje. Nad štirideset let je pridno gospodinjila v znani romarski gostilni pri Murniku na Brezjah, katero je po moževi smrti tudi več let vodila. Dobra in skrbna mati svojih otrok je bila tudi velika dobrotnica revežev.

VENCELJ METKA, šivilja v Št. Vidu pri Stični, je umrla 6. aprila 1934, stara 31 let. Revno, delavno, zelo priljubljeno dekle, članica Marijine družbe in tretjerednica, izvrstna cerkvena pevka nad 15 let, ljubiteljica ljudskega petja, ki je znala nad 800 pesmi. Najboljša igravka na odru »Katoliškega doma«, požrtvovalna nabiravka naročnikov dobrega časopisja, v župnijski in društveni knjižnici marljiva knjižničarka. Skromna in ponižna kulturna delavka v naši slovenski vasil!

STANONIK FRANČIŠKA, posestnica na Trati v Poljanski dolini, je umrla 8. aprila 1934. Skrbno je vodila svoje posestvo, zlasti po moževi smrti; njena prva skrb pa je bila dobra vzgoja svojih otrok. Bila je teta slovenskega misijonarja v Sveti deželi, frančiškanskega patra Adolfa Čadeža, mati Janka Stanonika, šefa katastrske uprave v Strumici, Maksa, profesorja verouka na kočevski gimnaziji, in Antona, kaplana v Vodicah nad Ljubljano. Najhujša preskušnja zanj je bila povodenj v Poljanski dolini leta 1925, ki ji je sina Franceta z družino vred pregnala v Dobrnič na Dolenjsko. Pri vzgoji se je vedno naslanjala na dobro časopisje in na Mohorjeve knjige.

ŠPAN JOŽEFA je umrla 6. junija 1934 na Platin pri Sevnici v 66. letu starosti. Pokojnica je bila ugledna žena in skrbna mati vzgojiteljica. Svojih

enajst otrok, katerih dva sta duhovnika, je vzgajala v duhu vere in ljubezni. Njena značilna poteza je bila živa, dejanska vera in pristna pobožnost, ki ne odbija, temveč pritegne kot magnet druge za seboj. V vsakdanjem sv. obhajilu in v molitvi je dobivala moči. Odtod njena mirnost v nesreči in trpljenju in vse objemajoča ljubezen, s katero je skrbela za svojce, podpirala misijone in dobrodelne ustanove, a najbolj so ji bili pri srcu siromaki in ubožne družine, katerim je bila prava mati.

PETRIČ AMALIJA, doma v Podmilju pri Litiji, je umrla v letu 1934, stara 61 let. Bila je zgled dela, molitve in trpljenja. Vzorno je vzgojila svojih osem otrok in s tem dala narodu najboljši davek. Za siromaka je imela vedno topel kotiček in kos kruha, za vse pa prijazno besedo in dobrosrčen nasmeh. Zgledna katoliška mati!

SUŠNIK KATARINA, rojena Vavpetič, 22. novembra 1859, umrla 2. julija 1934. Pokojnica je izšla iz klobučarske družine v Škofji Loki. Poročila se je z Avgustom Sušnikom, znanim gostilničarjem pri Kroni v Škofji Loki, kjer so pred desetletji

ostajali mnogi potniki iz Poljanske in Selske doline, pa tudi letoviščarji so se tu in tam oglasili, med njimi jako rad profesor in pisatelj Fran Erjavec. Pri Kroni so se vršile vse večje prireditve in igre čitalnice in obrtnih društev. Čeprav je bila pokojnica iz meščanske hiše, je gostilniški hrup ni zadovoljil in posvetila se je z vsem srcem kmetiji. Družina je kupila gradič in posestvo Zg. Lanovž pri Celju, kjer se je bavila s hmeljarstvom in uredila moderno sušilnico. Tu je bila družina velika opora slovenskemu življu v predvojnem nemškutarskem Celju. Pokojna pa je srce vedno vleklo nazaj v ljubo Loko in med vojsko se je rodovina res vrnila in se tam posvetila svoji kmetiji. — Pokojna je bila vse svoje življenje globoko verna žena, dobra in pobožna, prijateljica cerkve in samostanov, katoliškega berila in misijonov. Lepo je vzgojila in izšolala tri hčere za učiteljice in sina za strojnega inženirja. Bila je vzgledna mati in skrbna gospodinja. Preživela je 50 let vzornega zakonskega življenja. Baš, ko bi obhajala zlato poroko, je ležala na smrtni postelji in na god najmlajše hčerke je umrla.

Razgled po svetu.

J. Š.

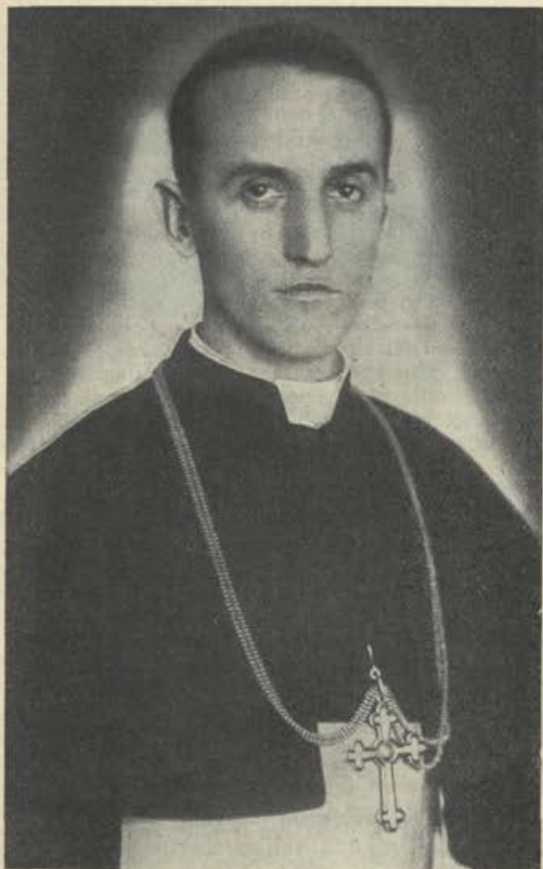
Leta 1934 se je nadaljevalo razčiščenje političnega položaja, ki se je začelo prejšnje leto. Ves svet, zlasti pa državniki velesil, žive v nekaki stalni vznemirjenosti in v strahu pred prihodnostjo.

Nepristranski presojevalec razmer mora priznati, da manjka svetovni politiki trdne točke in pravega kašipota, ker se je v zadnjih letih preveč odmaknila od odrešilne sence Kristusovega križa, preveč pa je prišla pod vpliv zaglušljivega brnenja deset tisočev strojev, ki noč in dan izdelujejo orožje in strelivo za velesile ter tako nehotе silijo tudi manjše države k oboroževanju. Sto tisoči človeških bitij služijo tem strojem. S svojimi žulji ustvarjajo neizmerno bogastvo, ki kakor pijavka bohotno uspeva le v sveži človeški krvi. Lastniki teh tovarn so maloštevilni, svetu nepoznani, a vendar vedno v večji meri določajo usodo vsemu človeštvu in hujskajo narode in države med seboj. Samo podjetje Schneider - Creusot ima sedaj že 182 podružnic, a nekatere od njih zaposlujejo nad 10.000 delavcev. Kakor pa bi bilo morilnega orožja še premalo, je izumil naš ameriški rojak, Nikola Tesla, električne žarke, ki morejo uničiti vsa živa bitja na razdaljo 400 km in strmoglaviti takoj 10.000 letal. Prazno pa je upanje, da bi ti žarki onemogočili bodoče vojske, ampak dali bodo samo novega zaslužka tovarnarjem orožja. Saj so ljudje mi-

slili, da bo vsaka vojska vnaprej nemogoča tudi tedaj, ko so zvedeli za izum strojne puške in dinamita.

Kako malo veruje človeštvo v mir, nazorno kaže izredno veliko število novih zvez, ki so jih v letu 1934 sklenile najrazličnejše države. Take zveze sicer dajejo članicam večjo varnost, povzročajo pa tudi snovanje novih zvez in novo oboroževanje. Povsod, zlasti pa v velesilah, požira oboroževanje naravnost strašne vsote narodnega premoženja, ali razorožitev je nemogoča, dokler se istočasno ne razoroži ves svet.

Najlepši dokaz za svetovno politično nestalnost je bila četverozveza Anglije, Francije, Italije in Nemčije, ki bi naj za dobo desetih let same urejale svetovni položaj brez ozira na majhne države. Trdile so, da je napočila nova doba v zgodovini in da je storjen važen korak k svetovnemu miru. Ni pa še preteklo leto dni po sklenitvi te pogodbe, že se je ta četverozveza razblinila v nič. Ta pogodba pa je še bolj omajala zaupanje ostalih držav v velesile. Zlasti je užalila Poljsko. Ta po velikosti šesta država v Evropi je sklenila zavezniško pogodbo s Francijo takoj po svetovni vojski, ko se je morala boriti z Ukrajinci in ruskimi boljševiki in še ni imela stalnih mej. Ko pa se je Poljska sedaj na znotraj uredila in ima že nad 32 milijonov prebivalcev, je po pravici pričakovala.

Dr. Alojzij Stepinac, novi, 36letni zagrebški nadškof koadjutor, posvečen na kresno nedeljo 1934 v Zagrebu.

da bi jo priznala njena zaveznica Francija za velesilo in z njo tudi tako ravnala. Ko pa Francija Poljske niti naprej ni obvestila o sklepanju četverozveze, ji je užaljena Poljska obrnila hrbet in sklenila pogodbo z Nemčijo, tisočletno francosko nasprotnico. Na ta način je hotela Poljska odstraniti od svojih mej nemško nevarnost vsaj za dobo desetih let in dati nemški bojevitosti drugo smer.

Četverozveza je zrahljala tla za uspešno udejstvovanje eni izmed najmočnejših držav, Sovjetski zvezni državi, ki vlada iz Moskve šestini sveta. Države Male zveze (Češkoslovaška, Romunija in Jugoslavija) so navezale z njo tesne stike, Poljska pa je v maju 1934 podpisala pogodbo s Sovjetsko državo, da se deset let ne bosta medsebojno napadali. Julija sta Češkoslovaška in Romunija vzpostavili redne diplomatske odnose s Sovjeti, samo vprašanje časa pa je, kdaj stori isto tudi Jugoslavija.

Francija je kmalu spoznala, da ji Nemčija ni prijateljica, da Italija ne misli s četverozvezo iskreno in da Anglija nima resnih namenov, podpirati francoskih koristi. Zato se je začela tudi Francija približevati Sovjetski državi. Moskva pa se je odpovedala misli na svetovno revolucijo in želi imeti v Evropi proste roke, odkar ji preti največja nevarnost od Japonske, da bi lahko v ugodnem trenutku nemoteno obračunala z njo. Tako je nastala francosko-sovjetska zveza. Septembra pa je Rusija vstopila celó v Zvezo narodov.

Poljski primer je opomnil Francijo, da ne sme zanemarjati svojih najzvestejših zaveznikov. Če se je mogla celó Poljska pomiriti s svojo najnevarnejšo sovražnico, Nemčijo, bi kljub svoji iskreni ljubezni in hvaležnosti do Francije mogle tem laže preusmeriti svojo zunanjo politiko države Male zveze, če se Francija ne bi več brigala zanje. Zato je začela Francija vneto podpirati zamisel našega zunanjega ministra Jevtića o ustanovitvi Balkanske zveze, ki naj bi jo tvorile vse balkanske države. Jugoslavija, Grčija, Turčija in Romunija so res že vstopile v Balkansko zvezo. Odkar pa je v Bolgariji prevzel vladu Kimon Georgijev in začel boj proti makedonskim četnikom, ki so bili glavna ovira jugoslovansko-bolgarskega zbližanja, je upravičeno upanje, da se tudi Bolgarija pridruži Balkanski zvezi.

Sovjetsko - francoska zveza in Balkanska zveza sta zelo dvignili ugled in moč Francije. Anglija pa se vedno bori proti vsaki zvezi, ki je močnejša od nje. Tako je začela angleška diplomacija prikriti dvoboj proti Franciji. Položaj je bil za Anglijo tem težji, ker je zaradi notranjih bojov med narodnimi socialisti Nemčija zelo oslabela. Italija pa si zaradi svojih neuspehov v prejšnjem dvoboju s Francijo želi z njo sprave. Zato se je Anglija iz strahu pred Francijo zbližala celó s svojim tako nevarnim tekmečem na Daljnem vzhodu — z Japonsko. Francija pa je Angliji podstavila nogo. Nahujkala je Turčijo, da je načela za Anglijo zelo občutljivo točko, namreč vprašanje Dardanel. A za Turčijo stoji tudi Sovjetska država.

Anglija z nejevoljo gleda zbliževanje balt-skih držav Litve, Latvije in Estonije, ki so imele v začetku julija skupno konferenco za ožje sodelovanje v zunanji politiki. Moskva in Poljska se potegujeta za vodstvo teh držav ob Balt-skem morju.

Tako je imela Anglija dovolj razlogov, da se s Francijo, kot trenutno močnejšo, pogaja.

Angleški vodilni krogi pa so tudi spoznali, da tvori Nemčija v Evropi še vedno nevarnost za Anglijo kakor na Daljnem vzhodu Japonska. Zato je dosegel francoski zunanji minister Barthou pri svojem obisku v Londonu velike uspehe. Anglija sicer ni sklenila s Francijo nikake zveze, ker noče sprejemati nikakih novih obveznosti, ki bi jo mogle zaplesti v kakšne evropske oborožene spore. Ni se pa upirala vstopu Sovjetske države v Zvezo narodov in nima več pomislekov proti vzhodnemu paktu, ki bi jamčil sedanje meje v Evropi. Nemčija in Italija sta sedaj vsaj za dogledno dobo obsojeni na mirovanje, ker se ne bosta upali spuščati v vojsko, če bi imeli zoper sebe vso Evropo. Vzhodni pakt pa bi omogočil tudi Sovjetski državi, da zajezi val rumenega mongolskega plemena, ki se vedno bolj in vztrajno približuje Evropi.

Vzhodni pakt je še seveda igra bodočnosti. Medtem opazujejo severne države, kako si gradi Anglija letalska oporišča ob Baltskem morju, Sovjetska država pa proti Belemu morju in Finski. Zato pripravljajo Norveška, Švedska, Danska in Finska skupen obrambni načrt in zvezo za morebitno vojno nevarnost.

Kakor v zunanji, je prineslo leto 1934 zlasti Evropi presenečenja tudi v notranji politiki, posebno v Franciji, Nemčiji in Avstriji. Svojevrsten je pa razvoj

Anglije.

Londonske občinske volitve meseca februarja so pokazale nepričakovan dvig moči Delavske stranke, ki si je priborila odločilno zmago nad konservativci, ki so vladali v veliki londonski občini s 6 milijoni prebivalcev nad 24 let. Ministrskemu predsedniku Mac Donaldu očitajo, da premalo skrbi za oboroževanje v zraku in za odpravo brezposelnosti, ker še vedno živi nad dva milijona ljudi od brezposelnih podpor. Med konservativci, ki vladajo sedaj Anglijo, pa ni prave sloge. Zato tudi iz strahu pred porazom pri volitvah in razkolom stranke Mac Donald ni podal ostavke svoje vlade, ampak je šel na dopust, s katerega se najbrž ne povrne.

Ena izmed najsrečnejših evropskih držav je

Portugalska,

ki jo svet pozna v zadnjih desetletjih kot deželo stalno se ponavljajočih revolucij. Ko je bila že na robu propada, je prevzel državno krmilo v roke vseučiliščni profesor Oliveira

Salazara. Ta odločni katoličan, ki se je odlikoval po svoji delavnosti v katoliških društvih, je uredil zavožene državne finance, ne da bi zvišal davke, in ugodno rešil težavno vprašanje brezposelnosti. Nikakor pa se ne more pomiriti njena soseda

Matej Langus: Sv. Egidij (Tilen).

Znamenito, skoro sto let staro sliko iz velikega oltarja župnijske cerkve v Mokronogu, ki je že skoro propadla, je večje in strokovno pravilno obnovil akad. slikar Miha Maleš.

Španija.

Velika težava je v tem, da sta republikanski in monarhistični (za kraljestvo navdušeni) tabor skoraj enako močna. Nobena dosedanja vlada pa se še ni resno lotila reševanja perečih gospodarskih vprašanj. Lerrouxova vlada, ki se je opirala na zmernejše stranke, med njimi na katoliško republikansko kmetsko stranko Gil Roblesa, je izdelala zakon o pomilostitvi oseb, ki so se upirale revolucionarjem. Predsednik španske republike, Alcalá Zamorra, je

sicer podpisal ta zakon, čeprav nerad, ali pod nekaterimi pogoji, kar je imela vlada za izraz nezaupanja, in je odstopila. Lerrouxov naslednik je postal dotedanji trgovinski minister Ricardo Samper, ki ga je pozdravila splošna stavka poljedelskih delavcev. Medtem pa so sklenili Katalonci, ki imajo svoj pokrajinski parlament v Barceloni, da se razlastijo vsa veleposestva in razdele brez odškodnine med bajtarje, kmetske delavce in male kmete. Ko osrednja vlada na to ni pristala, je odpoklical katalonski parlament iz osrednjega parlamenta v Madridu vse katalonske zastopnike. Zdi se, da revolucija v Španiji še vedno ni končana.

• Francija

je preživljala nevarno notranje politično krizo. Smrt velesleparja Staviskega je odkrila, da je ta propalica z velikanskimi vsotami podpiral in podkupoval ministre in poslance vladne radikalne stranke. Pod vtisom javnih dokazov je morala Chautempsova vlada odstopiti. Ko pa je sestavil Daladier zopet radikalno vlado, ki je skušala zabraniti vse težke obdolžitve frama-sonskih politikov, uradnikov in sodnikov, in ko je zginilo s sodišča 1200 obtežilnih listin, tedaj je spregovorila ulica. Bojevniki so se zbrali v deset tisočih v Parizu in zahtevali, da vlada odstopi. Prišlo je do ljutih pouličnih bojov, ki so izsilili odstop Daladierove vlade v trenutku, ko je dobila v parlamentu zaupnico. Vlado je sestavil nato 9. februarja 1934 bivši predsednik francoske republike, Doumergue, iz samih naj-vplivnejših politikov. Zunanjo politiko je prevzel sposobni Barthou. Tej vladi se je posre-čilo, ustvariti red in mir in priboriti Franciji lepe uspehe v zunanji politiki.

Nemčija

je obhajala 30. januarja 1934 prvo obletnico Hitlerjeve vlade. Hitler je odvzel vsem deželam njihove vlade in jih nadomestil z državnimi namestniki. Oster boj je napovedal Judom in vsem nasprotnikom svoje vlade. Komaj je sklenil s sv. stolico pogodbo, jo je že začel kršiti v bistvenih točkah. Lastil si je vzgojo mladine in narodni socializem je začel uvajati stare nemške poganke običaje in nemško po-ganstvo. Vse protestantske vernike je podredil Hitler državnemu škofu dr. Müllerju, ki se je v svoji fašistični gorečnosti spozabil tako daleč, da je trdil kot najvišji protestantski cerkveni poglavar, da je sv. pismo stare zaveze samo navadna judovska knjiga, ki jo je treba iz cer-

kve odstraniti. Tako ravnanje je rodilo odpor med verno protestantsko duhovščino. Grožnje in nasilstva nad pravicami katoliške Cerkve so nagnile katoliške škofo, da so se začeli odločno zavzemati za verske pravice. Istočasno pa je naraščala nezadovoljnost med voditelji narodno socialistične stranke zoper Hitlerja. Ko je ta v začetku julija zvedel za zaroto, je dal pomoriti okrog sto svojih najzvestejših so-delavcev, kakor n. pr. generala Schleicherja in poveljnika napadalnih oddelkov Röhma, a tudi popolnoma nedolžne žrtve, kot n. pr. voditelja berlinske Katoliške akcije dr. Klausnerja in pred-sednika katoliške nemške mladinske organiza-cije dr. Probst. Ta tako zvana druga revolu-cija je izredno škodovala Hitlerjevemu ugledu v Nemčiji sami in v inozemstvu. Mnogo je po-spešila smrt 85 letnega predsednika nemške republike, maršala Hindenburga, ki je umrl 2. avgusta. Do izvolitve novega predsednika bi moral voditi predsedniške posle predsednik rajvišjega sodišča, ali Hitler je pogazil to ustavno določilo in izdal nov zakon, po kate-rem je poleg ministrskega predsedništva prevzel tudi predsedništvo nemške republike, na kar se je dal za predsednika tudi »izvoliti«.

Avstrija

je doživela sredi februarja 1934 večdnevno re-volucijo, ki je stala nad 500 človeških žrtev in več tisoč ranjenih. Zoper vedno naraščajočo hitlerjevsko propagando si je poiskal ministrski predsednik dr. Dollfuss pomoč v Heimwehru in njegovem voditelju majorju Feyu. Ko je dr. Dollfuss odpotoval na Madžarsko, je njegov na-mestnik major Fey začel izzivati socialne de-mokrate, da bi jim mogel iztrgati Dunaj in rešiti državo. Vlada je komaj s topovi zadušila upor socialnih demokratov. Nato je stranko razpu-stila in ji zaplenila vse premoženje. Tembolj odločno borbo je napovedala vlada po uničenju socialne demokracije hitlerjevcem, ki so za-čeli skoraj dnevno uprizarjati atentate na javne zgradbe, elektrarne, tovarne in mostove. Prve-ga maja je bila sprejeta nova ustava, ki temelji na katoliški miselnosti in stanovski ureditvi države. Ker vojni minister general knez Har-tenstein ni hotel dati na razpolago vojaštva za borbo proti hitlerjevim atentatom in je bil sam precej naklonjen hitlerjevcem, je dr. Dollfuss 11. julija sestavil novo vlado, kjer si je vojno ministrstvo pridržal sam.

Hitlerjevci so se medtem vneto pripravljali na upor, ki je izbruhnil 26. julija. Preoblečeni

v vojake so zasedli vladno palačo, ujeli več ministrov, dr. Dolfussa pa ubili. Ko so se polastili radijske oddajne postaje, so dali znak za nastop dobro pripravljenim zarotnikom po vsej državi. Borbe so trajale več dni, preden je vlada upor zadušila. Nad 1200 hitlerjevcev je nato pobegnilo v našo državo, ki jih je internirala v Varaždinu.

Vlado v Avstriji je prevzel dr. Schuschnigg, ponemčen koroški Slovenec.

Češkoslovaška

si je zopet izvolila prof. dr. Masaryka za svojega predsednika. V javnih delih je zaposlila skoraj pol milijona brezposelnih. Med češkimi in slovaškimi katoličani so zavladali prijaznejši odnosi.

Poljska

se v zunanji politiki oddaljuje od ostalih slovanskih držav, v notranji politiki pa je začela iskati pomirjenja s sedem milijonsko ukrajinsko manjšino, ki kljub težki gospodarski krizi vzdržuje iz prostovoljnih prispevkov 255 ukrajinskih otroških vrtcev, 33 osnovnih, 10 srednjih, 6 strokovnih šol in 3 učiteljska. Precej so se skalili poljsko-češkoslovaški odnosi.

Italija

se vedno pripravlja na vojsko, preganja naše ljudi in hoče odstraniti celó tržaškega škofa dr. Fogarja, ker je pravičen tudi do Slovencev. Italijanskega vpliva se je pa osvobodila

Bolgarija.

Ponoči 19. maja je vojaštvo zasedlo vse javne zgradbe v Sofiji in zastražilo ministre, ob 9. uri pa je kralj Boris imenoval Kimona Georgijeva za ministrskega predsednika. Nova vlada je razpustila vse stranke. Namesto na prejšnjih 16 je razdelila državo le na 7 okrožij. Lotila se je odločne borbe zoper nepoštenost in korupcijo, pa tudi zoper makedonske četnike in začela je prijateljsko politiko do Jugoslavije. Bolgarska diktatura je bila velika skušnjava za posnemanje fašistični Železni gardi v

Romuniji.

Oporo je našla Železna garda v maršalu Avarescu, oblasti željnem bivšem ministrskem predsedniku, pa tudi v Juriju Bratianu, najbožatejšem Romunu, in v vojnem ministru Ujci. Na narodni praznik je izdal ta vojni minister brez

vladne vednosti ukaz o napredovanju častnikov, rinil pri tem v ospredje prijatelje Železne garde, ostale častnike pa zapostavljal. Ministrski predsednik Tatarescu je zahteval, naj vojni minister odstopi, če ne, bo pa cela vlada. Boječ se diktature, se je prijavil pri kralju Karlu za sprejem voditelj narodne kmetske stranke, dr. Maniu, in obljubil vladi pomoč svoje stranke. Po dvodnevem razmišljanju je kralj Karel opustil misel na diktaturo in pristal na odstop vojnega ministra Ujce. Odločno zoper diktaturo je zlasti sposobni romunski zunanji minister Titulescu.

Jugoslavija

je 26. januarja 1934 videla že dolgo napovedani odstop Srske vlade. Srskega je zamenjal predsednik Jugoslovanske nacionalne stranke, Uzunović. Za Uzunovićevo vlado je značilno, da sta iz nje izpadla Pucelj in dr. Kramar. Slovence zastopa namesto njih razsodnejši dr. Novak. Železniški uslužbenci so v juniju izgubili režijske vozovnice, ker bi bili pa preveč prizadeti, so jim jih vrnil. Zelo zboljšalo se je naše razmerje do Bolgarije. Proti koncu maja so obiskali našo državo bolgarski pesniki in pisatelji, ki so v Ljubljani brali svoja dela. V začetku julija je hotela Trboveljska premogokopna družba zopet znižati delavstvu že tako beraške plače. Namesto počasnega hiranja od glada so sklenili delavci začeti z gladovno stavko. Ko so svoje delo končali, niso hoteli zapustiti rovov in tako dolgo nič zaužiti, dokler Trboveljska družba ne prekliče svojih odredb. Vzdržali so v rovih 52 ur, ne da bi kdo zaužil vsaj drobtinico. Radi preslabe hrane v zadnjih letih in slabega zraka v rovih jih je nad 60 tako oslabilo, da so jih morali odpeljati v bolnišnico. Bogataši Trboveljske družbe niso upali vzeti odgovornosti za smrt stotin družinskih očetov in so rajši popustili. Vzajemnost delavstva brez ozira na svetovni nazor in strokovne organizacije je zmagala.

Konec maja nas je prijetno iznenadilo imenovanje 36letnega sposobnega dr. Stepinca, ki je poln božjega duha, za zagrebškega pomožnega škofa. Tako bo dobil najodličnejši jugoslovanski cerkveni knez dr. Bauer vrednega naslednika.

Sovjetska zvezna država

sicer ne pozna brezposelnosti, ki dela toliko skrbi evropskim državam, ali za delavce pa tudi tam niso zlati časi, saj morajo delati po-

hripavosti, katarju
pomagajo sigurno
Kaiser-jeve
prsne karamele

V lekarnah, drog.
in kjer so vidni plakati.

EUKA MENTOL BONBONI

Eukaliptusovo olje (esenca) je znano kot posebno zdravilno sredstvo zoper bolezni v vratu. V zvezi z antiseptičnim, bôl olajšujočim in hladečim mentolom, nudijo radi tega

**EUKALIPTUSOVI
MENTOL BONBONI**
znamka »Bolničarka«

izvrstno pomirjevalno sredstvo zoper kašelj, hripavost in katar. Oni osvežujejo in odpravijo obenem tudi neprijeten duh ust ter se radi tega posebno priporočajo kadivcem, bolnim na želodcu itd.

Schmoll
Pasta

pristna terpentinska krema za čevlje

daje obutvi lep in odličen lesk, jo konzervira
in ščiti usnje pred prezgodnjim razpadanjem.
Odtod izvira tudi njen svetovni sloves.

Za parketna tla in linolej:

SCHMOLL
PASTA
za parkete

Za sport in štrapac:

SCHMOLL
GUMITRAN
mast za usnje

nekod skoraj zastoj. Tudi kmetom je morala boljševiska stranka začeti vedno bolj popuščati. Tako zvane komune, kjer so živele kmetje na veleposestvih skupno in so imeli vse skupno, so v zadnjem času odpravili. Kmetje nimajo več skupne prehrane, ampak samo poljedelske stroje in orodje. Tudi pri uporabi in oddajanju žita imajo več svobode. Sovjetska vlada se boji Japonske, zato je ob japonski meji zvišala plače delavcem, vojakom, zdravnikom in uradnikom od 10 do 50 odstotkov. Skupna gospodarstva, tako zvane kolhoze, je za deset let osvobodila dolžnosti oddajati državi žito. Medtem ko je skušala sovjetska vlada v prvem petletnem gospodarskem načrtu ali v tako zvani pjatiljetki položiti temelje težki industriji, nadaljuje v drugi pjatiljetki, ki se je začela leta 1933, započeto delo in ustvarja tovarne za vsakdanje potrebe. Tako je otvorila v prvem letu druge pjatiljetke 52 novih rudokopov, ki proizvajajo letno 29 milijonov ton rud. Nove železne tovarne Zaporožstal so stale okoli 175 milijonov rubljev ali okrog 4 milijarde Din. V drugem letu druge pjatiljetke je zgradila 7 novih plavžev, ki proizvajajo letno 1.800.000 ton litega železa, ter 28 martinarn z letno produkcijo poldrug milijon ton jekla. Zgradila je za 400 milijonov rubljev ali okrog deset milijard dinarjev podzemeljsko železnico v Moskvi. Med Baltskim in Belim morjem je zgradila kanal. Nad dve leti ga je delalo — 140.000 kaznjencev, in zato je stal namesto proračunanih 400 milijonov rubljev samo 95 milijonov. Leta 1934 je začela vlada graditi Palačo sovjetov. To bo stavba, kakršne še ni videl svet. V njej bo večja dvorana za 20.000 oseb in manjša za 6000 ljudi. Nad palačo se bo dvigal 80 metrov visok Leninov kip. S tem kipom bo palača visoka 415 metrov. Velike preglavice dela Moskvi ukrajinski nacionalizem, kajti v Sovjetski zvezni državi igra vedno večjo vlogo ne samo ruska republika in ruska politika, ampak tudi ruski jezik. Radi preganjanja in zapostavljanja ukrajinskega jezika je izvršil samomor Skrypnik, prosvetni minister ukrajinske sovjetske republike. Pod pritiskom ukrajinskega narodnega gibanja je morala Moskva prestaviti sedež ukrajinske republike iz na pol ruskega Harkiva v starodavni ukrajinski Kiiv (600.000 prebivalcev).

Živahno vrvenje je

v mohamedanskem svetu.

Muslimane je vedno vezala vera. Med svetovno vojsko pa je znala vreči Anglija med-

nje narodnostna gesla, da jih razbije in tem laže vlada svet. Na ozemlju prejšnje Turčije je ustanovila državo **Irak**, da bi ji bila opora za pot v Indijo. Dasi so se za angleške koristi najbolj zavzemali vprav kristjani, je Anglija vendar mirno gledala, da so mohamedanci uprizorili v Iraku strahovit pokolj kristjanov in pomorili tudi večino otrok. Ko so se kristjani pritožili na Zvezo narodov, jim je ta na angleški predlog odgovorila, naj počakajo, in odložila zadevo na poznejši čas. **Transjordanija** in **Palestina** sta dobili samostojnost v senci angleških pušk zato, da bi varovali velike angleške petrolejske napeljave do pristanišč Sredozemskega morja, a **Libanon** in **Sirija** pa ščitita francoske koristi na vzhodu Sredozemskega morja. Muslimani so se naveličali izrabljanja vesil. **Turčija** je začela zbirati okrog sebe muslimanske države. Pridobila je za zvezo **Perzijo**, ki ji je dala Turčija pri Trapezuntu svoboden pristop do Črnege, pri Mersini pa do Sredozemskega morja. Medtem pa Turčija ne kuje zveze samo z Irakom, ampak jo skuša doseči tudi z **Afganistanom**.

Japonska

skuša postati gospodarica Azije. Japonci se hitro množe in se hočejo širiti na zapad. Boje pa se Sovjetske države, ker ima največ letal na svetu in z njimi lahko uniči lesena japonska mesta. Japonci bi radi tak napad preprečili na ta način, da bi se pridružila Mongolija državi Mandžukoa, ki je odvisna od njih. Na stotine japonskih agentov hujska Mongole zoper Sovjetsko državo in jih nagovarja za združitev z Mandžukoom. S pomočjo kakega podkupljenega kitajskega generala bi radi zanetili v ugodnem trenutku vstajo, da bi jo šli nato zaduševati. Japonci bi radi izsilili odločitev, preden bi se mogla Sibirija v ruskih rokah tako industrializirati, da bi postala neodvisna od Evrope.

Japonski načrti pa vzbujajo ljubosumnost

severnoameriških Zedinjenih držav.

Prezident Roosevelt se resno trudi, da srečno prebrodi gospodarsko krizo. Po vzoru Sovjetske države je napravil petletni gospodarski načrt, ki se imenuje NRA, samo s to razliko, da hoče zmanjšati proizvodnjo in dvigniti delavske plače in kmetski zaslužek. Tako je leta 1933 posebni državni urad nakupil in poklal 7 milijonov prašičev, da bi tako ostalim dvignil ceno. Večji del jih je zaklane razdelil

siromašnim slojem, ostale pa je uporabil — za gnojenje njiv. Roosevelt hoče namesto prevelikega bogastva nekaterih blagostanje vseh. Zato mu mečejo nekateri kapitalisti polena pod noge. Posrečilo se mu je, dvigniti gospodarsko življenje in dati Američanom zaupanje v bodočnost. Jasen znak zboljšanja je oživiljenje avtomobilske industrije, ki je prodala decembra 1933 samo 68.000 avtomobilov, sedaj pa jih proda že mesečno nad 250.000.

Grozovita suša, kakršne Amerika ne pomni, je prisilila Američane, da so poklali nad 8 milijonov glav živine, ker je v premnogi krajih zmanjkalo paše. Stotisoči kmečkih družin so postali berači, 26 milijonov ljudi je ob vse pridelke. Suša je povzročila škode za velikansko vsoto 250 milijard dinarjev.

Mehika

si je komaj malo oddahnila od verskih preganjanj, že so se začela nova v enem njenem delu, v državi Sonora, kjer je sedaj vladni namestnik Rodolfo Cales, sin bivšega prezidenta mehiške republikanske zveze. Izginal je vse katoliške duhovnike in zaprl vse cerkve.

Brazilijska,

največja zvezna republika Južne Amerike, ki je 36 krat večja od Jugoslavije in ima 40 milijonov prebivalcev, je dobila novo, bolj demokratsko ustavo. Cerkvi je še bolj prijazna od prejšnje. Zato se katoliško življenje lahko svobodno razvija v 17 nadškofijah in 89 škofijah.

Že dve leti pa divja bolj med južnoameriškima republikama **Bolivijo** in **Paragvajem**. V pokrajini Gran Chaco, ki je velika kakor Jugoslavija, so namreč našli v velikih količinah petrolej. Teh petrolejskih vrelcev bi se radi polastili bogataši Zedinjenih držav. Ker jim nudi Bolivija večje ugodnosti kot Paragvaj, za katerim stoji angleška petrolejska družba Royal Dutch Shell, so nahujskali Bolivijo za vojsko. Tako dobiva Bolivija orožje iz Zedinjenih držav, Paragvaj pa preko Argentine iz Anglije. Obe državi sta že izčrpali svoje sile in izpraznili blagajne, ali ameriški tovarnarji orožja napenjajo vse sile in uporabljajo vsa sredstva, da se vojska ne konča. Kakor delovni sloji Bolivije in Paragvaja, tako si želi ves svet, razen vojnih dobičkarjev, miru in medsebojne ljubezni.

Smrt je pokosila tudi može . . .

Posestniki:

FRELIH ANDREJ, posestnik, mesar in gostilničar na Brezjah, umrl 22. maja 1933, star 42 let. Vzoren gospodar, soustanovitelj »Tujsko - prometnega društva na Brezjah« in zaveden, priljubljen, ugleden katoliški mož.

SUBIC FRANC, posestnik v Godešiču v župniji Reteče pri Škofji Loki, je umrl 4. junija 1933 na posledicah bolezni, katere kal je prinesel s seboj iz vojske. Bil je poštenjak stare korenine, neomadeževan, trezen, priden in skrben gospodar. Pomaгал je rad povsod, pri cerkvenih, prosvetnih in gospodarskih napravah, posebno rad pa ponesrečencem. V njegovi hiši si dobil le dobre časopise.

ŽLOSAR MATIJA, posestnik pri Sv. Luciji na Gori, je umrl v 57. letu 25. julija 1933. Mož zglednega krščanskega življenja, tretjerednik, ki je imel obilo smisla za vse plemenito in za pameten gospodarski napredek in obči blagor, ljubitelj naše lepe narodne pesmi. Ustanovni član in odbornik posojilnice v Bilčovsu, dolgoletni občinski odbornik v Zgornji Vesci. Skrben ključar podružnice sv. Lucije na Gori, član župniškega odbora v Št. Ilju. Kot mohorjan je varoval z največjo skrbjo družbene knjige svojega očeta in jih rad izposojal.

BOVHA ANTON, veleposestnik in gostilničar v Veračah, župnija Buče, je umrl 11. avgusta 1933, star 73 let. Bil je cerkveni ključar, dolgo let župan

Frelih Andrej.

Subic Franc.

Žlosar Matija.

Bovha Anton.

Kotnik Franc.

Knez Andrej.

Markelj Janez.

Kostanjevec Matjaž.

in odbornik občine Verače, odbornik okrajnega zastopa in krajnega šolskega sveta. Bil je zelo ugleden mož, mnogi so se zatekali k njemu po pomoč in dober nasvet. Odlikovala ga je izredna gostoljubnost. Zapustil je ženo in devet otrok.

KOTNIK FRANC, veleposestnik, ključar, skrbnik in umen gospodar, oče mnogoštevilne družine. Znan po svoji izredni gostoljubnosti, vnet vedno za dobro stvar, poštenjak od nog do glave, je umrl 18. avgusta 1933 v 64. letu na Selah pri Slovenjgradcu v župniji Sv. Roka.

KNEZ ANDREJ, p. d. »Krajnc«, posestnik v Št. Vidu, župnija Zavodnje pri Šošanu, vrl krščanski mož, mnogoletni ključar, vnet bravec katoliškega tiska, dober krščanski vzgojitelj svojih otrok, je umrl 20. avgusta 1933, star 49 let.

MARKELJ JANEZ, posestnik in mlinar v Podbrezjah na Gorenjskem, rojen 6. novembra 1857, umrl 21. septembra 1933. Pokojnik je bil znan daleč na okoli kot dober in blag mož. Cenila in spoštovala ga je zlasti nakelska občina, kjer je bil dolgo vrsto let občinski odbornik, v hudih letih svetovne vojske pa ji je načeloval kot župan. Bil je tudi večletni predsednik krajnega šolskega sveta in delaven član prosvetnih in gospodarskih organizacij. Njegov značaj je bil svetel in plemenit, njegovo srce dobro in usmiljeno. Podtabor, njegova domača vas, je z njim izgubila odločnega krščanskega moža, njegova družina pa vzornega očeta in skrbnega vzgojitelja. Zapustil je 9 otrok, med katerimi je eden duhovnik frančiškan, ena pa učiteljica. Pokojnik je bil vsem ljubezniv in zvest prijatelj ter odkrit in nesebičen svetovavec.

KOSTANJEVEC MATJAŽ, kmet pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah, je umrl zadet od kapi,

13. oktobra 1933, star 60 let. Vzoren gospodar, poštenjak, značajan mož. Rojen pri Sv. Tomažu se je priženil na Coblovo kmetijo, kjer je našel skrbno in zvesto ženo. Njena smrt l. 1932 je strla njegovo prej tako trdno zdravje. Učakal pa je še novo mašo svojega sina. Izkušen in preudaren gospodar je bližnjemu vedno rad pomagal z nasvetom in dejanjem. Čez trideset let je bil v občinskem odboru in v najtežji dobi, od 1913 do 1921 tudi župan. Znal je brniti reveža in pomagati potrebnim, zato je bil priljubljen pri vseh. Sodeloval je tudi pri gospodarskih in drugih organizacijah, v cerkvenem in šolskem odboru, dasi ni nikdar silil v ospredje. Njegova beseda je bila redka, a vedno upoštevana.

ERŽEN FRANC, rojen v Zgornjem Zabukovju pod Sv. Joštom, umrl 18. oktobra 1933 v 28. letu, je bil kmetski sin, plemenitega srca, steber katoliške delavnosti v svojem kraju. Povsod priljubljen in dobrodošel, vesel gorenjski mladenič, poln življenja in ustvarjanja na rodni zemlji, ki jo je ljubil od vsega srca. Sredi dela je bil omahnil z visokega kostanja in obležal za večno.

MAGDIČ KAREL, posestnik, rojen v Logarovicah v župniji Sv. Križ pri Ljutomeru, v hiši, kjer se je rodil prof. Fr. Magdič, soustanovitelj hrvatske stenografije, je umrl 26. septembra 1933 v 38. letu. Oče 4 otrok, delaven, trezen mož, ki je po svetovni vojski, kjer si je nakopal bolezen, odšel z bratom v Ameriko, se po nekaj letih vrnil na svoj dom in se z vso vmeno posvetil gospodarstvu.

POJE JOŽE, posestnik na Čačiču v župniji Osilnici, je umrl 13. januarja 1934 v 85. letu. Bil je eden najboljših mož ob slovensko-hrvatski gorski meji. Vzoren katoličan, odličen gospodar, velik ljubitelj lepe knjižice in dobrega časopisja. Oče 13 otrok.

Eržen Franc.

Magdič Karel.

Poje Jože.

Bizjak Franc.

BIZJAK FRANC, posestnik in mizararski mojster, je umrl 28. februarja 1934 v Vižmarjih pri Št. Vidu nad Ljubljano. Rojen 1851 na Brezovici pri Ljubljani, se je pri »Janu« v Vižmarjih izučil v mizarstvu, delal nekaj časa kot pomočnik v Ljubljani, kjer je bil član »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov«, pozneje pa se je priženil k »Janu« v Vižmarjih in prevzel vse gospodarstvo. Pokojnik se je v mladosti udeleževal narodnega gibanja. Rad se je spominjal velikega tabora leta 1869 na vižmarski »gmajni«. Bil je daleč okrog poznan mož. Posebnost moža se zrcali v tem, da si je pred šestimi leti sam napravil lepo — krsto.

Bizilj Tomaž.

Češarek Pavel.

— je bilo, kar je vabilo h »Kolovratu« nizke in visoke.

ČEŠAREK PAVEL je umrl 5. junija 1934 v Nemški vasi pri Ribnici v 73. letu starosti. Bil je po kočevskem okraju in tudi izven njega znan posestnik, gostilničar in trgovec ter večletni občinski odbornik. S svojo ženo Julijano je imel deset otrok, sedem jih še živi, vsem je preskrbel pokojnik bodočnost. Z neumorno marljivostjo si je pridobil veliko imetje, postal je tudi soposestnik parne žage, toda pri vsem je ohranil skromnost in domačnost. Prav do zadnjega je hodil s svojimi delavci in hlapci v gozd, na polje in z njimi delal. Bil je

Žontar Primož.

Koechler Alojzij.

BIZILJ TOMAŽ, lastnik stare in znane ljubljanske gostilne »Pri kolovratu«, umrl 19. aprila 1934, star 62 let. Pokojnik je bil rojen v Moravčah v kamniškem okraju. Zgodaj je prišel v Ljubljano in pred 30 leti poročil lastnico gostilne »Pri kolovratu«. V Ljubljani je bil znan kot človek izredno

izredno dober do revežev, zlasti do ubogih svoje vasi. Vedno je bil zgleden katoličan, zgled delovnosti in skromnosti. Veliko je bral knjižne zbirke Mohorjeve družbe.

ŽONTAR PRIMOŽ, orožn. stražmojster v pok. in posestnik, rojen pri Sv. Duhu pri Škofji Loki,

Stergar Josip.

Bočnik Jakob.

Markizeti Neža. Markizeti Lovro.

blagega srca. Nešteto prosjakov, brezposelnih, revežev in dijakov je dobivalo pri njem dnevno hrano brezplačno. Prosvetca ni mogel odgnati, če je videl njegovo potrebo. Strogo veren človek, res praktičen katolik, reden obiskovavec cerkve. Svoje otroke je vzgojil v poštenem, krščanskem duhu. Prav do zadnjih dni je kljub težki bolezni stregel svojim gostom, ki jim ni bil le gostilničar, nego tudi iskren prijatelj. Bil je mož, kakor je malo takih: sovražnika ni imel, prijateljev pa obilo. Njegova gostilna je bila vsa dolga leta zbirališče vseh slojev. Stalno omizje je bilo pri mizi duševne elite »Penatov«. Postrežba, pristna kapljica in pa zlato srce Bizilja, »birta, ki nikoli ne pije«

umrl v Kranju 20. junija 1934 v 76. letu. Pokojnik se je udeležil bosenske okupacije 1878/9, potem pa vstopil v orožniško službo, jo opustil radi bolezni in se leta 1906 stalno naselil v Kranju, kjer se je posvetil vsega čebelarstvu. Izvažal je panje in matice v Nemčijo, Francijo in Avstrijo. Bil je prvi čebelarški izvoznik. Naročenih je imel vse polno čebelarških časopisov, a tudi versko nabozno berilo je zelo čislal. Izredno bogato je podpiral misijone. Ves svoj izkupiček pri čebelah je posvetil misijonom, ki jim je pošiljal tudi zneske po 500 Din. Bil je mož poštenjak, blagega, mirnega in kremenitega značaja, vesten katoličan, dober mož in oče. Njegov edinec je profesor v Kranju.

Obrtniki, uradniki itd.:

KOECHLER ALOJZIJ, magistratni ravnatelj v pokoju, se je rodil v Ljubljani 7. junija 1882 in že kot sedmošolec postal dosmrtni ud Mohorjeve družbe. Po končanih gimnazijskih studijah je služboval najprej pri politični upravi, po prevratu pa je vstopil v mestno službo v Mariboru. Pod svojo trdo skorjo je skrival blago, globoko verno srce. Umril je po dolgem hiranju dne 3. avgusta 1933 v Mariboru in bil pokopan v Ljubljani.

BOČNIK JAKOB, železniški zvaničnik v pok., rojen na lepem Pohorju, umrl zadet od kapi pri kopanju v Splitu, 4. septembra 1933, star 55 let. Pokojnik je 37 let zvesto opravljal svojo službo in bil od mladih nog vzornega življenja in neomajno vdan katoliškim načelom.

MARKIZETI LOVRO, modelni mizar pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah, rojen v Bohinjski Bistrici, je umrl 5. novembra 1933, star 74 let. Poosebljena dobrotljivost, dobrodušnost in postržljivost. Veren, pošten značaj, odločen zagovornik katoliških načel, med sodelavci splošno priljubljen mož. Soustanovitelj »Katoliškega delavskega društva« in nekdanji odbornik I. delavskega konsumnega društva, zvest ud in naročnik Mohorjevih knjig.

MARKIZETI NEŽA, njegova žena, je umrla 7. septembra 1933, stara 68 let. Zvesta družica svojega moža, skrbna krščanska mati 6 otrok. Članica Marijine družbe in vneta bravka Mohorjevih knjig.

STERGAR JOSIP, črkostavec; rodil se je dne 13. oktobra 1854 v Soteski pri Toplicah, umrl 17. decembra 1933 v Gotovljah pri Žalcu. Leta 1879 se je poročil in imel dva sina in tri hčere, ki jih je vzgojil v strogo narodnem duhu. Tiskarstva se je izučil pri Bobnu, pozneje pri Kraju v Novem mestu. Po takratni navadi je šel pozneje tudi na potovanje po Avstriji, Švici in Nemčiji; služboval je v raznih krajih, odkoder se je vrnil v Novo mesto. Nekaj časa je bil faktor v Ljubljani. K Družbi sv. Mohorja v Celovcu je vstopil leta 1886 in bil več let odgovorni urednik »Mira«. Iz Celovca se je po prevratu z Družbo preselil na Prevalje, kjer je služboval še do leta 1926. Tega leta je vstopil po 40letnem službovanju v zaslužni pokoj. Rajniki je bil vsestransko gospodarski, vedno dobrosrčen, iskren in veselega značaja. Na Koroškem je rad sodeloval tudi med slovenskimi tamburaši in bil radi svoje vedre nravi vseskozi priljubljen in spoštovan — mož poštenjak.

STERMECKI IGNACIJ, upokojeni šolski upravitelj v Radmirju ob Savinji, rojen 22. decembra

Hlebce Venčeslav.

Stranjšak Tomaž.

1871 v Podsredi, umrl 2. januarja 1934 radi želodčnega raka v celjski javni bolnišnici. Blag človek, predober očka svojih otrok, narodni delavec, poznavavec tujih, zlasti slovanskih jezikov. Dober tako, da zanj zemlja ni bila več primerno bivališče.

Pet dni pozneje je umrl pravtako radi želodčnega raka njegov sin **STERMECKI LEON**, absolvirani pravnik, star 30 let. Vreden sin vrednega očeta je bil vseskozi sončna narava, humorist, da ga bodo pomnili njegovi tovariši, poleg tega pa globoka, široka duša, lačna znanosti. Umril je 7. januarja 1934 v ljubljanski splošni bolnišnici.

HLEBCE VENČESLAV, ravnatelj sitarske zadruge v Stražišču pri Kranju, rojen v Hinjah pri Žužemberku, umrl 5. februarja 1934 v 50. letu. Šolal se je najprej pri oo. frančiškanih v Brežicah, nato v orglarski in zadružni šoli v Ljubljani. Pred pet in dvajsetimi leti je prišel za organista v Stražišče, kjer je kmalu prevzel književodske posle v sitarski in žimarski zadruzi, katere ravnatelj je postal pred desetimi leti. Bil je mož idealist, neomajen v svojem prepričanju, zaveden Slovenec, vnet katoličan, prežet z globokim socialnim čutom. Delavcem v zadruzi je bil »Vencelj« pravi oče, ki je znal pomagati tudi v vsaki bolezni. Vesel značaj, ki je postal povsod središče, kamor je prišel. Velik ljubitelj narave, gozd je bil njegov drugi dom. List »Lovec« je prinesel nekaj njegovih člankov, več rokopisov pa je ostalo neobjavljenih. Hlebce Vencelj je bil tudi komponist cerkvenih pesmi za otroški zbor, prva leta svojega bivanja v Stražišču tudi režiser Prosvetnega društva in vodja tamburaškega zbora v Šmartinu pri Kranju. Stražišče je z njegovo smrtjo zgubilo izredno postržovalnega in za blagor bližnjega vnetega moža. Hlebce je bil velik osebni prijatelj dr. Kreka, veren in dosleden učenec in spolnjevavec njegovih socialnih nauk. Do smrti je sodeloval tudi pri Ljudskem odru v Kranju, kjer ga je napadla prav pri skušnji smrtna bolezen.

STRANJŠAK TOMAŽ, orožnik in pismonoša v pokoju, rojen 19. decembra 1861 pri Sv. Juriju ob Ščavnici, je umrl 9. marca 1934 v Mariboru. Zaradi očetove bolezni je moral opustiti gimnazijske studije in ni mogel postati duhovnik. Stopil je pozneje v orožniško službo in delal kot izredno vesten značaj po raznih krajih bivše Štajerske. Pozneje je prišel k pošti in bil pismonoša v Mariboru. Od mladosti je bila redno njegova prva pot jutraj v cerkev k maši in obhajilu. Sam je rad daroval in tudi nabiral za dobrodne ustanove, za reveže, za misijone. Bil je, smemo trditi, največji apostol do-

Stermecki Ignacij.

Stermecki Leon.

brega tiska v Mariboru. Po njegovi zaslugi so prišli nabožni list Nedelja in Mohorjeve knjige v marsikatero družino. Po desetkrat je potrkal in prosil družine, naj naroče. Samo lani je nabral 250 novih udov za Mohorjevo družbo. Le po njegovi zaslugi šteje mariborska stolna župnija toliko udov. Bil je tudi zaveden Slovenec, pobiral je podpise za majniško deklaracijo, čeprav je bil zato zaprt v uradne prostore. Vzorno se je pripravljaj na smrt in bil pokopan kot tretjerednik.

GRČAR JANEZ, avtomehanik, rojen 23. julija 1904 v Spodnji Besnici, je bival kesneje na Breznici pri starših. Bil je za mehaniko nenavadno nadarjen fant. Prav vse se mu je sponeslo: pri avtu,

Grčar Janez.

Verbic Franc.

elektriki, vodnjaku, strojih vsake vrste. Nепrestano delaven tudi za obče koristne zadeve. Deloval je pri prosvetnem društvu, pri Vincencijevi konferenci, vsakemu pomagal, kdor ga je prosil. Tih, trezen, marljiv kot mravlja. Ko je šel kupovat s prijateljem v Celje avto, ga je na motornem kolesu nazaj grede zadela srčna kap in je na mestu obležal mrtev, 14. junija 1934. Na mrtvaškem odru je počival ves zasut v cvetje in pogreb je dokazal, kako silno je bil spoštovan.

VERBIC FRANC, krojaški mojster v Zgornjem Logatcu je umrl 9. februarja 1934, star 83 let. Trnjevo življenje je imel. Moral je iz pretesne rojstne hiše v svet, vrnil se je kot krojaški mojster, ustanovil si lastno ognjišče z ženo Marijo, skrbel z njo v neizmerni pridnosti za osmero otrok, ki mu jih je trgala smrt drugega za drugim. Koliko je bilo noči, prebedelih v žalosti in skrbih, za katere so vedeli le domači, in vendar je pel pozno v noč vesel in z mislijo na božjo pomoč. Pokojni Verbic je bil vedno in v vsem odločen in praktičen katoličan, ki je živel s svojo ženo 56 let v najvzornejši zakonski zvezi in ki je zabavo iskal le v krogu svoje družine. Otroke je vzgojil z največjo požrtvovalnostjo in jim preskrbel boljši kruh, kot ga je sam imel. En sin je bil izboren profesor, drugi je uradnik, hči je učiteljica. Po smrti profesorja sina je z enako skrbjo objemal še njegove otroke. Resnično — trpin, a kot kristal lep značaj.

Profesor Anton Bezenšek.

Rodil se je 15. aprila 1854 v Bukovju pri Celju v mnogoštevilni kmetski družini. Gimnazijo je studiral v Celju, maturo in vseučiliške studije pa je naredil v Zagrebu, zlasti pa se je bavil s stenografijo ali pisavo, ki je z njo mogoče slediti še tako naglemu govoru.

V Zagrebu je priredil Slovenec, profesor Franjo Magdič, nemško Gabelsbergerjevo stenografijo za hrvatski jezik in jo uporabljal kot stenograf v hrvatskem saboru že od 1861.

Bezenšek je začel izpopolnjevati Magdičev stenografijo in se lotil prirejanja slovenske stenografije. S pomočjo češke stenografije je hotel čimbolj zblížati hrvatsko in slovensko; tej je sploh položil temelje, na katerih je delal potem profesor Novak.

Ko je napravil Bezenšek v Pragi izpit iz stenografije in končal studije, je postal profesor na zagrebški gimnaziji, obenem pa stenograf in kmalu nato ravnatelj stenografskega zavoda hrvatskega sabora. Na proslavi 70letnice rojstva dr. Bleiweisa 18. nov. 1878 v Ljubljani je stenografiral hrvatske in češke govore.

Istega leta se je Bolgarija osvobodila turškega jarma. V Sofiji je začelo zasedati narodno sobranje (skupščina). Iskali so človeka,

ki bi znal stenografirati skupščinske bolgarske govore. Priporočili so jim Bezenška.

Bezenšek je ponudbo sprejel in odšel 1879 v Bolgarijo, ki mu je postala druga domovina. Takoj po svojem prihodu je otvoril prvi bolgarski stenografski tečaj in začel stenografirati v sobranju. Leta 1880 je začel izdajati sostav bolgarske stenografije. Delo je doživelo šest izdaj. Ko je vzgojil dovolj sposobnih stenografov, je prevzel službo gimnazijskega profesorja in služboval v Plovdivu in Sofiji, kjer je umrl leta 1915.

Dasi se je v Bolgariji popolnoma udomačil, vendar ni zgubil stikov s svojo domovino. Obiskoval jo je vsako leto v počitnicah. Seznanjal je s članki po političnih listih in časopisih Slovence z balkanskimi Slovani, zlasti z Bolgari. O prvi balkanski vojski je pisal v Mohorjevem Koledarju za leto 1914. Knjiga »Bolgarija in Srbija«, ki jo je izdala Mohorjeva družba leta 1897, je še danes najboljšo slovensko delo o Bolgariji.

Če smo si Slovenci vedno iskreno želeli zblížanja z Bolgarijo, se nismo zavedali, da je to dediščina bogatega duha plemenitega profesorja Antona Bezenška. J. S.

Sveti Florijan, varuj nas ognja!

Ni je pač dobre slovenske hiše, kjer ne bi verna družina večer za večerom priporočala svojega imetka svetniku Florijanu. In tako ga pač ni večera, ob katerem ne bi vestnemu in poštenemu gospodarju zatrepalo srce ob misli, da bi lahko preko noči postala njegova poslopja žrtev požara. Že kar strašno naraščanje požarov v zadnjih letih tako bojazen tudi opravičuje.

Zato pa je tem manj umljivo, da še živijo gospodarji, ki za varnost svojega imetka prav nič ne skrbijo. Mislimo na tiste gospodarje, ki vidijo v zavarovalnicah bolj svoje nasprotnike kot pa prijatelja, kateremu lahko mirne duše zaupaš. Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani je zadnja leta vse naredila, da razširi smisel za zavarovanje zoper požar. Večina slovenskih gospodarjev je stremlejšja te naše čisto domače in ljudske zavarovalnice tudi krepko podprla.

Oni pa, ki stoje še ob strani ali pa s svojim zavarovanjem celo tuji kapital podpirajo, naj vendar še razumejo, da je moč in gospodarska gotovost odvisna in bistveni meri od tega, če bomo znali svoje gospodarske dobrine združiti v močnih, od tuje kapitala neodvisnih domačih gospodarskih ustanovah. In polju zavarovalstva je ta naloga predvsem poverjena naši Vzajemni zavarovalnici.

Ob tej priliki pa poudarimo resnico: Za ocenitev razvitosti narodove kulture je važna ugotovitev, v koliki meri je pri narodu razvit smisel za zavarovanje. In to ne samo za zavarovanja zoper požar, Gospodarsko visoko stoječi narodi (n. pr. Angleži) gojijo v enaki meri kot zoper požar tudi zavarovanja za slučaje smrti, za starostno prekrbo, za slučaj nezgod, zavarovanja zakonite dolžnosti jamstva itd. Vse te vrste zavarovanj goji tudi naša Vzajemna zavarovalnica.

Ker je pri današnjih gospodarskih razmerah malemu človeku težko sklepati večja zavarovanja, je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani uvedla posebne načine cenenejšega ljudskega zavarovanja, imenovanega »Karitas«-zavarovanje. In z zadoščenjem lahko ugotovimo, da je ljudstvo pomembnost tega zavarovanja razumelo in se ga doslej v velikem številu oprijelo. Seveda pa še manjka mnogo do tistega stanja, kot ga opažamo n. pr. v Avstriji ali Nemčiji, kjer je »Karitas«-zavarovanje za vsako krščansko hišo samo po sebi umljiva stvar.

Sklepamo to opozorilo s sledečo željo: Kakor je slovensko združništvo obvarovalo naše gospodarstvo pred izkoriščanjem, tako naj bi Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani ob zaupanju vsega naroda postala zaščitnica naroda v dneh nepredvidenih nesreč in težkih življenjskih dogodkov! Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe in svoje imetje edino le pri naši domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Njen zastopnik je v vsaki župniji.

Seznamek

župnij, krajev, poverjenikov in udov Družbe sv. Mohorja.

Seznamek smo razvrstili po škofijah in dekanijah. — Prve številke na koncu župnij in krajev pomenijo število udov leta 1934, druge številke število udov leta 1933. — Pri krajih s poštnim uradom ni pošta posebej navedena.

Krška škofija.

1. Beljak.

Brnca: župni urad	16	14
Loče: dr. Ogris Josip, župnik	51	51
Sv. Lenart pri Sedmih studencih (Rekarja vas): Sadjak Andrej, župnik	24	29
Šteben pri Bekšanju (Malošče): Ožgan Jan, župnik	27	27
Zila (Beljak): Lamprecht J., župnik	6	8

2. Borovlje.

Bilčevs (Bistrica v Rožu): Štih Jož., župnik	64	74
Borovlje: dr. Edgar pl. Geramb, župnik	6	
Glinje (Borovlje): Wornig Matej, župnik	34	33
Golšovo (Žihpolje): dr. Blüml Rud., župnik	5	6
Kapla (Svetna vas): Singer Štefan, dekan	18	23
Kotmara vas: Mente Konrad, župnik	19	22
Ljubelj (Podgora): Boštjančič Jos., župnik	9	15
Seje (Borovlje): Vauti Alojz, župnik	78	85
Slovenji Plajberk (Podgora): Boštjančič J., župnik	17	26
Sveče (Bistrica v Rožu): Ruprecht Viktor, župnik	72	74
Šmarjeta v Rožu: Trabesinger Josip, žpk.	29	31

Št. Janž v Rožu (Svetna vas): dr. Lučovnik

Ivan, župnik	50	55
Žihpolje: Koschier Kristo, župnik	21	24

3. Celovec.

Celovec: Družba sv. Mohorja	29	24
Sv. Duha: msgr. Podgora Valentin	9	8
Hodiše: Starc Janez, župnik	53	57
Otok: Malgaj Friderik, župnik	18	18
Škofiče (Vrba): Nadrag Alojz, župnik	12	12
Vettrinj: Klatzer Štefan	11	13

4. Dobrla vas.

Apače (Galicija): Rudl Josip, soproviz.	13	16
Dobrla vas: Vastl Martin	86	110
Galicija: Rudl Josip, župnik	22	21
Globasnica: Pšeničnik Bartolomej, žpk.	19	31
Kamen (Tinje): Sturm Anton, župnik	10	10
Korte (Železna Kapla): Zupan Ign., župnik	14	15
Mohliče (Galicija): Hanisch Jožef, župnik	3	7
Obirsko (Železna Kapla): Zupan Ign., žpk.	27	29
Reberca: Sporn Ivan, župnik	9	14
Škocijan v Podjunski dolini: Poljanec V., župnik	60	65

Šteben (Šmihel pri Pliberku): Kindlman Jakob, župnik	17	15
Št. Lipš (Dobrla vas): Lomšek Jan., župnik	62	51
Št. Vid v Podjunj: Zulechner Feliks, župnik	53	64
Železna Kapla: Zechner Aleš, župnik	118	110
Žitara vas (Miklavčevo): Weiss Val., žpk.	38	38

5. Pliberk.

Kazaze (Sinčavas): Oizinger Luka, župnik	27	24
Pliberk: Koglek Jožef, kaplan	120	128
Suha (Labud): dr. Zeichen Franc, župnik	15	19
Šmihel pri Pliberku: Vintar Josip, župnik	92	106
Vogče (Pliberk): Wölfl Blaž, župnik	30	32
Žvabek (Pliberk): Uranšek Fr., župnik	36	39

6. Rožek.

Drava (Podravlje): Katnig Janez	8	9
Dvor (Vrba):		
Gozdanje (Vrba): Kuchler Martin, župnik	11	13
Lipa nad Vrbo (Podravlje): Reichmann R.	7	8
Logavas (Vrba): Bayer Štefan, župnik	12	14
Pečnica (Lednica): Sekol Janez, župnik	36	39
Podgorje: Vuk Franc, župnik	35	40
Rožek: Dobernik Jožef, župnik	26	26
Skočidol (Podravlje): Ulbing Tom., župnik	32	35
Št. Ilj ob Dravi (Vrba): Petrič Jos., župnik	27	32
Št. Jakob v Rožu: Šenk Franc, dek. upr.	100	100

7. Šmohor.

Blače:		
Borlje (Goriče): Kukačka Jož., župnik	7	7
Brdo: Ebner Janez, župnik	31	36
Gorje (Zilska Bistrica): Katnik Fr., župnik	10	10
Melviče (Brdo): Mikula Franc, župnik	12	10
Sv. Štefan na Zili:		
Št. Jurij na Zili: Mošič Jakob, župnik	7	7
Zilska Bistrica: Kuchling Anton, provizor	25	29

8. Tinje.

Medgorje (Grabštanj): Marktl Niko, žpk.	9	12
Podgrad (Grabštanj): Marktl Niko, soprov.	8	10
Podkrnos (Žrelec): Brabenc Jan., prošt	11	13
Radiše (Žrelec): Jank Ludovik, provizor	54	42
Sv. Tomaž:		
Tinje: Benetek Anton, prošt	26	26
Žrelec: Suppanz A.	4	

9. Velikovec.

Djekše: Repnik Franc, župnik	6	6
Gorenče (Ruda): Muri Ignacij, župnik	23	23
Grebinjski Kloster (Grebinj): Hutter Alojz, župnik	35	6
Ruda:		
Št. Jurij na Vinogradih (Zgornje Trušnje): Kovač Franc, župnik	4	4
Šmarjeta nad Telenbergom (Velikovec): Schuster Otto, župnik	10	3
Št. Rupert (Velikovec): Brandstätter Val., župnik	21	25
Vovbre: Zebedin Krištof	17	18
Število udov: 93 dosmrt. 2070 letnih = 2163 udov.		

Lavantinska škofija.

1. Braslovče.

Braslovče: Orešnik Jožef, kaplan	140	129
Gomilsko: Sattler Franc, župnik	77	77
Marija Reka (Sv. Pavel pri Preboldu): Leber Janko, župni upravitelj	35	28
Sv. Andraž pri Velenju (Velenje): Ocvirk Maks, župnik	19	13
Sv. Jurij ob Taboru: Pečnak Jož., žpk.	130	125
Sv. Pavel pri Preboldu: Končan F., žpk.	113	125
Šmartno ob Paki: Presker Karel, dekan	136	109
Vransko: dr. Mörtl Valentin, župnik	133	116

2. Celje.

Celje: Jurak Peter, mestni župnik, opat	660	660
Galicija (Žalec): Kramaršič Alojz, župnik	8	16
Gotovlje (Žalec): Agrež Martin, župnik	46	49
Griže: Kosi Jakob, župnik	114	99
Polzela: Jodl Ivan, župnik	100	105
Sv. Peter v Sav. dol.: dr. Jančič Ivan, žpk.	132	124
Teharje: Vesenjāk Pavel, župnik	110	131
Žalec: Veternik Anton, župnik	218	210

3. Dolnja Lendava.

Beltinci: Ciglar Alojz, kaplan	65	71
Bogojina: Honko Jožef, župnik	35	32
Črensovci: Zadravec Matija, župnik	41	59
Dobrovnik v Prekmurju: Benkovič Št., pošt.	4	4
Dolnja Lendava: Halas Daniel, kaplan	25	30
Hotiza (Dolnja Lendava): Bakan Št., kapl.	4	4
Strehovci (Dobrovnik v Prekmurju): Bojnec Franc	6	6
Turnišče: Greif Ivan, župnik	23	25
Velika Poljana (Črensovci): Rantaša Ant., župnik	25	40

4. Dravograd.

Črneče (Meža ob Dravi): Mak Ivan, kapl.	11	6
Dravograd: Serajnik Volbenk, prošt, dek.	24	24
Libeliče: Vogrinc Anton, župnik	18	24
Ojstrica (Dravograd): Kociper Rud., župnik	9	9

5. Dravsko polje.

Cirkovce: Ravšl Anton, župnik	100	116
Črna gora (Ptujška gora):		
Fram: Rakun Franc, župnik	108	115
Hoče: Sagaž A., dekan	150	
Slivnica pri Mariboru: Mihalič Jos., žpk.	143	148
Št. Janž na Dravskem polju: Polak Franc, župnik	110	138
Št. Lovrenc na Dravskem polju: Spindler Franc, župnik	86	87

6. Gornji grad.

Bočna (Gornji grad): Kitak Jakob, župnik	48	52
Gornji grad: Šlander Maks, župnik	85	89
Ljubno v Sav. dol.: Krančič Josip, dekan	76	89
Luče: Mikolič Jurij, župnik	80	66
Marija Nazaret (Mozirje): P. Kerubin Tušek, župnik	65	60
Mozirje: Krošelj Franc, župnik	75	80
Nova Štifta (Gornji grad): Ferme Gotard, župnik	44	43
Rečica v Sav. dol.: Požar Alfonz, župnik	170	160

Solčava: Arko Leopold, župnik	58	58
Sv. Francišek (Radmirje): Vogrinec Iv., žpk.	99	103
Šmartno ob Dreti: Stiglic Franc, župnik	48	46
Šmihel nad Mozirjem (Mozirje): Strmšek Franc, župnik	25	50

7. Jarenina.

Jarenina: Čizek Josip, župnik in dekan	140	156
Spodnja sv. Kungota (Pesnica): Kraner V., Vincenc, župnik	72	71
Svečina (Zg. Sv. Kungota): Časl Fr., žpk.	51	52
Sv. Jakob v Slov. goricah: Erhatic Mart., župnik	106	113
Sv. Jurij ob Pesnici (Zg. sv. Kungota): Terstenjak Ernest, župnik	22	28
Št. Ilj v Slov. goricah: Vračko Evald, žpk.	172	194

8. Konjice.

Čadram (Oplotnica): Hohnjec Fran, župnik	56	66
Kebelj (Oplotnica): Panič Jožef, župnik	24	24
Konjice: Tovornik Franc, arhidiakon in dekan	124	100
Loče: Žičkar Marko, župnik	70	60
Prihova (Konjice): Žolnir Jožef, župnik	41	38
Stranice (Konjice): Žolnir Jožef, župnik	16	15
Sv. Jernej pri Ločah (Loče): Paulič Peter, župnik	16	16
Sv. Kuničunda na Pohorju (Zreče): Žgank Ferdinand, župnik	26	21
Špitalič (Konjice): Goričan Janez, župnik	16	14
Zreče: Bezjak Josip, župnik	49	55
Žiče (Loče): Tomazič Anton, župnik	40	36

9. Kozje.

Buče: Turk Miloš, župnik	57	43
Dobje (Slivnica pri Celju): Vaupotič Franc, župnik	58	54
Kozje: Lunder Viktor, župnik	45	61
Olimje (Podčetrtek): Lorbek Ivan, župnik	11	12
Pilštanj: Rauter Jakob, župnik	51	48
Planina pri Sevnici: Sajovic Jakob, župnik	71	71
Podčetrtek: Pirč Andrej, župnik	64	60
Podsreda: Krohne Jos., župnik in dekan	29	31
Polje (Podčetrtek): Mlakar Ivan, župnik	25	25
Prevorje (Slivnica pri Celju): Presnik Jos., župnik	47	
Sv. Peter pod Sv. gorami: Sparl A., žpk.	48	60
Sv. Vid na Planini (Planina pri Sevnici): Vurkelc Jernej, župnik	14	54
Zagorje (Pilštanj): Pribožič Jurij, župnik	10	25

10. Laško.

Dol pri Hrastniku: Gorjup Peter, župnik	109	116
Jurkloster: Kocjančič Anton, župnik	19	26
Laško: msgr. dr. Kruljc Franc, dekan	164	203
Loka pri Zidanem mostu: Šket M., župnik	51	70
Marija širje (Zidani most): Kristovič Miloš, župnik	22	26

Razbor (Loka pri Zidan. mostu): Pretnar Jožef, župnik	15	17
Sv. Jedert (Laško): Lončarič Josip, župnik	60	70
Sv. Lenart (Laško): Lampert Karol, župnik	26	55
Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah (Rimske toplice): Bohak Jakob, župnik	48	45
Sv. Miklavž (Laško): Čebašek Jak., župnik	26	27
Sv. Rupert nad Laškim (Sv. Jurij ob j. ž.): Jager Avguštin, župnik	41	50
Trbovlje: Gorogranc Martin, kat.	280	239

11. Ljutomer.

Apače: Cilenšek Ivan, župnik	40	46
Cezanjevci (Ljutomer): Ferk Mih., eksp.	29	31
Kapela (Slatina-Radenci): Škofič Marko, župnik	85	114
Ljutomer: Lovrec Andrej, župnik	166	210
Mala Nedelja: Ostrž Franc, župnik	84	91
Sv. Jurij ob Ščavnici: Štuhec Franc, župnik	150	143
Sv. Križ pri Ljutomeru: Weixl Jož., dekan	219	232
Sv. Peter v Gornji Radgoni: Gaberc M., župnik	264	327
Veržej (Križevci pri Ljutomeru): Klemenšek Anton, župnik	35	39

12. Marenberg.

Brezno ob Dravi: Sagaj Marko, župnik	22	22
Kapla (Brezno ob Dravi): Lorenčič Vinko, župnik	31	31
Marenberg: Messner Ivan, dekan	82	69
Muta: Hurt Franc, župnik	33	36
Pernice (Muta): Slana Franc, ž. upr.	13	
Remšnik (Marenberg): Št. Ožbalt (Brezno ob Dravi): Krušič Jan., provizor	26	14

13. Maribor levi breg.

Maribor Stolna: Munda Vinko, stolni vikar	720	710
Bogoslovje: dr. Cukala Franc, stolni dekan	44	47
Francišskani: p. Landergott Valer.	403	286
Gornja sv. Kungota: Magdič Fr., župnik	5	5
Kamnica (Maribor): Božiček Franc, župnik	136	136
Selnica ob Dravi: Čiuha Ferd., župnik	37	52
Sv. Barbara v Slov. gor. (Sv. Barbara pri Mariboru): Potočnik J., župnik	44	52
Sv. Duh na Ostrem vrhu (Selnica ob Dravi): Rožman Jakob, župnik	32	36
Sv. Križ pri Mariboru (Gornja sv. Kungota): Kren Franc, župnik	48	52
Sv. Marjeta ob Pesnici: Frangež J., župnik	53	65
Sv. Martin pri Vurbergu (Vurberg pri Ptuj): Lajnsič Anton, župnik	34	54
Sv. Peter pri Mariboru (Maribor): Tkavc Anton, župnik	77	90
Posamezniki	1	

Božična in velikonočna voščila pošiljajte svojim prijateljem in znancem na razglednicah, ki jih je založila knjigarna Mohorjeve tiskarne v Celju. Delo slovenskih umetnikov so, lepe in poceni. Dobite jih v vseh knjigarnah in boljših trafikah. Zahtevajte pa izrečno razglednice Mohorjeve knjigarne.

14. Maribor desni breg.

Devica Marija v Puščavi (Sv. Lovrenc na Pohorju): Nadrah Ignacij, župnik	31	36
Limbuš: Bračič Andrej, župnik	77	54
Ruše: Pšunder Ferdo, župnik	120	130
Studenci pri Mariboru: Kapucinski samostan	62	59
Sv. Lovrenc na Pohorju: Oblak Iv., župnik	63	58
Sv. Magdalena v Mariboru: Stergar Ant., dekan	340	340

15. Mežiška dolina.

Črna pri Prevaljah: Razgoršek V., žpk.	80	90
Guštanj: Barbič Mihael, župnik	90	87
Javorje (Črna pri Prevaljah): Viternik L., župnik	7	6
Koprivna (Črna pri Prevaljah): Hojnik J., župnik	15	12
Kot je: Serajnik Ivan, župnik	33	38
Mežica: Hornböck Janez, župnik	158	156
Prevalje: Riepl Matej, dekan	102	104
Št. Daniel (Prevalje): Kupčič Iv., župnik	40	50

16. Murska Sobota.

Cankova: Safošnik Jakob, kaplan	60	70
Gornja Lendava: Rataj Anton, kaplan	35	29
Gornji Petrovci v Prekmurju: Čirič Anton	10	13
Markovci (Petrovci v Prekmurju): Ficzkó Karel, župnik	4	6
Martjanci v Prekmurju: Berden And., žpk.	15	17
Murska Sobota: Horvat Štefan, katehet	31	31
Vojkovič Jožef, kaplan	8	5
Mataj Franc	39	58
Martinišče	3	3
Pertoča (Rogaševci v Prekmurju): Varga Št.	18	20
Sv. Jurij v Prekmurju (Rogaševci v Prekmurju):		
Tišina (Rankovci v Prekmurju): Krantz J., župnik	31	33
Veliki Dolenci: Klekl Jožef, župnik	4	4
Posamezniki:	1	

17. Nova cerkev.

Črešnjice (Vojnik): Hlastec Franc, župnik	8	5
Dobrna pri Celju: Urleb Franjo, župnik	76	74
Frankolovo (Vojnik): Čech Václav, župnik	23	26
Nova cerkev (Vojnik): Žagar Pav., dekan	35	40
Šmartno v Rožni dolini (Celje): Ozvalič Franc, župnik	27	33
Sv. Jošt na Kozjaku (Dobrna pri Celju):		
Carl M., župnik	15	15
Vitanje: Musi Alojzij, župnik	75	70
Vojnik pri Celju: Lasbacher Anton, župnik	101	117

18. Ptuj.

Hajdina (Ptuj): Skuhala Vekoslav, župnik	66	80
Polenšak (Moškanjci): Poplatnik J., župnik	72	70
Ptuj Mestna nadžupnija: dr. Žagar Iv., prošt	110	115
Sv. Peter in Pavel: p. Svet Alfonz, župnik	178	188
Sv. Andraž v Slov. gor.: Alt Ivan, župnik	73	71
Sv. Lovrenc v Slov. gor. (Juršinci pri Ptuj):		
Neudauer M., župnik	100	100
Sv. Marjeta niže Ptuja (Sv. Marjeta pri Moškanjcih): Šketa Ivan, župnik	117	136
Sv. Marko niže Ptuja (Ptuj): Groblar Ign., župnik	52	65

Sv. Urban pri Ptuj: Razbornik Iv., župnik	52	60
Vurberg pri Ptuj: Kokelj Alojzij, župnik	46	74

19. Rogatec.

Kostrivnica (Podplat): Slavič Janko, žpk.	44	40
Rogatec: Žekar Jožef, nadžupnik	48	52
Stopce (Majšperg): Pichler Alojz, župnik	10	13
Sv. Ema (Pristava): Čepin Martin, župnik	26	25
Sv. Florijan ob Boču (Rogatec): Malajner F., župnik	6	13
Sv. Križ na Slatini (Rogaška Slatina): Čater Anton, kaplan	170	170
Sv. Peter na Medvedjem selu (Podplat):		
Pučnik Anton, župnik	18	20
Sv. Rok ob Sotli (Rogatec): Veranič Anton, župnik	21	19
Žetale:		

20. Slovenska Bistrica.

Črešnjevec (Slov. Bistrica): Zamuda Alojz, župnik	94	94
Gornja Polskava (Zgornja Polskava):		
Gartner Franc Ks., župnik	35	57
Laporje: Ozimič Jožef, dekan	126	80
Majšperg: Bratanič Rajmund, župnik	39	39
Makole: Šegula Franc, župnik	68	71
Poljčane: Cilenšek Alojzij, župnik	85	83
Slovenska Bistrica: Šolinc Iv., mest. župnik	212	217
Spodnja Polskava (Pragersko): Zorko Melhior, župnik	100	117
Studenice pri Poljčanah: Čede Jos., župnik	45	64
Sv. Martin na Pohorju (Slovenska Bistrica):		
Zdolšek Alojzij, župnik	20	20
Sv. Vencleslav (Slov. Bistrica): Zakošek Iv., župnik	16	20
Tinje (Slov. Bistrica): Hafner Urh, župnik	28	26

21. Stari trg pri Slovenjgradcu.

Dolič (Mislinje): Ulčnik Martin, župnik	31	29
Pameče (Slovenjgradec): Trinkaus A., žpk.	28	30
Podgorje (Slovenjgradec): Kotnik Šimen, župnik	33	27
Razbor (Slovenjgradec): Oblak A., župnik	18	21
Sele (Slovenjgradec): Meško Franc, dekan	25	21
Slovenjgradec: Soklič Jak., mestni župnik	80	86
Stari trg (Slovenjgradec): Župnijski urad	31	45
Sv. Miklavž pri Slovenjgradcu (Slovenjgradec): Treiber Franc, župnik	16	19
Sv. Peter na Kronske gori (Meža ob Dravi):		
Lovšin Jan., ž. upr.	3	
Šmartno pri Slovenjgradcu (Slovenjgradec):		
Somrek Anton, župnik	52	58
Št. Ilj pod Turjakom (Mislinja): Roškar Davorin, župnik	89	90
Št. Janž pri Dravogradu (Meža): Essenko Anton, župnik	11	12
Št. Vid nad Valdekom (Mislinje): Pohraški Ferdinand, župnik	28	33

22. Sv. Lenart v Slov. Goricah.

Marija Snežna na Velki: Vršič Srečko, župnik	37	45
Negova (Ivanjci): Bratkovič Fr., župnik	81	93
Sv. Ana v Slov. goricah: Šesko K., župnik	131	111
Sv. Anton v Slov. goricah: škof Fr., župnik	168	73

Sv. Benedikt v Slov. goricah: Gomilšek Fr.	
Sal., dekan	176 188
Sv. Bolfenk v Slov. goricah: Razbornik Iv.,	
soprovizor	23 21
Sv. Jurij v Slov. goricah: Bosina Iv., žpk.	125 185
Sv. Lenart v Slov. goricah: Sinko Fr., žpk.	100 91
Sv. Rupert v Slov. goricah (Sv. Lenart v	
Slov. gor.): Kodrič Jožef, župnik	91 82
Sv. Trojica v Slov. gor.: P. Ernest Jenko,	
župnik	105 132

23. Šaleška dolina.

Bele vode (Šoštanj): Klasinc Fr., župnik	18 25
Gornja Ponikva (Žalec): Gorišek J., žpk.	53 52
Sv. Mihael pri Šoštanju (Šoštanj): Gril Pav.,	
župnik	165 190
Škale (Velenje): Rotner Ivan, dekan	103 122
Šmartno pri Velenju (Velenje): Potokar	
Gregorij, župnik	53 58
Št. Ilj pri Velenju (Velenje): Schreiner Fr.,	
župnik	40 41
Št. Janž na Vinski gori (Velenje): Weiss	
Matej, župnik	18 18
Zavodnje (Šoštanj): Rožman Janez, župnik	14 17

24. Šmarje pri Jelšah.

Dramlje: Pirš Alojzij, župnik	32 25
Kalobje (Sv. Jurij ob južni žel.): Švegelj	
Peter, župnik	24 40
Ponikva ob južni žel.: Kociper Ant., žpk.	75 90
Sladka gora (Šmarje pri Jelšah): Ivanc	
Ivan, župnik	36 43
Slivnica pri Celju: župnijski urad	16 12
Sv. Jurij ob juž. žel.: Mikuš Val, župnik	160 187
Sv. Štefan pri Žusmu (Šmarje pri Jelšah):	
Močnik Franc, župnik	18 20
Sv. Vid pri Grobelnem (Grobelno):	
Šmarje pri Jelšah: Lom Franjo, dekan	138 148
Zibika (Pristava): Jelsnik Ivan, župnik	32 21
Žusem (Loka pri Žusmu): župni urad	8 9

25. Velika Nedelja.

Ormož: P. Remigij Jereb, župnik	70 80
Središče ob Dravi: župni urad	93 105
Svetinje (Ivanjovci): Bratušek Fr., župnik	34 41
Sv. Bolfenk na Kogu (Sv. Bolfenk pri Sre-	
dišču): Molan Franc, župnik	39 37
Sv. Lenart pri Veliki Nedelji (Velika Ne-	
delja): Rehar Jožef, župnik	39 39
Sv. Miklavž pri Ormožu: P. A. Polak, žpk.	53 47
Sv. Tomaž pri Ormožu: Zemljič Mat., žpk.	100 102
Velika Nedelja: Horvat Friderik, dekan	133 130

26. Videm ob Savi.

Artiče: Šribar Jožef, župnik	28 34
Bizeljsko: Brvar Ignacij, župnik	84 76

Brežice: Jurhar Martin, župnik	172 200
Dobova: Logar Josip, župnik	48 46
Kapele (Dobova): Podržaj Ciril, župnik	26 26
Koprivnica pri Rajhenburgu: Doberšek Fr.,	
župnik	36 39
Pišce: Toplak Franc, župnik	90 82
Rajhenburg: Zidanšek Jakob, kaplan	114 101
Sevnica ob Savi: Lesjak Drago, kaplan	121 149
Sromlje: Stiper Štefan, župnik	72 86
Videm ob Savi: Medvešek Janez, dekan	90 96
Zabukovje (Sevnica ob Savi): Rampre Fr.,	
župnik	18 20
Zdole: Šoba Alojzij, župnik	30 30

27. Vuzenica.

Ribnica na Pohorju: Vrhnjak Alojz, žpk.	77 77
Sv. Anton na Pohorju (Vuhred): Letonja	
Franc, župnik	9 11
Sv. Primož na Pohorju (Vuzenica): Dolinar	
Ivan, župni upravitelj	20 12
Trbonje (Vuzenica): Malej Ignacij, župnik	21 30
Vuhred: Hrašovec Henrik, župnik	29 23
Vuzenica: Hüttner Dr., dekan	42 48

28. Zavrče.

Sv. Andraž v Halozah: Škamlec O., dekan	31 36
Sv. Barbara v Halozah: Grobler Fr., žpk.	27 28
Sv. Trojica v Halozah (Podlehnik): Jazbin-	
šek Franc, župnik	26 29
Št. Vid pri Ptuj: P. Cevc Gabriel, župnik	67 61
Zavrče: Jarh Konrad, župnik	57 38
Število udov: 430 dosmrt. 17.091 letnih =	17.521.

Ljubljanska škofija.

1. Cerknica.

Babno polje (Prezid): Črnugelj A., adm.	13 16
Bečunje pri Cerknici: Ježek Matej, župnik	92 98
Bloke (Nova vas pri Rakeku): Švigelj Vikt.,	
župnik	61 78
Cerknica: Strajhar Ivan, župnik	98 246
Rakek: Beričič Fr.	102
Grahovo: Wester Alojzij, dek. upravitelj	66 68
Planina pri Rakeku: Lovšin Ivan, župnik	98 82
Stari trg pri Ložu: Hafner Jern., župnik	161 160
Sv. Trojica nad Cerknico (Nova vas pri	
Rakeku): Švigelj Vikt., ž. upr.	17 17
Sv. Vid nad Cerknico (Bečunje pri Cerk-	
nici): Žužek Karel, župnik	24 69
Unec (Rakek): župni urad	37 51

2. Kamnik.

Dob pri Domžalah: Bešter Ivan, dekan	120 123
Domžale: Bernik Franc, župnik	122 145
Gozd (Kamnik): Selan Matija, župni upr.	23 24
Groblje (Domžale): Misijonišče	44 46

Za božič, veliko noč, za god, gotovo pa vselej, kadar pišete v inozemstvo, uporabljajte nove domače večbarvne razglednice z našimi narodnimi nošami. Po izvirnih risbah jih je izdala letos **univerzitetna tiskarna J. Blasnika v Ljubljani**. Vseh je 12 komadov in stanejo samo Din 10.—, posamezni komad pa Din 1.50. Niso nič dražje kakor tuji izdelki, a so lepše in predvsem — naše! Dobite jih po vseh prodajalnah in pri založniku: J. Blasnika nasl., univerzitetna tiskarna, Ljubljana, Breg št. 10.

Homec (Radomlje): Govekar Fr., župnik . . .	67	67
Ihan (Domžale): Kepec Janez, župnik . . .	62	73
Kamnik: Jenko Miha, kaplan . . .	255	238
Komenda: Zabukovec Janez, župnik . . .	108	127
Mekinja (Kamnik): Čadež Viktor, župnik . . .	92	102
Mengeš: Škrbe Stanko, kaplan . . .	158	200
Trzin: Kragl Viktor . . .	17	
Motnik: Hribovšek Anton . . .	51	46
Nevlje (Kamnik): Rihar Leop., župnik . . .	47	48
Radomlje: Doktorič David . . .	34	40
Rova (Radomlje): Golmajer Franc, župnik . . .	24	27
Sela pri Kamniku (Kamnik): Pavlič Anton, župnik . . .	26	30
Stranje (Kamnik): Langerholz Jan., župnik . . .	54	64
Šmartin v Tuhinju: Opeka Ivan, župnik . . .	27	43
Špitalič (Motnik): Mezeg Anton, župnik . . .	23	26
Tunice (Kamnik): Razboršek Jakob, župnik . . .	54	57
Vodice nad Ljubljano: Janc Peter, župnik . . .	120	157
Skaeručina (Št. Vid nad Ljubljano):		
Dežman Janko . . .	45	51
Vranja peč (Kamnik): Knol Adolf, župnik . . .	30	40
Zgornji Tuhinjski (Šmartno v Tuhinju): Burnik Janez, župnik . . .	48	44

3. Kočevje.

Banjaloka (Nova sela pri Kočevju): Plot Karel, župnik . . .	14	22
Fara pri Kostelu: Stare Andrej, župnik . . .	60	60
Kočevje: Kaplanija . . .	80	56
Koprivnik pri Kočevju: Henigman K. . .	2	5
Nemška Loka: Rogelj Jožef, župnik . . .	4	6
Osilnica: Klopčič Franc, župnik . . .	61	40
Stara cerkev: Jamnik Ana . . .	10	11
Spodnji log (Nemška Loka): Lomšek Janko, župnik . . .	2	

4. Kranj.

Besnica (Kranj): Pokorn Franc, župnik . . .	50	47
Cerklje pri Kranju: Dolinar Franc, dekan . . .	171	202
Duplje (Križe na Gorenjskem): Vrankar Josip, župnik . . .	52	62
Goriče (Golnik): Železny Alojzij, župnik . . .	47	56
Jezersko: Gostiša Vinko, župnik . . .	45	47
Kokra: Dimnik Martin, župnik . . .	35	46
Kovor (Križe na Gorenjskem): Župni urad . . .	74	89
Kranj: Škerbec Matija, župnik . . .	363	394
Križe na Gorenjskem: Hartman J., župnik . . .	175	180
Lom (Tržič): Sparhakl Karel, župni uprav. . .	38	44
Mavčice (Smlednik): Mikuz Janez, župnik . . .	90	99
Naklo: Župni urad . . .	68	77
Podbrezje: Vondrašek Václav, župnik . . .	73	75
Preddvor: Sitar Valentin, župnik . . .	139	144
Predoslje (Kranj): Zupanc Ignacij, župnik . . .	95	99
Smlednik: Plantiša Ivan, župnik . . .	150	172
Šenčur pri Kranju: Piber Ivan, župnik . . .	89	87
Olševke (Preddvor): Škerbec Matej, častni kanonik in dekan v pokoju . . .		
	25	41
Hrastje (Šenčur pri Kranju): Podvinski Anton, župnik, dekan v pokoju . . .	26	21
Voglje (Šenčur pri Kranju): Rajčević Franc, beneficiat . . .	35	42
Šmartin pri Kranju (Stražišče pri Kranju): Šarec Alojzij, župnik . . .	185	184
Št. Jošt (Kranj): Kokel Franc, ekspozit . . .	19	20
Trboje (Smlednik): Čemažar Fr., župnik . . .	23	20

Trstenik (Golnik): Dr. Arnejc J., župnik . . .	48	48
Tržič: Vovk Anton, župnik . . .	425	425
Št. Urška gora (Cerklje pri Kranju): . . .		
Velesovo (Cerklje pri Kranju): Brešar Jos. Kup., župnik . . .	75	85
Započe (Smlednik): Franke Ivan, župnik . . .	42	48

5. Leskovec.

Boštanj: Rakovec Engelbert, župnik . . .	21	30
Bučka: Francič Janez, župnik . . .	22	22
Cerklje ob Krki: Žust Jak., župnik in duhovni svetnik . . .	103	130
Čatež ob Savi (Brežice): Župni urad . . .	14	9
Kostanjevica: Golob Franc, župnik . . .	85	88
Krsko: Filipič Janez, župnik . . .	158	156
Leskovec: Štrukelj Alojzij, kaplan . . .	103	115
Raka: Bukovec Martin, župnik . . .	50	50
Studenec (Sevnica): Štrubelj Ivan, župnik . . .	19	25
Sv. Duh v Velikem trnu (Krško): Župni urad . . .	48	50
Sv. Križ ob Krki: Zupanc Andrej, župnik . . .	56	54
Škocijan pri Mokronogu: Anžič Jos., dekan . . .	54	27
Št. Jernej na Dol.: Lesjak Anton, župnik . . .	50	66
Velika Dolina (Jesenice na Dol.): Gnjezda Janez, župnik . . .	14	16

6. Litija.

Dobovec (Trbovlje): Pogačar J., župnik . . .	15	20
Dole pri Litiji: Filler Václ., župnik . . .	20	34
Hotič (Litija): Cuderman Kristijan, župnik . . .	35	50
Janče (Litija): Verce Franc, župnik . . .	36	40
Javorje pri Litiji (Šmartno pri Litiji): Javornik Tomaž, župni upravitelj . . .	19	34
Kresnice: Dolinar Janez, župnik . . .	26	41
Litija: Lovšin Vinko, eksp. . .	228	209
Polšnik (Sava pri Litiji): Kovič J., župnik . . .	25	30
Prežganje (Litija): Stupica Josip, župnik . . .	22	31
Primskovo (Šmartno pri Litiji): Plešič A., župnik . . .	27	36
Radeče pri Zidanem mostu: Lovšin Anton, župnik . . .	91	108
Sava: Širaj Andrej, župnik . . .	25	54
Svibno (Radeče pri Zidanem mostu): Selan Anton, župnik . . .	37	44
Šmartno pri Litiji: Gornik Anton, dekan . . .	128	152
Štanga (Litija): Žnidaršič Anton, župnik . . .	26	50
Št. Jurij pod Kumom: Vodopivec Fr., žpk. ekspozit . . .	10	21
Konjšica (Zagorje ob Savi): Pipa A., župnik . . .	4	
Št. Lambert (Sava pri Litiji): Rupnik Kar., župnik . . .	12	16
Zagorje ob Savi: Markež Franc, župnik . . .	161	159

7. Ljubljana mesto.

Stolna: Vindišar Ivan, stolni vikar . . .	218	235
Sv. Jakob: Barle Janez, mestni župnik . . .	227	260
Marijino oznanjenje: Dr. p. Angelik Tominec, župnik . . .		
	483	512
Ljudska knjižnica: . . .	85	74
Trnovo: Hostnik Anton, kaplan . . .	441	450
Nova založba . . .	192	207
Uršulinke: Koretič Franc, spiritual . . .	11	11
Sv. Peter: Petrič Janko, mestni župnik . . .	607	669
Moste: Logar Filip . . .	33	56
Splošna bolnica: Slana Ignacij, kurat . . .	84	88
Umobolnica: Orehek Mila . . .	25	23

KNJIGARNA MOHORJEVE TISKARNE R. Z. Z. O. Z. V CELJU

je otvorila

V LJUBLJANI

NA MIKLOŠIČEVI CESTI 19

v palači Vzajemne zavarovalnice (pri gl. kolodvoru)

PODRUŽNICO

KNJIGARNE IN TRGOVINE S PISARNIŠKIMI POTREBŠČINAMI

kjer dobite

knjige iz domačih in tujih založništev; pisarn. in šolske potrebščine; devocionalije; nabožne, pokrajinske in druge slike; vsakovrstne cerkvene tiskovine, listine, oznanilne knjige, družinske potrebščine in sploh vse v stroko spadajoče predmete. — S konkurenčnimi cenami, hitro, točno in solidno postrežbo bomo svoje cenjene odjemalce gotovo zadovoljili

Mohorjani dobé knjige iz založbe Družbe sv. Mohorja po udninskih cenah

Sv. Ciril in Metod: P. Kaz. Zakrajšek, žpk. 173 178
Spodnja Šiška: Dr. Novak p. Modest, žpk. 318 317
Drž. klasična gimnazija: Osana J., prof. . 31 30
Posamezniki: Mašič Pavle, višji kontrolor 54 39

8. Ljubljana okolica.

Brezovica: Lavrič Andrej, župnik . . . 107 133
Črnuče (Ježica pri Ljubljani): Tomelj Ant., 115 123
Devica Marija v Polju: Müller Jan., župnik 282 296
Dobrova: Hauptman Peter, župnik . . . 112 127
Dol pri Ljubljani: Kastelec Matija, župnik 84 87
Golo (Studenec-Ig pri Ljubljani): Kunaver
Janez, župnik . . . 4 5
Ig (Studenec-Ig pri Ljubljani): Klemenčič
Janez, župnik . . . 92 98
Ježica pri Ljubljani: Pucelj Janez, župnik 173 170
Polhovgradec: Štrukelj Janez, župnik . . 65 76
Preska (Medvode): Oblak Valentin, župnik 103 110
Rudnik (Ljubljana): Zajc Karel, župnik . 53 60
Sora (Medvode): Kajdiž Valentin, župnik 118 128
Sostro (Dol. Hrušica pri Ljubljani): Poljak
Martin, župnik . . . 151 169
Sv. Helena (Dol pri Ljubljani): Rihar Ivan,
župnik . . . 75 86
Sv. Katarina (Medvode): Pavlin And., žpk. 23 21
Šmartin pod Šmarno goro (Št. Vid nad
Ljubljano): Lesar Janez, župnik . . . 87 93
Št. Jakob ob Savi (Dol pri Ljubljani):
Novak Jožef, župnik . . . 60 68
Št. Vid nad Ljubljano: Zabret Val., župnik
in dekan . . . 438 429

Zavod sv. Stanislava: Belec Fr., prof. . 42 48
Tomišelj (Studenec-Ig pri Ljubljani): Mu-
ren Josip, župnik . . . 40 25
Vič: P. Teodor Tavčar, župnik . . . 500 510
Želmlje (Studenec-Ig pri Ljublj.): Erjavec
Ivan, župnik . . . 20 23

9. Loka.

Bukovščica (Selca nad Škofjo Loko): Rih-
tarišič Janez, župnik . . . 48 50
Črni vrh (Polhov gradec): Dovč Janez,
župnik . . . 31 36
Dražgoše (Železniki): Hiti Franc, župnik . 39 46
Javorje (Poljane nad Škofjo Loko): Klop-
čič Josip, župnik . . . 38 41
Leskoviča (Gorenja vas): Kos Matej, žpk. 23 20
Lučine (Gorenja vas): Poljanec Ivan, žpk. 31 35
Nova Oselica (Gorenja vas): Lončar Ivan,
župni upravitelj . . . 27 18
Poljane nad Škofjo Loko: Tavčar M., žpk. 156 172
Reteče (Škofja Loka): Meršolj Jan., žpk. 91 92
Selca nad Škofjo Loko: Šušteršič Fr., žpk. 145 155
Sorica: Cunder Viljem, žup. upr. . . 15 16
Davča (Sorica): Kopitar A., eksp. . . 23 15
Stara Loka: Mrak Matija, dekan . . . 131 140
Stara Oselica (Gorenja vas): Gogala Ivan,
župnik . . . 61 66
Sv. Lenart (Selca nad Škofjo Loko): Mev-
želj Janko, župnik . . . 33 36
Škofja Loka: Podbevšek Jernej, župnik . 270 288
Trata (Gorenja vas): Brajec Josip, župnik 60 71

Zali log (Železniki): Hribar Anton, župnik	40	37
Zabnica (Škofja Loka): Verce Jos., župnik	75	78
Železniki: Bertonec Valentin, župnik	84	100
Žiri: Štrancar Ignacij, kaplan	146	144

10. Moravče.

Blagovica (Lukovica): Štrekelj Jak., žpk.	40	40
Brdo (Lukovica): Siak Matija, župnik	71	78
Št. Vid (Lukovica): Majeršič F., eksp.	23	28
Čemšenik (Medija-Izlake):		
Češnjice (Šmartno v Tuhinju): Perko Pav., župnik	10	9
Kolovrat (Medja-Izlake): Učakar Fr., žpk.	27	31
Krašnja (Lukovica): Brecljnik Alojz, žpk.	35	41
Moravče: Ferkulj Jožef, kaplan	213	202
Vrhopolje (Moravče): Jerše Valentin, ekspozit	22	28
Sv. Trojica (Dob pri Domžalah): Markič Jožef, duhovnik	21	20
Sv. Križ (Moravče):		
Peče (Moravče): Ogrizek Jakob, župnik	28	28
Sv. Gora (Vače): Žganiar Ignacij, župnik	12	11
Št. Gotard (Trojane): Pfa far Franc, župnik	46	55
Št. Ožbalt (Lukovica): Vadjal A., župnik	15	15
Vače: Porenta Anton, župnik	22	39
Zlato polje (Lukovica): Kranjc Jož., župnik	20	24

11. Novo mesto.

Bela cerkev na Dol.: Rebol Blaž, župnik	9	17
Brunice: Šesek Ivan, župnik	29	27
Črnošnje: Hönigmann Franc, kaplan	6	5
Mirna peč: Petrič Anton, kaplan	90	115
Novo mesto: Kek Franc, kanonik	233	238
Podgrad (Stopiče): Češenj Andrej, župnik	14	15
Prečna: Šmidovnik Anton, župnik	41	58
Soteska: (Straža pri Novem mestu): Volc A., župnik	20	29
Stopiče: Žitnik Franc, župnik	42	37
Šmarjeta pri Novem mestu: Perko Iv., žpk.	28	37
Šmihel pri Novem mestu (Novo mesto): Šinkovec Stanislav, kaplan	204	186
Št. Peter pri Novem mestu: Starc Martin, kaplan	45	73
Toplice pri Novem mestu: Erzar Franc, župnik	51	68
Uršna sela: Kralj Fr., žpk. v p.	12	
Vavta vas (Straža pri Novem mestu): Bartel Bertold, župnik	37	48

12. Radovljica.

Begunje pri Lescah: Gornik Franc, župnik	87	90
Bled: Zabret Franc, župnik	137	161
Bohinjska Bela: Drolc Martin, župnik	91	81
Bohinjska Bistrica: Ambrožič Jož., župnik	100	119
Brezje: Resman o. Bonaventura, župnik	111	106
Breznica (Žirovnica): Koprivec Pet., župnik	108	111
Dobrava (Podnart):		
Dovje (Mojstrana): Pečarič Franc, župnik	121	126
Gorje: Petrič Gabriel, župnik	171	142
Jesenice na Gor.: Kastelic Anton, župnik	246	249
Kamna gorica: Zorko Franc, župnik	83	90
Koprivnik v Bohinju (Boh. Bistrica): Kres Josip, župnik	36	38
Koroška Bela (Javornik na Gor.): Žbontar Matevž, župnik	215	214

Kranjska gora: Čuk Karel, župnik	116	127
Kropa: Kanduč Franc, župnik	56	53
Lesce:		
Leše (Brezje): Knafelj Ivan, župnik	22	26
Kristan S.	15	
Ljubno (Podnart): Juvan Franc, župnik	40	39
Mošnje (Radovljica): Bleiweis Fr., župnik	58	63
Ovsiše (Podnart): Očepek Jožef, župnik	22	24
Radovljica: Fatur Jakob, dekan	160	160
Rateče-Planica: Lavtizar Josip, župnik	76	84
Ribno (Bled): Kramar Janez, župnik	92	86
Srednja vas v Bohinju: Golf Ant., župnik	101	109
Sv. Križ nad Jesenicami (Jesenice na G.): Krašna Franc, župnik	34	26
Zasip (Bled): Demšar Anton, župnik	55	57
Posamezniki	2	

13. Ribnica.

Dobropolje (Videm-Dobropolje): Presetnik Franc, kaplan	115	153
Dolenja vas pri Ribnici: Škulj K., župnik	46	58
Draga pri Cabbu: Lončar Franc, župnik	10	16
Gora (Sodražica): Habjan Janez, adm.	13	17
Loški potok: Pravhar Josip, župnik	146	134
Ribnica na Dol.: Skubic Ant., dekan	262	282
Rob na Dol.: Skobe Ignacij, župnik	43	44
Sodražica: Majdič Franc, župnik	91	172
Struge na Dolenjskem: Orehek Andrej, župnik	42	48
Sv. Gregor (Ortnek): Krumpstar Fr., žpk.	37	73
Škocijan pri Turjaku (Turjak): Zupančič Ivan, župnik	22	35
Turjak: Ambrožič Franc, župnik	21	30
Velike Lašče: Ramovš Jakob, župnik	112	120
Velike Poljane (Ortnek): Noč Ivan, župnik	28	28

14. Semič.

Adlešiči (Črnomelj): Peček Alojzij, župnik	26	34
Črnomelj: Bitnar Pavlin, dekan	75	75
Dragatuš: Omahna Jakob, župnik	35	31
Metlika: Cerar Gregor, prošt	109	123
Planina (Črnomelj): Wittine H.	3	3
Podzemelj (Gradac v Beli Krajini): Ilc Andrej, žp. uprav.	24	46
Radovica (Metlika): Jerman Anton	20	25
Semič: Nachtigal Franc, kaplan	62	74
Stari trg ob Kolpi: Zupančič Franc, župnik	40	28
Vinica pri Črnomlju: Miklavčič Anton, župni upravitelj	32	31
Posamezniki	3	

15. Šmarje.

Javor pod Ljubljano (Dolenja Hrušica): Klinec Jernej, župnik	20	30
Kopanj (Grosuplje): Kočovšek Iv., župnik	53	51
Lipoglav (Šmarje-Sap): Pečarič Mart., žpk.	23	30
Polica (Višnja gora): Bambič Joško, župnik	43	51
Stična: P. Bolcar Benedikt, žup. upravitelj	108	106
Šmarje (Šmarje-Sap): Ravnikar Ant., žpk.	70	70
Grosuplje: Gole Anton, eksp.	30	45
Št. Jurij pri Šmarju (Grosuplje): Medved Anton, župnik	44	56
Št. Vid pri Stični: Hladnik Janez, župnik	172	214
Višnja gora: Vidmar Fr. Ks., župnik	141	140
Žalna: Šolar Josip, župnik	48	53

16. Trebnje.

Čatež pod Zaplazom (Velika Loka):

Mirna:

Mokronog: Bukowitz Henrik, župnik, d. sv. 102 114

Sv. Križ pri Litiji: Erzlin Leopold, župnik 66 90

Sv. Trojica v Trzišču (Trzišče): Supin

K., župnik 50 57

Št. Janž na Dolenjskem: Črnilec Jan., žpk. 100 141

Št. Lovrenc ob Temenici (Velika Loka):

Oblak Anton, župnik 75 76

Št. Rupert pri Mokronogu: Flajnik Peter,

župnik 121 138

Trebelno: Dolenc Janko, župnik 40 42

Trebnje: Tomažič Ivan, dekan 90 96

17. Vrhnika.

Bevke (Vrhnika): Poljšak Anton, župnik 35 41

Borovnica: Jerina Ciril, župnik 75 65

Dolenji Logatec: Remškar Val., župnik 94 103

Gorenji Logatec: Skubic Anton, župnik 51 54

Horjul: Nastran Franc, župnik 77 114

Hotedršica: Borštnar Janko, župnik 42 52

Podlipa (Vrhnika): Tome Alojzij ž. upr. 26 26

Preserje: Perčič Mihael, župnik 48 56

Rakitna (Borovnica): Lovšin Franc, žpk. 14 14

Rovte: Zalokar Jožef, župnik 83 64

Sv. Trije kralji na Vrhju (Rovte):

Št. Jošt nad Vrhniko (Vrhnika): Nagode J.,

župnik 33 41

Vrhnika: Kete Janez, župnik in dekan 336 367

Zaplana (Vrhnika): Mihelčič Ivan, župnik 23 30

18. Žužemberk.

Ajdovec (Žužemberk): Žust Ignacij, župnik 24 29

Ambrus (Zagradec na Dolenjskem): Zavbi

Ivan, župnik 29 34

Dobrnica: Omahen Ignacij, župnik 79 100

Hinje: Kolenc Franc, župnik 17 25

Krka: Vidmar Franc, župnik 29 34

Sela pri Šumberku (Zagradec na Dol.):

Podlipnik Josip, župnik 14 19

Šmihel pri Žužemberku (Žužemberk):

Zagradec na Dolenjskem: Gnidovec J., žpk. 25 30

Žužemberk: Jenko Janez, kaplan 113 159

Število udov: 677 dosmrt. 21.591 letnih = 22.268.

Ostale jugoslovanske škofije.

Apost. admin. Banata.

Vel. Bečkerek. Rodič Ivan Rafael, nadškof;

Janko Anton, Bano Karlo, Poniz Rajko, Kosi

Franjo, Gunčar Hinko, Vencel Franjo, Klinar Jak,

Rader Franjo, Hvalič Josip, Kužnik Matej, Kostelic

Ter., Grgurič Ant., But Jern., Šolske sestre »Notre

Damese», Sestre milosrdnice, Sestre sv. Franje,

Sestre sv. Vinka, Mehle Franjo, Terzin Ivan, Novak

Stanko, Poljanec Staša, Grafenauer Zdravko, Po-

trata Fr., Bračun Maks. (P. Vel. Bečkerek.) 24

Bač. Žaren Fran, Mavrič Jože. (P. Bač.) 2

Mali Idjoš, Šandor Pepica. (P. Mali Idjoš.) 1

Ruski Krstur, Malacko Janko. (P. R. Krstur.) 1

Stari Bečaj. Pasteiner Vlasta. (P. Stari Bečaj.) 1

Vel. Kikinda. Znidarskič Iv. (P. Vel. Kikinda.) 1

Število udov: — dosmrt. 30 letnih = 30 udov.

Banja-luška škofija.

Banja Luka. Samostan o. trapistov, Budin Jož.,

župnik; Soče Marjan, Baumkirchner Fran, Črtalič

Avgust, Kocman Stanko Sirotište sv. Bernarda (5

izt.), Vatovec Franjo, Prelog Martin.

(P. Banjaluka.) 13

Drvar. Vrh Mih. Krašovec Iv. (P. Drvar.) 2

Tuzla. Jemc Ant., Degan Jurij, Mervar Josip,

Čadež Mihael, Hauptman Franja, Kosjek Marija,

Pangerskič Ivan. (P. Tuzla. 7

Število udov: 1 dosmrt. 21 letnih = 22 udov.

Barska škofija.

Cetinje. Prohart Jure, Nartnik Andrej,

Palčić Stanko, Kotnik Marjan, Salberger Bogomir,

Selič Josip, Domiter Zalika, Piomberger Micika,

Sever Veronika, Ramšek Amal, Vrečko Micika,

Potočnik Luka, Berčič Režika, Ankon Vikt., Sle-

kovec Jakob, Dormiš Ant., Polmin Vinko, Čulič

Olga, Levičar Iv., Kopic Jožef, Pernek Iv., Pišljar

Mihael, Kocjančič Janez, Švajncar Blaž, Kolman

Emil, Gorjanc Leopold, Čop Iv., Gračnar Martin,

Legat Fr., Petek Mat., Petek Mat. M., Deželak Fr.,

Hrovat Anton. (P. Cetinje.) 33

Število udov: — dosmrt. 33 letnih = 33 udov.

Belgrajska nadškofija.

Belgrad. Ula ga To m., msgr. nuncij Pele-

grinetti Hermenegild, dr. Korošec Anton, Kotnik

Ivan, Plantarič Alojz, Bajec Franja, Bardun Edv.,

Belamustič Ivanka, Berlot Alojzija, Bezek Franja,

Brinšek Antonija, Cenar Jožef, Cvar Edv., Črnjač

Fr., Čuk Mar., Drašler Fr., Dular Tončka, Erjavec

Josip, Erjavec Marija, Fleré Pav., Florjančič Fran,

Fürst Katica, Germ Josipina, Gobec Mar., Golia

Draž, Gorenc Ana, Grmšek Francka, Gruden Iv.,

Hočevar Režka, Jemc Mar., Jernejčič Josip, Jug

And., Jurjevec Karel, Kapus Kati, Kastelic Anton.,

Kavčič Al., Klarič Pavla, Knafelj Stanko, Kobola

Kristina, Kobola Mimi, Kolar Mar., Kolarič Mar.,

Končan Mirko, Košir Minka, Krebelj Cveta, Krošelj

Jože, Kunstelj Nežka, Kurent Val., Kobé Avgust,

Lavrič Ant., Leskovar Fr., Lešnik Fr., Levč Kat.,

Levstek Ant., dr. Majcen Stanko, Masič Stanko,

Mastnak Lizika, Marič Albert, Mikec Francka,

Miklauc Ivana, Miklin Miroslav, Milojković Mar.,

Mirt Ant., Mozetič Al., Novak Fani, Novak Ivana,

Novinc Fr., Oblak Fr., Ogrin Gašp., Omerza Am.,

Ošaben Jan., Ošaben Ivanka, dr. Pavletič Avgust,

Petrič Marija, Petrovič Aleks., Perc Kat., Picelj

Slavko, dr. Pirc Bojan, Pleš Amal., Poje Anton,

Poplas Ter., Poropat Iv., Podbregar Fr., Podobnik

Mici, Praznik Ivan, Prosvetno društvo, Radanović

Joško, Ranzinger Ign., dr. Rapotec Fr., Ratajc M.,

Repin Nežka, Resnik Josipa, Rižnar Neža, Rovn

Dijaki, pomožne učne knjige za geografski, zgodovinski in prirodopisni pouk, slovstvene pripomočke, slovarje itd. dobite pri Družbi sv. Mohorja v Celju in njeni podružnici v Ljubljani.

Posebej opozarjamo na »Cvetje iz domačih in tujih logov«.

Al., Rutar Roza, Saks Alojz., Selan Jan., Sikušek Anton., Simonič Jos., Simonič Mar., Skupek Mar., Smodej Fr. (4 izt.), Stani Alojzija, Stanković Mar., Šida Rozi, Šilih Ferd., dr. Šiško Janko, Škulj Krist., Štefanič Jan., Sturm Otmar, Štupar Jan., Šuler M., Terglec Mar., Tič Iv., dr. Tollazzi Tomaž, Twrdy Bogoljub, Ulaga Jože, Ulaga Marija, Urek Jelka, Valjguni Janez, Verbajš Alojzija, Volavec Marija, Vreček Jožef, Zakrajšek Elza, Zaplotnik Rado, Zdravje Francka, Zelnik Jerica, Zveza služkinj, Žagar Ign., Žerovc Ivan. — *Župnijska knjižnica*, T u m p e j A n d r . Kranjc Fr., Kuk Fr., Rožman Mirko, dr. Stegensek Janko, Gobec Miha, Korbar Fr., dr. Kavčič Janez, Zadnik Luka, Janežič Hugo, Mavec Maks, Suhač Lojze, Kosi Marica, Repensek Mirko, Molek Ant., Stanjko Lojzika, Ušaj Mirko, Serjun Fr., Mesar Poldika, Potokar Tone, Plahutnik Joža, Mohar Janez, Zajc Rih., Prešern Franč., Laznik Ana, Eler Ana, Pucelj Stanko, Klemenjak Andrej, Kolar Venčesl., dr. Tollazzi Tomo, Mejac Leop., Erjavec Jožica, s. Kerubina Pance, Usmilj. Dedinje, Usmilj. drž. bolnice, Sever Božidar (3 izt.), Hlebec Andrina, Krošelj Fr., Sešek Leop., Oberstar Ant., Trpin Ant., Bizjak Jož., Moškotevc Ignacij, Krže Alojz., Andjelak Pepca, Brglez Anica, Grašič Pet., Matković Angelca, Pinter Filip, Zavolovšek Fr., Grobelnik Viktor, Plohl Anton, Volina Ivan, šveglar Adolf, Kožar Št., Roškar Dav., Rot Jožko, Knapič Mar., Kužnik Francka, Dobravec Jakob, Rostohar Fr., Pretnar Kata, Hitzemberger Lojzka, Pregelj Jožef, Potočnik Al., Pukšič Lojze, Tavčar Neža, Adamič Jan., Purnat Jože, Verbič Prudenc., Usmiljenke Valjevo, Belič Milka, Hanjšek Minka, Komel Vinko, Perhaj Lojze, Pukšič Lojze, Prauseis Fran., Privšek Damijan, Purkat Ant., Kokol Josip, Fegič Bog., Jeraj Lojze, dr. Bončina Fr., Kalmarevič Štefka, Gostečnik Jan., Delač Edm., Fajdiga Jan., Marković Mila, Hvala Fr., Zavišek Jan., Grandovec Jože, Antonič Marij, Korošec Jan., Obreht Jože, Karbanenko Genov., Može Anton, Šestir Ignacij, Trnovc Janez, Sole Luka. — Repič Fr., ravn. žel. sole; Repič Srdjan, Repič Borut. — Savinšek Sl., Vrhovec Tone. (P. Belgrad.) 238

Niš. Počkaj Jakob, Czurda Karel. (P. Niš.) 2
Paračin. Postržin Iv., Lemež Jože, Fuks Osk., Kladnik Maks, Bauer Jož. (P. Paračin.) 5
Zaječar. O. Zajec F., župnik; Jenček Albin, Lukan Ana, Dimic France, Palka Genov., Škerl Jož., Bezjak Franjo. (P. Zaječar.) 7

Število udov: 1 dosmrt. 251 letnih = 252 udov.

Djakovska škofija.

Djakovo. Sagadin Karlo. (P. Djakovo.) 1
Slav. Brod. Božeglav Franč., Bat Rafael, Bat Roman, Beguš Olga, Bešter Rezika, Brence Franč., Pogačnik Ljudmila, Delez Albin, Dežman Josipina, Novak Jos., Franič Mar., Centrih Ant., Rujnik Anton. (P. Slov. Brod.) 13

Kupinovo. Hudohmet Zofija, Ferlan Lenart. (P. Kupinovo.) 2

Osijek. Živko Mihajlo, župnik; Putrih p. Hinko, Kamnikar Jos., prof.; Besetzky Roberto, Sokič Jos., Horvat Ivan, Deutschbauer Stjepan, Geci o. Kapistran, Pašalić o. Grga, Ferk o. Joahim, Lorenčič o. Damijan, Savec o. Bonaventura, Šipoš br. Tomaž, Kapucinska knjižnica, Knjižnica 3. reda, Ogrizek Ivan, Ogrizek Marija, Milosrdnice »Siro-

tište«, Milos. »Vinkov dom«, Bolničarke, Machulka Milutin, Poznič Janko, dr. Pelc Stj., Brečko Josip, Veleberi Jos., Rogar Franja, Rutar Adela, Luzner Ivan, Stopar Leopolda, Turković Joza, Pošinger Kati, Benčina Marija, Sladič Rezika, Zapred Mar., Neimenovana (2 izt.). (P. Osijek.) 36

Ruma. Kristl Ferdo. (P. Ruma.) 1

Vrdnik. Babnik Rud. Pižem Jos., Vozel Iv., Vivot Leopolda, Prislant Mart., Mikelj Jožef, Podlesnik Anton. (P. Vrdnik.) 7

Vinkovci. Sever Fr., Kokošar Fr., Kovačić Fr., Vrh Iv., Trošt Alojz, Smuk Ant., Pešec Franjo, Guzelj And., Seljak Fr., Seljak M. (P. Vinkovci.) 10

Zemun. Ferjančič J., Žuran J. (P. Zemun.) 2

Število udov: 1 dosmrt. 71 letnih = 72 udov.

Dubrovniška škofija.

Dubrovnik. Dr. Malnerič M., Rev. Glumac Ante, Don Vučetić Fr., Srabotnak Fr., Pavlin Kat., Maršić Fr., Bayer Egon, b. Kumar Mir., b. Čekada Bern., dr. Bučić Ivan, Koren Ivan, Don Liepopoli Ante, Abram Ant., Zmrzlekar Jož., dr. Koprivica Nikolaj, Rašica Gjuro, Don Divanović Niko, s. Dobravec Zena, Jamnik Fr., Don Fabris Spasoje, Don Capurso Karel, Miklauč Iv. (P. Dubrovnik.) 22

Metković. Štupar Franc. (P. Metković.) 1

Število udov: — dosmrt. 23 letnih = 23 udov.

Hvarska škofija.

Pučiće. Don Frano Krstinić. 1

Kotorska škofija.

Denović. Soklić E. Jule, Jug J. (P. Denović.) 2
Ercegnovi. Udir Josip, major; Bajcar Jos., inž. poročn.; Blažek Mat., k. kom. (P. Ercegnovi.) 3
 Število udov: — dosmrt. 5 letnih = 5 udov.

Škofija Krk.

Krk. Dr. Srebrnić Josip, biskup; Dominić Jak., st. prošt; Zahija Petar, kan.; Mrakovčić Iv., kancel.; Lapanja Vek., Rajčić Olga, Dobrešk And., Školaris Fr., Srebrnić Kat. (P. Krk.) 9

Dobrinj. Šabalja Pav., župnik. (P. Dobrinj.) 1

Vrbnik. Vitezić Luka, sveć. (P. Vrbnik.) 1

Število članov: — dosmrt. 11 letnih = 11 udov.

Mostarska škofija.

Mostar. Sušnik Josip, major; Šolske sestre, Šolske sestre v bolnici, Močnik Ivanka, Jenko Jos., Potočnik Jak., Medved Martin, Gröbner Albert, Čretnik J., Presen Štefan, dr. Nardeljeva Zorka, s. Brajec Nedjelka, Dolenec Poldka, Dolenec Ivan, profesor. (P. Mostar.) 14

Rakitno. Grom Matko. (P. Posušje.) 1

Število udov: — dosmrt. 15 letnih = 15 udov.

Senjska škofija.

Karlobağ. Fr. Gervazij Bukovšek. (P. Karlobağ.) 1

Kastav. Lazić Julijo, Bračić Mate, Bolé Boleslav, Bolé Ivan, Sironić Šime, Košir Anton, Žiganto Ivan, Ivančić Ivana, Devjak Franjo, Turk Josipa, Dukić Franjica, Bačić Val., Jurinčić Bruno, Šuster Ana, Jagodnik Josip. (P. Kastav.) 15

Sušak. Grgić Vjekoslav, Franjevački samostan, Knjižnica 3. reda, Smerdel Mih., Nemec Ivana, Golob Ant., Jordan Karel, Jordan Ignacij, Turina Pet., Petrovič Radko, Kružić Zora, Brumen Anton, Horvatin Karolina, Golob Franjo, Habjan Katarina, Ljubić Anton, Vranić Petra, Železnik Katarina. (P. Sušak.) 18

Zamet. Ponikvar Adolf. (P. Zamet.) 1

Število udov: 1 dosmrt. 34 letnih = 35 udov.

Škopljanska škofija.

Prizren. Dr. Ivan Fr. Gnidovec, škof; Kordin Anton, šk. konz.; Pavlinić Arnold, prof.; Dorčić Branko, upr.; Gnjezda Fr., fin. v p.; Đurić Nikola, služitelj. (P. Prizren.) 6

Bitolj. Malgaj Fr., kapetan; Skoberne Josip, Hus-Marić Mara, dr. Vasle Boltek, Steinfl Mirko, Plaper Pavel, Ozimić Franjo, Varl Maks, Adamić Vekoslav, Mulć Štefka, Urek Franjo, Borovišek Adolf. (P. Bitolj.) 12

Bistrenica. Gruden Ivan, Saražin Raf., Urbančić Rafael. (P. Denir Kapija.) 3

Janjevo. Župni urad. (P. Janjevo.) 1

Požarevac. Pivk Steva. (P. Požarevac.) 1

Skoplje. Dr. Matelić Anton, v. fin. sekr.; Zajec Oton, Štukelj Josip. (P. Skoplje.) 3

Strumica. Čopi Maks. (P. Strumica.) 1

Užice. Vengar Stanislav. (P. Užice.) 1

Število udov: 2 dosmrt. 26 letnih = 28 udov.

Splitška škofija.

Split. Hočevan Fran, Missia Joško, Frank Jos., Podgoršek Jan., Kosi Matko, Rogić Boro, Vatovec A. Rajmund, Ciril Metodova družba. (P. Split.) 8

Proložac. Jerina Mici. (P. Proložac.) 1

Sukošan. Herić Jos., fin. kontr. (P. Sukošani.) 1

Trogir. P. Ignac Knafelj. (P. Trogir.) 1

Vranjić. Muc Matija. (P. Vranjić.) 1

Število udov: 1 dosmrt. 11 letnih = 12 udov.

Subotička škofija.

Novi Sad. Nardin Lud., Sirknik Jernej, Stilino-
vić Stanko, Podbršček Franc, Pivk Leop., Pribil Ivan, Klenovšek Karlo, Štupnik Fr., Ivančić Ant., Vindiš Št., Engelsberger Hinko. (P. Novi Sad.) 11

Subotica. Fabčić Josip, Nestor Ivan, Amon Iv., Marinić Marija, Abramić Josip, Vidic Jan., Fabčić Jos., Planinc Franjo. (P. Subotica.) 8

Število udov: 1 dosmrt. 18 letnih = 19 udov.

Šibenička škofija.

Šibenik. Fr. Rajmund Šegula, Jug Rožica, Vončina dr. Milan, Dulibic Božo, Sošić Viktor, Korošec Karel, Zlender Josip, Grčar Vikt. (P. Šibenik.) 8

Nin. Don Trstenjak Ivo. (P. Nin.) 1

Pašman. Peterca o. Petar. (P. Pašman.) 1

Število udov: 1 dosmrt. 9 letnih = 10 udov.

Vrhbosanska škofija.

Sarajevo. Kolman Franc. (P. Sarajevo.) 1

Alipašinmost. Paravan Franjo, Pahor Ignacij, Vajdnar Julka, Rak Eljšan. (P. Alipašinmost.) 4

Bijeljina. Verhunc Fr., Göderer K., Bačun I., Jovšenak I. (P. Bijeljina.) 4

Fojnica. Vričko J. Ulrik, Franjevački samost., Koselj Jakob. (P. Fojnica.) 3

Han Kump Vitez. Ceznar Duro, duhovnik. (P. Han Kump Vitez.) 1

Odžak. Mohorić Anton. (P. Odžak.) 1

Tešanj. Dr. Oberman Niko. (P. Tešanj.) 1

Travnik. Jenko Zofija. (P. Travnik.) 1

Vareš. Malavasić Franjo, Malavasić Ivan. (P. Vareš-Majdan.) 2

Visoko. P. Drljić Rastko (7 izt.). (P. Visoko.) 7

Žepče. Pečarić Julijana. (P. Žepče.) 1

Število udov: 1 dosmrt. 25 letnih = 26 udov.

Zagrebska nadškofija.

Zagreb. Hladnik J., Hladnik Fr., Vedernjak Jos., Pajnić Meta, Oven Amalija, Iskrač Amalija, Mavrić Martin, Tertinek Veron., Železnikar Ivana, Vrtar Marica, Repovž Lojzika, Pemić Ant., Glavina Fr., Malgaj Iv., Ferjančić Adolf, Gerkman Franc, Ivanoš Neža, Perčić Jos., Turnšek Fr., Kocjančić Ivan, Fras Rado, Petrović Josip, Erjavec Anton, Tkalcich Anton, Slamnik Angela, Simčić Anton, Skamen Jurij, Holc Franjo, Brodnjak Iv., Krušič Pavla, Strcin Angela, Svenšek Marija, Babić Zof., Grimšić Fanika, Jamar Jerica, Kobula Amalija, Somrek Ana, Krznarić Marija, Jamnik Alojzija, Potokar Rezika, Glas Pepca, Planinšek Urška, Hrastnik Tinka, Vranc Uršula, Grm Nežika, Palčić Terez., Grilc Mar., Arko Mar., Nepuzljan Jožefa, Deželak Notburga, Metelko Franc, Mali Nikolaja, Čavnik Pepca, Kozole Anton., Antolović Elizab., Redek Mar., Stupica Berta, Morela Ivan, Kolar Kat., Petrin Avgust, dr. Primožić Ant., dr. Weselko Otm., Šimenc M., dr. Klemenc J., Dominko Niko., Černe Vl., Težak M., dr. Esih Iv., Slov. prosv. dr., Senoa Vera, Strukelj Fr., Lovrek Št., Mlakar Štef., Pecigus Ivan, Kramar Josip, Korošec Karolina, Okički Fr., Deželak Tončka, Štor Urš. — Legan Iv., Kastelic Robert, Černe Josip, Maček Anton, Mrak Vid, Kosi Josip, Tivadar Anton, Mihovec Fr., Maček Matej, Fatur Ivan, Senec Ivan, Šušelj Avg., Asić Josip, Praznik Anton, Obad Josip, Repić St., Gaberšek Ivan, Omerzo Ivan, Pintar Viktor, Bač Fr., Stergaršek Mihael, Beden Karlo, Mikelić K., Fajfar Mirko, Židan Albert, Seražin Franc, Švaca Alojzij, Jermančnik Martin, Težak Matevž, Vičić Anton, Škert Franc, Penko Ivan, Jandčić Jakob, Sotelsek Ivan, Pak Rok, Husu Pet., Fečki Franc, Sila Avgust, Curda Rafael, Boronić Vikt., Skvarcy Ana, Štok Edv., Hrovat Silverij, Sila Štef., Čuk Ant., Krajncić Sim., Lemut Franc, Humar Anton, Glas Drago, Kete Franc, Vižintin Željko, Močivnik Alojzij, Novak Št., Kobal Jos., Copet Konr., Stojan Fr., Ramor Ivan, Berloh Avg., Rebec Jos., Uštar Mar., Čizmek Aleks., Brežar Roman, Kuković Jož., Keršovan Avg., Rusjan Fr., Jugović Matej, Klinar Anton, Zažar Alojzij, Kuža Franc, Latin Agneza, Kürner Albert, dr. Marjetič Jožef, Bofulin Franc, Kos Iv., Marn Anton, Petrović Fanika, dr. Sedej Josko. — Kiki Lud., Senker Karlo, Senker Fr. — Ožir Mih., Slovenska dekliska zveza, Geč Jerica, Vršić Milka, Gorjanc Roz., Zelenjak Alojz., Kožer Terez., Kosteuc Ivan, Ottorepec Ivan, Jažer Mat., Kralj Ant. — Tonejec Ivan, Hostnik Edo, Vilman Vinko, Prezelj Albin, Ilvar Franjo, Korče Fr., Pirc Jerica, Levstik Božo, Zalesjak A. Vizjak Josipa, Srša Mat., Ukmar Št., Zgorelec Jos.,

Toplišek Nežka, Vidrajs Anica, Kette Fr., Svetel Kar., Kovač p. Stanko, Kavšek Ivan. 190

Belica. Košak Pavao. (P. Belica.) 1

Bjelovar. Smrekar Lojze F. (P. Bjelovar.) 1

Cirkvena. Jesih Pavao. (P. Cirkvena.) 1

Čakovec. O. Timotej Tišler, o. Mihael Troha, o. Benvenut Habjan, o. Vilko Šalič, Častna braća lajki, Častne sestre sv. križa, Hari Josip, Jug Marija, Kampamer Št., Prusatz Matilda, Radošević Slavko, Gerić Otmar, Videc Matija, Sopčič Stanko, Rodić Ignac, Grabar Anton, Gerbavec Marija, Renner Ivana, Horvat Ter., Benčik Št., Hajdinjak Franjo, Šolčić Ana, Kolarič Rihard, o. Solanus Šurina, Šimon Jeronim, Bištrovič Ignaz, Henschei Irma. (P. Čakovac.) 27

Donji Kraljevec. Ažura Tomaž, Šercer Anton. Štimatec Ivan. (P. Donji Kraljevec.) 3

Duga Resa. Rovšnik Mat., Rovšnik Juri, Mali Juri, Vidmar Viktor, Podrekar Fr., Gorup Karel, Novak Jožef, Omahna Fr., Frankovič Ign., Zavrl Al., Petelinšek M., Kovač Al., Dolinšek Mar., Rež M., Wohlgemut M., Simnic M. (P. Duga Resa.) 16

Glina. Župni urad, Vardian Nik. (P. Glina.) 2

Macinec. Župni urad (7 iztis.; (P. Macinec.) 7

Hraščina. Nejak Mijo, župnik. (P. Hraščina.) 1

Ivanec. Mlinar Ant., Klun Janez, župnika; Slekovec Jož., Herg Mart., Podhostnik Miha, Turk Ivan, Vesenjak Josip. (P. Ivanec.) 7

Durmanec. Kljun Ivan. (P. Durmanec.) 1

Karlovac. Butkovič Fran, Milosrdnice, Prosen Josip, prof. (P. Karlovac.) 3

Koprivnica. Zavod Presv. Srca J., Capara T., Majnarič Ivan, Pintar Tereza, Novak Josip, Jurič Marija Ana. (P. Koprivnica.) 6

Molve. Žnideršič Ter., učit. (P. Molve.) 1

Mursko Središče. Levačič Iv., Ravnikar Iv., Špolarič Mart., Bračko Josip, Palnec Ant., Levačič Andrej, Horvath Mihael, Krovlin Alojzij. (P. Mursko Središče.) 8

Nedelšiče. Dogša Jože. (P. Nedelšiče.) 1

Pitomača. Veršnik Dušan. (P. Pitomača.) 1

Podturen. Kristovič Josip, župnik; Zavrl Josip. (P. Podturen.) 2

Samobor. Čec Fr., Rudolf Vj. (P. Samobor.) 2

Štrigova. Valentič Mat., Zličar Anton, Trstenjak Jož., Zavod Salezijanci, Ščavničar Alojz, Golenko Avg., Lopuh Fran, Novak Karel, Kotzbek Jože, Bedernjak Štef., Kutnjak Pavel, Smolkovič Matija. — Zadravec Fr., Belovič Barbara, Kolman Imbro, Lovrenčič Fr., Nemec Ant., Rojko Št., Podgorelec Ant., Terčič L. (P. Štrigova.) 20

Varaždin. Canjuga o. Anzelmo, Reberc o. Ivan, Lipša Vjek. — Makuc Jos., priv. vet.; msgr. Proštenik Matija, ap. prt. i kan. (P. Varaždin.) 5

Število udov: 9 dosmrt. 297 letnih = 306 udov.

Italija.

Število udov: — dosmrt. 2 letna = 2 uda.

Razne države.

Avstrija.

Wien. Dr. Leopold Picigas, Pirnat Bernard, Gabler Antonija, Kafka Neška, Neudorfer Franc., Tanšek Marija. (P. Wien.) 6

Donawitz. Glastovec Ivan, Varšek Ferdinand, Mežnar Anton, Košir Anton, Waidhofer Katarina. (P. Donawitz.) 5

Graz. R. Fr. Gotfried Osojnik, Čitalnica, brat Chrysostomus. (P. Graz.) 3

Kainbach. Šmavc Franc. (P. Kainbach.) 1

Število udov: 4 dosmrt. 11 letnih = 15 udov.

Češkoslovaška.

Hradec. Gorše Iv., ing. (P. Hradec Kralové.) 1

Praha. Dr. M. Murko, prof.; dr. Herič Fran. 2 (P. Praha.) 2

Proštevov. Dimec Anton. (P. Proštevov.) 1

Število udov: 1 dosmrtni, 3 letni = 4 udi.

Francija.

Aumetz. Kožar Rudolf, Kogoj Fr., Hojak Jož., Čerin Janez, Durcič Vlad., Tome Fr., Jurjevčič Ferd., Stanič Justina, Žnidaršič Jan., Jurič Ivan, Gutman Ign., Balič Štefan, Daksobler Leopold,

Kako dosežemo visoko pa zdravo starost?

Povprečna starost ljudi bi znašala 80 do 85 let, če bi uživali samo to, kar koristi njihovemu zdravju. Toda vse premalo skrbimo za svoje zdravje. Pri nas se n. pr. konsumira velike količine zrnate kave, dasi vemo, da vsebuje strup kofein, ki draži celoten organizem, vpliva kvarno na srce ter povzroča nespečnost in glavobol. — Radi teh zdravju škodljivih lastnosti zrnate kave priporoča na stotisoče zdravnikov pitje zdravju koristnih žitnih kav. Izmed teh uživa pri nas največji sloves dr. Pirčeva sladna kava, ki je prijetnega, osvežujočega in polnega okusa. Za dr. Pirčevo sladno kavo se porabijo le najlepša, polna in dozorela zrna ječmena, ki so vsrkala nebroj sončnih žarkov vase. V teh zrnih so same koristne sestavine, ki

jih človeško telo lahko prebavi in izkoristi. Dr. Pirčevo sladno kavo pijejo zelo radi dojenčki pa tudi doraščajoči otroci. Ta kava jih izborno hrani, pospešuje rast kosti in ustvarja zdravo in izdatno kri. Dr. Pirčeva sladna kava je neprecenljive vrednosti tudi za bolne na želodcu, srcu, za rekonvalescente in živčno boletne. Pa tudi zdravi ljudje radi uživajo dr. Pirčevo sladno kavo, ker si z njo utrdijo zdravje in okrepe celoten organizem. Razumna gospodinja, ki se briga za zdravje svoje družine, ji dan za dnem nudi dr. Pirčevo sladno kavo. Poskusite jo tudi Vi in — kmalu bosta nerazdružljiva prijatelja. Dr. Pirčeva sladna kava je cenen domač izdelek in se dobi v vsaki trgovini.

Križnik Ivan, Durn Alojzij, Modic Fr., Drač Ivan, Ajdovnik Mihael, Gorišek Jurij, Miklavčič Fr., Makuc Vikt., Kragelj Fr., Lipužič Fr., Peternelj Jos., Golob Luka, Glavič Ign., Colja Emilij, Leban Mihael, Poteko Mih., Levart Jurij, Pregelj Anton, Bevcar Mih., Centič Ant., Janežič Ant., Poljanšek Fr., Društvo Jugoslov. rudarjev, Jugoslovanska Katoliška Misija. (P. Aumetz.) 37

Farges, Režan Alojz. (P. Farges-Afichampes.) 1
Ham s. Varsberg. Turšič Ferdinand.

(Ham s. Varsberg.) 1

Lens. Pajer Ferdinand. (P. Lens.) 1

Liévin. Zupančič V., župnik (3 izt.); Knjižnica Liévin, Saje Ivan, Gregor Martin, Znidaršič Martin, Povše Anton, Očakar Matevž, Knjižnica Bruay, Hajsinger Mart., Dobelšek Mar., Potisek Iv., Gomilar Fran., Kolenc Rudolf, Gregorčič Martin, Šesko Lud., Dornik Marija, Špehar Fr., Rotar M., Dacar Ivan, Draksler Val., Simonič Fr., Cvetežar Val., Arh Pavel, Tovornik Ant., Zupančič Ivan, Menard Josip, Sebič Josip, Žibret Roza, Pestotnik Rotija, Potočnik Ter., Korinšek Ter., Breznik Fr., Muster Kristina, Pirš Amalija, Povhe Franc, Per Franc. (P. Liévin.) 38

Merlebach. Borovšek Martin, Čbokli Anton, Bajc Jože., Jakič Franc, Moltara Lojze, Ribič Fr., Jakopina Anton, Grčar Alojz, Leskovšek Jožef, Planinšek Jožef, Mali Mih., Rupar Št., Grček Ivan, Lapornik Rud., Škruba Ant., Štepec D., Končina Jož., Jugoslov. dom, Škruba A. (P. Merlebach.) 19

Quentränge. Žigon Jožef.

(P. Quentränge par Thianville.) 1

Uckange. Ferjenc Andrej. (P. Uckange.) 1

Število udov: — dosmr. 99 letnih = 99 udov.

Holandija.

Heerlen. Društvo sv. Barbare, Novak Ivan, Petrič Anton, Društvo sv. Barbare, Hoensbroeck, Društvo sv. Barbare Brunsmu, Društvo sv. Barbare Luterade, Oberžan, duh.; p. Teotimus van Velzen, Zore Vinko. (P. Heerlen.) 9

Rumpen. Kužnik Martin. (P. Rumpen.) 1

Število udov: — dosmr. 10 letnih = 10 udov.

Nemčija.

Essen-West. Mlinarič Ant., Knez Vinko, Pernuš Ivana. (P. Essen — West.) 3

Dortmund-Ewing. Britovšek Fr., Supan Mart., Strekar Fr., Trebušak Josip. (P. Dortmund.) 4

Gladbeck. Društvo sv. Barbare, Jazbec Janez, Urh Jernej, Kovač Johann, Jurečič Franc, Gorše Josefa, Kolar Terezija. (P. Gladbeck.) 7

Hamborn. Mališ Anton, Golar Gregor, Višnar Jakob, Vidovšek Fortunat. (P. Hamborn.) 4

Hausen-Raitbach. Arh Veronika. 1

Hövel. Vikar Tensundern. (P. Hövel.) 1

Meerbeck. Krivec Anton. (P. Meerbeck.) 1

Število udov: — dosmr. 21 letnih = 21 udov.

Poljska.

Mogila. O. Robert Kuhar. (P. Mogila.) 1

Amerika.

Združene države (U.S.A.).

New York, (N.Y.) P. Hiacint Podgoršek (2 izt.), br. Akurzij Somrak, Zobec M., Vesel Jera,

Jeglič John, Ovca Vinc., Jazbec Mar., Grill Mar., Gostič Mar., Danič Mar., Češko Kat., Pavlič Val., Arko Mimi, Trček Ang., Vojska Fr., Cerar Roza. Cagran Matija. 18

Brooklyn, (N.Y.) Skrabe Jos., Anžlovar A., Bugar Fr., Cesark Al., Cik Mar., Felician Josip, Nakerot Pavel, Starin Ant., Cvetkovič Jan., Curel Matija, Petek. 11

North Chicago, (Ill.) Rev. M. J. Butala, Sestre sv. Benedikta, Šolska knjižica, Cerkveni pevski zbor, Društvo Presv. Imena, Društvo kršč. žen in mater, Marijina družba, Mlad, odd. presv. Imena, Krošlec Jos., Opeka Frank, Stritar Ant., Modric Ant., Rovt Anton, Umek Terez., Steroner John, Mušič Lov., Kosir And., Ivanetič Mat., Grom Ign., Kržič Mar., Možina Antonija, Kirn Ivana, Petrič Jennie, Petrovčič Jos., Sraka Francis. 25

Chicago, (Ill.) Knjižarna Amerikanski Slovenec (135 izt.), Borštnar Ana, Sedej F., Mautz Frank, Loushin Frances, Rus Alojzij, Trojer John, Urich Anton, Darovec Alojzij, Jaksha John, Mile Mar., Markel Rozi, Androjna John, Ferme Marija, Štefan Jenko, Bizjak Ferdo, Nemanič Ant., Berus Angela, Zelko John, Pirnat Anton. 155

Denver, (Col.) Bojc Andrej, Blatnik J., Bandek L., Judnič J. 4

Joliet, (Ill.) Rev. Plevnik John (2 izt.), Rev. Hiti M. J., Rev. Kuzma George, Klepec Jos., Šolske sestre sv. Franciška, Avsec Franc., Bluth Marko, Flajnik George, Golobič Marija, Hočevar Mihael, Jansekovič Louis, Klemenčič Jož., Kuleto Rud., Lavrič Franc., Mali Marg., Muren Louis, Mustar Ivana, Papesha Frank, Papič John, Pirc Jernej, Plut Aleš, Rogina Ana, Rus Jožef, Slapničar Jožef, Sterniša Alojzij, Stiglič Frank, Verdnik Julijana, Zalar Jožef, Zupančič Frank. 30

Peru, (Ill.) Rev. Sholar Vencel. 1

La Salle, (Ill.) Bruder Frank st., Šetina J. 2

Ellinwood, (Kans.) Rev. A. P. Podgoršek. 1

Calumet, (Mich.) Plautz Jož., Likovith Mat., Študel Jožef, Brozovich R. John, Mishica Juraj, Ruppe Jožef, Scheringer Jož. st., Banovec Franc., Barkovich Marija, Ilenich John, Barich Mar., Šterk Ana, Rev. Peter Šprajcar (2 izt.). 14

Detroit, (Mich.) Snoj p. Benigen, Svete p. Avguštin, Chopp Ana, Gorše Mat., Hreščak Frank, Judnič Jože, Kajzer John, Miketič John, Pavlič Franc, Potočnik Steve, Praznik Chas., Srebernak Louis, Verderber Mar., Zunič Peter. 14

Greaney, (Min.) Babich Ign., Flake Ign., Kasun Jos., Sedej F. A., Skraba Peter, Starich A., Zgaynor Josip. 7

Buhl, (Min.) Mrs. E. Mallej. 1

Csisholm, (Minn.) Rev. John E. Schifferer, Lamuth John, Petrich Josip, Zamernik Ignac. 4

Gilbert, (Minn.) Rt. Rev. msgr. Bilban, Godec Mart., Tušar Frank, Ulčar Frank, Jakelj John, Brimšek John, Erčulj Anton, Filipič John, Mohar Jos., Kern Franc., Marolt Matija. 11

Rice, (Min.) Rev. Trobec John, Rev. Trobec Josip, Slivnik John, Hudovernik Matija. 4

Lindsay, (Nebr.) Holy famili Church. 1

St. Louis, (Mi.) Brat Papič Marko, S. J. 1

Cleveland, (Oh.) Grdina Jos. (35 izt.), Slov. knjižarna, Rev. Jager M., Rev. B. J. Ponikvar, Grdina Anton, dr. Kern Fran. J., Zorman Ivan, Gregorič Rud., Pintar Jak., Novak Leop., Kollander Avg.,

Potokar John, Oberstar Ivanka, Mestek Margar., Kolar Ivana, Lausche Frank, Kotnik Jožefa, Novak Ant., Grdina Jožefa, Tutin John, Sever Iv., Požar John, Turk Joh, Urankar Agn., Šebenik Valentin, Opaskar Eliz., Rose Tom., Petruška Zora, Bizjak Sim., Zdešar Andr., Grdina Jennie, Peterlin John, Švigelj Al., Lunka Ant., Hrvat Jož., Kuhar Georg., Drempeč Marija, John Luka, Stopar Fr., Arko Jož., Bartol John, Judnič Martin, Govednik Kat., Turk Ant., Slovenska čitalnica. — **Oman** J. J., Adler Mar., Blatnik Andr., Fortuana Ana, Gliha Ant., Gliha Frank, Gliha Frank, Globokar Anton, Godec Frank, Gregorčič Josefa, Habjan Frank, Hočevar Jos., Jeric Mar., Kenik Jos., Kužnik Fr., Lindič Fr., Miklavčič Ant., Misersko Avg., Nosse John, Perko Agnes, Planinšek Mar., Rogel John, Slak Andr., Slamnik Agn., Slapsak Julius, Strekel Mar., Urbančič Gertr., Valenčič Ant., Verček M., Winter John, Zagorc Mar., Mrs. Perko Mar., Bizjak Z., Cotman H., Češek J., Jerič T., Kmet J., Kenig Rud., Kristančič Avgust, Sušteršič John. — **Rev. Slaje** Mil., Anzlin M., Ferjančič Ivana, Hrastar Mar., Grčar Hel., Ivančič Mar., Kovačič Frank, Kraus Louis, Kogovšek Pavel, Možina Angela, Novak Mar., Novak Fr., Panchur Jurij, Perko J., Princ Mar., Rakar Mart., Sedej Ter., Smrekar M., Skebe Charles, Oroster Mar., Tekavec Mat., Walland Frank, Izanec Louis, Markovič Anton, Radel Ludvig, Požar Louis. 148

Barberton. (Oh.) Rev. Medin Jos., Beg Fr., Krantz Anton, Podpečnik Josip, Okolish Anton, Hiti Jos., Žagar George, Zalar John, Šabec Fr., Lukežič Jos., Strle Frank. — **Rataj** John, Lekšan Josip, Mažek Ana, Brunski Charles. 15

Timmius. (Ont.) Svete Frank. 1

Johnstown. (Pa.) Rev. Odilo Hajnšek, Rev. Edvard Gabrenja, Brenčič Iva, Hiti Ter., Hren Ant., Intihar Jož., Mele Fr., Pečjak Berta, Tegelj Marija, Tomec Andr., Mivec Jan., Nemanič Jožef, Pristavec Franc, Grandel Ant., Lužar Marija. 15

Wilkes Barre. (Pa.) Zagorc Ant., Kostelec Hel., Mosser Anton, Resnik Franc. 4

Sheboygan. (Wisc.) Kržišnik Mara. 1

Rock Springs. (Wyo.) Rev. Gnidovec Alb., Bračun Anton, Koritnik Anton, Paukovič Julija, Potočnik Terezija. 5

Los Angeles. (Cal.) Cuznar Jak. — **Buena Vita.** (Col.) Fink John. — **Leadville.** (Col.) Trunk J. M. (2 izt.), Ponikvar Anton, Rims Franc., Rus Neža, Rus Martin, Železnikar John. — **Pueblo.** (Col.) Rev. Zupan Ciril (10 izt.), Anzič Al., Mehle Marg., Novak Mat., Princ Ana, Rojc Jan., Spilar. — **Salida.** (Col.) Dronick Kat. — **Morris.** (Ill.) Rev. Plaznik John. — **Indianapolis.** (Ind.) Gerbeck Jen., Cesnik Martin, Radeš Frank, Zevnik Urš., Konečnik Frank. — **Fredonia.** (Kans.) Mrs. Bambich — **Kansas City.** (Kans.) Rev. Perše John (2 izt.), Osvald Antonija, Malnar Barbara, Urh John i. dr., Žagar Blaž in dr. — **Houghton.** (Mich.) Rt. Rev. msgr. Rezek A. — **Hibbing.** (Min.) Mrs. Mlakar A. — **Saint Michael.** (Minn.) Rev. Miks A. — **Sudan.** (Minn.) Nemanich George. — **Butte.** (Mont.) Rev. Pirnat M. — **Worcester.** (N. Y.) Hren Marija. — **Chicago.** (Ill.) Černe Frank. — **Pittsburg.** (Pa.) Golobich John, Rev. Skur Jos., Jakše Anton, Valenčič Jos., Henrihar Al., Bašel Jos., Balkovec Jos.,

Tomc Vilj., Mravinc Mat., Pavlakovič M., Nečimer Fr., Baznik Ant., Gorišek Agn., Kompare Aložij, Radovič John, Janežič Jos., Cadonič Mar., Dader Anton, Veselič George, Bohorič Jos., Bukovinski John, Nemanič Ant., Kunič Mat., Vidina George, Krotec Jos., dr. Skur Ant. — **Ambridge.** (Pa.) Rozenberger Josip, Rozenberger John Knafelc John, Kržan John. — **Puyallup.** (Wash.) Malnerich Mat., Mrs. Verhovnik Mark. 78

Število udov: 4 dosmrt. 567 letnih = 571 udov.

Južna Amerika.

Buenos Aires. (Argentina.) Naglič Miguel (2 iztisa). 2

Afrika.

Aleksandria. (Egipt.) Breginc Viljem, Pestelj Rozalija, s. Marcelina Bole (30 izt.). 32
Cairo. P. Eugen Stanet (30 izt.). 30
Marakech. (Medina.) Langersek Jean. 1
Betlehem. Zamjen F. S. 1

Število udov: — dosmrt. 64 letnih = 64 udov.

Imenik novih dosmrtnih udov.

Do konca junija 1934 je vstopil kot dosmrtni član tale ud in pristopnino plačal v Matico: 3402 Dr. Matelič Anton, višji fin. sekretar, Skoplje Din 500

Imenik umrlih dosmrtnih udov.

Naznanjeni so nam tile dosmrtni člani, ki so zaspali v Gospodu ter se priporočajo v molitev.

997. Cuderman Ivan, župnik, Trboje.
998. Krančič Ivan, župnik, Griže.
999. Kocbek Marija, Sv. Trojica v Slov. goricah.
1000. Lipej Zlata, Brežica.
1001. Oblak Janez, župnik, Bled.
1002. Jarc Martin, ravnatelj, Maribor.
1003. Petelinšek Martin, Maribor.
1004. Dr. Brejc Janko, Ljubljana.
1005. Klemenc Julij, posestnik, Ljubljana.
1006. Nemanič Ivan, župnik, Metlika.
1007. Korošec Francišek, nadžupnik, Sv. Križ pri Slatini.

Pregled udov družbe sv. Mohorja 1934.

Škofije in dežele	Šteje udov				
	do-smrt.	letnih	vkup	od l. 1933	
				več	manj
Krška škofija . . .	93	2.070	2.163	—	193
Lavantinska škofija	430	17.091	17.521	—	919
Ljubljanska škofija	677	21.591	22.268	—	2.065
Ostale jugosl. škof.	20	873	893	61	5
Italija	—	2	2	—	—
Razne države . . .	5	145	150	12	—
Amerika	4	569	573	34	—
Afrika	—	64	64	5	—
Skupaj .	1.229	42.405	43.634	112	3.182
				manj 3.070	

50 letnica Tiskarne sv. Cirila 1885 – 1935.

Petdeset let je velika doba za človeka. Če je to velika doba za človeka, je tudi za njegovo delo, čeprav to delo živi svoje življenje v drugo in vse večjo bodočnost. Človeško delo, ki je dobro zastavljeno, je kakor seme, ki je poglano, kot drevo, ki raste iz 50 let v novo dobo 50tih let in še dalje.

V Mariboru obstaja podjetje, ki se je lepo število let porajalo, ki se je leta 1885 ustanovilo ter obhaja v letu 1935 jubilej 50letnega obstoja pod sedanjim nazivom Tiskarna sv. Cirila. Ker je to podjetje ves čas zavzemalo odlično mesto med slovenskimi katoliškimi podjetji, zasluži, da opozorimo nanj ves slovenski narod.

Rast.

Prvi početki Tiskarne sv. Cirila segajo do leta 1867, ko je začel izhajati »Slovenski gospodar«, še danes priljubljeno glasilo Slovencev. Za smotrno delo pa je bilo treba organizacije, zato je »Slovenski gospodar« objavil dne 15. decembra 1870 poziv za ustanovitev Katoliškega tiskovnega društva. Prvi občni zbor tega društva je bil dne 12. aprila 1871. Že isto leto s 1. julijem je K. T. D. prevzelo v last »Slovenskega gospodarja«. Z njim je društvo potovalo od tiskarne do tiskarne, ker ni imelo še lastne tiskarske koncesije. V seji dne 3. decembra 1884 je odbor sklenil, zaprositi za tiskarsko koncesijo, ki jo je notranje ministrstvo na Dunaju dne 11. maja 1885 tudi izdalo. Dne 15. septembra 1885 je društvo kupilo tiskarski inventar Leonove tiskarne, Koroška cesta 5 v Mariboru in ostalo s svojo tiskarno v tej hiši kot najemnik. Ta dan je tudi podjetje dobilo svoje ime »Tiskarna sv. Cirila«.

Minilo je prav 20 let, da je dobila Tiskarna sv. Cirila tudi svojo hišo, ko je dne 1. julija 1905 kupila hišo na Koroški cesti 5. Od tedaj dalje je šel razvoj podjetja hitreje kvišku. Leta 1907 se je ustanovila prodajalna in knjigarna, leta 1924 se je uredila podružnica na Aleksandrovi cesti 6, leta 1932 druga podružnica, sedaj na Trgu kralja Petra 4, leta 1933 je dokupilo podjetje prostore za knjižovnico, ki jo je tako preselilo v lastne prostore, leta 1934 pa je prevzelo še prodajalno Tiskovnega društva v Ptuj. V zadnjih 7 letih si je tiskarna morala nabaviti tudi nove stroje, da je lahko v vsakem oziru ustregla zahtevam svojih odjemavcev.

To je zunanja rast podjetja, ki se je razvijalo pod posebnim varstvom njenega patrona sv. Cirila, da kljub vsem težavam današnjih razmer krepko odbija naval vsesplošne krize.

Služba Bogu.

Tiskarna sv. Cirila je od vsega svojega početka bila ustanovljena v ta namen, da bi s tiskom služila Bogu. To svojo nalogo je tudi vestno vršila, za kar nam ni treba iskati dokazov, ko jih vsakdo pozna. Ni le nosila imena svetnika, hotela je biti tudi sama blagovestnik, ki z domačo slovensko besedo navaja ljudstvo k pravemu življenju. Tudi ob 50letnici se Tiskarna sv. Cirila te naloge v celoti zaveda.

Služba narodu.

»Kdor bo pisal zgodovino o narodnih bojih v Mariboru in na nekdanjem Štajerskem, bo moral odlično mesto določiti Tiskarni sv. Cirila.« Tako izjavo je dal jubilarntu general Maister. Tiskarna sv. Cirila je bila pred svetovno vojsko v stalnem narodnostnem boju, med svetovno vojsko v stalnem mučeništvu, po svetovni vojski v zmagoslavju. Hišne preiskave, zapori, kamenje, razbiti stroji — vse se je zgodilo v teku let, zgodilo in minilo. Slovenska beseda pa vendar živi tu na meji, živi zaradi vztrajnega dela Tiskarne sv. Cirila, ki nosi ime slovenskega blagovestnika sv. Cirila.

Možje — delavci.

Prav je, da ob jubileju podjetja pokažemo javnosti galerijo mož, ki so dali življenje in rast Tiskarni sv. Cirila od začetka do danes. Na ustanovnem občnem zboru K. T. D. so bili izvoljeni v prvi odbor: prof. Janko Pajk, kanonik Franc Kosar, kanonik Matija Modrinjak, poslanec Herman, korni vikar Matija Rola, spiritual Filip Bohinc, dekan dr. Anton Murko, zdravnik dr. Matija Prelog in prof. dr. Jože Pajek. Urednik »Slovenskega gospodarja« je to leto postal dr. Uлага. Tem možem se je že leto nato pridružil dr. Lavoslav Gregorec, ki je umrl kot dekan v Novi cerkvi, nato še gg. Ignacij Orožen in župnik Herg. Leta 1873 so vstopili v odbor novi možje: prof. Matija Sinko, stolni kaplan Hrčič in dekan Strajnshek iz Hoč. Po triletnem delovanju so nekateri odstopili in tako je leta 1876 prvikrat prišel v odbor dr. J. Križanič, ki je bil leto nato

izvoljen za predsednika in na tem mestu ostal polnih 25 let. Pritegnil je k društvu novih ljudi, tako g. Fr. Ogradija, župnika Šrola, kaplana Hirtija in kaplana Žmavca. V letih 1879 do 1884 so nasprotniki K. T. D. hoteli društvo na vsak način uničiti in zatreti časopis »Slovenski gospodar«. V teh letih so bili v odbor na novo izvoljeni gg. dr. Mihael Napotnik, poznejši škof, dr. Anton Suhač, dr. Feuš in Jožef Flek. Za njimi so prišli prof. J. Skuhala, prof. J. Majciger, dr. J. Mlakar, župnik Schwarz in kaplan Gregor Presečnik.

V letu 1885, ko je šlo za ustanovitev lastne tiskarne, se je izvolil še poseben odsek v ta namen, v katerem so bili dr. Križanič, dr. Mlakar, odvetnika dr. Dominkuš in dr. Jernej Glančnik ter notar dr. Radej. V društveni odbor pa je to leto na novo stopil dr. Avgustin Kukovič. Delo se jim je posrečilo. V letu 1891 sta bila prvič izvoljena v odbor dr. Martin Matek in Karel Hribovšek. V razdobju dveh let so bili izvoljeni prof. Josip Zidanšek, dr. Anton Medved, Matej Štrakl in Fr. Lekše, kaplan v Cirkovcah, prof. Fr. Kovačič, Fr. Gomilšek. Po letu 1896 dalje se odbor ni več toliko spreminjal. Dr. Martin Matek je bil leta 1901 izvoljen za predsednika in je na tem mestu ostal do svoje smrti leta 1930. Posebno plodnosna je bila doba po letu 1904, ko so bili prvič izvoljeni gg. dr. Anton Jerovšek, dr. Josip Somrek in dr. Anton Korošec. Dr. Josip Somrek je bil imenovan leto nato za ravnatelja tiskarne in je to mesto zapustil leta 1909. Za njim je bil ravnatelj od leta 1911 dr. Anton Jerovšek, ki je ostal do svoje smrti leta 1932.

Odbor se je medtem izpopolnjeval z novimi člani. Tako sta leta 1910 vstopila dr. Josip Hohnjec in dr. Franc Lukman. Med vojsko ni bilo nikakih sprememb, pač pa je po vojski bil izvoljen nov odbor, v katerem najdemo prvič sedanjega načelnika, gospoda prošta dr. Maksa Vraberja. Z njim so prišli še v odbor monsignor prof. Janez Vreže, prof. dr. Josip Jeraj, prof. Ivan Bogovič. Leta 1924 se je ustanovilo podravnateljsko mesto, ki ga je zasedel prof. Pavel Živornik in mu je leta 1927 sledil sedanji ravnatelj Franc Hrastelj. V letu 1932 je stopil v odbor g. Marko Kranjc in tako tvorijo v letu 1934/35 odbor: dr. Maks Vraber, načelnik; prof. Janez Vreže, prof. dr. Josip Jeraj, Marko Kranjc in Franc Hrastelj; nadzorstvo pa: dr. Josip Hohnjec, predsednik; prof. Ivan Bogovič in Janez Ev. Gašparič.

V bodočnost!

Podjetje Tiskarne sv. Cirila ob 50letnici ni starček, je krepko in odločno, da dela dalje, saj ga potrebuje katoliški slovenski narod. Če tudi smo ob jubileju pogledali nazaj — dolžni smo bili to vsem delavcem — vendar gledamo ob tem jubileju predvsem v bodočnost, ker v bodočnosti moramo prav tako imeti katoliška kulturna podjetja, ki bodo na svoji solidni gospodarski podlagi glasnik in branitelj velikih naših verskih in narodnih ciljev. Zato želimo Tiskarni sv. Cirila, naj ji zlati jubilej prinese novega božjega blagoslova in ji pripelje še nadaljnjih prijateljev, da bo z zanosom in močjo služila Bogu in narodu!

KUNOVAR FRANJO

kamnoseško in kiparsko podjetje
LJUBLJANA, pokopališče Sv. Križ

Telefon 27-87

Tvrška zaposluje veliko kamnoseških in tehničnih strokovnjakov ter akademičnih kiparjev.

izdeluje nagrobne spomenike, spomenike padlim vojakom, grobnice in grobniške spomenike, kapele ter cerkvena dela: oltarje, prižnice, obhajilne mize, obloge v raznih marmornjih, tlake, kipe, reliefe itd. po lastnih in tujih načrtih. V zalogi ima vedno veliko število izgotovljenih spomenikov. Na željo vas obišče lastnik tvrške ali pa njegov zastopnik brez vsake obveznosti za Vas na lastne stroške. Tvrška je znana po svoji precizni izdelavi in nizkih cenah.

Sejmi.

Dnevi pomenijo vobče letne in živinske sejme. V krajih, kjer so tudi samo živinski sejmi oziroma samo sejmi za blago, je to posebej označeno. — Na željo cenjenih čitateljev smo uredili sejme po mesecih in dnevih in smo tudi sejme, ki se ne vrše ob določenih dnevih, uvrstili pod one dneve, ob katerih se vrše v tem letu. — Cenjene čitatelje vljudno prosimo, da nam sporočé morebitne ne- točnosti ali spremembe glede sejmov.

Mesečni (živinski) sejmi in tržni dnevi.

Brežice: vsako soboto prašičji sejm.
Celje: vsako sredo in soboto svinjski sejm.
Črnomelj: vsak četrtek sejm za prašiče.
Dolnja Lendava: vsak torek svinjski sejm. Ako je v torek velik sejm, se vrši svinjski sejm naslednji dan.

Kandija pri Novem mestu: četrtek po 15. vsakega mesca, oziroma 15. ako je četrtek in delavnik.
Kranj: vsak ponedeljek tedenski sejmi za živino in blago.

Križevci v Slovenski Krajini: vsako prvo soboto v mescu svinjski sejmi (ako je v soboto praznik, se ta sejm vrši prejšnjo soboto).

Ljubljana [mesto]: vsako prvo in tretjo sredo vsakega mesca sejm za živino; če je v sredo praznik, se vrši sejm dan poprej; vsako sredo in soboto tržni dan.

Maribor [mesto]: vsak 2., 4. in 5. torek v mescu sejm za živino; če je v torek praznik, je sejm dan poprej. Vsak petek sejm za prašiče (za drobnico); če je v petek praznik, se vrši dan poprej. Ako je v četrtek božič, se vrši sejm v sredo. Vsako sredo in soboto je tržni dan.

Metlika: vsak ponedeljek sejm za prašiče.

Novo mesto: prvi ponedeljek vsakega mesca sejm za živino; vsak ponedeljek (ako je praznik, naslednji delavnik) sejm za prašiče.

Ormož: svinjski sejmi vsak torek v tednu.

Ptuj [mesto]: živinski sejmi za konje in rogato živino vsak 1. in 3. torek v mescu, za parkljarje vsako sredo; tržni dan je vsak petek.

Turnišče: vsak četrtek svinjski sejm. Ako je veliki sejm v četrtek, se vrši svinjski sejm naslednji dan.

Letni sejmi.

Januar.

2. Radohova vas, Ribnica na Dolenjskem, Sv. Jurij ob južni železnici.
2. Dolnji Logatec.
Črnomelj (prvi četrtek) za blago in živino.
4. Domžale.
5. Konjice.
7. Krka in Nova cerkev (poned. po sv. 3 kraljih), Murska Sobota (prvi poned.) samo živ., Novo mesto za živ. (prvi poned.), Ormož (prvi pon.), Šmarje pri Jelšah (poned. po sv. 3 kr.), Šmartno pri Litiji živ. (dan po sv. 3 kr.), Žerovnica za živino (poned. po sv. 3 kr.).
8. Kamnik (drugi tor.), Metlika (torek po sv. 3 kr.).
11. Planina pri Sevnici.

12. Ljutomer sejm za živino.
14. Sv. Filip v Veračah.
17. Cerklje pri Kranju, Kapela pri Brežicah, Kostanjevica ob Krki, Kotredež, Petrovče, Slovenska Bistrica živ in kram., Sv. Peter [srez Ljutomer], Unec, Videm [Dobrepolje], Železniki samo za blago.
20. Beltinci, Kočevje.
21. Gradac v Belokrajini, Sv. Lenart v Slov. goricah, Teharje, Videm ob Savi, Višnja gora, Marenberg (četrty poned. po božiču).
22. Mozirje, Sodražica.
Novo mesto (torek po sv. Antonu).
25. Blagovica, Dolnja Lendava, Koprivnica [srez Šmarje pri Jelšah], Radeče pri Zidanem mostu, Slovenjgradec, Studenice pri Poljčanah.
28. Litija (zadnji poned.), Škofja Loka nima živ. sejma, Vinica pri Črnomlju (poned. po Spreobr. sv. Pavla), Vojnik (poned. pred svečnico).
29. Rajhenburg, Sv. Jurij ob Taboru.
30. Rakek.
31. Dobova pri Brežicah.

Februar.

1. Jurklošter.
2. Spodnja Polskava.
3. Krško, Loški potok, Lukovica, Gornja Radgona, Sv. Jurij ob Ščavnici, Žužemberk.
4. Trbovlje.
Dobrna (poned. po svečnici), Murska Sobota živ. in kram. (prvi poned.), Ormož (prvi pon.).
5. Sv. Peter pod Sv. gorami.
Metlika (torek po svečnici).
6. Gornji grad samo za blago.
7. Gorenji Logatec za živino in blago.
Črnomelj (prvi četrtek) veliki sejm za blago in živ., Št. Jernej na Dol. (četrtek po svečn.).
9. Grahovo, Konjice, Menges, Pilštanj, Zagorje [srez Šmarje pri Jelšah].
11. Sv. Jurij ob juž. žel.
12. Motnik.
Kamnik (drugi torek) samo živinski.
14. Brežice, Dob pri Domžalah, Dolenja vas pri Ribnici, Ponikva, Semič, Sevnica ob Savi, Št. Lambert [srez Litija], Zalec, Žerovnica za živ.
15. Bogojina v Slovenski Krajini.
16. Ljutomer kram. in živinski.
18. Tržič samo blago.
Braslovče (poned. pred sv. Matijem), Šmartno pri Litiji živ. in kram. (torek po 14. febr.), Velike Lašče (poned. pred sv. Matijem).
19. Lož pri Rakeku, Pišce pri Brežicah.
20. Gornji Tuhinj, Videm ob Savi.
22. Sv. Filip v Veračah, Teharje.
23. Loče pri Poljčanah.
24. Beltinci, Bučka, Kozje, Rogatec, Cerknica, Črmošnjice, Lesce, Moravče, Žubina (v vseh petih krajih je sejm na dan sv. Matije).
25. Laško Slov. Bistrica živ. in kram.
Višnja gora (ponedeljek pred pustno nedeljo).
27. Ig pri Ljubljani.
28. Šoštanj (četrtek pred pustom), Toplice pri Novem mestu (četrtek po sv. Matiju).

Marec.

1. Konjice, Krka, Marenberg samo živ., Nova vas na Blokah, Planina pri Sevnici, Velike Poljane.
3. Gornji Tuhinj, Koprivnica [srez Šmarje pri Jelšah].
4. Oplotnica, Petrovče, Vransko.
Murska Sobota živ. in kram. (prvi pon.), Radohova vas (pustni poned.), Sv. Lenart pri Št. Ilju pod Turjakom (prvi poned.).
6. Mengeš, Sv. Peter pod Sv. Gorami.
7. Sodražica (četrtek pred sv. Gregorijem), Velenje (četrtek po pepelnici).
8. Pilštanj, Velika Loka.
Veliki Cirknik (prvi petek v postu).
9. Kotoriba, Vuzenica prvo soboto v postu.
10. Hodoš, Kostrivnica, Raka, Smuk, Spodnja Polskava, Vuhred (se ne vrši redno).
Boštanj (prvo soboto v postu).
11. Čušperk, Dol pri Hrastniku, Gradac v Belokrajini, Kapela pri Brežicah, Slov. Bistrica živ. in kram., Sv. Jurij ob Taboru.
Radeče pri Zid. mostu (prvi poned. v postu), Vrhnika (prvi poned. v postu).
12. Dolenji Logatec, Drnovo, Kotredež, Radovljica, Sv. Jurij ob juž. žel., Sv. Lovrenc na Drav. polju, Turjak, Vesela gora [srez Krško].
Kamnik kram. in živ. (drugi torek), Št. Janž [srez Krško] (prvi kvatni torek).
13. Loka pri Zidanem mostu.
14. Črenšovci, Muta, Rovte, Sv. Vid pri Grobelnem. Škocijan pri Mokronogu (kvat. četrtek).
15. Ljutomer kram. in živ., Lož pri Rakeku, Prosenjakovci, Semič, Zdole.
16. Slovenjgradec samo za živ. (vsako drugo soboto v postu).
17. Podčetrtek, Škofja Loka samo za blago, Žužemberk.
18. Begunje pri Cerknici, Frankolovo, Krško, Ptuj-ska gora, Rečica ob Savinji, Stari trg pri Poljanah, Trbovlje, Trebeljevo.
Poljčane (pon. po kvat. ned. v postu), Št. Vid na Blokah (poned. po sv. Gregoriju), Velike Brusnice (delavnik pred sv. Jožefom), Višnja gora (ponedeljek po prvi kvatni nedelji).
19. Ljubno [srez Gornji grad] samo za blago, Štrigova.
Črnomelj (torek po prvi kvatni nedelji).
20. Boğojina, Dravograd, Ig pri Ljubljani, Kočevje, Kranjska gora, Sv. Trojica v Sloven. goricah, Šmarje pri Jelšah.
21. Rogatec, Sv. Ožbolt [srez Celje], Šmarjeta [srez Laško], Velika Pirešica [Pernov].
22. Grahovo pri Cerknici, Šmartno ob Paki.
24. Veliko Mraševo.
25. Mirna peč (poned. po sv. Jožefu), Motnik (tretjo nedeljo v postu).
26. Dobova pri Brežicah, Dole pri Litiji, Horiul, Lukovica, Rakičan gov., Sv. Lenart v Sl. gor.
Metlika (torek po sv. Jožefu), Teharje (dan po Marijinem Oznanjenju).
27. Dolnja Lendava.
Vitanje (sredp. sredo), Žiri (sredp. sredo).
28. Nadlesk pri Ložu.
30. Celje živ. in kram. (sredpostno soboto), Slovenjgradec samo za živ. (vsako drugo sob. v postu).

April.

1. Videm ob Savi.
Cerknica (poned. po sredp. ned.), Lemberg (poned. po sredp. sredi), Litija (pon. po sredp. ned.), Murska Sobota samo živ. (prvi poned.).
2. Dramlje, Rakek.
3. Gornji Tuhinj, Sv. Pavel pri Preboldu živ., Zabu-kovje [srez Brežice] za živ.
4. Loški potok.
5. Mala gora.
6. Dobrovnik gov.
Mokronog (soboto pred tiho ned.), Stara sv. Gora (soboto pred tiho nedeljo).
8. Dolsko (poned. po tihi ned.), Kostanjevica ob Krki (poned. po tihi ned.), Loče pri Poljčanah (pon. po tihi ned.), Marenberg (poned. pred cv. ned.), Sevnica ob Savi (pon. pr. cv. ned.), Sveta Helena v Rovtah, Sv. Križ pri Ljutomeru, Št. Ilj pri Velenju, Vinica na Dolenjskem, Zdenska vas (poned. po tihi ned.), Čakovec (cvetni poned.).
9. Javorje [srez Litija] (torek po tihi ned.), Kamnik samo živ. (drugi torek).
10. Ribnica na Pohorju samo za živ., Tišina.
11. Turnišče (četrtek pred cvetno ned.), Zagorje [srez Litija] (četrtek pred cvetno ned.).
12. Ljutomer živ., Št. Jernej na Dolenjskem.
Braslovče (cvetni petek), Brunik, Cerklje pri Kranju za živ. in blago in Hotemaže samo blago (petek pred cvetno ned.), Lemberg (cv. petek), Ormož (cvetni petek), Slov. Bistrica živ. in kram. (cvetni petek), Spodnje Gorje, Št. Gotard pri Trojanah (petek pred cv. ned.).
13. Loka pri Zúsmu.
Slovenjgradec samo živ. (vsako drugo soboto v postu), Sv. Lenart nad Laškim (cv. sob.).
15. Skaručina, Škocijan pri Mokronogu, Sv. Peter pod Sv. gorami, Št. Janž pri Dravogradu.
Cankova, Poljčane, Višnja gora (vse 3 občine v ponedeljek po cvetni nedelji).
16. Križevci v Slovenski Krajini.
Ptuj-ska gora (vel. torek), Črnomelj (torek po cvetni nedelji).
17. Dolnja Lendava, Grahovo, Kapela pri Brežicah.
18. Konjice, Laško, Rajhenburg, Stična (v vseh 4 krajih je sejm na veliki četrtek).
20. Št. Ilj pod Turjakom.
22. Motnik, Leskovec (pon. pred sv. Jurijem), Moravče (velikon. poned.), Radeče pri Zid. mostu (poned. pred sv. Jurijem), Ribnica na Dolenjskem (veliki ponedeljek).
23. Ptuj letni kramarski sejm.
Črnomelj, Lesce (v obeh krajih torek po veliki noči), Novo mesto (torek pred sv. Jurijem), Podčetrtek (torek po vel. noči), Šoštanj (vel. torek), Vrhnika, Železniki nima živin. sejma, (torek po veliki noči).
24. Guštanj samo živ., Mozirje, Sv. Jurij ob juž. ž., Škofja Loka nima živ. sejma, Zdole pri Brežicah. Planina pri Rak. in Radovljica (v obeh krajih na dan sv. Jurija), Št. Vid pri Stični in Žiri (sredo po vel. noči), Žužemberk (dan sv. Jurija).
25. Beltinci, Bučka, Dobova pri Brežicah, Dol pri Hrastniku, Grosuplje, Hotedršica, Hotovlje samo blago, Kostrivnica, Mozelj, Oplotnica, Sv. Jurij ob Ščavnici, Vuzenica.
Brezovo [srez Litija], Nova cerkev (četrtek po veliki noči).
26. Kozje, Semič.

27. Lukovica, Velika Slevica pri Velikih Laščah, Vesela gora.

Dobje (soboto pred belo ned.), Ptujška gora, Trebelno in Zagradec na Dol. (sob. po vel. noči).

29. Ig pri Ljubljani (pon. po beli ned.), Krka (beli poned.), Rogatec in Sv. Lenart v Slov. goricah (poned. po veliki noči), Turnišče (drugi poned. po veliki noči), Vače in Vojnik (poned. po beli nedelji).

30. Veliki Gaber.

Bušeča vas in Metlika (torek po beli nedelji).

Maj.

1. Bohinjska Bistrica, Libeliče (se ne vrši redno), Ljubno [srez Gornji grad] samo blago, Mursko Središče, Muta, Planina [srez Črnomelj], Sv. Filip v Veračah, Tirna, Trava, Velenje, Videm [Dobrepolje].
2. Črnomelj (prvi četrtek v mescu), Draškovec (sreda po Jurjevem), Razkrižje (sreda po beli nedelji), Vransko (druga sreda po veliki noči).
3. Loka pri Žusmu, Sv. Križ pri Ljutomeru.
4. Domžale, Gornji grad, Jesenice na Gorenjskem, Kočevje, Krško, Litija, Lož, Slov. Bistrica živ. in kram., Sv. Jurij ob južni železnici.
5. Poljane nad škofjo Loko nima živ. sejma, št. Gotard pri Trojanah.
6. Martjanci, Veržej.
Brežice (poned. po sv. Florijanu), Črensovci (poned. po 3. maju), Črna (poned. po sv. Florijanu), Kranj, Murska Sobota in Ormož (prvi poned.), Šmarje pri Jelšah (tretji poned. po veliki noči), Vinica na Dol. (drugi ponedeljek po beli nedelji).
7. Šmarje [srez Ljubljana] (torek po sv. Florijanu).
8. Sv. Miklavž v Polju.
Sevnica ob Savi (tretjo sredo po vel. noči).
9. Dravograd samo živ.
Sodražica (četrtek pred sv. Janezom Nep.), Toplice pri Novem mestu (četrtek po sv. Florijanu).
12. Koprivnik, Lemberg, Velika Loka, Zagorje [srez Litija].
13. Gradac v Belokrajini, Planina pri Sevnici, Poljčane, Slovenjgradec.
Breg pri Ptuj (drugi poned. v mes.), Ponikva (četrti poned. po vel. noči), Studenice pri Poljčanah (četrti poned. po vel. noči), Vrh [srez Logatec] (poned. po tretji ned. po veliki noči), Vrhovec na Dol. (četrti poned. po veliki noči).
14. Kamnik samo živ. (drugi torek v mescu).
16. Kočevska Reka, Krka, Lukovk, Moravče, Pilštanj, Razkrižje, Studenec [srez Krško], Tržič samo blago, Vojnik.
17. Ljutomer kram., živ. in konj.
19. Bogojna.
20. Marija Snežna na Velki samo blago, Mozelj, Sv. Lenart v Slov. goricah.
21. Videm pri Krškem.
22. Loka pri Zidanem mostu, št. Lambert.
23. Sv. Peter pod Sv. gorami.
Prevalje (četrtek pred sv. Urbanom).
24. Nova vas na Blokah.
25. Gornja Radgona, Kotlej (se ne vrši redno), Luče samo za blago, Mala gora, Mengeš, Rače pri Zid. mostu, Rogatec, Svetina, Sv. Urban pri Ptuj, št. Gotard pri Trojanah, Vitanje.

Ptujška gora (soboto pred križevno nedeljo).

27. Rogatec, Tržič samo blago in Vrhnika (poned. pred vnebohodom).

28. Puconci.

29. Konjice (križevno sredo), Sv. Lovrenc v Slov. goricah (sredo pred vnebohodom).

30. Dolenja vas pri Ribnici.

31. Boštanj, Kostanjevica ob Krki, Mirna peč.

Gorenji Logatec in Žužemberk (dan po vnebohodu).

Junij.

1. Mala gora, Sv. Lenart pri št. Ilju pod Turjakom.
2. Motnik.
3. Murska Sobota samo živ. in Ormož (prvi pon. v mes.), Rajhenburg (pon. pred bink.), Stična (poned. po vneboh.), Velenje in Vinica na Dol. (poned. pred binkošti).
4. Slov. Bistrica, Križevci v Slovenski Krajini.
Rakičan gov. (torek pred binkošti).
5. Veliki Cirkov in Žerovnica (sredo pred bink.).
6. Breg pri Ptuj.
Turnišče, Vel. Lašče in Vesela gora (četrtek pred binkošti).
7. Kapela pri Brežicah, Loški potok.
8. Stara Sv. Gora (binkoštno soboto).
9. Pilštanj, Tirna, Žužemberk.
10. Lož pri Rakeku.
11. Bušeča vas (torek po bink.), Kamnik kram. in živ. (drugi torek v mescu), Laško, Loče pri Poljčanah, Marenberg, Metlika, Mozirje, Prelog, Pristava [Sv. Ema], Radohova vas, Radovljica in Topolovec (binkoštni torek).
12. Turnišče.
13. Brežice, Brunik, Hotemaže samo blago, Kozje, Loče pri Poljčanah, Stari trg pri Poljčanah, Sv. Andraž v Slov. gor., št. Janž pri Dravogradu, Trebnje, Zdenska vas, Žalec, Ziri.
Ig pri Ljubljani (četrtek po bink.), Mala Nedelja (četrtek pred ned. sv. Trojice), Slivnica pri Celju [Sv. Urban] (prvi četrtek po bink.), Škocjan pri Mokronogu (kvat. četrtek).
14. Ljutomer živinski.
15. Dob pri Domžalah, Dravograd, Kočevje, Kostivnica, Mozirje, Nedeljšice v Medjimurju, Oplotnica, Planina pri Sevnici, Semič, št. Vid pri Stični.
16. Dolnja Lendava, Prosenjakovci.
Kotredež (dan sv. Jošta).
17. št. Vid pri Grobelnem.
Bučka (poned. pred 24. jun.), Cankova (pon. po ned. sv. Trojice), Sv. Jurij ob južni žel. (pon. po letnih kvatrah), Sv. Trojica v Slov. goricah in št. Jernej na Dol. (pon. po sv. Trojici), št. Vid na Blokah (pon. po sv. Vidu), Tržič [pri Sv. Trojici] samo blago (poned. pred Telovim), Višnja gora (poned. po 2. kvat. ned.), Vrhnika (poned. pred Telovim).
18. Dakežavje.
Črnomelj (torek po 2. kvat. ned.), Vače (torek po sv. Trojici).
19. Lemberg (sredo pred Telovim).
20. Žerovnica živ.
21. Marenberg samo živ., Moravče, Poljčane, Sevnica ob Savi, Sv. Tomaž pri Ormožu, Sv. Jurij ob juž. žel., Šmarje pri Jelšah, Šostanj, Velika Loka, Velike Lašče, Žigarski vrh.
23. Tržič [pri Sv. Trojici] samo blago.
24. Bohinjska Bistrica samo blago, Bučka, Črmoš-

- njice, Drnovo, Guštanj, Konjice, Laško, Ljubno [srez Gornji grad] samo blago, Mirna, Pod-sreda, Razkrižje, Ribnica na Dol., Rovte pri Logatcu, Sv. Lenart v Slov. gor., Škofja Loka samo blago, Višnja gora, Dobrovnik v Prekmurju, Litija, Nova cerkev (poned. po Telovem), Tinsko (tretji poned. po binkoštih).
25. Šmartno pri Litiji živ. (torek po kresu).
27. Beltinci, Kotoriba, Ponikva živ., Radeče pri Zid. mostu, Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Dole pri Litiji in Loka pri Zid. mostu (četrtek po sv. R. Tel.).
28. Mozelj pri Kočevju.
29. Čakovec.
- Mokronog (sobota po Srcu Jezusovem).
30. Mirna peč, Rakek, Sp. Polskava, Sv. Peter [srez Ljutomer], Zagorje [srez Litija].

Julij.

1. Jurkloster, Podčetrtek, Sv. Bolfenk, Zreče. Murska sobota živ. in kram. (prvi poned. v mescu), Ormož (prvi poned. v mescu), Rajhenburg (dan po sv. Petru in Pavlu), Ribnica na Pohorju samo živ. (ponedeljek po kresu), Št. Janž na Dolenjskem (poned. po 24. juniju).
2. Kočevska Reka, Petrovče, Ptujška gora, Rakičan, Remšnik (se ne vrši redno), Št. Gotard pri Trojanah, Št. Ilj pod Turjakom. Črnomelj (torek po sv. Petru in Pavlu).
4. Krško, Rečica ob Savinji, Trava, Veliki Gaber, Vojnik, Vuzenica, Žiri.
5. Dolenja vas pri Ribnici, Hodoš, Mengeš, Sv. Lenart nad Laškim.
6. Brezovo (soboto po sv. Urhu).
7. Kaplja.
8. Gradac v Belokrajini, Pišce, Breč pri Ptuj (drugi pon. v mescu), Lemberg (poned. po sv. Urhu), Slančevrh (poned. po sv. Urhu), Trava (poned. po 4. juliju).
9. Tirna. Kamnik samo živ. (drugi torek v mescu).
10. Dobova pri Brežicah, Poljčane, Puconci.
12. Gornji Tuhini, Horjul, Ljutomer živ., Planina pri Sevnici, Rogatec, Šostanj.
13. Koprivnica, Kotlje (se ne vrši redno), Libeliče (se ne vrši redno), Litija živ., Loče pri Poljčanah, Planina pri Rakeku, Stari Log, Trebnje.
14. Žužemberk.
15. Beltinci, Škocijan pri Mokronogu, Šmarjeta [srez Laško], Zdole.
16. Dobje.
17. Muta, Radeče pri Zidanem mostu, Sv. Filip v Veračah, Zdenska vas.
18. Velenje, Zabukovje.
19. Kropa.
20. Boškojina v Slovenski Krajini, Koprivnik, Loka pri Žusmu, Vitanje.

PRI HRIPI, INFLUENCI, PREHLADU

se navadno priporoča tudi masaža. Za masažo je dobra »ALGA«. Pri hripi, influenci in prehladu masirajte bolniku prsi, hrbet, roke, vrat, noge in čelo. Masaža z »ALGO« ublažuje bol ter krepi in osvežuje bolnika. Po masaži nastopi mirno in zdravo spanje. »ALGA« se dobiva povsod, steklenica Din 12.—

Reg. S. br. 18117/32.

22. Jesenice na Gor., Slivnica pri Celju [Sv. Urban], Sodražica, Štrigova. Oplotnica (poned. po škapul. nedelji), Vinica na Dolenjskem (poned. po sv. Marjetji).
23. Metlika (torek po sv. Marjetji).
24. Semič.
25. Dobrovnik, Kočevje, Kozje, Mežica, Slov. Bistrica živ. in kram., Sv. Urban pri Ptuj, Velika Loka, Vrhnika, Žalec.
26. Cerknica, Domžale, Leskovec, Radovljica (samo blago), Sv. Križ pri Ljutomeru, Teharje, Tržič, [Sv. Trojica] samo blago, Višnja gora.
27. Toplice pri Novem mestu, Vrh [srez Logatec].
28. Dolnja Lendava.
29. Kostanjevica ob Krki, Kostrivnica, Lukovk, Ormož, Prelog in Šmartno pri Litiji živin. in kram. (poned. po sv. Jakobu).
31. Dol pri Hrastniku, Konjice, Marenberg, Sveti Lovrenc v Slov. gorica, Zagorje [srez Šmarje pri Jelšah].

Avgust.

1. Pišce pri Brežicah, Ponikva. Črnomelj živ. in blago (prvi četrtek v mes.).
2. Dravograd, Sv. Lenart v Slov. gor.
3. Čakovec, Videm ob Savi.
4. Sv. Peter pod Sv. gorami.
5. Dole pri Litiji, Krašnja, Krka na Dolenjskem, Lemberg, Loka pri Zidanem mostu, Ptuj, Št. Ilj pri Velenju, Vrhovec. Črna pri Prevaljah (dan sv. Ožbalta), Ribnica na Dolenjskem (poned. po 2. avgustu), Spodnja Polskava (poned. po 3. avgustu).
6. Marija Snežna na Velki, Martjanci.
7. Draškovec.
8. Studenec [srez Krško]. Turnišče (četrtek pred vel. Gospojnico).
9. Ljutomer živ., Radeče pri Zidanem mostu, Žužemberk.
10. Brežice, Dob pri Domžalah, Gor. Radgona, Ig pri Ljubljani, Kamna gorica, Podčetrtek, Razkrižje, Rovte pri Logatcu, Slovenjgradec, Stari log, Sv. Lovrenc na Drav. polju, Sv. Lovrenc [srez Novo mesto], Železniki nima živ. sejma).
12. Sv. Jurij ob juž. žel. Svetina (poned. po Mariji Snežnici).
13. Kamnik kram. in živ. (drugi torek v mescu).
14. Leskovec pri Krškem, Ptujška gora, Toplice pri Novem mestu.
16. Cerklje pri Kranju, Draškovec, Hotovlje samo blago, Lož, Mozirje, Oplotnica, Planina pri Rakeku, Rakičan, Sevnica ob Savi, Škofja Loka samo blago, Šmarje [srez Ljubljana], Trebnje, Vače pri Litiji, Vuzenica. Sv. Rok pri Čakovcu (na Rokovo).
17. Kapela pri Brežicah, Šmarje pri Jelšah, Mokronog (soboto pred sv. Jernejem).
18. Sv. Helena pri Čakovcu.
19. Hodoš. Pilštanj (poned. po sv. Roku).
20. Blagovica, Mursko Središče, Stična, Metlika (torek po vel. Gospojnici).
21. Dokležovje (Prekmurje).
22. Litija živ., Nova vas na Blokah.
24. Javorje pri Litiji, Kočevje, Laško, Murska Sobota, Rogatec, Slovenska Bistrica kram. in živ., Sv. Duh [srez Ljutomer], Št. Jernej na Dol., Velenje.

25. Loka pri Žusmu.
26. Breg pri Ptuj, Ljubno [srez Gornji grad] samo za blago, Rajhenburg, Veliki Gaber.
Ribnica na Pohorju samo živ. (poned. po sv. Jerneju), Št. Vid na Blokah (poned. po sv. Jerneju).
27. Moravče in Novo mesto (torek po sv. Jerneju).
28. Dolnja Lendava, Sv. Trojica v Slov. goricah.
29. Muta, Poljčane, Sv. Filip v Veračah, Sv. Tomaž pri Ormožu, Zagorje ob Savi, Žalec.
30. Velika Loka.
31. Konjice, Videm (Dobrepolje).
Krško, Planina pri Sevnici in Št. Ilj pod Turjakom (soboto pred angelsko nedeljo).

September.

1. Guštanj, Radeče pri Zidanem mostu, Skaručina, Višnja gora.
2. Prosenjakovci, Sodražica, Sv. Bolfenk pri Središču, Žigarski vrh.
Kranj živ. in blago (prvi poned. v mesecu), Mozirje (poned. pred malo Gospojnico), Murska Sobota samo živ. (prvi poned. v mesecu), Nedeljišče (poned. po angelski nedelji), Ormož (prvi poned. v mesecu), Planina v Belokrajini (poned. po angelski nedelji), Slovenjgradec samo živ. (prvi poned. v mesecu), Sv. Lovrenc pri Prozinu in Tinsko (poned. po ang. ned.), Zreče (poned. po prvi ned. v mes.).
4. Bogojina, Dolenja vas pri Ribnici, Vuhred.
5. Čušperk, Sv. Lenart v Slov. goricah.
Črnomelj za blago in živino (prvi četrtek v mesecu).
6. Sv. Pavel pri Preboldu.
7. Cven pri Ljutomeru, Sv. gora pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Sv. Jurij ob Taboru, Šmarjeta [srez Laško], Tišina, Topolovec, Vojnik, Zagradec, Žerovnica živ. [srez Logatec].
Vesela gora (sobota pred 8. septembrom).
8. Nečgov [srez Ljutomer] samo blago.
9. Bušečavas, Gradac v Belokrajini, Lukovica, Spodnja Polskava, Velike Lašče, Vrh [srez Logatec].
Breg pri Ptuj (drugi ponedeljek v mesecu), Jezero samo blago (prvi poned. po mali Gospojnici) Loški potok in Št. Vid pri Stični (poned. po mali Gospojnici), Turnišče (drugi dan po mali Gospojnici).
10. Puconci.
Boštanj (torek pred povišanjem sv. križa), Kamnik samo živ. (drugi torek v mesecu), Šmartno pri Litiji živ. in kram. (torek po 8. septembrom).
11. Dobje (sredo pred praznikom Imena Marijinega)
12. Črmošnjice na Dolenjskem, Loka pri Žusmu, Veliko Mraševo.
Brezovo [srez Litija] (četrtek po mali Gospojnici).
13. Dobova pri Brežicah.
14. Golobinjek, Petrovče, Rogatec, Vitanje, Žužemberk.
16. Rakek, Sv. Lenart nad Laškim, Velike Poljane, Zdole.
Braslovče (poned. pred sv. Matevžem), Črensovci (poned. po 14. septembrom), Loka pri Zidanem mostu, Šmarje pri Jelšah in Št. Janž pri Dravogradu (poned. po Imenu Marijinem),

- Trebeljevo (poned. pr. kvat. ned.), Vinica na Dolenjskem (poned. po Imenu Marijinem).
17. Kapela pri Brežicah, Št. Lambert.
Št. Janž [srez Krško] (kvatni terek).
19. Dobrna in Škocijan pri Mokronogu (kvatni četrtek).
20. Ljutomer kram. in živ. Nadlesk pri Ložu, Št. Vid pri Grobelnem, Zabukovje.
21. Dravograd, Gornji Tuhinj, Laško, Rečica ob Savinji, Ribnica na Dolenjskem, Sv. Peter [srez Ljutomer], Št. Ilj pri Velenju.
Frankolovo (kvatna sobota), Mokronog (3. sobota v mesecu), Velike Brusnice za živino (kvatno soboto).
22. Sv. Helena pri Čakovcu.
23. Šoštanj.
Bučka (ponedeljek pred 24. septembrom), Sv. Jurij ob juž. žel. (pon. po jesenskih kvatrah), Sv. Trojica v Slov. goricah in Višnja gora (ponedeljek po kvatni nedelji).
24. Cankova, Remšnik (se ne vrši redno), Slovenska Bistrica kramarski in živinski.
Črnomelj (torek po kvatni nedelji).
27. Krka.
28. Velika Slevica pri Velikih Laščah.
29. Drnovo, Grosuplje, Lesce, Marenberg, Mengeš, Mirna peč, Nova vas na Blokah, Pištanj, Rovte, Škofja Loka samo blago, Veržej.
Podkoren (zadnji nedeljo septembra), Sv. Rok pri Čakovcu (na Mihaljevo).
30. Kotoriba, Sv. Lovrenc na Drav. polju, Štrigova, Tržič [pri Sv. Trojici] samo blago, Vransko, Konjice, Kostanjevica ob Krki in Litija (pon. po sv. Mihaelu).

Oktober.

1. Podčetrtek, Metlika [torek po sv. Mihaelu].
2. Dobrovnik.
3. Laško.
Prevalje (četrtek po sv. Jeronimu).
4. Jurklošter, Sv. Lenart v Slov. goricah, Turnišče, Žalec.
5. Hodoš v Prekmurju.
Kostrivnica in Sv. Lovrenc v Slov. goricah (soboto pred rožnivenko nedeljo).
6. Bitnje (rožnivenko nedeljo).
7. Pišce.
Gorenji Logatec (poned. po rožnivenki ned.), Jesenice na Gorenjskem, Kranj živ. in blago in Ormož (prvi poned. v mesecu), Slivnica pri Celju [Sv. Urban] (poned. po rožnivenki nedelji), Slovenjgradec samo živ. (prvi poned. v mesecu), Št. Vid pri Stični (drugi poned. po sv. Mihaelu), Vinica na Dol. (poned. po 4. okt.).
8. Begunje pri Cerknici, Rakičan v Prekmurju.
Horjul (torek po rožnivenki nedelji), Kamnik kram. in živ. (drugi torek v mesecu), Sv. Helena v Rovtah (torek po rožnivenki nedelji).
9. Šmarjeta [srez Laško].
Motnik, Ponikva živ. in Zdenska vas (sredo po rožnivenki nedelji).
10. Rajhenburg, Vuzenica.
Sodražica (četrtek pred sv. Terezijo), Toplice pri Novem mestu (četrtek po rožniv. ned.).
11. Ljutomer samo konj. in živ., Radeče pri Zid. mostu.
12. Poljčane, Semič, Teharje.

13. Kaplja.
Kranjska gora (drugo ned. v oktobru).
14. Sv. Lenart pri št. Ilju pod Turjakom, Oplotnica (drugi poned. po rožniverski nedelji).
15. Loče pri Poljčanah, Murska Sobota živ. in kram., Nadlesk pri Ložu, Planina pri Sevnici.
16. Kočevje, Sv. Filip v Veračah.
17. Loka pri Zid. mostu, Pristava [Sv. Ema].
18. Bohinjska Bistrica, Guštanj, Lukovica, Luče [srez Gornji grad], Podsreda, Poljane nad Škofjo Loko (nima živ. sejma), Radohova vas [srez Litija], Trbovlje, Vojnik.
20. Črensovci.
Rateče na Gorenjskem (tretjo ned. oktobra).
21. Celje, Cerklje pri Kranju, Dolsko, Lesce, Mala nedelja, Sevnica ob Savi, Sv. Peter pod Sv. gorami, Žiri, Zubina.
Črna pri Prevaljah (dan sv. Uršule), Krško (poned. po sv. Lukežu).
22. Dramlje.
Novo mesto (torek po sv. Lukežu).
23. Martjanci.
24. Dolenji Logatec, Velenje.
25. Lemberg.
26. Mursko Središče, Videm ob Savi.
27. Križevci v Prekmurju, Vesela gora.
28. Dolnja Lendava, Gornji grad, Lož, Mokronog, Muta, Radovljica, Skaručina, Slovenska Bistrica živ. in kram., Sv. Jurij ob juž. žel., Sv. Tomaž pri Ormožu, Žužemberk.
Ribnica na Pohorju samo živ. (ponedeljek po sv. Uršuli).
29. Črnomelj (torek po sv. Simonu in Judi).
30. Studenec [srez Krško], Veliki Gaber.

November.

2. Cerknica, Jesenice na Gor., Mirna, Vitanje.
3. Dravograd samo živ., Zagorje [srez Litija].
4. Konjice, Pišce pri Brežicah, Sv. Lenart nad Laškim, Sv. Pavel pri Preboldu živ.
Braslovče (poned. pred sv. Martinom), Kranj (prvi poned. v mescu) živ. in blago, Lesično (poned. po vseh svetih), Murska Sobota samo živ. (prvi poned. v mescu), Št. Jernej na Dol. (poned. po vernih dušah), Višnja gora (poned. po vseh svetih).
5. Beltinci.
6. Brežice, Kropa, Mengeš, Nova cerkev, Rečica ob Savinji, Sv. Križ pri Ljutomeru, Sv. Lenart v Slov. gor., Velike Lašče, Vrhnika, Zabukovje za živ.
8. Ljutomer sejm za živino.
9. Ponikva in Št. Vid pri Stični (soboto pred sv. Martinom).
10. Puconci.
11. Bučka, Cankova, Draškovec v Medjimurju, Ig pri Ljubljani, Laško, Marenberg, Moravče, Oplotnica, Ormož, Sp. Gorje, Šmartno ob Paki, Št. Gotard pri Trojanah.
12. Buševca vas.
Kamnik samo živ. (drugi torek v mescu), Metlika (torek po sv. Martinu).
15. Gornja Radgona, Grahovo pri Cerknici, Poljčane, Vransko.
16. Boğojina.

18. Radeče pri Zid. mostu (poned. po sv. Martinu), Šmartno pri Litiji živ. in kram. (poned. po sv. Martinu 11. novembra), Šoštanj (poned. pred sv. Katarino).
19. Ljubno [srez Gornji grad] samo za blago, Podsreda, Raka, Slovenjgradec, Sv. Jurij ob juž. ž.
21. Hotedrška, Podčetrtek, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Jurij ob Taboru.
23. Mojstrana, Slovenska Bistrica živ. in kram., Sv. Lovrenc [srez Novo mesto].
25. Čakovec, Dobje, Domžale, Gradac v Belokranju, Guštanj, Krško, Lemberg, Loče pri Poljčanah, Ptuj, Stična, Škofja Loka samo blago.
28. Prosenjakovci.
30. Celje, Kočevje, Kotoriba, Planina pri Rakeku, Rogatec, Sv. Andraž v Slov. gor., Turjak, Vače, Veržej, Železniki samo blago.

December.

2. Kranj in Ormož (prvi poned. v mescu), Martinja vas (poned. pred sv. Miklavžem).
3. Konjice, Planina pri Sevnici, Sv. Tomaž pri Ormožu.
Novo mesto (prvi torek v adventu).
4. Kamna gorica, Mežica, Šmarje pri Jelšah, Štrigova.
5. Lož pri Rakeku, Trbovlje, Videm [Dobropolje], Murska Sobota živ. in kram., Sevnica ob Savi, Sv. Miklavž v Polju, Vuzenica, Žužemberk.
9. Dobova pri Brežicah, Mokronog.
Litija (poned. po sv. Nikolaju).
10. Sv. Jurij ob juž. žel.
Kamnik (drugi torek v mescu), Metlika (torek po sv. Miklavžu).
13. Gornji Logatec, Jurkloster, Ljutomer kram. in živ., Mengeš, Mišji dol, Radovljica, Studenice pri Poljčanah, Sv. Duh [srez Ljutomer], Sv. Peter pod Sv. gorami, Zalec.
14. Sv. Lovrenc pri Prožinu soboto po Brezmad. spoč. Dev. Marije.
15. Žerovnica za živ.
16. Velika Loka, Videm ob Savi.
Kostanjevica ob Krki (kvat. poned.). Višnja gora (poned. pred kvat. ned.).
18. Dolnja Lendava.
19. Brežice, Teharje.
Škocijan pri Mokronogu (kvat. četrtek).
21. Krašnja, Laško.
24. Črnomelj (torek po kvat. ned.).
27. Radeče pri Zid. mostu, Vitanje, Vrhnika.
28. Dob pri Domžalah.
29. Mirna peč.
31. Kočevje, Zagorje ob Savi.

STARŠI: Vsakemu otroku, ki hodi v šolo, dajte za ojačenje krvi, živcev in teka »ENERGIN«. Otroci, ki zauživajo »Energin«, imajo tek in so odporni zoper vse bolezni. »ENERGIN« za ojačenje krvi, živcev in teka dajte vsaki deklici med 12. in 17. letom. To je doba, ko morajo deklice zaradi prehodne dobe imeti močno in zdravo kri. »ENERGIN« dajte vsakemu svojcu rodbine, ki nima teka! »ENERGIN« dajte vsakemu svojcu rodbine, ki je malokrven in slabih živcev! »ENERGIN« za ojačenje krvi, živcev in teka se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah v originalnih steklenicah od pol litra. Steklenica stane Din 35.—.

Čistejše perilo v krajšem času

Schichtovo ter-
pentinovo milo
Vam prihrani de-
nar in delo. Vaše
perilo bo snež-
nobelo in kljub
temu boste rabili

manj mila kot doslej; tako dobro in izdatno je

Schichtovo terpentinovo milo
v praktičnem zaščitnem zavitku

Tvornica suhih, oljnatih in lakastih barv

ČUK FRANC

CELJE

DOMŽALE

Tekoči račun pri Ljudski posojilnici v Celju

Posni cekovni račun št. 16.147

Telefon 162

Priporoča

svoje lastne prvovrstne izdelke: zemeljske, kemične, oljnat in lakaste barve, barvo in lak za pode, parketni vosek, zajamčeno čisti firnež, terpentini, brunolin, gorilni špirit, čopiče vseh vrst, karbolinej, prašno in strojno olje, steklarski in mizarski klej.

Gobe. Mavec.

ČEMU BI SE MUČILI,
če se da drugače napraviti!

To je prednost Schichtovega Radiona. In v tem tiči njegova skrivnost. Na milijone kisikovih mehurčkov, ki se jih razvije v raztopini Schichtovega Radiona, požene milno peno skozi tkanino, ne da bi ji kaj škodovalo. Tako operete perilo hitro, lepo in prizanesljivo, če redno uporabljate Schichtov Radion.

Vse pere
SCHICHTov RADION sam

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

— registrovana zadruga z neomejeno zavezo —

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

je največji kmetski zadružni denarni zavod
na Štajerskem. — V tem zavodu je denar
najvarneje naložen in se ugodno obrestuje.

Persil varuje perilo!

Poizkusite vendar tudi Vi s pravilnim pranjem in upoštevajte navodilo:

1 zavitek Persila zadostuje za 25-30 l vode. Rastopite Persil v mrzli vodi brez vsake primesi! Kuhajte perilo samo enkrat $\frac{1}{4}$ ure in ga izpirajte najprej v topli, potem v mrzli vodi.

Na ta način postane Vaše perilo belo kot sneg.

Persil za vsako perilo!

DROGERIJA

SANITAS

LJUBLJANA

Tyrševa cesta 5

CELJE

ALEKSANDROVA UL. 5

TRBOVLJE

**KUPUJEMO
PRODAJAMO**

zdravilna zelišča. — Pišite dopisnico, da Vam sporočimo cene in navodila.

v našo stroko spadajoče pripomočke za umno gospodarstvo in varčno gospodinjstvo, kakor:

Obrambna sredstva proti škodljivcem na hmelju, trti, sadnem drevju, grmičevju itd.

Za mlekarstvo: sirilo, barvo, termometre itd.

Za napravo domače pijače: »SADOVIN«.

Krmila za konje, govedo, svinje, drobnico, perutnino.

Gnojila za cvetlice itd.

Razkuževalna sredstva za stanovanja, hleve itd.

Obvezilni material in predmete za bolniško stregbo.

Kosmetična sredstva, higijenske preparate.

Droge in kemikalije.

Naša

FOTO-MANUFAKTURA

Vam nudi veliko izbiro fotografskih kamer, materiala in potrebščin. Resnim kupcem pošljemo bogato ilustriran katalog.

KONCESIJONIRANA PRODAJA STRUPOV

Vzroki in posledice

Za obvarovanje Vaše lepote imamo samo en način: pamet pri izbiri sredstev za nego kože.

Prava kavkaška »Elsa« krem-pomada za nego obraza in kože ustreza biološkim potrebam ženske

po ti. Ima-li ženska preko noči drugo kožo kot čez dan? Nikakor ne! Zato obstoji tudi samo ena »Elsa« krem-pomada, ki služi enako podnevi kot ponoči. Ni »mastna«, ni »suha«, marveč prava, namreč taka, kot jo rabi naravna, neprisiljena nega lepote. Njena izrazita sestava se prilagodi vsaki vrsti kože in vsaki daje prav to, kar ji manjka.

Dama, ki redno neguje obraz, vrati ter roke s to edinstveno krem-pomado, prepreči s tem avtomatski tudi sončne pege in vse druge pogreške, kot so so edci, lišaji, ogrci itd., ki tako zagrenjujejo življenje ženske. Nasprotno se pa dama, ki je s prejšnjo napačno nego na žalost že dobila sončne pege, nečisto kožo ali prezgodnje gube, reši vsega tega lahko in brez neprijetnosti. — 2 lončka že z zavojnino in poštino 45 Din, 4 lončki 75 Din.

»Elsa« tekoče lilijino mleko (belo ali rožnato). Prijetno dišeča tekočina, ki popolnoma nadomešča vsak puder. Izborno se drži in pokrije vsak mozoljček ali madež. Obraz, vrat in roke dobe takoj plemenito mat belino. Steklenica 13-20 Din.

Pravi blagodišeči Elsafluid iz rastlinskih esenc.

To staro, priljubljeno sredstvo, ki je ublažilo že toliko človeških bolezni, se mora vsekakor omenjati, kadar se govori o pametni, zdravi in naravni negi lepote. Poskusite skozi mesec dni zjutraj in zvečer dodajati Vaši vodi za umivanje po eno žličko blagodišečega Elsafluida! Lica se Vam bodo razcvetela, izginili bodo znaki utrujenosti, sijaj Vaših oči in splošna svežost telesa raste z vsakim dnem. V Vaši hiši gotovo ne pogrešate Elsafluida; jemljite ga odslej za Vašo vsakdanjo toaletto. Elsafluid se dobi povsod po 6 Din poskusna, po 9 Din mala ali po 26 Din velika steklenica. Po pošti obenem z zavojnino in poštino 58—Din za 9 poskusnih, 6 malih ali 2 veliki steklenici.

»Elsa« tannochina pomada za rast las.

V času, ko se na vseh straneh pojavljajo razna nova in zopet nova sredstva za lase (ne vedno najcenejša!), je dobro, da imamo to staro in dobro sredstvo, ki je dobro služilo že generaciji naših staršev. Ta pomada se vpije v lasišče in ne kvari frizure. Ako tarnate nad izpadanjem las, nad slabo rastjo in cepljenjem las, nad prezgodnjim osivenjem itd. in če so Vas razočarala druga sredstva, poskusite to! Treba pa se je strogo ravnati po navodilu, ki je priloženo vsakemu lončku. 2 lončka že z zavojnino in poštino 45—Din, 4 lončki 75—Din.

Elsa špirit za lase. Koncentrirana aromatična esenca, ki impregnira lasišče, odstranjuje loj, lišaj in prhljaj. Skrbi za lase prnehajo, frizura postane zopet polna in lepa. Steklenica 27-50 Din.

Mamice! Današnji moderni hčerki ne morete ubraniti nego lepote. Morate pa jo dovolj zgodaj poučiti, da se poslužuje čistih, neotrovnih izdelkov »Elsa«. — Posvečajte pozornost tudi Vaši lastni osebi. To zahteva od Vas današnje življenje. Z »Elsa« izdelki boste dosegli, da Vas bodo poleg Vaše hčerke smatrali za njeno sestro!

»Elsa« šampon je najboljši za izmivanje glave in las. Zavojček 3-30 Din.

„Elsa“ mila zdravja in lepote

Opravičenost tega naziva leži v njihovi specialni sestavi, ki jim daje neke važne zdravstvene in kosmetičke prednosti pred navadnimi mili. Dobivajo se v 7 specialnih vrstah:

»Elsa« milo iz lilijine kreme.

»Elsa« milo iz lilijinega mleka za nežno in občutljivo polt, kateri sicer škodi vsako drugo milo. Njegov divni, diskretni vonj se skladno spaja s sve-

žim vonjem negovane kože. Mamice! Tudi za nego svojih otrok do 10 let jemljite to milo.

»Elsa« glicerinsko milo. Obliž za razpokane, hrapave roke. Moderna gospodinja, ki sama opravlja hišne posle, pa noče zanemarjati osebne nege, izbere to milo. Vsem vetrovom in zimskim neprilikam izpostavljen obraz ter roke modernega sportnika zahteva to milo.

Elsa rumenjakovo milo spaja emulzivno moč svežega kokošjega rumenjaka s kosmetičkimi prednostmi »Elsa« mila. Njegova pena ima izrazito moč čiščenja; idealno milo za kopanje. Ekonomično v porabi, pravo rodbinsko milo.

»Elsa« boraksovo milo. Posebno primerno za kožo blondink, ki so podvržene sončnim pegam. Zelo koristno pri preživahnem potenju. Zelo nežno in prijetno v današnji rabi.

»Elsa« katranovo milo. Visok odstotek najboljše medicinskega katrana mu daje prav posebno desinfekcijski in protiparazitni učinek. Kot krepko šampon-milo čisti lasišče prhljaja in lišajev in dviga rast las. Kdor pravočasno z njim neguje glavo, se v starosti ne bo kesal.

»Elsa« milo za britje. Med tolikimi brivskimi mili to popolnoma odgovarja svojemu namenu. Radi naglega učinkovanja njegova pena znatno olajšuje in pospešuje britje. Antiseptično! Parfimirano po moškem okusu!

Po pošti za poskušnjo 5 kosov Elsa-mila v željeni izbiri z zavojnino in poštino 52 Din.

Zdravilni puder dr. Klugerja, škatla 27-50 Din. Puder za dame v vrečkah 4-40 Din, šminke, rdeče in bele, za 3-30 Din.

Pomada za ustnice 3-30 Din.

Brkomaz 5-50 Din, briljantina 5-50 Din, olje za lase 5 Din in 17-50 Din.

Sredstva za barvanje las, zanesljiva, črna in kostanjeva 65—Din.

Elsa dišeča blazinica za perilo, vrelec trajnega vonja, ki prodre v vsak ko sperila, 6 Din.

Finii parfemi raznega cvetličnega vonja po 19 Din.

Naročila naslavljajte točno na:

Lekarnar EUGEN V. FELLER,
Stubica Donja št. 589, Savska banovina.

Kadar ni kaj v redu

v prebavnih organih telesa, se to kaže na razne načine. Tak človek n. pr. nima teka, občuti včasih odvrtnost do jedi, nekaj ga obenem draži na riganje, jed mu težko leži v želodcu, muči ga glavobol, čuti se trudnega, težko se loti dela, slabe volje je in nima naravne, urejene stolice. Kadar nismo zadovoljni s tekom, prebavo in delovanjem črevesja, tedaj nam pridejo prav Fellerjeve Elsapilule, ki delujejo zanesljivo in hitro, ne dražijo črevesja in pospešujejo lahko iztrebljenje. Fellerjeve Elsapilule krepe želodec in čistijo telo, čistijo obenem tudi kri. — 6 škatlic 30 Din, 12 škatlic 50 Din že z zavojnino in poštino pri lekarnarju

Eugen V. Fellerju, Stubica Donja št. 589, Sav. banovina

Odobreno po ministr. socialne politike in nar. zdravja
Sp. št. 509 z dne 24. III. 1932.

Elsa sladkorne pastile zoper gliste pri otrocih in odraslih, vrečica (10 pastil) 11 Din.

Elsa mentolno črtalo (migenštift) proti glavobolu, pa tudi zoper žuželčni pik, Kos 10 Din.

Kašelj in motnje pri dihanju

lahko postanejo predhodniki težjih pljučnih bolezni, ako se zanemarjajo. Prehlad se čisto pojavi poleg kašlja in v drugih pojavih, kakor so hripavost, vratabol, težkoče pri dihanju, bolečine v prsni, v ledjih in ramenih. Pri slabotnih osebah in otrocih zamorejo imeti taki pojavi zelo težke posledice, ako se pravočasno ne zaustavi poslabšanje. Zato dobro store oni, ki se zavarujejo z uporabo pravega zagorskega soka »Elsa« od lekarnarja Fellerja, posebno v spremenljivih dneh pomladi in jeseni, ki so tako nevarni za pljuča in dihalne organe. Slabotne osebe in otroci bi ga morali jemati vsak dan, ker je poleg prijetnega okusa tudi tako hranilen, da koristno vpliva na telesno moč in odpornost. — 2 steklenici Din 50—, 4 steklenice Din 92— že z zavojnino in poštino pri lekarnarju

Eugen V. Fellerju, Stubica Donja št. 589, Sav. banovina

Obenem se priporoča uporaba Elsa-fluida.

Odobreno po ministr. socialne politike in nar. zdravja
Sp. št. 509 z dne 24. III. 1932.

Prava sredstva za zdravje in dom

Elsa-kapljice za zobe 7-70 Din.

Najmočnejši francoski vinski cvet, izvorna »Radicum«-znamka, velika steklenica 19-80 Din. Mazilo proti ozeblinam 11— Din. Mazilo za rane 11— Din. Prašek proti golši 11— Din. Mazilo za otroke 11— Din. Jelisaiva kafrne kroglice 4-50 Din. Rumova esenca 5-30 Din in 19-80 Din, kineški čaj od 2-50 Din naprej.

Koledar 1935.

Dobro jesti

moremo samo, dokler delujejo naši prebavni organi v redu. Čim pa je tek pokvarjen, nastanejo vse mogoče motnje, kakor so: glavobol, naval krvi v glavo, krči, napetost, vzpehavanje, odvrtnost do jedi, kar more pri slabotnih osebah, zlasti pa pri slabokrvnih dovesti do resnih posledic.

Zato je redna vsakodnevna uporaba prijetne močne švedske tinkture »ELSA« (švedske kapljice) lekarnarja Fellerja izredno koristna, ker ustvarja poleg tega, da olajša in pospešuje prebavo, dober tek in doprinaša k rednemu delovanju prebavnih organov, a je obenem zelo okusna, fino aromatična pijača, ki ostavlja v želodcu občutek prijetne svežosti, vplivajoča s tem tudi na splošno razpoloženje in delovno sposobnost. — 2 steklenici Din 50—, 4 steklenice Din 92— z zavojnino in poštino vred pri lekarnarju

Eugen V. Fellerju, Stubica Donja št. 589, Sav. banovina

Odobreno po ministr. socialne politike in nar. zdravja
Sp. št. 509 z dne 24. III. 1932.

Fellerjevo Elsa ribje olje, pristno, prijetnega okusa! Krepi vsakogar, posebno slabotne žene in otroke. Bleda dekleta postanejo sveža in rožnata. Tudi slabotne žene ga rade pijejo. Povzroči porast teže in zdrav izgled. Velika steklenica Din 20—.

Elsa kina železno vino za slabokrvne in bledične osebe, potrebne okrepila. Steklenica 16-50 Din. Železni liker (Hegaferrin) 19-80 Din.

Elsa-prašek za zobe 6-60 Din, dr. Heiderjev prašek za zobe v škatlah 6-60 Din, v vrečicah 4-40 Din.

Hega-sladkorčki za prsa in proti kašlju 8-80 Din. Kaiserjeve karamele po 5 in 12 Din.

Prava metoda za negovanje nog

Zoper kurja očesa, žulje itd.

Vam pomaga brez bolečin, brez noža, brez nevarnosti zastrupljenja krvi, hitro in zanesljivo delujoči Fellerjev Elsa turistovski obliž. Mali karton Din 4-40, veliki Din 6-60.

Elsa-prašek za posipanje zoper potenje telesa in nog. Škatla z rešetko 7-70 Din. Elsa prašek za nožno kopel 6-60 Din.

Elsa-prašek zoper golazen usmrčuje zanesljivo in hitro vso golazen. Velika doza 17-60 Din. Brizgálnica za pokončavanje golazni 25— Din. Tinktura proti stenicam 17-60 Din.

Strup zoper miši in podgane, »Floxx«-zrnce, 8-80 Din.

Naftalin del od 1-50 Din, kafra od 3 Din naprej.

Elsa hranilni prašek za živino kot močanodatek dnevnih hrani za konje, govedo, ovce, prašiče in perutnino. Karton 8— Din. Mazilo za konje 19-80 Din. Kreolin 10— Din.

Zavojnina in poština posebej, a najceneje. Čim več hkrati naročite, tem več prihranite na poštini. Če se ti preparati prilagajajo Elsafluidu, se poština prihrani. — Naročila naslavlajte razločno na:

Lekarna EUGEN V. FELLER, Stubica Donja št. 589, Savska banovina

Zakaj so srečnejši oni, ki muzicirajo?

Zakaj so celó otroci, ki muzicirajo, inteligentnejši? Zato ker daje godba veselje in duševno zadovoljstvo, jača spomin, oplemenjuje čustva in s tem povečuje vrednost človeka. Na krasnih in divno zvenceh glasbenih instrumentih svetovno znane tovarne glasbil Meinel & Herold so se naučili igrati nešteti odrasli in otroci, celó stari ljudje, s pomočjo enostavne poučne knjižice »Kako postanem dober godbenik«, ki jo pošlje tvrdka vsakomur popolnoma brezplačno.

Ročne harmonike . . .	od Din 69.—
Tamburice	od Din 65.—
Gitare	od Din 138.—
Violine	od Din 69.—
Mandoline	od Din 95.—
itd.	

Odlični godbeniki in slovite godbe iz širnega sveta kupujejo svoja glasbila radi čistega zvoka in dobre kakovosti pri tvornici Meinel & Herold.

Vsako glasbilo 8 dni na poizkušnjo. Zahtevajte takoj lepi, ilustrirani cenik, ki ga dobite povsem zastonj.

Zadostuje dopisnica na

MEINEL & HEROLD

d. z o. z. zal.

tovarne glasbil in harmonik

MARIBOR št. 241

NAJVEČJA ODPREMA TVRDKA GLASBIL V JUGOSLAVIJI! ZAHTEVATE BREZPLAČNI KATALOG!

Velika zaloga koles šivalnih strojev ter vseh nadomestnih delov na malo in veliko. — Mehanična delavnica za popravilo koles, šivalnih strojev motorjev in avtomobilov

Avtogenično varenje

DRAGO GAMS

Poštni predal 31

CELJE, PREŠERNOVA ULICA 16

Stanovanja za mladino v Ljubljani!

Najprimernejša stanovanja za mladino se dobé
v **Rokodelskem domu,**
Komenskega ulica 12,
in v **Vajeniškem domu,**
Kersnikova ulica

Pismena pojasnila daje Uprava Rokodelskega doma
v Ljubljani, Komenskega ulica 12

Jutri že Vam lahko pogori dom, ali Vas okradejo tatovi, ali doleti kakšna uima in ste ob vse, kar naenkrat, kakor bi trenil, — ako niste ugodno in dobro zavarovani. Stopite takoj v stik z najbližjim zastopnikom »Banke Slavije« ali pa naravnost z nami v Ljubljani in spravite zavarovanje v red.

Svari in pozdravlja Vas

Jugoslovanska zavarovalna banka

„SLAVIJA“

v Ljubljani, Gosposka ulica 12.

Elektrotehnično podjetje

**Karol
Florjančič
Celje**

Cankarjeva cesta 2

Telefon 74

Zaloga elektromotorjev, dinam, števec, žarnic, izolirnih cevi, likalnikov, kuhinjskih aparatov, izolatorjev, žic, armatur, svetilk, zvoncev, telefonov, vsakovrstnega elektromaterijala, radioaparator in radiomaterijala

VROČICA

Večino težkih bolezni, ki stoje v zvezi z prehlajenjem kakor gripa, influenza itd. spremlja vedno vročica. ASPIRIN tablete preženejo vročico iz notranjosti telesa na površino ter se tako ne doseže le zaželeno znojenje telesa, ampak predvsem padea temperature.

DO ZGLOBOV,

mišičevja in živcev dospe ASPIRIN z krvno strujo. S teh mest odstrani on vse škodljive stvari in revmatične bolečine. ASPIRIN je neškodljivo sredstvo proti vsem boleznim, ki nastanejo od prehlajenja.

BOLJŠI KRVNI OBTOK

poveča delovanje organizma in odstranjuje škodljive stvari, ki zastrupljajo telo in povzročajo bolečine. ASPIRIN — mala tableta z velikim učinkom — izzove boljši krvni obtok in v najkrajšem času se počutite zopet sveži in zdravi.

ASPIRIN

Vsaka Aspirin tableta ima vtisnjen Bayer-jev križ!

Svoj denar nalagate najbolje in najvarneje
pri
**SPODNJEŠTAJERSKI
LJUDSKI POSOJILNICI**

— registrovani zadrugi z neomejeno zavezo —

V MARIBORU
Gosposka ulica 23

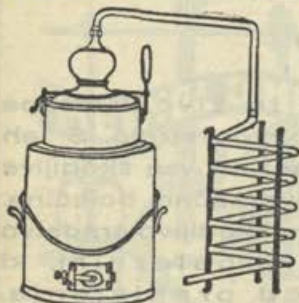
Obrestuje hranilne vloge vedno po najugodnejši obrestni meri!

**JAKOB KOS / kotlarstvo
MARIBOR**

Glavni trg šte. 4

prevzema vsa v to stroko
spadajoča dela, kakor
kotle za kuhanje žganja
in perila ter krme za
svinje. — Brzoparilnike
(Alfa) s pripravo za ku-
hanje žganja. Skropil-
nice za vinograde. Stroje
za sladoled. — Avto-
genično varenje itd. —

Cene zelo nizke!
Prepričajte se sami!

**DOBRA KAVA,
RIŽ, ČAJ,
BANAŠKA MOKA,
KORUZA itd.**

po najnižjih nah pri tvrdki:

Anton Fazarinc
— Celje —

Nakup suhih gob, orchov itd.

**PFAFF ŠIVALNI
STROJI**

**Večletna garancija! Mesečna odpla-
čila! Brezplačen pouk v vezenju!**

PUCH
KROMIRANA
KOLESA

Kupiš ugodno pri

Ign. Vok, Ljubljana

Tavčarjeva ulica šte. 7

Podružnici: Kranj, Glavni trg
Novo mesto, Glavni trg

Velik

ilustrirani cenik
in vzorci zastonj!

Oba, mož in žena sta zadovoljna, ker sta si nakupila vse potrebno manufakturno blago poceni v Trgovskem domu Stermecki, kateri Vam brezplačno pošlje na ogled svojo izbrano kolekcijo platna, gradla, cefirja, sukna, kamgarna, volne, svile, klota, poplina, kretona, tiskovine in drugega manufakturnega blaga

TRGOVSKI · DOM
Stermecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

CELJE št. 219

HERSAN ČAJ

ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

HERSAN čaj

mešanice posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearssona, zdravnika-šefa v Bengaliji (angleška Indija). Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost Hersan čaja, in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih od poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega pe-

rila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, udnici (giht), črevesnih boleznih, hemeroidi, zgagi in pri čezmernem odebelenju. Hersan čaj se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastonj:

„RADIOSAN“ ZAGREB, Kovačičeva ulica 2

LJUDSKA POSOJILNICA

V LJUBLJANI

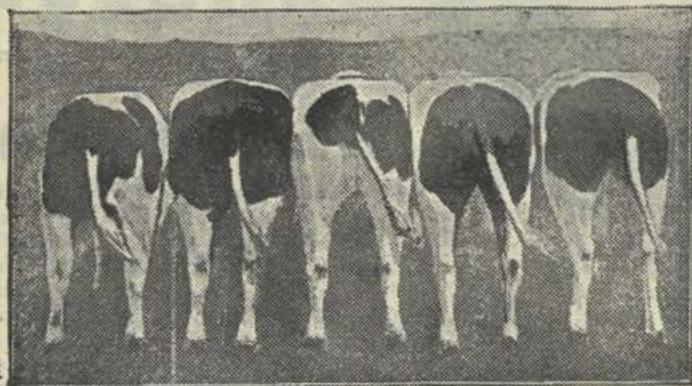
registrovana sadruga
s neomejeno
saveso

Miklošičeva cesta 6

v lastni
palači

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni
meri. NOVE VLOGE, vsak čas razpoložljive,
obrestuje po 3 %.

Mišičevje kot železo, kosti kot jeklo čvrste

dosežete pri vaši živini,
ako pravočasno
in redno že pri mladih
živalih pričnete
uporabljati pri klaji

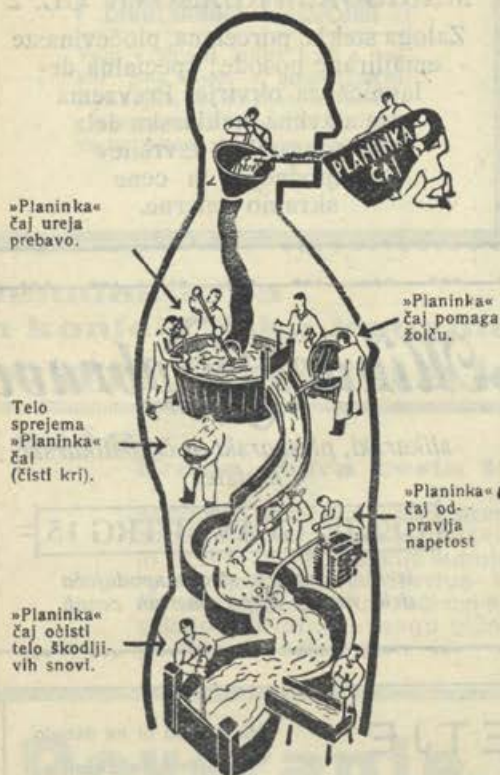
ribje olje za živino

Za razvoj života in kosti je ribje olje neobhodno potrebno. Cena za malo
ročko od 5 kg je Din 90.—, večje količine pa po Din 14.— za kilogram
Ako vaš trgovec nima ribjega olja v zalogi, se obrnite na turdka

A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta štev. 24
ki vam da brezplačno vsa pojasnila

Zahtevajte ponudbe za ribjo, krvno in mesno moko. Ta hranila so za pitanje živine naravnost potrebna!

Če vzrok ti je znan, ne boš dolgo bolan!

To je glavno pravilo zdravlilne umetnosti, temu pa se pridružuje pregovor: »Če bolezen se pojavi, povprašaj najprej, kaj želodec pravi«, kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za nevešče oko videti brez vsakih zvez z želodcem.

Končno pa ne more biti vsakdo poučen o postanku vseh bolezni in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. pr. tudi mozolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, pravtako kot imajo nasprotni pojavi: hujšanje, debeljenje itd., skoraj vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov.

Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoraj vedno nanaša na bolan želodec in črevesje, pravtako bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje itd., ker vse to je v zvezi s krvjo, kri pa je življenje. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko pro-

izvajajo in ženejo zdravo kri po telesu. Tudi poapnenje žil in starostna onemoglost imata svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Radi tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih, starih in mladih, čistiti prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, če hočete, da redno deluje. In če nastopijo motnje: kakor: pomanjkanje teka, bel jezik, slab okus, slab duh iz ust, nerazpoloženje, kolcanje, zgaga, glavobol, zlaža žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celó zaprtje, potem nikar ne oklevajte, temveč telo dobro prečistite s priznanim naravnim sredstvom „**PLANINKA**“ čajem Bahovec, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravlilnih zelišč. Zahtevajte pa v lekarnah izrečno „**PLANINKA**“ čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po 20 Din in z napisom proizvajalca:

Lekarna Mr. L. Bahovec LJUBLJANA (Kongresni trg)

ki pošilja tudi po pošti, in sicer 4 zavitke za Din 70.—, 8 zavitkov za Din 140.—, 12 zavitkov za Din 190.—, če pošljete denar naprej; po povzetju stane Din 10.— več.

Kupujte
samo
ZMAJ
baterije,
ker so naj-
boljše in radi
tega tudi
najcenejše!

ZMAJ

DRUŽBA Z OM. ZAV.
tovarna za galvanične
elemente in
elektrotehniko

LJUBLJANA

Šmartinska cesta št. 28

Prva specialna tovarna za žepne, paličaste, anodne in mrežne baterije. Velika zaloga vseh vrst žepnih svetilk, svetilk za kolesa in žarnic. — Zahtevajte cenik! Kupujte samo domače blago!

Ustanovljeno leta 1912

DEŽMAN IVAN

MARIBOR, VRBANOVA UL. 2

Zaloga stekla, porcelana, pločevinaste emajlirane posode; specialna delavnica za okvirje. Prevzema vsa stavbna steklarska dela in popravila. — Izvršitev najtočnejša in cene skrajno zmerne.

Mihael Dobravc

slikarski, pleskarski in črkoslikarski
mojster

= CELJE, GLAVNI TRG 15 =

izvršuje vsa v to stroko spadajoča
dela vestno in po zmernih cenah

ZADRUŽNO PODJETJE NOVA ZALOŽBA

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO
LJUBLJANA - KONGRESNI TRG ŠT. 19

poleg nunske cerkve (ob Zvezdi)

Na drobno in na debelo

Prodajavci na deželi
dobé primeren popust!

KNJIGARNA
TRGOVINA S PISARNI-
ŠKIMI POTREBŠČINAMI

Namen Nove založbe je, da skrbi za izdajanje izvirnih slovenskih knjig. Cankarjevi in Finžgarjevi zbrani spisi pa cela vrsta drugih pomembnih knjig kakor tudi posebno izbrana dela iz svetovne književnosti to izpričujejo. Zato se njeno delo samo priporoča.

Nova založba ima v zalogi vedno vse knjige: šolske, znanstvene, leposlovne in pa najrazličnejše molitvenike.

Nova založba prodaja vsakovrstne šolske in pisarniške potrebsčine: svinčnike, peresa, risalno orodje, papir za risanje, zvezke, ameriške žurnale, blagajniške knjige, glavne in kopirne knjige.

Nova založba ima vedno v zalogi — za darila otrokom in odraslim primerna — tudi nalivna peresa, tintnike, pisalne garniture, preproste in dragocene. — Pisemski papir v največji izbiri.

LJUBLJANSKI VELESEJMI

Vam v bogati izbiri nudi o vse, kar potr bujete v gospodarstvu. Ljubljanski velesejmi se vr'e vsako spomlad v začetku junija in vsako jesen začetkom septembra

Manufakturna in konfekcijska trgovina **Ivan Mastnak** Celje

Kralja Petra cesta 15

priporoča cenjenim odjemalcem svojo ogromno zalogo moških in deških oblek, usnjate suknje, kratke površnike, hubertus- in zimske plašče, kakor tudi veliko zalogo manufakturnega blaga po zelo ugodnih cenah

Povečanje prihrankov

Vam omogočamo kljub težkim časom.

Ničesar Vam ni treba napraviti drugega kot da od svoje plače, oziroma dohodkov odločite, četudi najmanjši, a zato stalni znesek za svojo bodočnost. Vse drugo Vam izvedemo mi, ako se oglasite pri nas.

Samo načrtno varčevanje Vam pri sedanjih pičlih dohodkih zagotovi, da dosežete načrt, cilj, za katerega je potreben denar (za izlet, tečaj, šolanje, zidavo, gospodarsko osamosvojitve, pr. skrb za starost, bolezen, doto itd.). To je novi način varčevanja, s katerim hočemo tudi nepremožnim pomagati do blagostanja.

Ravno zato se Vam obrestuje ta denar po izredno ugodni obrestni meri ter samo ob sebi umevno tudi **redno izplačuje**. — Na ta način spravite svoj prihranek varno, plodonosno, vsak čas razpoložljivo. Blagovolite se le obrniti nismeno ali osebno na

HRANILNICO DRAVSKE BANOVINE

Ljubljana Celje Maribor

Bolni na

REUMI protinu bolečinah v križu na poapnenju žil in odebelitvi

pišite takoj na niže navedeni naslov.

Brezplačno pošljem vsakomur
poučno razpravo

Zbiralno mesto za pošto:

ERNST PASTERNAK, BERLIN S.-O.

Michaelkirchplatz 13, Abt. Mah.

DOLŽAN FRANJO

Telefon 245

se priporoča za:

CELJE
ZA KRESIJO

Splošno kleparstvo // Vodovodne
instalacije // Strelovodne naprave
Izolacije streh s „Conco“ izdelki
Kritje streh, zvonikov itd. // Avto-
matične sesalke za hišne vodovode
in za pojačanje vodnega pritiska
Solidno delo // Zmerne cene

MESTNA HRANILNICA V MARIBORU

Ustanovljena 1862
Ček. račun 11.427
Telefon 20-03

Stanje hranilnih vlog
Din 125,000.000

Obreštuje vloge na hranilne knjižice in
v tekočem računu po 3—4%, večje in na
trimesečno odpoved vezane po 5%. —
Hranilnica je pupilarno varen zavod,
za katerega jamči mestna občina mari-
borska z vsem svojim premoženjem in

vso svojo davčno močjo. Radi tega nala-
gajo pri njej sodišča Maribor, Gornja
Radgona, Murska Sobota in Dolnja Len-
dava denar mladoletnih otrok in varovan-
cev vobče, istotako pa tudi oblastva svoje
depozite in cerkve svoj cerkveni denar.

Na drobno! Na debelo!
Zahčevajte ponudbe!

**Porcelan • steklenino • kuhinjsko po-
sodo** ter vse gospodinjske in gospodarske potreb-
ščine • **orodje** za vse gospodarske in industrijske
panoge • **okovje** za stavbe in pohištva • **plo-
čevino** in **železnino** • **nosilke** • **cement** •
kompletne **kopalnice** in **straniščne naprave**
• **železje** za zidane štedilnike • **železne štedil-
nike** itd. vse od najpreprostejše do najfinejše vrste
dobite pri tvrdki:

B. ŽILIČ • LJUBLJANA
Dunajska c. 11 (poleg Figovca)

**Zakaj
jokate?**

Kaj premišljujete?

Ne vem, kje naj si kupim blago za novo obleko. Tu ni nič premišljovati, temveč pišite še danes Trgovskemu domu Stermecki po vzorce, ker tam je ogromna izbira v suknu, kamgarnu, ševjotu in drugem blagu za moške obleke. Vse blago je dobre kakovosti in cene so zelo nizke.

Starši mi nočejo naročiti vzorcev od Stermeckija, čeravno gre glas po vsej državi, da je pri njem ogromna izbira, dobro blago in nizke cene. Vzorce volne, svile, delena, cefirja in drugih modernih tkanin za ženske obleke pošilja Stermecki poštne prosto.

Tovarna perila in oblek - TRGOVSKI DOM STERMECKI, CELJE, št. 219

Obleke in druga konfekcija se izdelata po meri v dveh dneh. Cenik z več tisoč slikami in vzorci zastoj.

Najvažnejše
umetno gnojilo je

SUPERFOSFAT

ki edino vsebuje vodotopno fosforno kislino, brez kate-
tere se nobena rastlina ne more razviti in obilo roditi.
Vsak napreden gospodar uporablja za gnojenje

SUPERFOSFAT

ki ga v priznani prvovrstni kakovosti proizvajajo domača

**Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d.d.
Hrastnik**

Uporabljajte superfosfat tudi **Vi!**

Na drobno!

Na debelo!

FRANC STRUPI V CELJU

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd.

Prevzema vsa stavbna in umetna steklarska dela. Zmerne cene. Postrežba najtočnejša.

ANTON PETEK

manufaktura in moda

Prešernova 21 **CELJE** Dečkov trg

Nova trgovina! Novo blago! Nove, nizke cene!

Zdravilišče toplice DOBRNA pri CELJU

(Dravska banovina)

Naravne termalne ogljikove kopeli 37° C. — Zdravljenje srca, živcev, ženskih bolezni, revmatizma.

Od 15. aprila do 30. junija kakor tudi od 1. septembra do 31. oktobra 20 dnevno zdravljenje za primerno pavšalno ceno. V tej ceni je zapopadeno stanovanje, kopeli, hrana, zdravnik in vožnja z avtom iz Celja na Dobrno in nazaj.

Zahtevajte prospekte pri upravi zdravilišča.

Kdor zaupa svoj denar domačim denarnim zavodom, jim s tem omogoča dajanje novih posojil ter s tem pobija brezposelnost!

Nova posojila omogočajo stavbe in izvedbo javnih del, pri katerih lahko najdejo zaslužek brezposelni. S tem se dviga njihova kupna moč in tako dobé zaslužka trgovci, obrt, industrija ter kmetovalci, ki bodo lažje prodajali svoje pridelke. — Vsem bo pomagano, ako pride denar iz svojih skrivališč ter začne zopet krožiti! — Zaupajte Vaš denar

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI LJUBLJANA, Prešernova 3

ki izplačuje nove vloge, vložene po 1. januarju 1933, brez vseh omejitev. — Takih vlog ima že za 20,000.000 dinarjev

Vloge Din 409,000.000 — Rezerve Din 13,600.000 —

Vaš denar je tam varen, ker jamči za vse njene obveznosti Mestna občina ljubljanska!

THIERRY-jev BALZAM je edino pristen le tisti, ki ima z zakonom zaščiteni žig „zelena nuna in ime Thierry“

Thierry-jev Balzam je sestavljen iz zdravilnih zelišč in ga narod že desetletja uporablja zoper slabo prebavo, izpahovanje, zgago, napenjanje, pomanjkanje teka, želodčne krče, bolečine v črevesju in drisko.

Deluje zoper slabosti, onemoglost, nezavest, pri otroških boleznih in pri preobilnem uživanju sadja.

Ljudstvo ga uporablja zoper zobobol, razredčenega z mlačno vodo za grgranje pri boleznih ust in grla ter tudi za ublažitev bolečin in trganje.

Thierry-jev Balzam je tudi v inozemstvu že desetletja znan kot razkužno sredstvo.

Thierry-jev Balzam se dobiva v vseh lekarnah, a kjer ga ne dobite z zgoraj omenjeno zaščitno znamko, naročite naravnost od

Lekarne „Angel varuh“ Adolfa pl. Thierry-ja nasl., Pregrada

št. 29 (via Zagreb) Savska banovina.

1 karton s 6 steklenicami Thierry Balzama stane z omotom in poštnino Din 60—; 2 kartona z 12 stekl. Din 108—; 1 velika specialna stekl. Din 55—. Pošilja se po povzetju ali če se denar vnaprej pošlje. — Pri večjih naročilih znaten popust.

Oglas po uver. min. nar. zdravja in soc. pol. S. št. 12947 od 7. VI. 1954.

Thierry-jeva Centifolijska mast (mast za rane)

je edino pristna samo ona, ki ima na vsaki škatli z zakonom zaščiteni znak križa z omotano kačo, a v sredi križa rožo od Centifolije.

Thierry-jeva mast od Centifolije je mast, ki ublažuje bolečine, izvleče iz rane nečistost, pomaga pri celjenju rane, ublažuje lokalna obolenja ter se priporoča pri raznih ranah, ker je razkuževalno sredstvo, ki je kot antiseptikum in desinficiens že leta v tu- in inozemstvu znano. — Thierry-jeva mast od Centifolije se dobiva v vseh lekarnah, a kjer je ne dobite z zgoraj omenjeno zaščitno znamko, naročite od

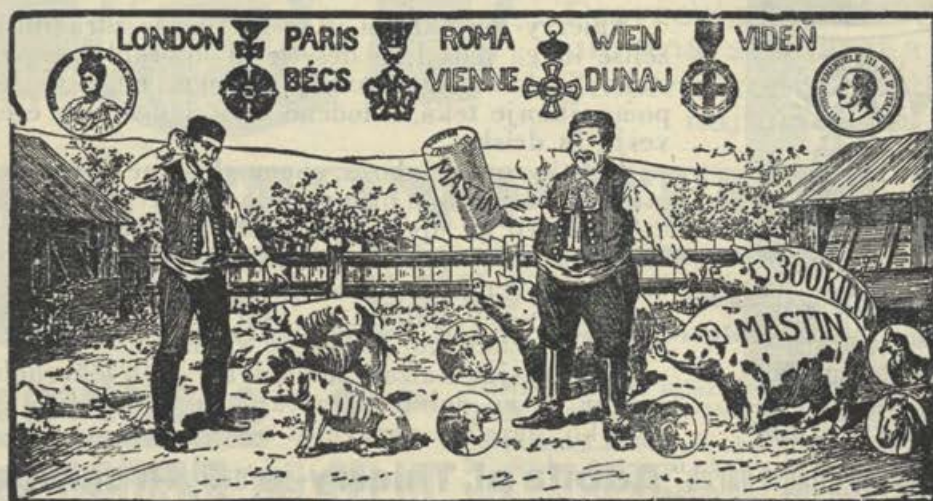
Lekarne „Angel varuh“ Adolfa pl. Thierry-ja nasl., Pregrada

št. 29 (via Zagreb) Savska banovina.

4 lončiči Thierry-jeve Centifolijske masti stanejo z omotom in poštnino Din 48—; 6 lončičev Thierry-jeve Centif. masti z omotom in poštnino Din 66—. Pošilja se po povzetju ali če se denar vnaprej pošlje. — Pri večjih naročilih znaten popust.

Oglas po uver. min. nar. zdravja in soc. pol. S. št. 12948 od 7. VI. 1954.

Primešaj krmi „Mastin“

Skoro petdeset let se že uporablja to sredstvo za krmljenje živine in se odlikuje v tem, da ne vpliva samo po svoji edino pravi sestavi na odebilitet in omastitev, ampak deluje tudi jako ugodno na prebavne organe tistih živali, ki si po pravkar prestalih boleznih ne morejo opomoči in bi sicer zapadle propasti in poginu. Poleg tega je Mastin edino varnostno sredstvo zoper vse bolezni, ki tako pogosto uničujejo živali in na ta način onesrečujejo in pogublajo kmetovalce. Uporablja pa se tudi ob pomanjkanju krme, kjer se nadomestnim krmilnim sredstvom primeša dvojna množina Mastina med tednom. Zaradi teh odličnih lastnosti je Mastin odlikovan na vseh velikih mednarodnih razstavah z odlikovanji, diplomami in kolajnami, kakor v Rimu, Parizu, Wienu in Londonu. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti in zanesljivega uspeha Mastina pa so tudi brezštevilna zahvalna pisma, ki prihajajo vsa leta obstoja Mastina dan za dnem. — Cena: 5 škatel 46 Din poštne prosto.

Pomnoženi restitucijski fluid, umivalna voda za konjske ude . . .	1 steklenica	20 Din
Železnato vino s kino, daje moč in kri slabotnim in šibkim . . .	1 steklenica	25 Din
Turistin ali prolinski cvel zoper trganje v vseh delih telesa . . .	1 steklenica	20 Din
Krčne kapljice zoper krč v želodcu in črevih . . .	1 steklenica	6 Din
Senna Sarsaparilla čaj, vsestransko priznani čistilni odvajalni čaj . . .	1 školjca	12 Din
Marijacejske kapljice, želodčne, krepé želodec . . .	1 steklenica	7 Din
Ribje olje, pravo norveško . . .	1 steklenica	10 Din
Olympia-Creme, daje lepo polt . . .	1 lonček	12 Din

Vsa nadaljnja navodila in pojasnila Vam daje brezplačno:

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana, št. 3169 zraven
rotovža

URE

40 Din nikel anker remontoar; 130 Din tula posrebrena;
138 Din zapestna ura; 60 Din budilka; 55 Din navadna
stenska ura; 235 Din stenska ura s kukavico.

Vse brivske potrebšrine

10, 15, 16 Din brivski aparati; 27, 34, 50 britve; 30, 32,
62 Din lasostrižniki. Čopiči, mila in vse druge potrebšrine
po izredno nizkih cenah.

Trgovski dom STERMECKI, CELJE šte. 219

Zahtevajte brezplačni cenik z več tisoč slikami. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar.

Tvornica ogledal
Brusilnica stekla
Avto-šipe
Okviri za slike

PRVA CELJSKA

»KRISTALIJA«
CELJE, ZA KRESIJO 14

Telefon 154

Zaloga vsakovrstnega
stekla in ogledal
Strešno
in umetno steklarstvo

Slovenska zavarovalnica brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

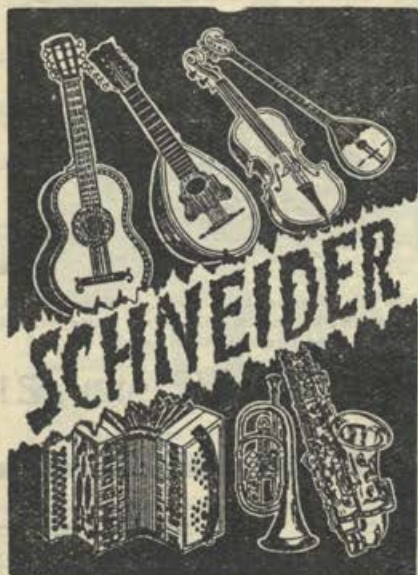
v lastni palači, vogal Miklošičeve in Masarykove ceste, nasproti gl. kolodvora

SPREJEMA: V elementarnem oddelku: 1. Zavarovanja zoper požar: dovršene stavbe in stavbe med gradnjo; vse premično blago, trgovske zaloge, pohištvo, poljske pridelke, žito in krmo, industrijska podjetja, zvonove. 2. Zavarovanje stekla zoper razbitje. 3. Zavarovanje zvonov zoper razpoke in prelom. 4. Zavarovanje zoper vlom in vlomsko tatvino. V nezgodno-jamstvenem oddelku: 1. Zavarovanje zoper posledice telesnih nezgod: zavarovanje poedincev, društev, kolektivna delavska zavarovanja, potovalna zavarovanja, zavarovanje šoferjev, potnikov v avtu itd. 2. Zavarovanje zakonite dolžnosti jamstva. 3. Zavarovanje avtomobilov zoper poškodbo in požar. V življenjskem oddelku: 1. Zavarovanja na doživetje in smrt, zavarovanja otroških dot, rentna in ljudska zavarovanja. 2. Posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«.

Podružnice in gl. zastopstva: Celje, Maribor, Split, Zagreb, Sarajevo, Beograd.
Krajevni zastopniki v vseh župnijah v Sloveniji in v vseh večjih krajih Jugoslavije.

Kdor igra, ima več od življenja.

Nobena hiša ne sme biti brez dobrega glasbila, ki dela pravo veselje in zadovoljstvo v vsakem domu. Tako glasbilo dobite izredno poceni naravno t od največje in edine domače strokovne razpošiljalne tvrdke v Jugoslaviji, kjer se izdelujejo in popravljajo vsa glasbila. Največja odlikovanja in na tisoče priznanj sem prejel za svoje strokovno delo.

KRALJEVI DVORNI DOBAVITELJ

Izdelovanje glasbil in glasbenih priteklin

FRANJO SCHNEIDER

Zagreb, Nikolićeva 10/6

Dobavitelj Narodnega gledališča, Drž. glasbene akademije, Glasbenega zavoda, Radio posraje, vojaške godbe, sokolskih društev, učiteljske itd.

Zahtevajte še danes bogato ilustrirani strokovni cenik, katerega razpošiljam brezplačno. — Iznenadile Vas bodo moje nizke cene za izvrstna glasbila.

Gosli od Din 71— naprej
Gitare od Din 148— naprej
Mandoline od Din 98— naprej
Tamburice od Din 68— naprej
Harmonike od Din 75— naprej
Kromatične harmonike od Din 620—

Havajske gitare, klavirske harmonike, saksofoni in vsa ostala glasbila v zelo veliki izbi.

Vsako glasbilo dajem 10 dni na poskušnjo.

Domača tvrdka z največ priznanji!

LJUDSKA SAMOPOMOČ

reg. pomožna blagajna
v Mariboru, Grajski trg 7

poverjeništvo

LJUBLJANA, Tyrševa (Dunajska) cesta 34

zavaruje

vse zdrave osebe od 17. leta naprej za pogrebno. Vsakdo se more zavarovati od 1000 Din do največ 10.000 Din proti mesečnim prispevkom od Din 1'25 o Din 12— za vsakih 1000 Din.

Ljudska samopomoč

je bila ustanovljena leta 1927 in je izplačala do danes nad 15.000.000 Din na pogrebninah (podporah).

Zaupniki se sprejmejo za vsak kraj Slovenije. Zahtevajte brezplačno pristopne izjave.

Kakor ta koledar

tako spada tudi

barometer !!!

v vsako hišo

Vzemite zastonj!

naš krasno izdelani barometer (patent št. 9514, velikost 13×13 cm), katerega vidite na sliki in kateri kaže vreme zanesljivo 24 ur vnaprej. Pošljite samo Din 5—

v znamkah za stroške (pričeto več Din 5—) na naslov:

**„BAROMETER“, LJUBLJANA I.
poštni predal 18**

in barometer dobite takoj.

Mnogo tisoč zahvalnih pisem z tuzemstva in inozemstva. - Prosimo natančen naslov!

RAFAEL SALMIČ CELJE, NARODNI DOM

Najstarejša narodna trdka Vam nudi **poročne prstane**, ure, zlatnino, srebrnino, optiko, jedilni pribor itd. v največji izbiri in po najnižjih cenah
Ustanovljeno leta 1899

Debelost škoduje zdravju in lepoti, ker ovira mnoge življenjsko važne organe telesa v pravilnem delovanju, razen tega pa prikazuje debelost človeka starejšega, kot je. Mnogi predebeli ljudje bi bili naravnost lepi, vendar se pa radi prekomernih plasti tolsče njih lepota ne more uveljaviti. Odvižno maščobo je treba torej odstraniti, to pa nikakor ne z gladovanjem — ker je zdravju čisto nevarno. Hujšanje dosežete hitro na naraven in priprost način potom neškodljivih »Slatinskih tablet Bahoveca«. Mala doza Slatinskih tablet (100 komadov) stane 46 Din, velika (200 tablet) pa 74 Din. Slatinske tablete za hujšanje dobite v vseh lekarnah, če jih pa slučajno kje ne bi dobili, obrnite se naravnost na proizvajalca: lekarno L. Bahovec v Ljubljani, ki Vam tudi pošlje brezplačno poučno knjižico.

Kriza na kmetih.

Težki so dandanes časi za našega kmeta. Vsakovrstne dajatve so vedno večje, svoje pridelke pa mora prodajati za slepo ceno, da ima vsaj za davke in sol. Da bi si pa privoščil kak priboljšek, na to še misliti ni. Marsikak kmečki gospodar si obupan beli glavo nad vprašanjem, kako ohraniti ravnovesje med pičlimi dohodki in najpotrebnejšimi izdatki.

Res je to vprašanje danes življenjske važnosti za naše gospodarje. Toda ne samo oni se bavijo s tem vprašanjem, že nešteti drugi so se bavili z njim; vsak bi rad pomagal kmetu. Je-li čudno, da je tudi Mohorjeva med njimi? Nikakor! Naša velika kulturna ustanova je že od vsega početka bila naklonjena kmetom, vedno je z zanimanjem zasledovala njegove težnje in mu z dobrimi nasveti skušala lajšati njegovo trpljenje polno življenje. Pa tudi sedaj se zaveda v kako obupnem položaju je naš kmečki gospodar. Zaveda se pa tudi, da leži pot v boljšo bodočnost edinole v uspešnem in res gospodarskem kmetovanju.

Ljubezen do rodne grude in do pridnega slovenskega kmeta, ki tvori najsolidnejši temelj našega naroda, je napotila založnico do važnega koraka. Ustanovila je list, ki izhaja pod imenom »Slovenski gospodarski list«. Pa boste rekli, da z listom ni mogoče odvrniti hude krize, kar tudi radi priznamo. Toda, če povemo, da je geslo lista: voditi slovenskega kmeta - gospodarja v srečnejšo bodočnost in ga hrabriti v njegovih najtežjih trenutkih, in

L. MIKUŠ, Ljubljana

== Mestni trg šte. 15 ==

priporoča svojo zalogo

dežnikov

In sprehajalnih palic.

Popravi la točno in solidno!

Ustanovljeno l. 1839.

če se bo kmet ravnal po navodilih lista, smemo trditi, da bo le časnik veliko pripomogel v blažitvi hude gospodarske krize.

Naloga lista ni lahka. Nikakor ne dvomimo, da ne bi prodrli. List je pričel izhajati v aprilu 1934 in je bila naročnina nizka (samo 20 Din). Jasno je, da ob tako nizki naročnini založnica ne more imeti nikakega dobička. Sicer ga pa tudi ne išče, saj je njen namen že dosežen, če more pomagati kmetu iz velike stiske, ki ga je zajela.

List pa vam ne bo nič koristil, če ga ne dobite v roke. Zato, zavedni kmetje - gospodarji! Slovenski gospodarski list bodi vaše glasilo, saj je namenjeno samo Vam. Ne bo vas dolgočasil z učenimi razpravami ali z neslanimi šalami. Vsaka vrstica bo kaži pot k novim virom dohodkov. Učil vas bo in svaril vedno in povsod pa bo imel pred očmi svoj vzvišeni cilj. Spoznali boste, da hranite v zemlji, živinoreji, čebelarstvu, gozdovih in sploh v vsem vašem posestvu, če je še tako majhno, dragocene zaklade. »Slovenski gospodarski list« vam bo svetoval, kako ga morete dvigniti.

Sicer pa je odveč o tem pisati. Le eno polagamo vsem našim kmetom in posestnikom na srce: Pišite še danes Mohorjevi tiskarni v Celju, da vam pošlje na ogled eno številko. To vas nič ne stane in nimate nikakih obveznosti. Brezplačno boste dobili list in v miru ga doma lahko pregledate in se prepričate, da je to v resnici časnik, ki bi ga moral imeti prav vsak slovenski kmet in gospodar.

Spoštovani čitatelj!

Preden pričnete čitati našo reklamo, želimo na Vas osebno nasloviti nekaj besedi:

Naša reklama je obvezna za nas! Kar obljubujemo, moramo tudi izpolniti! Ako pri nas ne najdete tega, kar pričakujete, boste razočarani. En sam razočarani naročnik nam pa več škodi, kot bi nam moglo koristiti 10 zadovoljnih! Naša reklama nas torej obvezuje, da Vas zadovoljimo v vsakem oziru, kajti Vaša korist je tudi naša korist, Vaša škoda pa bi bila tudi naša škoda!

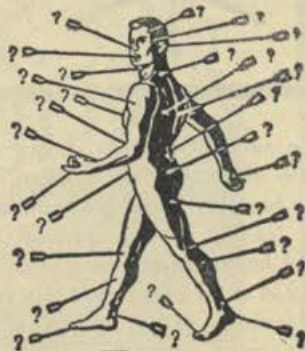
Samo tako se nam je posrečilo, da smo pridobili toliko somišljenikov in prijateljev našim Elsa-izdelkom v dobi 36 let njihovega obstoja.

Obljubljamo Vam izdelke neoporečne kakovosti, nizke cene, vestno dobro postrežbo — ker bi si tudi v Vas radi pridobili zadovoljnega odjemalca.

Toliko smo Vam za sedaj želeli povedati, Vi pa izvolite pazno prebrati vse, kar tu sledi.

Kako se uporablja Fellerjev „ELSA“ lepodišeeči fluid!

Šestintrideset letne izkušnje naših odjemalcev so vsebovale v niže naštetih kratkih navodilih. Fellerjev blagodišeči Elsa-fluid iz rastlinskih esenc je zlato-rumena tekočina, krepkega prijetnega vonja, ki z vodo pomešana pobeli kot mleko. Služi kakršen že slučaj, čist ali pomešan (z vodo, oljem itd.) za zunanjo ali notranjo uporabo.

a) Notranja uporaba.

Za želodec, proti slabosti, krčem, bolečinam vsake vrste v drobu itd.

se jemlje nekolikokrat na dan 20—30 kapljic Elsa-fluida na sladkorju, vodi ali mleku.

Zahvaljujem se za Vaš Elsafluid, ker mi je ublažil bolečine v želodcu in mnogo koristil.

Lukoran (otok Ugljen)

J. Dunat.

Proti kašlju, hripavosti in sluzi, pri odraslih in otrocih

zelo hvalijo Elsafluid (10—20 kapljic) na kavno žličko mleka ali Elsa »čaja za prsa«. To jemati češče čez dan in ponoči vedno kadar začne siliti kašelj. (Posebno se hvali istočasno jemanje Elsa zagorskega soka!) Dobro je v takih primerih namazati prsa tudi zunaj z Elsafluidom.

b) Zunanja uporaba.

Proti reymatizmu, protinu, trganju, zbadanju, bolečinam v živcih, v tilniku in križu

se bolno mesto dobro masira s čistim, nerazvodnjenim Elsafluidom vse dokler koža ne postane zelo rdeča — kar je znak, da so se odprle pore in razširile drobne krvne žilice. Kadar se to doseže, tedaj se dotično mesto znova polije z malo koli-

čino Elsafluida, ki se tam rahlo razmaže in takoj zavije v robec ali brisačo. To je treba redno ponavljati vsak večer, a če je potrebno, tudi zjutraj.

Smatram za dolžnost, da se Vam tem potom zahvalim za Vaš cenj. Elsafluid, ki mi je mnogo pomagal. Ze izza vojne sem trpel na težkem revmatizmu in po porabljenih štirih steklenicah ne občutim nikakih bolečin več ter morem vsakomur priporočiti Vaš reslini Elsafluid. Zato Vas prosim še za šest steklenic.

Teslić (Bosna).

Jaroslav Bejček, gostilničar.

Proti glavobolu, migreni, omotici, opešanju itd.

izvrstno koristi, ako se pravočasno pomaže čelo, sence (če treba tudi glavo), s čistim Elsafluidom. (Hvali se istočasna uporaba Elsa črtnika proti glavobolu!)

Proti nahodu, kihanju, ozebi, prehlajenju vsake vrste

se hvali kot zelo uspešno drgnjenje z razvodnjenim Elsafluidom (50—80 kapljic na četrt litra vode).

Prosim, da mi pošljete 12 dvojnatih steklenic Vašega izvrstnega Elsafluida, ker ga ne moremo pogrešati. To je naše domače zdravilo.

Laze, p. Gorje pri Bledu.

Nežika Lipovec.

Za oči

se zelo hvali 40 kapljic Elsafluida pomešati s pol čaše mlačne ali postane čiste vode za vsakdanje umivanje oči. Po vsakem naporu oči (dolgo gledanje, ročno delo), za rdeče ali nečiste oči; obkladki iste razpojine, dočim je pri vsaki očesni bolezni treba iskati zdravniškega nasveta.

Za uho

ki kot najnežnejši organ potrebuje mnogo pazljivosti in čistosti, da se vzdrži njegovo zdravje in dober sluh, se zelo hvali mešanica nekoliko kapljic Elsafluida z nekoliko čistega olja, ki se na čisti vodi oprezno dene v uho.

Proti zobobolu

namažemo zobno meso okrog bolnega zoba s čistim Elsafluidom, a prav tako tudi od zunaj obraz in ga toplo zavijemo z robcem. Ako je zob votel, tedaj položimo vanj še kroglico iz vate, namočeno v čistem Elsafluidu. Dobro je držati v ustih nekaj časa toplo vodo z Elsafluidom (1 kavna žlička na četrt litra vode).

Prav posebno ga morem priznati kot najboljši proti zobobolu, ker me je edino Elsafluid mogel rešiti tolikih muk in bolečin; zobje so mi zdravi in čisti ter nikoli več ne občutim bolečin.

Skopljce.

Ivo Sivec.

Za vsakdanjo nego ust, zob in zobnega mesa

daje Elsafluid idealno zobno vodo, če se vzame 20 do 50 kapljic na čašo mlačne vode; za izpiranje po vsaki jedi in za grgranje. Kdor vedno tako dela, nikdar ne trpi na zobobolu. Ista razpojina je obenem tudi najizvrstnejše sredstvo proti neprijetnemu vonju iz ust.

Za izpiranje ran, za obkladke na otekline, potolčena mesta itd.

služi antiseptična voda, prirejena na eni kavni žlički Elsafluida na četrt litra vode.

Opekline

takoj namažemo z Elsafluidom, ali če imamo pri rokah mešanico z enakimi deli olja in Elsafluida. — Na ta način se mehurji sploh ne bodo pokazali.

Elsafluid nam jako dobro deluje. Priporočam vsem onim, ki ga niso poizkusili, naj ga poizkusijo. Prepričali se bodo, da je to edino domače sredstvo, ki odstranjuje vse bolečine.

Vajska, št. 97 (Bačka).

Josip Pečič.

Proti ozeblinam

priporočamo bolna mesta (na rokah ali nogah) vsak dan kopati v poparku žajbelnevega listja, ki mu dodamo eno žlico Elsafluida in po potrebi tudi 1—2 Elsa boraksove pastile. Nato namažemo z mešanico iz enakih delov olja in Elsafluida.

Zahvaljujem se za Vaše Elsa-preparate, ker sem zelo zadovoljen z njimi, posebno Elsafluid dobro deluje. Zato naročam že vdrugič deset specialnih steklenic.

Marija Snežna, Slovenija.

Alojzij Stifter.

Proti nervozi, slabim živcem, nespečnosti itd.

hvalijo drgnjenje telesa in glave s čistim Elsafluidom. Zelo uspešno je, pred spanjem držati noge 5—10 minut v hladni vodi, ki ji dodamo 1—2 žlici Elsafluida.

Proti ubodljajem mrčesa (komarjev, muh, čebel, os) itd.

priporočajo čisti Elsafluid čimprej namazati na mesto vboda.

V imenu vseh znanih odjemalcev se toplo zahvaljujem za Vaše preparate, posebno za Elsafluid. Mnogo mi je pomagal in koristil, kakor tudi mojim znancem ter so se moji prijatelji začeli zanimati zanj.

Mostar.

Josip Pešutič, vojna muzika.

Za sport

se vedno bolj uporablja Elsafluid, ki sveži, krepi in jača in s tem omogoča najboljše rezultate. Pri plavanju, lahki atletiki itd. se jemlje za masažo Elsafluid, pomešan s finim oljčnim oljem (kavna žlička na četrt litra vode); izkušeni nogometaši, planinci, turisti, popotniki itd., masirajo noge že vnaprej, a tudi pozneje s čistim Elsafluidom ter tako vzdržijo tudi največji napor.

Najprej se Vam prav lepo zahvalim za zadnjič mi poslani Elsafluid, ker je meni in mojim prijateljem prav dobro služil.

Gor. Lepanjava, Slovenija.

I. Dimec.

Za nego las

se hvali drgnjenje s čistim Elsafluidom. S tem se jača lasišče, preči tvoritev prhljajev, odstranjuje čezmerna mast iz las. (Elsa tannochina pomada in Elsa mila popolnjujejo racionalno nego las.)

Vedno sem imela skrbi s svojimi lasmi, zamen sem poizkušala najrazličnejša sredstva, toda brez vidnega uspeha. Ze prej sem imela doma Elsafluid zaradi njegove mnogostranske uporabe. Slednjič sem poizkušala uporabiti to dragoceno sredstvo obenem z Elsa-tannochina pomado tudi za svoje lase. Uspeh je bil nad vse pričakovanje.

Kočevje.

Ivanka Brbranič.

Za nego lepote

je Elsafluid najboljši in najugodnejši kosmetikum. Vsakdanje umivanje lica v vodi deževnice s prdatkom Elsafluida vzdržuje in daljša deklisko svežost in čistost lica — glavni pogoj lepote. (Kdor ima Elsa toaletne borakspastile, temu ni treba deževnice! Elsa obrazna pomada in Elsa mila popolnjujejo racionalno nego lepote.)

Čast mi je najprej se zahvaliti za Vaš Elsafluid, ki je deloval proti trganju moje matere in meni odstranil pege na licu.

Jazavica, p. Rajčič.

M. Horvat.

Kot domača lekarna

služi Elsafluid v tisoč primerih onemu, ki ga ima vedno doma. Čim starejši je Elsafluid, tem plemenitejši je. Zato je najbolje, da ga naročimo za delj časa vnaprej.

„ELSA“ Fellerjev prijetnodišče fluid z znamko

„ELSAFLUID“

Dobiva se v lekarnah in zadevnih trgovinah po:

6 Din, 9 Din, 26 Din

CENE

za FELLERJEV ELSAFLUID (z zavojem in poštnino) so:

1 zav. = 9 posk. ali 6 dvojn. ali 2 spec. stekl. 58 Din
2 zav. = 18 posk. ali 12 dvojn. ali 4 spec. stekl. 102 Din
4 zav. = 36 posk. ali 24 dvojn. ali 8 spec. stekl. 173 Din
6 zav. = 54 posk. ali 36 dvojn. ali 12 spec. stekl. 250 Din
8 zav. = 72 posk. ali 48 dvojn. ali 16 spec. stekl. 325 Din

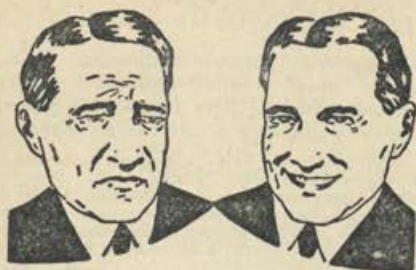
Če naročite po pošti, naslovite natančno:

LEKARNAR

Eugen V. Feller

Stubica Donja 589, Savska banovina

Odobreno po ministr. socialne politike in nar. zdravja
Sp. št. 1006 z dne 7. VIII. 1933.

Prej

Sedaj

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno
izpremembro v
prav za prav
kratkem času
že v nekaj tednih
povzroči samo
naše preizku-
šeno redilno
sredstvo.

Brezplačno in poštnine prosto

pošljemo vsem, ki se
obrnejo na nas, obširno
razpravo o tem redilnem
sredstvu. Število onih,
ki so poslušali naše na-
svete in se na ta način
rešili svoje bolezni, je
izredno veliko.

Pišite še danes na spodaj
navedeni naslov:

Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S.-O.,

Michaelkirchplatz 13, Abt. U.

CVETJE

IZ

DOMAČIH IN TUJIH LOGOV

Pod tem starim naslovom, ki ga je dal leta 1861 Anton Janežič svoji knjižnici, s katero je hotel dvigniti našo književnost in nuditi našemu narodu dobre knjige, je začela Mohorjeva družba novo zbirko, ki je namenjena najširšemu občinstvu, ki si zdaj lahko nabavi naše najboljše pesnike in pisatelje, ker je cena tej zbirki tako zelo nizka, da jo pač vsakdo zmore. Doslej sta izšla dva zvezka.

Simon Gregorčič:

Izbrane pesmi

(Priredil dr. Ivan Pregelj.)

Kako zelo priljubljen je »goriški slavček«, pričajo stalna vprašanja, ki jih je dobivala založnica, kdaj bodo Gregorčičeve pesmi zopet izšle.

Broširan izvod stane za ude Din 9.— (za neude Din 12.—). V platno vezan za ude Din 18.— (za neude Din 24.—).

Fran Levstik:

Martin Krpan

(Priredil dr. Anton Slodnjak.)

Ta velika umetnina našega slovstva je bila doslej le težko dostopna. Sedaj je izšla v posebni knjigi.

Broširan izvod stane za ude Din 3.— (za neude Din 4.—). V platno vezan za ude Din 9.— (za neude Din 12.—).

Udje Mohorjeve družbe dobe knjige iz njene založbe po udninskih cenah tudi v podružnici Mohorjeve knjigarne v Ljubljani na Miklošičevi cesti 19.

So li ozdravljive pljučne bolezni?

S tem izredno važnim vprašanjem se bavijo pač vsi oni, ki jih muči astma, tuberkuloza na pljučih in v grlu, omotica, katar na pljučih, zastareli kašelj, zasliženje, dolgotrajna hripavost in se doslej niso mogli ozdraviti. Vsem takšnim bolnikom pošljemo

 popolnoma zastonj knjigo s slikami

izpod peresa g. dr. Guttmanna, bivšega šef-zdravnika zdravilišča Finsen, o predmetu: »SO LI OZDRAVLJIVE PLJUČNE BOLEZNI?« Da nudimo možnost vsakemu bolniku, da si preskrbi pojasnilo o stanju svoje bolezni, smo se v korist splošnosti odločili poslati vsakomur to knjigo zastonj in poštnine prosto.

Pišite samo dopisnico, frankirano z znamko Din 1.75, in s svojim natančnim naslovom na:

Puhlmann & Co., BERLIN Nr. 417, Müggelstrasse 25-25a

V Celju

vam priporočamo kot enega najcenejših virov za nakup manufakturnega in modnega blaga trdsko

v Prešernovi
ulici štev. 14

Valentin Hladin

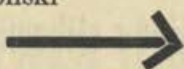
Vaše broširane knjige

znižajo vrednost Vaše knjižnice. Knjiga, ki Vam je draga, mora imeti tudi dostojno zunanost. Za nizko ceno Vam zveže **Knjigovelnica Mohorjeve tiskarne v Celju** Vaše knjige po želji: preprosto ali v najfinejši izdelavi. Naročila po pošti izvršuje točno in v najkrajšem času.

Katoliški Slovenci in Slovenke!

Naročajte in čitajte
samo katoliški
dnevnik

V Ljubljani, v torek 8. julija 1930

ŠTEV. 153

1. IZDAJA

CENA 2 Din

SLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo

Ustanovljen
1872.

Stane mesečno
25 Din

in se plačuje naprej. Na željo
Vam pošiljamo „Slovenca“ **8 dni
brezplačno** na ogled, ako se sklicujete
na ta koledar. Zahtevajte ga po dopisnici
na naslov: „**SLOVENECEC**“, Ljubljana.
Račun poštne hranilnice štev. 10.650.

Vsak redni naročnik ima v smislu razpisa za slučaj smrtne nezgode pravico do podpore v znesku 10.000 do 15.000 Din.

„**SLOVENECEC**“

najstarejši in najbolj urejevani slovenski jutranjik,
izhaja **vsak dan** razen ob ponedeljkih in na dan
po praznikih. **Nedeljska naklada** „Slovenca“

dosega **30.000** izvodov

z zelo zabavno in poučno nedeljsko prilogo.

V ponedeljek zjutraj izhaja

PONEDELJSKI

SLOVENECEC

kot dopolnilo „Slovenca“ in stane mesečno samo **5 Din.**

Tednik **DOMOLJUB**

bogato ilustriran, izhaja ob sredah v **40.000** izvodih; stane celoletno samo 38 Din.

Nabožni mesečnik **BOGOLJUB** 30.000 izvodov.

opremljen s slikami v bakrotisku; stane Din 20— za celo leto.

V naše hiše samo katoliške liste!

Vsa Slovenija

in velik del ostalih dežel
naše kraljevine se opozori
na Vaše podjetje, ako isto

stalno oglašuje

v najstarejšem jutranjiku
„**Slovenca**“.

Oglasni cenik
na zahtevo brezplačno!

Mali oglasi!

Čevlji

18, 21 Din otroški; 28, 33 Din deklški; 48, 66 Din fantovski; 66, 89 Din ženski; 66, 80 Din moški. Snežni čevlji otroški in deklški 24 Din, ženski 30, 34, 38 Din.

Moško perilo

21 Din oxford srajca; 24 Din platnena srajca s cejir prsi; 28 Din flanel srajca; 30 Din skaut-flanel srajca; 38 Din pike srajca; 45 Din touring srajca; 16 Din spodnje hlače dolge; 20 Din spodnje hlače kratke; 65 Din spalne srajce.

Trgovski dom STERMECKI, CELJE, šte. 219

Veliki ilustrirani cenik zastoj. Kar ne ugaia, se zamenja ali vrne denar.

Najboljša krema za kožo je KAMILA

Že dolgo poznani zdravilni vpliv kamilic na kožo se z drugimi rastlinskimi sestavinami v „Kamila kremi“ izredno poveča. Zdravi hitro in sigurno sledeče kožne bolezni: lišaje, izpuščaje, žulje, opekline, vnetja, volka, rane, ture, nahod, ječmen na trepalnicah.

Škatlica 10 Din.
Dobi se povsod!

Razpošilja:

Lekarna Jože Oblak, Št. Vid nad Ljubljano

Hočete li

30 dinarjev na dan?

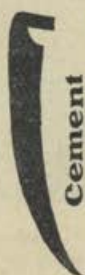
Plačamo Vam, če delate uspešno propagando za našo najboljšo mešanico kave

„AROMATIS“

ki stane samo Din 25— za 1 kilogram. Poskusni paket 1 kg mešanice kave »Aromatis« in navodilo za propagando Vam pošljemo poštne prosto, če pošljete

Din 25— na:

Družba »COMMERCE« d.d., Ljubljana
Predal 157/m.

Kmetovalci! Najboljše kose, srpe, motike, in poljsko orodje, zanesljivo kaliva semena,
Mizarji! Okove za pohištvo in stavbe, orodje,
Kleparji! Pocinkano, cinkovo pločevino in kositer za spajanje,

Gospodinj in gostilne! Kuhinjsko posodo, jedilno orodje, »Weckove« kozarce za vkuhanje sadja in sočivja, pristni malinovec, najfinejšo žgano in surovo kavo, čaj, fini rum in pristno slivovko ter brinjevec

kupite najbolje pri

Jos. Jagodiču, Celje, Glavni trg 14.

Podružnica: Gubčeva ulica 2.

Nakup suhih gob in drugih poljskih pridelkov.

I. jugosl. tovarna tehtnic in ključavničarska delavnica
ter konces. podjetje za inštalacijo vodovodov

IVAN REBEK-CELJE

dobavlja razne tehtnice, izvršuje
vsa v ključavničarsko stroko spa-
dajoča dela, kakor štedilnike,
ograje, obhajilne mize itd.

Brzjavke: Rebek Celje Telefon 157 Ustanovljena 1894

Najbolje in najvarneje naložite denar pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM V LJUBLJANI

registrov. zadruga z neomejeno zavezo — TAVČARJEVA (SODNA) ULICA št. 1.

Telefon 2847

Brzjavke: KmetSKI dom

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Ziro račun: Narodna banka

Podružnici

v Kamniku in Mariboru

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju; večje stalne vloge po dogovoru. — Stanje vlog 35,000.000 Din. — Rezerve 1,300.000 Din. — Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso brez prekinjenja obrestovanja. Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite na tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

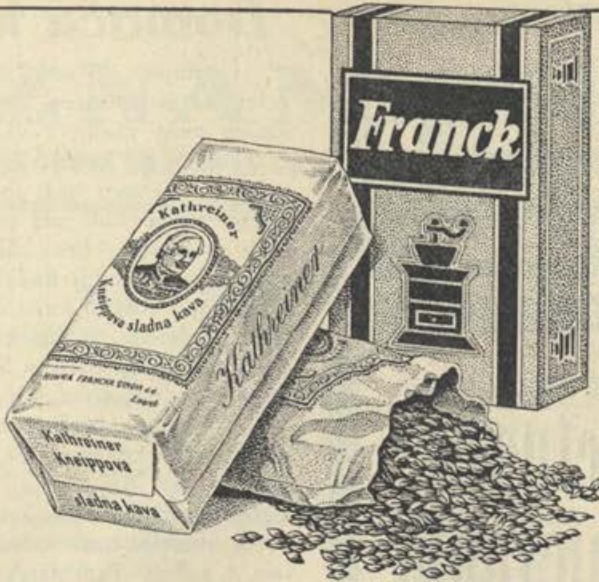
Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8—12¹/₂ in od 3—4¹/₂, ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂.

Nitrofoskal-Ruše (4% dušika, 8% fosforne kisline, 8% kalija); **Nitrofoskal-I** (8% dušika, 6% fosforne kisline, 8% kalija); **Nitrofos** (4% dušika, 12% fosforne kisline); **Apneni dušik** (16% dušika); **Apnena sečnina** (16% dušika) in **Carbamid-sečnina** (40% dušika)

so gnojila, ki jih uporabljajo z velikim uspehom že vsi umni gospodarji.

Poskusi tudi ti in zahtevaj povsod samo ta gnojila!

Pijte zdravje !
Pijte „Kathreiner Kneipp“ !

JOSIP OLUP

industrija perila in moških oblek

TRIGLAV LJUBLJANA

Stari trg 2, Pod'Trančo ljin Kolodvorska ul. 8

Velika tovarniška zaloga sukna, kamgarna, hlače-vine, kotenine, oksforda, frenča in popelina iz prvovrstnih angleških, čeških in tuzemskih tovarn. Obleke in perilo se izvršuje tudi po meri po naj-novejši fazoni in najnižji ceni. — Trgovci imajo znaten popust.

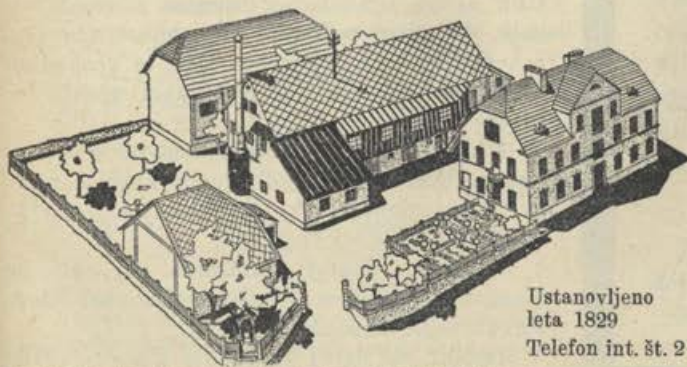
Kaj je **AROMATIS**?

»AROMATIS« je kavina mešanica, izbornega okusa in vonja, imenovana

KRONA VSEH KAV

in stane 1 kg samo Din 25.—. Če je v Vašem kraju še ne dobite, naročite takoj za poskušnjo 1 kg — poštni paket kave »AROMATIS«. Za Din 25.— jo pošlje po povzetju poštne prosto:

Družba »COMMERCE« d. d., Ljubljana
Predal 157/m.

Ustanovljeno
leta 1829
Telefon int. št. 2

ŽIMA za žimnice

vseh vrst po najnižjih
dnevni cenah vedno na
zalogi samo pri trdki

J. KNIFIC, tovarna za žimo
Stražišče pri Kranju
Dravska banovina

Vzorci se pošiljajo na zahtevo franco in gratis

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti prehranjevanja

ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po poapnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoni in poštnine prosto

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega.

Ker moj založnik razpošilja samo **10.000 komadov brezplačno** pišite takoj (zadošča dopisna) na spodnji naslov.

Zbiralnica za pošto:

GEORG FULGNER
BERLIN-NEUKÖLLN
Ringbahnstrasse 24, Abt. ZAL.

Domača knjižnica.

Dvomimo, da je kdo med nami, ki bi si ne želel lastne domače knjižnice? Saj je dobra knjiga naša uteha v žalostnih dneh in naše razvedrilo po trudapolnem delu; uči, bodri, tolaži in zabava nas ob vsaki priliki. Dobra knjiga pa je tudi naš ponos, naše veselje in naše bogastvo. Prav Slovenci se zavedamo dobrin, ki jih nudi knjiga, in ni čuda, če najdemo lepo število knjig tudi v preprosti uradniški, delavski in kmečki hiši. Jasen dokaz, da je tudi preprostemu Slovincu duševni kruh prav tako potreben kot telesni.

Veliko pa je ljubiteljev knjig, ki še nimajo lastne knjižnice. Iz bogatega izbora knjig Družbe sv. Mohorja si vsak lahko omisli lastno knjižnico. Na koncu letošnjega Kalendarja objavlja naša založba vse knjige, ki jih ima v zalogi. Tam najdete poučne in zabavne knjige najrazličnejše vsebine. Mohorjani jih dobé po udninskih cenah, ki so zelo nizke.

Kdor želi to ali ono knjigo za izpopolnitev knjižnice, naj sporoči to založnici, ki mu bo knjigo takoj dostavila. Kdor pa želi nabaviti večjo množino knjig in ne more hkrati vse kupnine plačati, mu bo dovolila Mohorjeva tudi odplačevanje na obroke.

Vašim otrokom nabavite mladinske knjige, večjim Mohorjevo knjižnico, posebno opozarjamo na knjižno zbirko »Cvetje iz domačih in tujih logov«, ki je ljudska zbirka in ima skrajno nizke cene. Zelo hvaležni vam bodo. Tako bodo polagoma prišli do lepe, izbrane domače knjižnice, ki je najbolje naložen kapital, saj se bogato obrestuje vsak dinar, ki je bil izdan za dobro knjigo.

Ob tej priliki ne smemo pozabiti na družinski list »Mladika«. Izhaja mesečno in stane za vse leto samo Din 84.—, ki jih lahko plačujete tudi polletno (Din 42.—) ali četrletno (Din 21.—). »Mladika« prinaša: povesti, novele, črtice, pesmi, poljudno-znanstvene razprave, razprave o gospodarstvu in gospodinjstvu, šale, uganke itd. Reševalci ugank dobivajo lepa knjižna darila.

»Mladika« ima najboljše sodelavce in je razširjena med vsemi sloji slovenskega naroda, saj imajo njeni članki in njene vedno originalne slike trajno vrednost.

V nobeni domači knjižnici naj zato ne manjka »Mladika«, ki uživa glas najboljšega slovenskega družinskega lista.

Številke na ogled razpošilja Uprava »Mladike« v Celju brezplačno.

	Cene za ude		Cene za neude	
	rd. obr.	zl. obr.	rd. obr.	zl. obr.
Kalan: Zlata vrv	20.—	30.—	28.—	40.—
Karlin: Priprava na smrt	20.—	30.—	28.—	40.—
Kosar: Nebeška hrana. I. del, drugi natisk	20.—	30.—	28.—	40.—
— Nebeška hrana. II. del, prvi natisk	20.—	30.—	28.—	40.—
Pirc: Šmarnice	20.—	30.—	28.—	40.—
Pristov: Presveto Srce Jezusovo	20.—	30.—	28.—	40.—
Skupoli: Duhovni boj	20.—	30.—	28.—	40.—
Škufca: Šmarnice (1886)	20.—	30.—	28.—	40.—
Hockenmayer: Sveta spoved	15.—	24.—	20.—	32.—
Kopatin: Pasijonski molitvenik	15.—	24.—	20.—	32.—
Meschler: Trije temeljni nauki	15.—	24.—	20.—	32.—
Pagani: Presveto Rešnje Telo	15.—	24.—	20.—	32.—
Seigerschmied: Sveta družina	15.—	24.—	20.—	32.—
Slomšek A. M.: Krščansko devišstvo, 2. izdaja	15.—	24.—	20.—	32.—
Volčič: Šmarnice naše ljube Gospe presv. Srca (1892), samo z rdečo obrezo	15.—	—	20.—	—
Walter: Sveti rožni venec	15.—	24.—	20.—	32.—
Žgur: Marija Devica Majnikova kraljica	15.—	24.—	20.—	32.—
Pogačnik: Veliki teden	20.—	30.—	28.—	40.—
vezan v usnje	—	42.—	—	56.—
— Praznik presv. Rešnjega Telesa	9.—	12.—	12.—	16.—
broširan izvod	6.—	—	8.—	—
Vodušek: Svete maše	30.—	36.—	40.—	48.—
vezan v usnje	—	45.—	—	60.—

Pesmarice in pesmi

	broš.	vez.	broš.	vez.
Aljaž Jakob: Slovenska pesmarica. 1. in 2. zvezek. Tretji na- tisk, vsak zase	12.—	18.—	16.—	24.—
1. in 2. zvezek vkup	—	33.—	—	44.—
Lukman dr. Fr. Ks.: Majnik poje. Partitura	9.—	—	12.—	—
Vsi glasovi	3.—	—	4.—	—
Lovrenčič dr. J.: Brstje*	3.—	12.—	4.—	16.—
Pogačnik Jože: Sinje ozare (pesmi)	—	15.—	—	20.—

Za materinski dan

Meško Ksaver: Mati (igrokaz):	3.—	—	4.—	—
---	-----	---	-----	---

Slovstvena knjižnica

Žigon dr. A.: France Prešeren	30.—	36.—	40.—	48.—
— Prešernova čitanka	30.—	36.—	40.—	48.—
1. in 2. zvezek skupaj	54.—	75.—	72.—	100.—
Detelovi zbrani spisi I. (3. zvezek slovstvene knjižnice)	84.—	100.—	84.—	100.—

Znanstvena knjižnica

Pitamic dr. Leonid: Država	99.—	—	132.—	—
v polplatno	—	108.—	—	144.—
v platno	—	114.—	—	152.—
— Slovarček k Državi	3.—	—	4.—	—
Jehart dr. Anton: Iz Kaire v Bagdad. I. in II. po I. in II. zvezek vkup vezana	21.—	30.—	28.—	40.—
—	—	51.—	—	68.—
Ušeničnik dr. A.: Knjiga o življenju*	21.—	33.—	28.—	44.—
Kelemina: Bajke in pripovedke*	36.—	48.—	48.—	64.—
Gosar dr. Andrej: Za nov družabni red*	99.—	111.—	132.—	148.—
Veber dr. Franc: Knjiga o Bogu	81.—	93.—	108.—	124.—

Zemljepis

Bohinjec-Dobida-Kranjec: Naše morje*	12.—	21.—	16.—	28.—
Karlin dr. A.: V Ke'morajni! S slikami	9.—	18.—	12.—	24.—
Lavtižar J.: Pri severnih Slovanih. S slikami*	9.—	18.—	12.—	24.—
Starč J.: Kitajci in Japonci. S slikami	6.—	12.—	8.—	16.—
Trunk J. M.: Amerika in Amerikanci. Bogato ilustr. knjiga	—	96.—	—	128.—
Vrhovec Ivan: Avstralija in nje otoki. S slikami	12.—	18.—	16.—	24.—

Pouk in zabava

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Brecelj dr. A.: Čuda in tajne življenja.* S slikami	6.—	12.—	8.—	16.—
Pengov Fr.: Podobe iz narave. Z izvirnimi slikami. 2. zvezek	6.—	—	8.—	—
Sket dr. J.: »Kres«, VI. letnik 1886	15.—	24.—	20.—	32.—
Vodopivec J.: Da se poznamo*	3.—	9.—	4.—	12.—

Mladika

»Mladika«, letnik 1924—1926, vsak zase	75.—	105.—	75.—	105.—
vezan v platno	—	115.—	—	115.—
letnik 1928—1934, vsak zase	84.—	114.—	84.—	114.—
vezan v platno	—	124.—	—	124.—

Življenjepisi

Hrovat p. Fl.: Franc Pirc	6.—	12.—	8.—	16.—
Jaklič dr. Fr.: Friderik Baraga*	18.—	27.—	24.—	36.—
Kovačič dr. F.: Slomšek L.	15.—	24.—	20.—	32.—
Medved dr. A.: Anton Martin Slomšek	12.—	18.—	16.—	24.—
Pirnat M.: Juri baron Vega	3.—	—	4.—	—
Vončina dr. L.: Friderik Baraga	6.—	12.—	8.—	16.—

Koledarji

Koledar l. 1902, 1903, 1911, 1915, 1931, 1932, 1933, 1935 po	12.—	—	16.—	—
l. 1919, 1920, 1921, 1923, 1924, 1927 po	6.—	—	8.—	—
za leto 1925 (samo vezan)	—	12.—	—	16.—

Solske knjige in slovarji

Breznik dr. Anton: Slovenska slovnica za srednje šole, 4. izd.	—	38.—	—	38.—
Koštial: Brus knjižne slovenščine	6.—	—	8.—	—
Krošl Anton: Zgodovina trgovine	—	44.—	—	44.—
Poljanec dr. L.: Prirodopis živalstva	—	60.—	—	60.—
Podkrajšek H.: Obrtni slovar	—	45.—	—	60.—
Bartel-Janežič: Deutsch-slovenisches Handwörterbuch, 5. izd.	—	60.—	—	80.—
Sket-Podboj: Slovenisches Sprach- und Übungsbuch, 8. izdaja	—	30.—	—	40.—
— Slovarček (Taschen-Wörterbuch). II. izdaja	—	19:50	—	26.—

Mohorjeva knjižnica

1. Remec Alojzij: Užitkarji*	6.—	12.—	8.—	16.—
2. Platon-Sovre: Sokratov zagovor	15.—	21.—	20.—	28.—
3. Kotnik dr. Fran: Storijske	15.—	21.—	20.—	28.—
4. Baar-Hybaschek: Križev pot	12.—	18.—	16.—	24.—
5. Tolstoj: Knez Serebrjani*	30.—	42.—	40.—	56.—
6. Jaklič: Zadnja na grmadi	15.—	24.—	20.—	32.—
7. Vadnjal: Otoški postržek*	9.—	18.—	12.—	24.—
8. Tominec: Sonce in senca*	15.—	24.—	20.—	32.—
9. Pengov-Ratajec: Kemija*	12.—	18.—	16.—	24.—
10. Pregelj Ivan: Božji mejniki	9.—	15.—	12.—	20.—
11. Niccodemi D.: Učiteljica	6.—	12.—	8.—	16.—
12. London J.: Kristof Dimač	24.—	33.—	32.—	44.—
13. Kmetova: Sv. Frančišek Asiški	27.—	36.—	36.—	48.—
14. Dickens: Božična pesem	9.—	15.—	12.—	20.—
15. Malešič Matija: Kruh	21.—	30.—	28.—	40.—
16. Steska: Slovenska umetnost L*	30.—	39.—	40.—	52.—
17. Lagerlöf: Kristusove legende	18.—	27.—	24.—	36.—
18. Bertelli: Jurček - Kozamurček	18.—	24.—	24.—	32.—
19. Lichtenberger-O.: Moj mali Hlaček	—	18.—	—	24.—
20. Pirjevec: Slovenski možje	30.—	39.—	40.—	52.—
21. Orczy: Za Cezarja	27.—	36.—	36.—	48.—
22. Malešič: Živa voda	15.—	21.—	20.—	28.—
23. Jeglič C.: Naše prijateljice*	27.—	33.—	36.—	44.—
24. Turšič Leopold: Tiho veselje	18.—	24.—	24.—	32.—
25. Kranjec S.: Kako smo se zedinili	6.—	12.—	8.—	16.—
26. Jalen Janez: Ovčar Marko*	27.—	39.—	36.—	52.—
27. Pregelj L.: Peter Markovič*	15.—	24.—	20.—	32.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
28. Savinšek Sl.: Grče	12.—	21.—	16.—	28.—
29. Riha - Bradač: Palček*	12.—	18.—	16.—	24.—
30. London: Kralj Alkohol*	21.—	33.—	28.—	44.—
31. Brioux: Rdeča suknja*	15.—	24.—	20.—	32.—
32. A. Albanov: Med življenjem in smrtjo*	27.—	36.—	36.—	48.—
33. Magajna: Primorske novele*	12.—	21.—	16.—	28.—
34. Breclj: Knjiga o zdravju*	39.—	51.—	52.—	68.—
35. Scoville: V samotah pragozda*	18.—	27.—	24.—	36.—
36. Skolaster - Kmetova: V oblasti čarodejev*	27.—	39.—	36.—	52.—
37. Bolhar Alojzij: Mati*	—	21.—	—	28.—
38. Seljak France: Kamnarjev Jurij*	21.—	33.—	28.—	44.—
39. Bordeaux - Hafner: Zametene stopinje*	27.—	39.—	36.—	52.—
40. Bridges: Jetnik v gorah meseca*	15.—	24.—	20.—	32.—
41. Jeglič: Okrasne spenjajke*	21.—	30.—	28.—	40.—
42. Grafenauerjeva M.: Iz duhovnega življenja družine*	(je v ponatisku)			
43. Trdi orehi in veseli smehi*	15.—	24.—	20.—	32.—
44. Terseglav: Med nebom in zemljo*	15.—	24.—	20.—	32.—
45. Josip Brinar: Kosmatin*	15.—	24.—	20.—	32.—
46. Jalen Janez: Bratje*	15.—	21.—	20.—	28.—
47. Dragaš: Otrok v predšolski dobi*	33.—	42.—	44.—	56.—
48. Magajna: Gornje mesto*	27.—	39.—	36.—	52.—
49. Janez Rožencvet: Pravljice*	12.—	21.—	16.—	28.—
50. Dörfler - Pucelj: Krivični vinar*	39.—	51.—	52.—	68.—
51. Magajna: Bratje in sestre*	18.—	27.—	24.—	36.—
52. Eastman - Holeček: Ohijesa*	21.—	30.—	28.—	40.—
53. L. E.-J. P.: Irska*	15.—	24.—	20.—	32.—
54. Minclov - Vdovič: Ko so hrasti šumeli*	30.—	42.—	40.—	56.—
55. Bevk: Veliki Tomaž*	21.—	33.—	28.—	44.—
56. Kunaver: V prepadih*	18.—	27.—	24.—	36.—
57. Zupan: Kako Lenka Prešernova svojega brata, pesnika, popisuje*	12.—	18.—	16.—	24.—
58. Dörfler - Pucelj: Mutasti greh*	(je pošla)			
59. Husova Mara: Njene službe*	12.—	21.—	16.—	28.—
60. Deželić - Golobić: Kragulj*	21.—	30.—	28.—	40.—
61. Möderndorfer: Koroške uganke in popevke*	9.—	15.—	12.—	20.—
Ta knjiga se dobi tudi kartonirana	—	12.—	—	16.—
62. Acker - Kotnik: Ljubezen in dolžnost*	9.—	15.—	12.—	20.—
63. Bučar Ivan: Čez steno*	21.—	30.—	28.—	40.—
64. Lovrenčić Joža: Pastir z belo ptico*	21.—	30.—	28.—	40.—
65. Magajna B.: Graničarji*	21.—	30.—	28.—	40.—
66. Stelč France: Cerkveno slikarstvo*	21.—	30.—	28.—	40.—
67. Petelin - Krošl: Pregled občne zgodovine I., stari vek	9.—	—	12.—	—
— Pregled občne zgodovine II., srednji vek	15.—	—	20.—	—
— III. in IV. v tisku	—	—	—	—
68. Meško: Henrik gobavi vitez	15.—	21.—	20.—	28.—
69. Lichtenberger - Kuret: Hlačkova sestra*	18.—	27.—	24.—	36.—
70. Hofmannsthal - Župančič: Slehernik*	21.—	30.—	28.—	40.—
71. Ulaša Drago: Knjiga o sportu*	33.—	42.—	44.—	56.—
72. Kocbeck - Šašelj: Slovenski pregovori*	21.—	30.—	28.—	40.—

Leposlovje — povesti (Slovenske Večernice)

Bevk: Stražni ognji*	12.—	21.—	16.—	28.—
Cigler Janez: Deteljica. Četrta izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Detela dr. Fr.: Hudi časi. S slikami	9.—	15.—	12.—	20.—
— Vest in zakon	9.—	18.—	12.—	24.—
Finžgar F. S.: Strici*	6.—	12.—	8.—	16.—
Jaklič F.: V graščinskem jarmu	6.—	12.—	8.—	16.—
— Peklena svoboda	9.—	18.—	12.—	24.—
Kostanjevec J.: Življenja trnjeva pot	6.—	12.—	8.—	16.—
Krek dr. Janez Ev.: Izbrani spisi. II. zvezek, 1. in 2. snopič	27.—	33.—	36.—	44.—
ter 4. zvezek, vsak po	—	69.—	—	92.—
II. zvezek, 1. in 2. snopič, skupaj vezana	—	—	—	—
Lah Ivan: Uporniki*	9.—	18.—	12.—	24.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Lésar A.: Perpetua . Tretja izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Malešič Matija: Izobčenci*	—	18.—	—	24.—
Ozvald dr. K.: Za vsak dan . 1. zvezek	3.—	9.—	4.—	12.—
Parapat J.: Robinson starši . Četrta izdaja*	9.—	15.—	12.—	20.—
Pregelj dr. Ivan: Peter Pavel Glavar	3.—	9.—	4.—	12.—
Pregelj dr. Ivan: Umreti nočejo*	12.—	21.—	16.—	28.—
Sket dr. J.: Miklova Zala*	6.—	12.—	8.—	16.—
Slemenik: Izdajavec . Zgod. povest iz turških časov. 2. izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Slemenik Valentin: Križem sveta . Druga izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Šorli dr. I.: Sorodstvo v prvem členu	3.—	9.—	4.—	12.—
Velikonja Narte: Višarska polena	12.—	18.—	16.—	24.—
Verne Jules: Carski sel . I. in II. del, vsak zase	6.—	12.—	8.—	16.—
Vošnjak dr. J.: Troje angelskih češčenj*	6.—	12.—	8.—	16.—
Vuk Ivan (Starogorski): Zorislava*	6.—	12.—	8.—	16.—
Wieseman - Zupančič: Fabijola* . Tretja izdaja	9.—	15.—	12.—	20.—
Zakrajšek: Oglenica . Tretja izdaja*	6.—	12.—	8.—	16.—
Zbašnik dr. Franc: Boj za pravico*	9.—	15.—	12.—	20.—
— (Malograjski): Pisana mati	9.—	15.—	12.—	20.—
— — — Za srečo	9.—	15.—	12.—	20.—
Zorec: Domačija ob Temenici	9.—	15.—	12.—	20.—
— Beli menih*	12.—	21.—	16.—	28.—
— Stiški svobodnjak	12.—	21.—	16.—	28.—
Mati božja dobrega sveta* . Povest iz časov turških bojev iz XVI. stoletja. Druga izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
41. zvezek: Življenje svetega očeta, papeža Leona XIII. , pesmi, povesti, zgodovinske kratkočasnice in drugo	—	12.—	—	16.—
42. zvezek: Na krivem potu . (Povest.) Potopisne črtice iz Italije. Kakšni so strahovi. (Humoreska) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
49. zvezek: Vas Kôt . (Povest, spisal žaljski.) Zaklad. (Povest, spisal A. Koder.) Pesmi, itd.	6.—	12.—	8.—	16.—
51. zvezek: Dr. Jožef Muršec . (Življenjepis, spisal J. G. Vrbanov.) Strašen božični večer. (Povest, spis. žaljski) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
52. zvezek: Nehvaležen sin . (Povest, spisal Malograjski.) Krivica in dobroti. (Igra v 3 dejanjih) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
53. zvezek: Bog ga je uslišal . (Resnična dogodba, spisal Milovršnik.) Ne vdajmo se! (Humoreska) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
55. zvezek: Miklova Lipa . (Zgodovinska povest, spisal Malograjski.) Rotijin Blaže. (Povest) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
57. zvezek: Pošteni ljudje . (Povest, J. Kostanjevec.) Nesrečnež. (Povest, dr. Anton Medved.) Razne povesti in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
59. zvezek: Kovač in njegov sin . (Povest, J. M. Dovič.) Kako je Jaka kupoval koze. (Šaljiva dogodba) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
61. zvezek: Novo življenje . (Detela.) V samotji. (Cankar)	12.—	18.—	16.—	24.—
64. zvezek: Trebušnik na slovanskem jugu . (J. Mlakar.) Druge povesti in pesmi	6.—	12.—	8.—	16.—
68. zvezek: Novo življenje . (Povest J. Kostanjevec.) Gozdarjevi spomini. (J. Kostanjevec.) Razne druge povesti	6.—	12.—	8.—	16.—
72. zvezek: Krščen denar . (Povest, dr. I. Šorli.) Sejmski tatje. (Fr. Milčinski.) Polje. (Črtica, I. Dornik)	6.—	12.—	8.—	16.—
Razne povesti . (Vsebinska: Fr. S. Tratnik: Konec povesti; J. Kostanjevec: Oče in sin; P. Bohinjec: Glagoljaš Štipko; Lea Fatur: Zvonjenje v gozdu pri Ptuj; Živalske pravljice)	9.—	15.—	12.—	20.—

Naravoslovje — poljedelstvo — živinoreja

Černe Fr.: Živinoreja . S slikami	80.—	90.—	108.—	120.—
Dular Fr.: Domači živinozdravnik . S slikami	27.—	33.—	36.—	44.—
Erjavec Fr.: Naše škodljive živali . S slikami, 2. zvezek	6.—	—	8.—	—
— Domače in tuje živali v podobah* . 2. zvezek: Ptice (1. zvezek je pošel)	12.—	21.—	16.—	28.—
Humek: Boj sadnim škodljivcem* . S slikami	12.—	21.—	16.—	28.—
Lakmayer Fr.: Umni čebelar* . S slikami	18.—	27.—	24.—	36.—
Povše Franc: Umni kmetovalec . S slikami. 2. in 3. zvezek (1. zvezek je pošel), vsak zase	9.—	—	12.—	—

	Cene za ude		Cene za neuđe	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Razinger: Kokošjereja.* S podobami	6.—	12.—	8.—	16.—
Rohrman - Dular: Gospodarski nauki.* S slikami	12.—	21.—	16.—	28.—
Simonič ing. P.: Splošno poljedelstvo.* S slikami	63.—	75.—	84.—	100.—
Turk J.: Travnštvo. S slikami. 1. zvezek	6.—	12.—	8.—	16.—
2. zvezek	9.—	15.—	12.—	20.—
1. in 2. zvezek vkup vezano v platno	—	25.50	—	34.—

Zgodovina

Andrejka: Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini* leta 1878	—	42.—	—	56.—
Gruden dr. Josip: Zgodovina slovenskega naroda. S slikami, 1.—4. zvezek, vsak zase	12.—	—	16.—	—
5. zvezek (samo broš.)	18.—	—	24.—	—
6. zvezek (samo broš.)	21.—	—	28.—	—
1.—6. zvezek, skupaj v platno vezano	—	123.—	—	164.—
Mal dr. J.: Zgodovina slovenskega naroda. S slikami. (Nadaljevanje dr. Grudnovne Zgodovine slovenskega naroda). 7. in 8. zvezek, vsak	15.—	21.—	20.—	28.—
9. in 10. zvezek, vsak	9.—	—	12.—	—
11. in 12. zvezek	12.—	—	16.—	—
Kranjec S.: Zgodovina Srbov	18.—	24.—	24.—	32.—
— Dodatek h knjigi Zgodovine Srbov	3.—	—	4.—	—
Križanič dr. Ivan: Zgodovina sv. katoliške Cerkve. I., II. in III. del vkup	21.—	36.—	28.—	48.—
Petelin - Krošl: Pregled občne zgodovine I. (stari vek)	9.—	—	12.—	—
— Pregled občne zgodovine II. (srednji vek)	15.—	—	20.—	—
III. in IV. zvezek v tisku	—	—	—	—
Staré J.: Občna zgodovina, 14. in 15. zvezek (vsi drugi so pošli), vsak zase	6.—	—	8.—	—

Cvetje iz domačih in tujih logov

Dr. I. Pregelj: Simon Gregorčič, Izbrane pesmi*	9.—	18.—	12.—	24.—
Dr. A. Slodnjak - Fr. Levstik: Martin Krpan*	3.—	9.—	4.—	12.—
Ant. Sovré: Horatius Flaccus: De arte poetica — O pesništvu	—	—	(v tisku)	—

Zdravstvo

Podgorc V.: Kneipp Domači zdravnik*	27.—	36.—	36.—	48.—
Dr. Debevec France: Jetika*	18.—	27.—	24.—	36.—
Dr. H. Vedenik: Kako si ohranimo ljubo zdravje. Trije zvezki, vsak zase	3.—	—	4.—	—
vsi trije skupaj vezani	—	21.—	—	28.—
Dr. A. Breclj: Knjiga o zdravju*	39.—	51.—	52.—	68.—
Dr. B. Dragaš: Otrok v predšolski dobi*	33.—	42.—	44.—	56.—

Mladinske knjige

Brinar Josip: Lisica Zvitorepka*	9.—	15.—	12.—	20.—
Meško Ksaver: Mladim srcem,* 2. in 3. zvezek po	6.—	15.—	8.—	20.—
Kotnik dr. Fran: Storie	15.—	21.—	20.—	28.—
Vadnjak: Otoški postržek*	9.—	18.—	12.—	24.—
Bertelli: Jurček Kozmurček	18.—	24.—	24.—	32.—
Lichtenberger: Moj mali Hlaček	—	18.—	—	24.—
Riha-Bradač: Palček	12.—	18.—	16.—	24.—
Scoville: V samotah pragozda*	18.—	27.—	24.—	36.—
Skolaster: V oblasti čarodejev*	27.—	39.—	36.—	52.—
Bridges: Jetnik v Gorah meseca*	15.—	24.—	20.—	32.—
Trdi orehi in veseli smeji*	15.—	24.—	20.—	32.—
Brinar: Kosmatin*	15.—	24.—	20.—	32.—
Rožencvet: Pravljice*	12.—	21.—	16.—	28.—
Eastman: Ohijesa*	21.—	30.—	28.—	40.—
Möderndorfer: Koroške uganke in popevke*	9.—	15.—	12.—	20.—
kartonirana	—	12.—	—	16.—
Lovrenčič: Pastir z belo ptico*	12.—	21.—	16.—	28.—
Parapat: Robinzon*	9.—	15.—	12.—	20.—
Verne: Carski sel, I. in II. del, vsak zase	6.—	12.—	8.—	16.—

Izvleček najnovejšega ilustriranega cenika

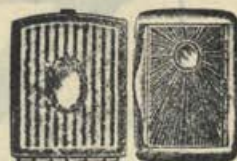
Din 5.—, 26.—

Din 15.—, 11.—, 6-50

Din 9.—, 2.—, 6.—, 29.—

Din 9-50, 9-25

Din 11.—, 24.—, 14.—

Din 6-50, 10.—

60.—

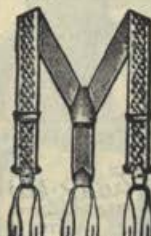
Din 40.—, 50.—, 75.—

Din 49.—, 61.—

Din 14.—, 21.—, 20.—

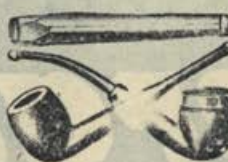
Din 11.—, 15.—

Din 27.—

Din 3-25, 5-50

Din 6.—, 3.—, 8.—

Din 15.—

Din 48.—, 73.—

Din 11.—, 3-50, 6.—

Din 48.—, 50.—

Din 3-75 do 9.—

Din 60.—, 15-50

Trgovski dom **STERMECKI**, tovarna perila in oblek, **CELJE** štev. 219

Zahtevajte brezplačni cenik, v katerem najdete še mnogo drugih predmetov.

Ogromna izbira.

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Izredno nizke cene!

Energin

JAKA KRV-ZIVCE I APETIT

**Kdor je slabokrven, bled, slabih živcev,
brez teka,**

mu dajte za okrepitev krvi

Energin

Otrokom trikrat na dan po 1 malo žličko, odraslim trikrat na dan po 1 veliko žlico.

ENERGIN se dobi v vseh lekarnah: 1 steklenica (pol litra) Din 35.—.

Po pošti pošlje	{	3 stekl. ENERGINA Din 110.—	{	Znižane cene
Laboratorij		6 stekl. ENERGINA Din 220.— (1 stekl. povrhu)		
ALGA, Sušak.		12 stekl. ENERGINA Din 440.— (2 stekl. povrhu)		

REVMATIČNIM

se vedno priporoča
masiranje.

Za masažo
je najboljša

ALGA

BOLEČINE in TRGANJE

STARCI IN STARKE!

V vaših starih dneh trpite največ od bolečin
revmatizma. Nprite vsaj enkrat na dan
Vaše zmučene žile s preparatom **ALGA**.
Občutili boste prerojenje, občutili
veselje do življenja in svežost.

▼ KOSTEH
▼ SKLEPIH
▼ MIŠICAH
▼ ZOBEH
▼ GLAVI

ublažuje takoj

ALGA

ZA MASAŽO

ALGA se dobiva povsod. 1 steklenica **Din 12**—. Ali pa naročite na naslov

Laboratorij „**ALGA**“, Sušak:

4 steklenice **ALGA** **Din 60**

8 steklenic **ALGA** **Din 104**

14 steklenic **ALGA** **Din 164**

25 steklenic **ALGA** **Din 264**

Hubertus

terpentinovo milo

Vaše perilo

perite le s sredstvi,
ki mu ne škodujejo.

To sta „**HUBERTUS**“
milo in „**PERION**“
pralni prašek. – Naša
domača izdelka!

Vsakega obiska se ne veselite

Z menoj pa boste prav gotovo vedno zadovoljni. Točno vsakega prvega v mesecu Vas bom obiskala, prinesla pa bom vsakemu nekaj: povesti novele, črtice, pesmi, poljudno-znanstvene razprave, razprave o gospodarstvu in o gospodinjstvu, šale in uganke, lepe originalne slike in še mnogo mnogo drugega.

Zelite, da pridem?

Pišite še danes dopisnico Upravi Mladike v Celju, da Vam pošlje številko družinskega lista Mladike na ogled. Brezplačno jo dobite in v miru jo doma lahko prečitate ter se prepričate, da Mladika v resnici zasluži odlično mesto v Vaši knjižnici. Naročnina znaša za vse leto Din 84.—. Lahko pa plačujete tudi polletno po Din 42.— ali četrtno po Din 21.—.

Tudi v Ljubljani

na Miklošičevi cesti št. 19
(palača Vzajemne zavarovalnice pri glavnem kolodvoru)

je Mohorjeva knjigarna

Šolske in pisarniške potrebščine
dobite tam po konkurenčnih cenah
Udje Družbe sv. Mohorja dobé tam knjige iz
njene založbe po udninskih cenah